Załącznik Nr 1
do Uchwały Nr .....
Rady Miejskiej w Miechowie
z dnia ..... roku

Gminny Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Miechów na lata 2016-2023

Miechów, listopad 2016
Aktualizacja czerwiec 2017

SPIS TREŚCI

1. Wstęp ... 8
2. Charakterystyka gminy w aspektach: społecznym, gospodarczym, środowiskowym, przestrzennym i technicznym ... 10
   2.1. Zjawiska społeczne ... 11
   2.2. Zjawiska gospodarcze ... 21
   2.3. Zjawiska środowiskowe ... 23
   2.4. Zjawiska przestrzenno-funkcjonalne ... 24
   2.5. Zjawiska techniczne ... 25
   2.6. Pozycja rozwojowa gminy i miasta Miechów na tle powiatu i województwa ... 26
3. Metodologia wyboru obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji ... 28
4. Uwarunkowania społeczne, gospodarcze, przestrzenne, środowiskowe i infrastrukturalne Jednostek Urbanistycznych ... 32
   4.1. Diagnoza zjawisk społecznych ... 32
      4.1.1. Czynniki społeczne ... 33
      4.1.2. Czynniki bezpieczeństwa ... 41
      4.1.3. Aktywność mieszkańców ... 43
   4.2. Diagnoza zjawisk techniczno-środowiskowych ... 47
      4.2.1. Czynniki gospodarcze ... 47
      4.2.2. Czynniki przestrzenne ... 48
      4.2.3. Czynniki środowiskowe ... 50
      4.2.4. Czynniki techniczne ... 52
   4.3. Jakość życia i dostępność usług ... 53
   4.4. Wybór obszaru zdegradowanego wraz z uzasadnieniem ... 54
5. Charakter potrzeb rewitalizacyjnych ... 56
   5.1. Wskazanie obszaru rewitalizacji wraz z uzasadnieniem ... 56
   5.2. Obszar zdegradowany Miechów – rejon 331 700, podobszar rewitalizacji 1 - Miechów – Centrum58
      5.2.1. Podobszar rewitalizacji 1 - *Miechów – Centrum* ... 59
   5.3. Obszar zdegradowany – Miechów – rejon 331 710, podobszar rewitalizacji 2 - Miechów – Osiedle XXX-lecia ... 60
      5.3.1. Podobszar rewitalizacji 2 - *Miechów – Osiedle XXX-lecia* ... 61
   5.4. Obszar zdegradowany – Miechów – rejon 331 720, podobszar rewitalizacji 3 - Miechów – rejon Parku Miejskiego ... 62
      5.4.1. Podobszar rewitalizacji 3 - *Miechów – rejon parku miejskiego* ... 63
   5.5. Obszar zdegradowany Podleśna Wola, Pstroszyce Pierwsze, Pstroszyce Drugie, Widnica, Zagorzyce - rejon 335 700. ... 64
      5.5.1. Podobszar rewitalizacji 4 - *Pstroszyce Pierwsze* ... 64
      5.5.2. Podobszar rewitalizacji 5 - *Pstroszyce Drugie* ... 65
      5.5.3. Podobszar rewitalizacji 6 - *Zagorzyce* ... 66
   5.6. Obszar zdegradowany Siedliska, Strzeżów Drugi, Strzeżów Pierwszy, Zapustka, Brzuchania - rejon 335 710 ... 67
      5.6.1. Podobszar rewitalizacji 7 - *Strzeżów Drugi* ... 68
      5.6.2. Podobszar rewitalizacji 8 - *Brzuchania* ... 69
   5.7. Obszar zdegradowany Kamieńczyce, Jaksice, Celiny Przesławickie, Przesławice - rejon 335 740 70
      5.7.1. Podobszar rewitalizacji 9 - *Przesławice* ... 71
   5.8. Obszar zdegradowany Wymysłów, Poradów, Parkoszowice, Sławice Szlacheckie, Wielki Dół, Szczepanowice, Glinica - rejon 335 750 ... 72
      5.8.1. Podobszar rewitalizacji 10 - *Szczepanowice* ... 72
      5.8.2. Podobszar rewitalizacji 11 - *Parkoszowice* ... 73
   5.9. Obszar zdegradowany Zarogów, Pojałowice, Nasiechowice, Dziewięcioły - rejon 335760 ... 74
      5.9.1. Podobszar rewitalizacji 12 - *Pojałowice – Szkoła* ... 75
      5.9.2. Podobszar rewitalizacji 13 - *Dziewięcioły* ... 76
      5.9.3. Podobszar rewitalizacji 14 - *Nasiechowice* ... 77
   5.10. Pogłębiona diagnoza obszaru rewitalizacji ... 78
   5.11. Wskazanie kluczowych potrzeb rewitalizacyjnych ... 83
6. Wizja obszaru po rewitalizacji ... 84
7. Cele rewitalizacji oraz kierunki interwencji ... 85
   7.1. Cel strategiczny 1. Budowanie poczucia odpowiedzialności za miejsce do życia ... 85
   7.2. Cel strategiczny 2. Odbudowa zaufania i więzi wewnątrzwspólnotowych ... 87

7.3. Cel strategiczny 3. Wybór specjalizacji i wzrost atrakcyjności rynku pracy 88
8. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne 91
8.1. Lista podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych 91
8.1.1. Rewitalizacja parku miejskiego w Miechowie 92
8.1.2. Rewitalizacja zabytkowego centrum miasta w Miechowie 94
8.1.3. Budowa Centrum Wsparcia Osób z Niesprawnością Intelektualną i ich rodzin w miejscowości Strzeżów Drugi 95
8.1.4. Utworzenie Centrum opieki dziennej i doraźnej dla osób niesamodzielnych „Radość życia”97
8.1.5. Modernizacja amfiteatru przy Domu Kultury w Miechowie wraz z zagospodarowaniem terenu 99
8.1.6. Remont budynku świetlicy wiejskiej oraz zagospodarowanie terenu w miejscowości Pstroszyce Drugie 100
8.1.7. Remont budynku świetlicy wiejskiej oraz zagospodarowanie terenu w miejscowości Dziewięcioły 101
8.1.8. Rozbudowa szkoły podstawowej w Pojałowicach wraz z budową sali gimnastycznej 102
8.1.9. Rozbudowa Domu Pomocy Społecznej w Miechowie i Stworzenie Strefy Aktywizacji i Rehabilitacji dla mężczyzn niepełnosprawnych intelektualnie 102
8.1.10. Udrożnienie systemu komunikacji poprzez budowę parkingu P&R na trasie Szybkiej Kolei Aglomeracyjnej 104
8.1.11. Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Biskupice, Falniów i Falniów Wysiołek, gm. Miechów 105
8.1.12. Poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej w Gminie Miechów 106
8.1.13. Podniesienie jakości edukacji w gimnazjum oraz szkołach podstawowych Miechowa 107
8.1.14. Akcja szansa - program przeciw wykluczeniu społecznemu 108
8.1.15. Współpraca Twoją szansą - utworzenie spółdzielni socjalnej 109
8.1.16. Nie jesteś sam - grupa wsparcia dla osób dotkniętych chorobą nowotworową i członków ich rodzin 110
8.1.17. Przebudowa i rozbudowa zabytkowych obiektów klasztornych oraz zagospodarowanie terenu przyklasztornego, celem przystosowania do funkcji turystycznych i społecznych 111
8.2. Charakterystyka uzupełniających przedsięwzięć rewitalizacyjnych 116
8.3. Charakterystyka pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych 120
8.4. Plan finansowy 121
9. Kompleksowość i komplementarność Gminnego Programu Rewitalizacji 123
9.1. Mechanizmy zapewnienia komplementarności pomiędzy poszczególnymi projektami rewitalizacyjnymi 123
9.1.1. Komplementarność przestrzenna 123
9.1.2. Komplementarność problemowa 124
9.1.3. Komplementarność proceduralno-instytucjonalna 124
9.1.4. Komplementarność międzyokresowa 124
9.1.5. Komplementarność źródeł finansowania 125
9.2. Opis powiązań programu z dokumentami strategicznymi i planistycznymi na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym 125
10. System realizacji (wdrażania) programu rewitalizacji 131
10.1. Harmonogram realizacji procesu rewitalizacji 131
10.2. Struktura zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji 132
10.3. System obiegu informacji w instytucji odpowiedzialnej za zarządzanie programem 133
10.4. Promocja i informacja 133
10.5. System monitoringu i oceny skuteczności działań 134
10.6. Rodzaje monitoringu i wskaźniki monitoringu 135
10.6.1. Monitoring rzeczowy 135
10.6.2. Monitoring finansowy 135
10.6.3. Sprawozdawczość 136
10.7. Zasady pomiaru i doboru wskaźników monitorowania 137
10.8. Ocena Gminnego Programu Rewitalizacji 137
10.8.1. Ocena przed realizacją programu (ocena *ex-ante*) 138
10.8.2. Ocena w połowie okresu realizacji (ocena *mid-term*) 138
10.8.3. Ocena na zakończenie Programu (ocena *ex-post*) 138
10.8.4. Ocena bieżąca (ocena *on-going*) 138

10.8.5. Kryteria oceny 138
10.9. Określenie niezbędnych zmian w uchwałach 139
10.9.1. Określenie niezbędnych zmian w uchwałach, o których mowa w art. 15 ust 1 pkt 10) ..139
10.9.2. Określenie niezbędnych zmian w uchwale, o której mowa w art. 7, ust. 3 139
10.9.3. Specjalna Strefa Rewitalizacji 139
10.9.4. Zmiany w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego 139
10.9.5. Niezbędne zmiany w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego 139
10.9.6. Niezbędne zmiany w Wieloletniej Prognozie Finansowej 140
11. Partycypacja społeczna 141
11.1. Partycypacja społeczna na etapie przygotowywania *Gminnego Programu Rewitalizacji* 141
11.1.1. Diagnozowanie obszarów zdegradowanych 141
11.1.2. Wyznaczanie obszaru rewitalizacji 142
11.1.3. Pogłębiona diagnoza obszaru rewitalizacji 144
11.1.4. Tworzenie Gminnego Programu Rewitalizacji 144
11.2. Partycypacja społeczna na etapie realizacji *Gminnego Programu Rewitalizacji* 146
11.2.1. Mechanizmy włączania w proces rewitalizacji mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy 146
11.2.2. Komitet Rewitalizacji 146
11.2.3. Partnerstwo – zasady współpracy pomiędzy sektorem publicznym, społecznym i gospodarczym 147
11.2.4. Instrumenty wsparcia beneficjentów działań rewitalizacyjnych 148
11.2.5. Instrumenty włączające społeczność lokalną w działania rewitalizacyjne 148
11.3. Partycypacja społeczna na etapie oceny efektów *Gminnego Programu Rewitalizacji* 148
12. Załącznik 150

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1. Gęstość zaludnienia w gminach powiatu w 2014 roku 11
Rysunek 2. Przyrost naturalny na 1 tys. ludności w 2014 roku 12
Rysunek 3. Dzieci w wieku 3-5 lat przypadające na jedno miejsce w placówce wychowania przedszkolnego w 2014 roku 15
Rysunek 4. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w 2014 roku . 21
Rysunek 5. Udział w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa, podatek dochodowy od osób fizycznych w 2014 roku 23
Rysunek 6. Udział osób korzystających z wodociągu w ogóle ludności w 2014 roku 24
Rysunek 7. Jednostki urbanistyczne tożsame z rejonami statsytcznymi na obszarze gminy i miasta Miechowa 28
Rysunek 8. Liczba oczekujących na mieszkania socjalne na 1 000 mieszkańców w 2014 roku – obszar wiejski 37
Rysunek 9. Liczba oczekujących na mieszkania socjalne na 1 000 mieszkańców w 2014 roku –obszar miejski 37
Rysunek 10. Liczba NGO wg rejestru powiat. na 1 000 mieszkańców w 2014 r. – obszar wiejski 44
Rysunek 11. Liczba NGO wg rejestru powiat. na 1 000 mieszkańców w 2014 roku – obszar miejski 44
Rysunek 12. Frekwencja wyborcza w 2014 roku – obszar wiejski 45
Rysunek 13. Frekwencja wyborcza w 2014 roku – obszar miejski 46
Rysunek 14. Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 1 000 ludności w 2014 roku – obszar wiejski 47
Rysunek 15. Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 1 000 ludności w 2014 roku – obszar miejski 48
Rysunek 16. Liczba zabytków na 1 km^2 w 2014 roku – obszar wiejski 49
Rysunek 17. Liczba zabytków na 1 km^2 w 2014 roku – obszar miejski 49
Rysunek 18. Stężenie pyłu zawieszonego PM10 – kryterium ochrony zdrowia 50
Rysunek 19. Stężenie pyłu zawieszonego PM2,5 – kryterium ochrony zdrowia 50
Rysunek 20. Liczba domów wyposażonych w piece węglowe na mieszkańca – obszar wiejski 51
Rysunek 21. Liczba domów wyposażonych w piece węglowe na mieszkańca – obszar miejski 52
Rysunek 22. Obszar zdegradowany gminy i miasta Miechowa 55
Rysunek 23. Podobszar rewitalizacji Miechów – Centrum, z uwzględnieniem działek (1:5 000) oraz zdjęcie satelitarne obszaru 59

Rysunek 24. Podobszar rewitalizacji Miechów – Osiedle XXX-lecia z uwzględnieniem działek (1:5 000) oraz zdjęcie satelitarne obszaru 61
Rysunek 25. Podobszar rewitalizacji Miechów – rejon parku miejskiego z uwzględnieniem działek (1:5 000) oraz zdjęcie satelitarne obszaru 63
Rysunek 26. Podobszar rewitalizacji Pstroszyce Pierwsze z uwzględnieniem działek (1:5 000) oraz zdjęcie satelitarne obszaru 65
Rysunek 27. Podobszar rewitalizacji Pstroszyce Drugie z uwzględnieniem działek (1:5 000) oraz zdjęcie satelitarne obszaru 66
Rysunek 28. Podobszar rewitalizacji Zagorzyce z uwzględnieniem działek (1:5 000) oraz zdjęcie satelitarne obszaru 67
Rysunek 29. Podobszar rewitalizacji Strzeżów Drugi z uwzględnieniem działek (1:5 000) oraz zdjęcie satelitarne obszaru 68
Rysunek 30. Podobszar rewitalizacji Brzuchania z uwzględnieniem działek (1:5 000) oraz zdjęcie satelitarne obszaru 69
Rysunek 31. Podobszar rewitalizacji Przesławice z uwzględnieniem działek (1:5 000) oraz zdjęcie satelitarne obszaru 71
Rysunek 32. Podobszar rewitalizacji Szczepanowice z uwzględnieniem działek (1:5 000) oraz zdjęcie satelitarne obszaru 73
Rysunek 33. Podobszar rewitalizacji Parkoszowice z uwzględnieniem działek (1:5 000) oraz zdjęcie satelitarne obszaru 74
Rysunek 34. Podobszar rewitalizacji Pojałowice – Szkoła z uwzględnieniem działek (1:5 000) oraz zdjęcie satelitarne obszaru 75
Rysunek 35. Podobszar rewitalizacji Dziewięcioły z uwzględnieniem działek (1:5 000) oraz zdjęcie satelitarne obszaru 76
Rysunek 36. Podobszar rewitalizacji Nasiechowice z uwzględnieniem działek (1:5 000) oraz zdjęcie satelitarne obszaru 78
Rysunek 37. Ogłoszenia dot. zbierana kart zadań do Gminnego Program Rewitalizacji 91
Rysunek 38. Obecny wygląd i stan zagospodarowania Parku Miejskiego 93
Rysunek 39. Wstępne wizualizacje modernizacji Parku Miejskiego w Miechowie 93
Rysunek 40. Obecny wygląd i stan zagospodarowania Rynku i okolic 94
Rysunek 41. Obecny wygląd i stan zagospodarowania Placu Kościuszki 94
Rysunek 42. Budynek Domu Kultury w Miechowie 99
Rysunek 43. Oddziaływanie podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych 124
Rysunek 44. Ćwiczenie dot. jakości życia w poszczególnych jednostkach urbanistycznych 142
Rysunek 45. Ogłoszenia dot. konsultacji umieszczone na stronach BIP Urzędu i stronie internetowej Gminy 144
Rysunek 46. Hierarchizacja listy działań i projektów rewitalizacyjnych 144
Rysunek 47. Priorytetowe przedsięwzięcia w opinii mieszkańców 145
Rysunek 48. Praca warsztatowa dot. przedsięwzięć rewitalizacyjnych 145

Spis Wykresów

Wykres 1. Piramida wieku w 2014 roku 11
Wykres 2. Wskaźnik obciążenia demograficznego: gmina, powiat, województwo 13
Wykres 3. Wskaźnik obciążenia demograficznego w podziale na miasto i wieś 13
Wykres 4. Saldo migracji ogółem na 1 tys. ludności: gmina, powiat, województwo 14
Wykres 5. Saldo migracji ogółem na 1 tys. ludności w podziale na miasto i wieś 14
Wykres 6. Liczba komputerów w szkołach podstawowych w 2012 roku 15
Wykres 7. Współczynnik skolaryzacji brutto dla szkół podstawowych: gmina, powiat, województwo 16
Wykres 8. Wewnątrzgminne zróżnicowanie w zakresie skolaryzacji brutto dla szkół podstawowych w podziale na miasto i wieś 16
Wykres 9. Liczba komputerów w szkołach gimnazjalnych w 2012 roku 17
Wykres 10. Współczynnik skolaryzacji brutto dla szkół gimnazjalnych: gmina, powiat województwo 17
Wykres 11. Wewnątrzgminne zróżnicowanie w zakresie skolaryzacji brutto dla szkół gimnazjalnych w podziale na miasto i wieś 18
Wykres 12. Liczba udzielonych porad na jednego mieszkańca w gminie oraz województwie i powiecie 19
Wykres 13. Wewnątrz gminne zróżnicowanie w zakresie liczby udzielonych porad na jednego mieszkańca w podziale na miasto i wieś 19
Wykres 14. Zasięg korzystania z pomocy społecznej (gmina, powiat, województwo) 20
Wykres 15. Udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku (gmina, powiat, województwo) 20

Wykres 16. Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności: gmina, powiat, województwo 22
Wykres 17. Wewnątrzgminne zróżnicowanie w zakresie liczby podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. 22
Wykres 18. Udział w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa, podatek dochodowy od osób fizycznych na jednego mieszkańca (gmina, powiat, województwo) 23
Wykres 19. Udział ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej w ogólnej liczbie ludności: gmina, powiat, województwo 25
Wykres 20. Wewnątrzgminne zróżnicowanie w zakresie liczby osób korzystających z sieci kanalizacyjnej w ogólnej liczbie ludności..... 25
Wykres 21. Liczba korzystających z pomocy społ. na 100 mieszkańców – obszar wiejski..... 33
Wykres 22. Liczba korzystających z pomocy społ. na 100 mieszkańców – obszar miejski 33
Wykres 23. Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu długotrwałej i ciężkiej choroby na 100 mieszkańców – obszar wiejski..... 34
Wykres 24. Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu długotrwałej i ciężkiej choroby na 100 mieszkańców – obszar miejski 34
Wykres 25. Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu bezrobocia na 100 mieszkańców – obszar wiejski 35
Wykres 26. Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu bezrobocia na 100 mieszkańców – obszar miejski 35
Wykres 27. Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu ubóstwa na 100 mieszkańców – obszar wiejski 36
Wykres 28. Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu ubóstwa na 100 mieszkańców – obszar miejski 36
Wykres 29. Liczba osób mieszkających w mieszkaniach socjalnych i komunalnych na 100 mieszkańców – obszar wiejski..... 38
Wykres 30. Liczba osób mieszkających w mieszkaniach socjalnych i komunalnych na 100 mieszkańców – obszar miejski 38
Wykres 31. Liczba przestępstw na 100 mieszkańców – obszar wiejski..... 41
Wykres 32. Liczba przestępstw na 100 mieszkańców – obszar miejski 41
Wykres 33. Liczba interwencji straży miejskiej na 100 mieszkańców w 2014 roku – obszar wiejski 42
Wykres 34. Liczba interwencji straży miejskiej na 100 mieszkańców w 2014 roku – obszar miejski..... 42
Wykres 35. Liczba kolizji drogowych na 100 mieszkańców – obszar wiejski..... 43
Wykres 36. Liczba kolizji drogowych na 100 mieszkańców – obszar miejski..... 43

SPIS TABEL

Tabela 1. Porównanie wskaźników charakteryzujących analizowane zjawiska w 2014 roku 26
Tabela 2. Jednostki urbanistyczne tożsame z rejonami statystycznymi na obszarze gminy i miasta Miechów – wykaz użytych w dokumencie skrótów 29
Tabela 3. Wskaźniki z zakresu społecznego – obszar wiejski 39
Tabela 4. Wskaźniki z zakresu społecznego – obszar miejski..... 40
Tabela 5. Wskaźnik z zakresu aktywności mieszkańców – obszar wiejski..... 46
Tabela 6. Wskaźnik z zakresu aktywności mieszkańców – obszar miejski 46
Tabela 7. Wskaźniki z zakresu techniczno-środowiskowego..... 52
Tabela 8. Wskaźniki z zakresu techniczno-środowiskowego..... 53
Tabela 9. Wartości wskaźnika sum standaryzowanych dla zjawisk społecznych w gminie Miechów 54
Tabela 10. Wartości wskaźnika degradacji 54
Tabela 11. Mapa koncentracji problemów społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-technicznych na obszarze gminy i miasta Miechowa – badanie fokusowe 57
Tabela 12. Kluczowe wskaźniki obrazujące stan kryzysu obszaru rewitalizacji z powodu koncentracji zjawisk społecznych 57
Tabela 13. Kluczowe zjawiska negatywne i potencjały na obszarze Miechów – rejon 331 700 58
Tabela 14. Przesłanki wyboru podobszaru rewitalizacji 59
Tabela 15. Kluczowe zjawiska negatywne i potencjały na obszarze Miechów – rejon 331 710 60
Tabela 16. Przesłanki wyboru podobszaru rewitalizacji 61
Tabela 17. Kluczowe zjawiska negatywne i potencjały na obszarze Miechów – rejon 331 720 62
Tabela 18. Przesłanki wyboru podobszaru rewitalizacji 63
Tabela 19. Kluczowe zjawiska negatywne i potencjały na obszarze Podleśna Wola, Pstroszyce Pierwsze, Pstroszyce Drugie, Widnica, Zagorzyce - rejon 335 700..... 64

Tabela 20. Przesłanki wyboru podobszaru rewitalizacji 65
Tabela 21. Przesłanki wyboru podobszaru rewitalizacji 66
Tabela 22. Przesłanki wyboru podobszaru rewitalizacji 67
Tabela 23. Kluczowe zjawiska negatywne i potencjały na obszarze Siedliska, Strzeżów Drugi, Strzeżów Pierwszy, Zapustka, Brzuchania - rejon 335 710 68
Tabela 24. Przesłanki wyboru podobszaru rewitalizacji 69
Tabela 25. Przesłanki wyboru podobszaru rewitalizacji 70
Tabela 26. Kluczowe zjawiska negatywne i potencjały na obszarze Miechów – rejon 331 740 70
Tabela 27. Przesłanki wyboru podobszaru rewitalizacji 71
Tabela 28. Kluczowe zjawiska negatywne i potencjały na obszarze Miechów – rejon 331 750 72
Tabela 29. Przesłanki wyboru podobszaru rewitalizacji 73
Tabela 30. Przesłanki wyboru podobszaru rewitalizacji 74
Tabela 31. Kluczowe zjawiska negatywne i potencjały na obszarze Miechów – rejon 331 760 75
Tabela 32. Przesłanki wyboru podobszaru rewitalizacji 75
Tabela 33. Przesłanki wyboru podobszaru rewitalizacji 77
Tabela 34. Przesłanki wyboru podobszaru rewitalizacji 78
Tabela 35. Kluczowe problemy poszczególnych podobszarów rewitalizacji wraz z ich hierarchizacją 80
Tabela 36. Kluczowe problemy społeczno-gospodarcze obszaru rewitalizacji 82
Tabela 37. Cel strategiczny 1. Budowanie poczucia odpowiedzialności za miejsce do życia 86
Tabela 38. Cel strategiczny 2. Odbudowa zaufania i więzi wewnątrzwspólnotowych 88
Tabela 39. Cel strategiczny 3. Wybór specjalizacji i wzrost atrakcyjności rynku pracy 89
Tabela 40. Kryteria oceny projektów rewitalizacyjnych 91
41. Oczekiwane wskaźniki osiągnięć Gminnego Programu Rewitalizacji 113
Tabela 42. Wskaźniki oddziaływania Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Miechów na lata 2016-2023 115
Tabela 43. Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne 116
Tabela 44. Harmonogram rzeczowo – finansowy przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Miechów na lata 2016-2023 121
Tabela 45. Podsumowanie uzupełniających przedsięwzięć rewitalizacyjnych w odniesieniu do celów Gminnego Programu Rewitalizacji 122
Tabela 46. Powiązanie celów Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Miechów na lata 2016-2023 ze strategicznymi dokumentami dotyczącymi rozwoju przestrzenno-społeczno-gospodarczego gminy, regionu i kraju 126
Tabela 47. Ramowy program realizacji procesu rewitalizacji w latach 2016-2023 132
Tabela 48. Częstotliwość sprawozdawczości z uwzględnieniem pomiaru wskaźników 137

PROREGIO CONSULTING
Pro Regio Consulting
Kraków, ul. Śliwkowa 14/3
tel./fax (12) 686 15 62, biuro@proregio.pl
Barbara Łączna +48 695 600 690
Grzegorz Godziek +48 601 961 499

1. WSTĘP

Przemiany społeczno-gospodarcze na przestrzeni ostatniego ćwierćwiecza – wywołane procesem globalizacji oraz transformacją ustrojową i wyzwaniami gospodarki wolnorynkowej – spowodowały szereg niekorzystnych zjawisk i procesów na obszarach jednostek samorządu, takich jak degradacja tkanki materialnej oraz narastające problemy w sferze społeczno-gospodarczej. W takiej sytuacji szczególnego znaczenia zaczęło nabierać **planowanie** oraz **realizacja kompleksowych projektów rewitalizacyjnych**, obejmujących sferę przestrzenną, społeczną, gospodarczą, środowiskową i kulturową, a tym samym odpowiadających na indywidualny zestaw zidentyfikowanych problemów danego obszaru.

Rewitalizację należy rozumieć jako: **wyprowadzanie ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez przedsięwzięcia całościowe (integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki**), skoncentrowane terytorialnie i prowadzone we współpracy z lokalną społecznością, w sposób zaplanowany oraz zintegrowany przez określenie i realizację programów rewitalizacji.

Udział w takim procesie jest ważny dla wielu osób i podmiotów z obszaru nim objętym – dla samorządu gminy, którego dotyczy, mieszkańców tego miejsca, organizacji społecznych, przedsiębiorców, zaś w szczególny sposób dla wszystkich grup społecznych zagrożonych kryzysem na obszarze objętym procesami rewitalizacyjnymi.

Opracowanie *Gminnego Programu Rewitalizacji* zostało, w pierwszej kolejności, poprzedzone szczegółową diagnozą w szeroko rozumianym obszarze zagadnień **społecznych**, a w drugiej kolejności także **gospodarczych**, **przestrzenno-funkcjonalnych**, **technicznych i środowiskowych** (diagnoza została opracowana zgodnie z Ustawą *o rewitalizacji* z dnia 9 października 2015 roku [Dziennik Ustaw 2015, poz. 1777, tom 1] oraz *Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020* opracowanymi przez Ministra Infrastruktury i rozwoju [MIiR/H 2014-2020/20(01)/07/2015] w lipcu 2015 roku). Dopiero tak przeprowadzona analiza pozwoliła dokonać pełnej diagnozy problemów i zagrożeń, wskazać obszary o największej koncentracji zjawisk kryzysowych, a w konsekwencji wyznaczyć **obszar zdegradowany** i **obszar rewitalizacji**. To na nich ostatecznie zdefiniowano katalog działań, które – konsekwentnie wdrażane i realizowane – będą prowadziły do sukcesywnego wydźwignięcia się z sytuacji kryzysowej lub przynajmniej minimalizowania jej skutków. W programie ujęto działania, które w najbliższych latach winny być realizowane z wykorzystaniem **środków unijnych** (EFRR, EFS, EFRROW), ale co równie ważne także działania, które finansowane będą z innych **środków publicznych** oraz **prywatnych**. Połączenie aktywności wielu osób i instytucji, także różnych środków, w tym właśnie zarówno publicznych, jak i prywatnych pozwoli w sposób **kompleksowy** rozwiązać wszystkie zdiagnozowane w dokumencie problemy.

Szeroka partycypacja społeczna i współdecydowanie mieszkańców o kształcie *Gminnego Programu Rewitalizacji* było nadrzędnym celem dla koordynatorów procesu. To właśnie mieszkańcy mają największą wiedzę na temat potrzeb i problemów swojego otoczenia, a zatem to oni są najlepszym źródłem informacji dla lokalnych władz o tym, co trzeba zrobić, aby stworzyć lepsze warunki życia w gminie. Do udziału w opracowywaniu *Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Miechów na lata 2016-2023* zaproszono osoby i instytucje, które są odpowiedzialne za rozwiązywanie problemów na obszarze gminy Miechów, a także osoby i instytucje, które chcą w tym procesie uczestniczyć i czują się za niego odpowiedzialne. Zaproszenie do udziału w procesie wypracowywania programu było otwarte i dostępne dla wszystkich, m.in. poprzez zaproszenie publikowane na stronie internetowej gminy, ale też zaproszenia docierające za pośrednictwem instytucji zaufania społecznego.

Bezpośrednie włączenie społeczności lokalnej w proces rewitalizacji stwarzało możliwość dyskusji na otwartym forum, wymianę poglądów, czy zaproponowanie innowacyjnych i nieszablonowych rozwiązań dla obszarów kryzysowych. Warunkiem dobrej dyskusji jest jednak świadomość społeczeństwa o procesie rewitalizacji, o jego znaczeniu i skutkach, jakie za sobą niesie. Z tego względu dużą wagę przykładano do przekazania jak największej liczbie mieszkańców informacji o rewitalizacji w sposób zrozumiały i wyczerpujący. Uruchomiono podstronę na stronie internetowej gminy dotyczącą rewitalizacji, wyznaczono osobę odpowiedzialną za informowanie

mieszkańców o zachodzących procesach i ich konsekwencjach, informacje o prowadzonych pracach pojawiały się w lokalnej gazecie, na urzędowych tablicach ogłoszeń, a także na spotkaniach organizowanych przez urząd (m.in. spotkania sołeckie), a także inne organizacje i instytucje w gminie.

Istotnym elementem partycypacyjnego tworzenia *Programu* **był cykl spotkań i warsztatów** począwszy od tych wstępnych prowadzonych dla całej gminy, aż po kolejne przybliżenia – czyli warsztaty poświęcone obszarowi zdegradowanemu i obszarowi rewitalizacji, których zwieńczeniem była praca nad konkretnymi przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi. Mieszkańcy także szeroko wypowiadali swoją opinię za pośrednictwem realizowanych ankiet, które dotyczyły jakości życia i problemów na terenie jednostek urbanistycznych, konkretnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych i ich hierarchizacji.

Mieszkańcom i zainteresowanym podmiotom umożliwiono **włączenie** się w proces na każdym etapie i w wielu różnych formach, a całość działań, które doprowadziły do opracowania dokumentu, miała głęboko **partycypacyjny** charakter.

Analizując cały proces należy podkreślić, iż w sposób kompleksowy dotykał on w równej mierze zarówno zagadnień społecznych, jak i ekonomicznych, przestrzennych, technicznych, środowiskowych i kulturowych. Tak prowadzony proces tworzenia *Programu* pozwolił wybrać te obszary i działania rewitalizacyjne, które **koncentrują** się na najbardziej zdegradowanych obszarach w gminie, tj. tych, w których skala problemów i zjawisk kryzysowych jest największa. Co więcej, takie podejście do całości problemów zagwarantowało w ostatecznym rozrachunku pełną **komplementarność** w stosunku do postawionych na początku kwestii i to zarówno w wymiarze przestrzennym, jak i problemowym, proceduralno-instytucjonalnym, a także w zakresie różnych źródeł finansowania (zarówno od strony dostępnych środków, jak i zaangażowanych stron).

2. CHARAKTERYSTYKA GMINY W ASPEKTACH: SPOŁECZNYM, GOSPODARCZYM, ŚRODOWISKOWYM, PRZESTRZENNYM I TECHNICZNYM

Na potrzeby *Gminnego Programu Rewitalizacji* (GPR) charakterystyka gminy Miechów została przygotowana w sześcioletnim horyzoncie czasowym, dla lat 2009-2014. Ponadto, w celu lepszego zobrazowania zjawisk, tło analiz stanowią analogiczne wskaźniki dla powiatu miechowskiego oraz województwa małopolskiego z tego samego okresu. Charakterystyka gminy składa się z analizy pięciu obszarów wyróżnionych zgodnie z definicją zawartą w *Ustawie o rewitalizacji z dnia 9 października 2015* i *Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020* przygotowanych przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju. Obejmują one kwestie społeczne, gospodarcze, przestrzenno-funkcjonalne, techniczne i środowiskowe.

Całościowe spojrzenie na gminę, a także odniesienie się do wartości średnich z poziomu powiatu i województwa pozwoliło w dalszej części prac nad dokumentem lepiej rozumieć i diagnozować procesy zachodzące wewnątrz gminy, a także ich skalę i na tej podstawie wyciągać wnioski co do istotności zdarzeń zachodzących w poszczególnych jednostkach urbanistycznych zdefiniowanych na poziomie gminy Miechów. Pomimo, iż dokument odnosi się do sytuacji wewnętrznej gminy w prowadzonej analizie zjawisk nie można abstrahować od wartości średnich dla porównywalnych jednostek, bowiem tylko wtedy możliwe jest rzetelne wskazywanie czy dane zjawisko rzeczywiście jest, czy nie jest, problemem i przesądza o obiektywnych czynnikach obniżających jakość życia mieszkańców danej jednostki urbanistycznej.

Gmina Miechów zlokalizowana jest w północnej części województwa małopolskiego, na terenie Wyżyny Miechowskiej i ma powierzchnię 148,4 km^2, przy czym 89,7% stanowi obszar wiejski. Gmina Miechów posiada korzystne warunki komunikacyjne ze względu na przebiegające przez jej obszar drogę krajową nr 7 i drogę wojewódzką 783. Dojazd drogą krajową do Krakowa zajmuje ok. 58 minut. Przez gminę Miechów przebiega również linia kolejowa, która umożliwia dojazd do stolicy województwa w 36 minut[1]. Gmina Miechów, ze względu na wysoki wskaźnik bonitacji gleb, ma w dużej mierze charakter rolniczy. Miechów zamieszkuje obecnie 19,9 tys. mieszkańców, z czego 59,3% to mieszkańcy miasta. Liczba ludności gminy ogółem w latach 2010-2013 malała (w ostatnim roku wzrost), w tym samym czasie na obszarze miejskim spadała, łącznie z 2014 rokiem, a na trenach wiejskich wahała się. Gęstość zaludnienia w ciągu ostatnich trzech lat utrzymuje się stałym poziomie 134 osoby na km^2 (odpowiednio dla obszaru miejskiego 764 osób na km^2, dla obszaru wiejskiego 61 osób na km^2).

[1] Na podstawie Bazy Informacji Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego.

Rysunek 1. Gęstość zaludnienia w gminach powiatu w 2014 roku

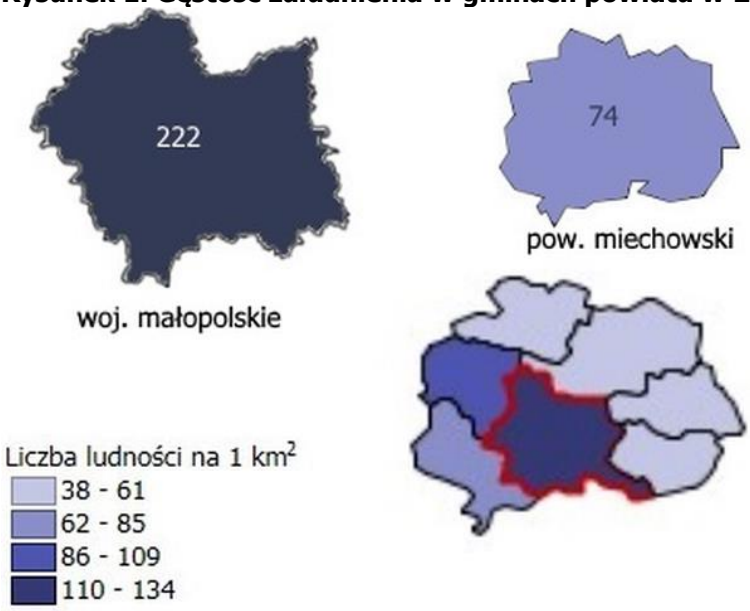

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

W całej gminie Miechów liczba kobiet była większa od liczby mężczyzn (współczynnik feminizacji wynosił 108), przy czym na terenie miasta ta dysproporcja była większa – 113 kobiet na 100 mężczyzn (wieś 102). Zmiany demograficzne mające miejsce w całym kraju można było również zauważyć w gminie Miechów. Wykres przedstawiający piramidę wieku uwidacznia niekorzystne jej zwężanie się w dolnej części, co jest związane z systematycznie malejącym udziałem ludności w wieku przedprodukcyjnym – w roku 2009 było to 17,6%, a w roku 2014 spadło do zaledwie 16,3%.

Wykres 1. Piramida wieku w 2014 roku

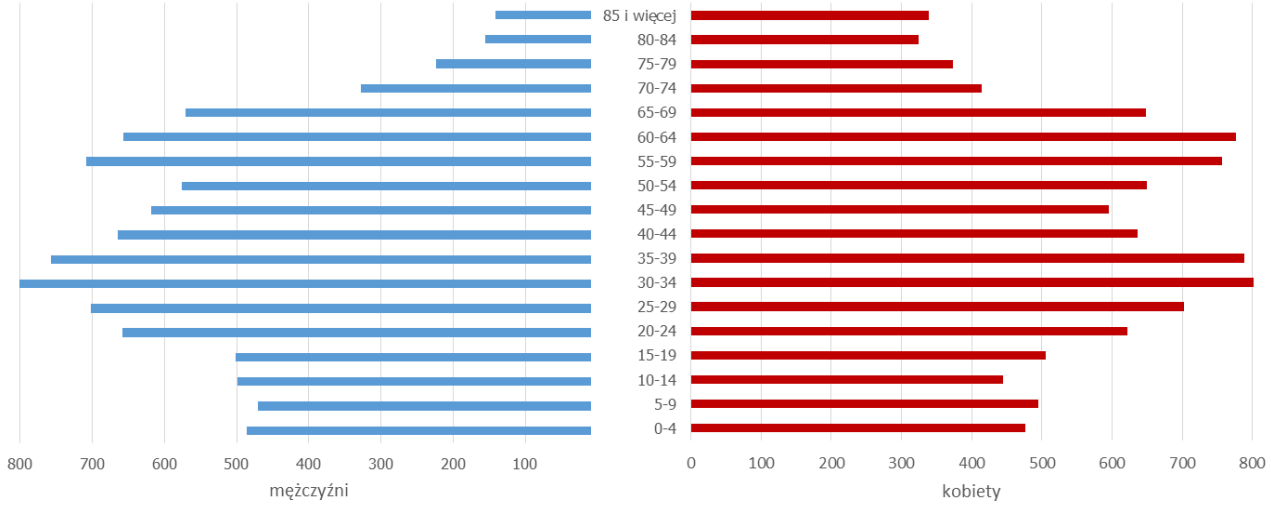

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

2.1. Zjawiska społeczne

Najbardziej istotne w kontekście GPR, zgodnie z *Ustawą o rewitalizacji* i ministerialnymi wytycznymi, są zjawiska społeczne, a w szczególności takie kwestie jak bezrobocie, ubóstwo, przestępczość, niski poziom edukacji lub kapitału społecznego oraz niewystarczający poziom uczestnictwa mieszkańców w życiu publicznym i kulturalnym. Ponadto do obszaru społecznego zostały przypisane również zagadnienia z zakresu demografii. Poniżej zaprezentowano syntetyczny przegląd podstawowych danych:

- Podobnie jak powiecie miechowskim i inaczej niż w województwie, w gminie Miechów w ostatnich latach liczba mieszkańców malała (wyjątek ostatni rok). Różnice występują natomiast na poziomie obszarów miejskich i wiejskich. W województwie w latach 2011-2013 można było zaobserwować zmniejszanie się populacji w miastach (rok 2014 niewielki wzrost) - analogiczna sytuacja w Miechowie, a systematyczny wzrost mieszkańców wsi. W tym czasie na terenach wiejskich gminy liczba ludności wahała się, a w całym powiecie nastąpił spadek liczby ludności miejskiej i wiejskiej (dane dostępne tylko dla lat 2011-2014). Spadek liczby mieszkańców ogółem wynika z utrzymującego się ujemnego przyrostu naturalnego, który przyjmuje ujemne wartości zarówno w obszarze miejskim jak i wiejskim. Przyrost naturalny dla gminy Miechów przyjmował zawsze wartości wyższe niż dla powiatu miechowskiego i niższe niż dla województwa. Podkreślić należy, że w badanym okresie przyrost naturalny w gminie i powiecie miał cały czas wartości ujemne.

Rysunek 2. Przyrost naturalny na 1 tys. ludności w 2014 roku

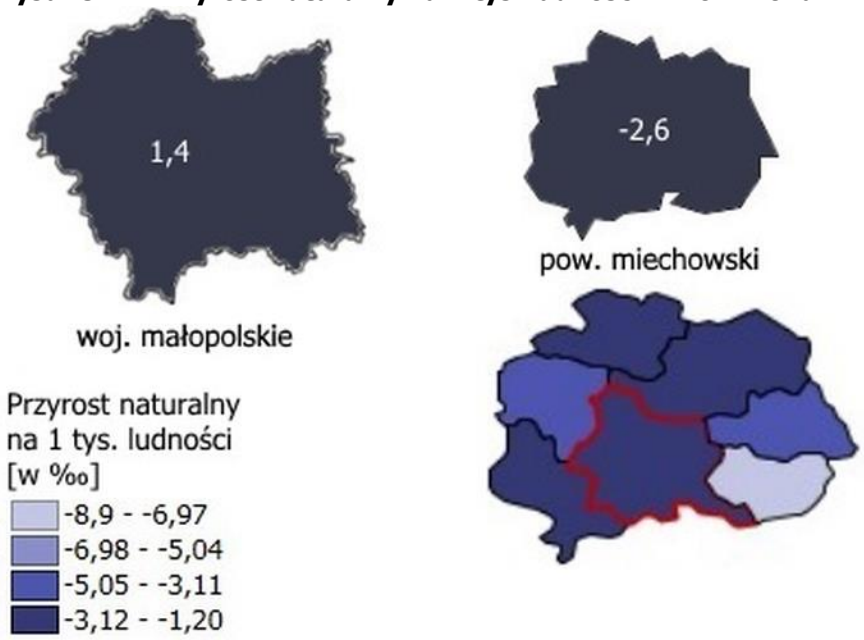

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

- Podobnie jak w powiecie i województwie – w gminie odnotowano niekorzystne zjawisko rosnącego wskaźnika obciążenia demograficznego, czyli liczby osób w wieku nieprodukcyjnym przypadającej na 100 osób w wieku produkcyjnym. W przypadku Małopolski wskaźnik ten systematycznie wzrastał. Rosnący wskaźnik obciążenia demograficznego w gminie Miechów wynika głównie z wartości tego wskaźnika dla obszarów wiejskich. W mieście obciążenie osób w wieku produkcyjnym osobami w wieku nieprodukcyjnym rosło, ale wolniej.

Wykres 2. Wskaźnik obciążenia demograficznego: gmina, powiat, województwo

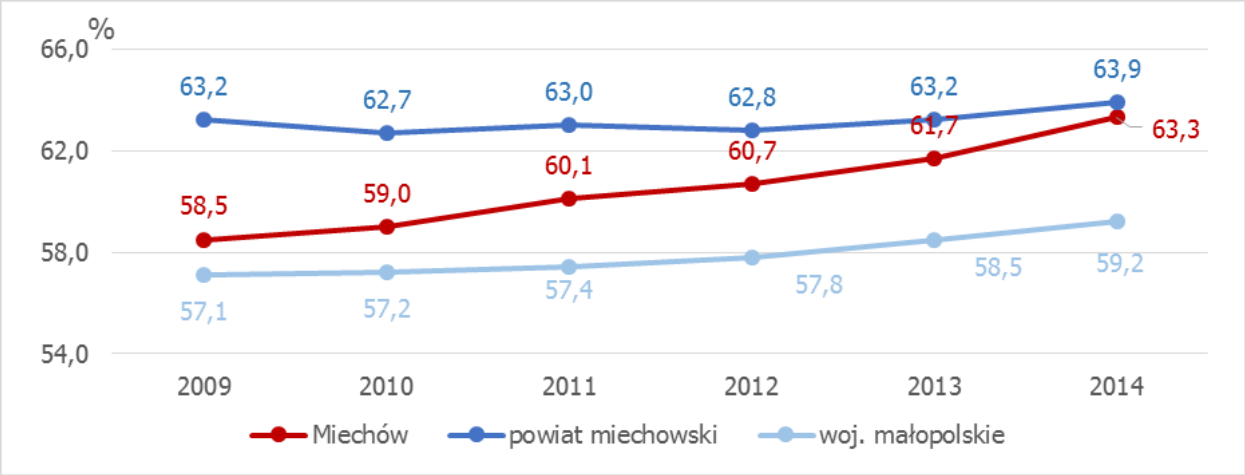

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Wykres 3. Wskaźnik obciążenia demograficznego w podziale na miasto i wieś

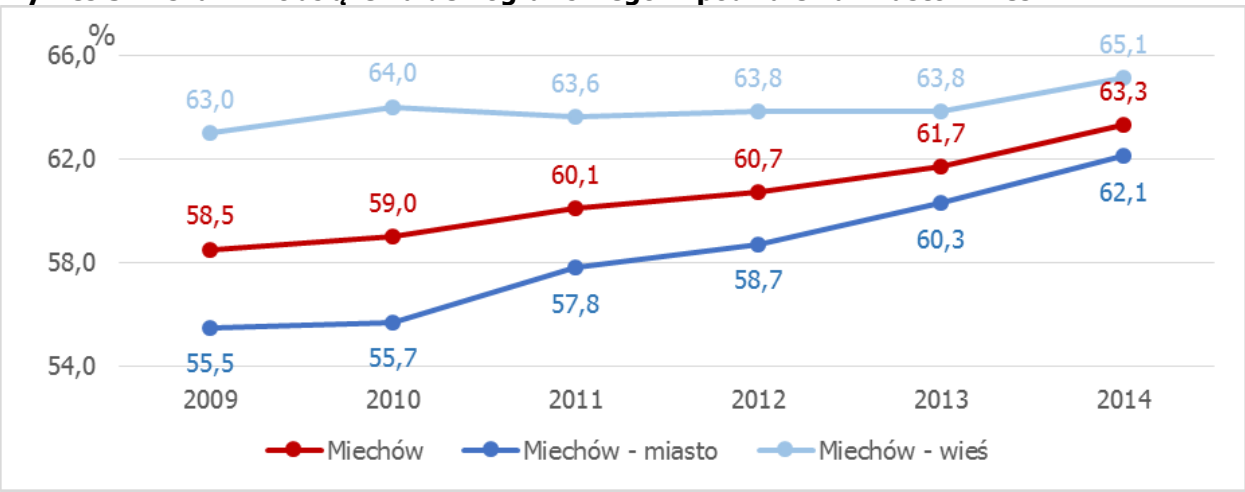

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

- W latach 2009-2014 saldo migracji, czyli różnica pomiędzy liczbą osób przyjeżdżających i wyjeżdżających na stałe, wahało się pomiędzy wartościami dodatnimi i ujemnymi, w ostatnich trzech latach przyjmując wartości dodatnie. W latach 2010-2014 wartość salda migracji w gminie była wyższa niż w powiecie, a w 2013 roku wyższa niż w województwie. W badanym okresie w mieście saldo migracji wahało się pomiędzy wartościami dodatnimi, a ujemnymi. Natomiast na terenach wiejskich w latach 2011-2014 wskaźnik przyjmował wartości dodatnie.

Wykres 4. Saldo migracji ogółem na 1 tys. ludności: gmina, powiat, województwo

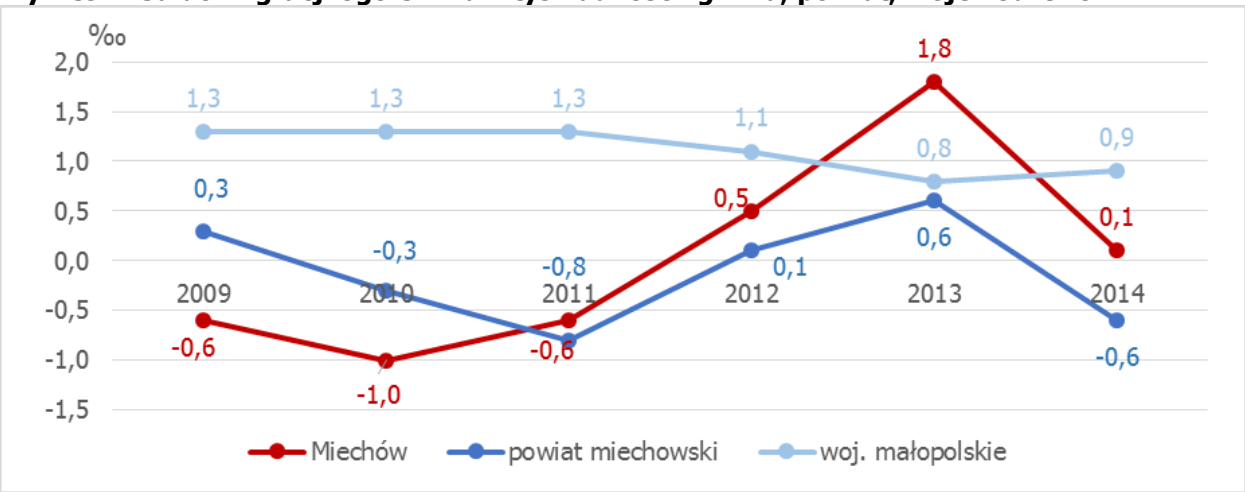

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Wykres 5. Saldo migracji ogółem na 1 tys. ludności w podziale na miasto i wieś

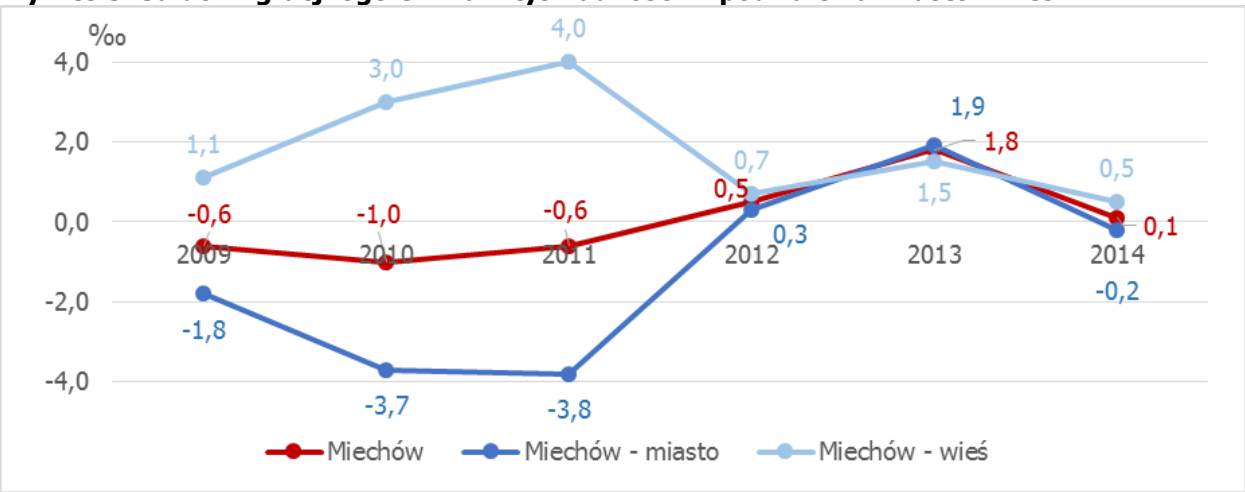

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

- Na obszarze gminy funkcjonuje obecnie 12 placówek wychowania przedszkolnego: 6 przedszkoli i 6 oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych, z czego 5 przedszkoli zlokalizowanych jest w mieście i 1 na wsi, liczba oddziałów przedszkolnych na wsi (4) była dwa razy większa niż w mieście. W ostatnich dwóch latach liczba placówek wychowania przedszkolnego utrzymywała się na stałym poziomie.
- Liczba dzieci w wieku 3-5 lat przypadających na jedno miejsce w placówce wychowania przedszkolnego od roku 2012 spadała. W 2014 roku wyniosła 1,4 i co prawda była najkorzystniejsza w odniesieniu do lat wcześniejszych, lecz ciągle na wyższym poziomie niż średnia liczba dostępnych miejsc dla całego województwa, ale niższa niż w powiecie. Mieszkańcy wsi, we wszystkich analizowanych jednostkach administracyjnych, mieli większe problemy z dostępnością miejsc przedszkolnych od mieszkańców miasta. Wartość tego wskaźnika dla Miechowa była w roku 2011 10-krotnie większa, a w 2014 roku 11-krotnie większa.

Rysunek 3. Dzieci w wieku 3-5 lat przypadające na jedno miejsce w placówce wychowania przedszkolnego w 2014 roku

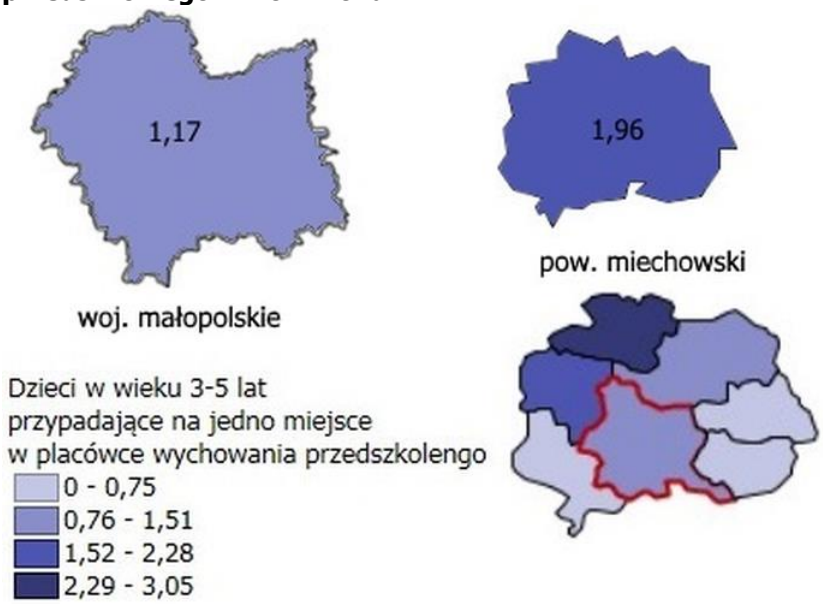

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

- W całym badanym okresie liczba szkół podstawowych w gminie Miechów utrzymuje się na stałym poziomie i wynosi 8 placówek, w tym jedna szkoła podstawowa specjalna dla dzieci i młodzieży. 2 szkoły znajdowały się w mieście, a 6 na wsi (w tym szkoła specjalna). W badanym okresie liczba szkół w województwie wahała się, a w powiecie spadła w 2011 roku (w następnych latach bez zmian).
- W 2012 roku do użytku uczniów szkół podstawowych przeznaczone były 120 komputery, z czego 99 miało dostęp do Internetu. Minimalnie więcej komputerów było w szkołach podstawowych z obszarów miejskich (50,8%). Na jeden komputer z dostępem do Internetu przypadało średnio 10,76 ucznia, czyli o 1,54 więcej w porównaniu do Małopolski i 1,48 więcej niż w powiecie. Łatwiejszy dostęp do komputerów mieli uczniowie terenów wiejskich Miechowa (5,44 ucznia na 1 komputer), dla miasta wskaźnik ten był blisko trzykrotnie większy. Analogicznie prezentowała się sytuacja dla województwa i powiatu, dwukrotnie więcej dzieci przypadało na jeden komputer w mieście niż na wsi.

Wykres 6. Liczba komputerów w szkołach podstawowych w 2012 roku

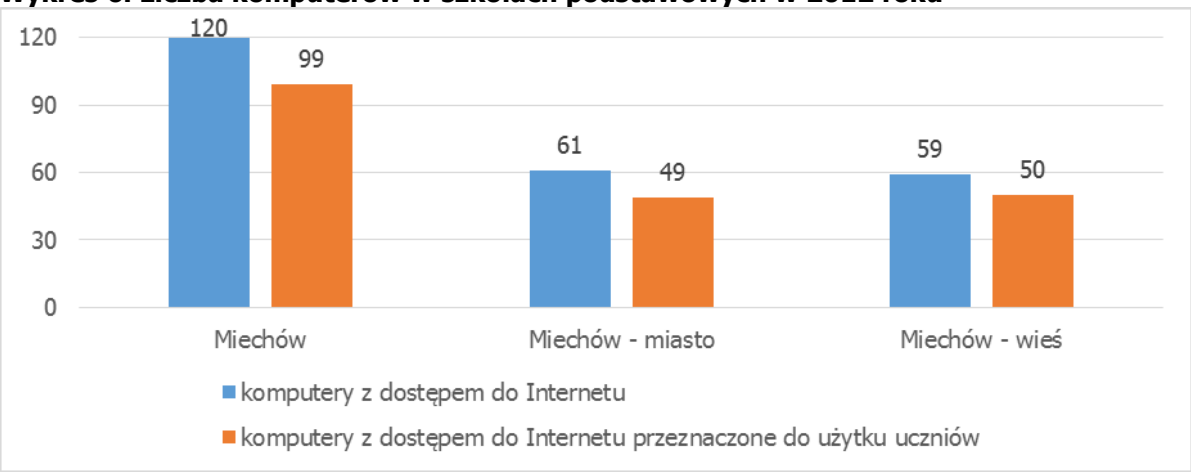

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

- W 2014 roku współczynnik skolaryzacji brutto[2] dla szkół podstawowych wyniósł 87,55% i spadł o 4,27 punktu procentowego w porównaniu z rokiem poprzednim. W tym samym czasie spadek odnotowano również w porównywanych jednostkach terytorialnych i wynosił on odpowiednio 4,08 punktu procentowego dla Małopolski i 3,82 punktu procentowego dla powiatu. W latach 2009-2011 współczynnik skolaryzacji brutto dla szkół podstawowych w gminie Miechów przyjmował wartości niższe niż w województwie i powiecie, a latach 2012-2014 był wyższy od wartości dla powiatu, ale ciągle niższy niż wartości tego współczynnika dla Małopolski. Udział uczących się w szkołach podstawowych w liczbie osób będących w wieku przypisanym temu poziomowi kształcenia w latach 2009-2014 był zawsze wyższy w mieście, największa różnica w 2011 roku wynosiła ponad 69 punków procentowych. Można przypuszczać, że część dzieci z obszarów wiejskich uczęszcza do szkół podstawowych w mieście.

Wykres 7. Współczynnik skolaryzacji brutto dla szkół podstawowych: gmina, powiat, województwo

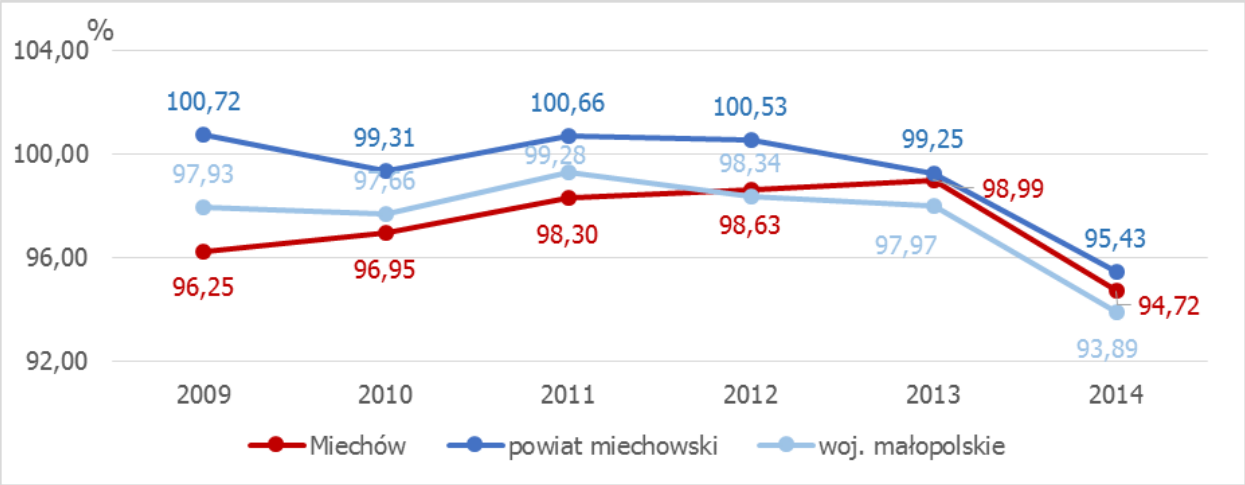

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Wykres 8. Wewnątrzgminne zróżnicowanie w zakresie skolaryzacji brutto dla szkół podstawowych w podziale na miasto i wieś

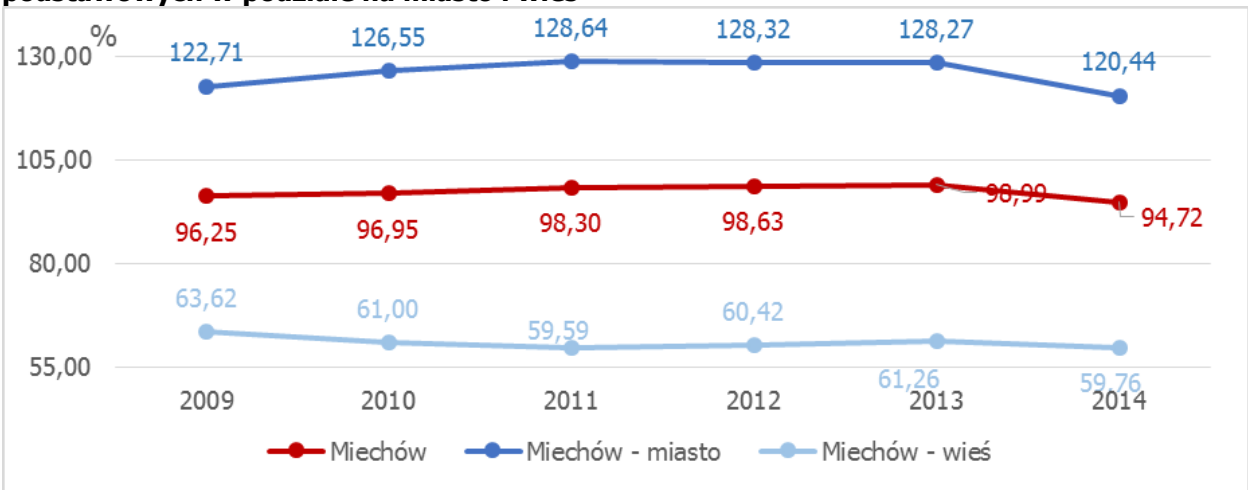

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

- Średni wynik sprawdzianu w szkołach podstawowych w gminie Miechów w 2014 roku wynosił 60,0%, a w 2013 roku 63,8%. W 2014 roku wynik ten był niższy niż średni procentowy wynik dla całego województwa małopolskiego oraz powiatu.

[2] Udział wszystkich osób uczących się na danym poziomie do ogółu osób będących w wieku przypisanym temu poziomowi kształcenia.

- W całym analizowanym okresie liczba szkół gimnazjalnych utrzymywała się na stałym poziomie (4 placówki), podobnie jak w powiecie, natomiast w Małopolsce w tym czasie odnotowano wzrost liczby szkół tego typu. Wśród szkół gimnazjalnych w gminie Miechów była 1 szkoła specjalna (działająca na obszarze miasta). 3 gimnazja działały na terenach miejskich, a 1 na wsi.
- W 2012 roku do użytku uczniów szkół gimnazjalnych przeznaczonych było 56 komputerów, z czego 39 miało dostęp do Internetu. Wszystkie komputery były dostępne w gimnazjach miejskich. Na jeden komputer z dostępem do Internetu przypadało średnio 14,56 ucznia, czyli o ponad 4 osoby więcej w porównaniu do Małopolski i powiatu.

Wykres 9. Liczba komputerów w szkołach gimnazjalnych w 2012 roku

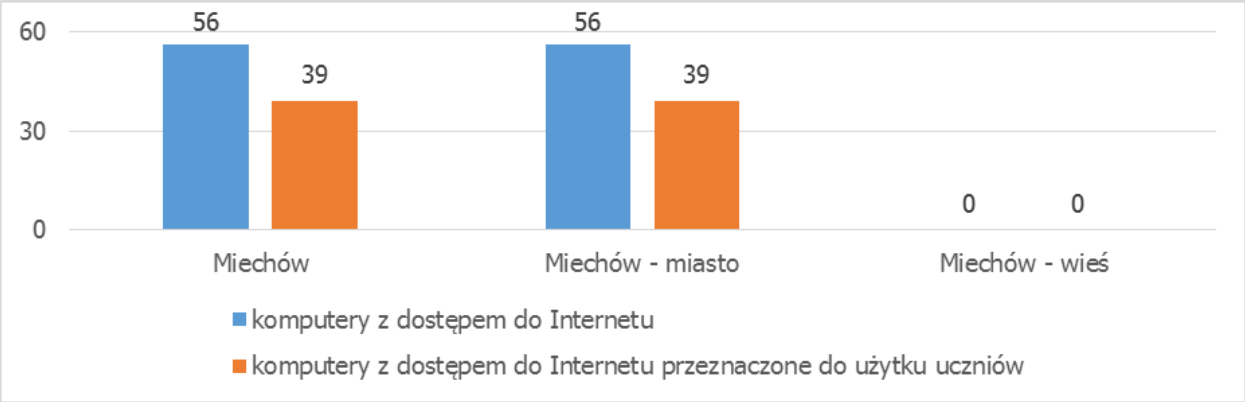

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

- W 2014 roku współczynnik skolaryzacji brutto dla szkół gimnazjalnych wyniósł 96,86% i wzrósł o 3,14 punktu procentowego w stosunku do roku poprzedniego. Spadek o niecały punkt procentowy odnotowano natomiast w porównywanych jednostkach terytorialnych. Do 2013 roku współczynnik skolaryzacji brutto dla szkół gimnazjalnych w gminie Miechów przyjmował wyższe wartości niż w województwie i powiecie. Udział uczących się w szkołach gimnazjalnych w liczbie osób będących w wieku przypisanym temu poziomowi kształcenia, w latach 2009-2014 był zawsze wyższy w mieście, i sięgał poziomu blisko 180%, gdy na obszarach wiejskich nie przekroczył wartości 10%. Jest to wynik tego, że większość szkół gimnazjalnych znajduje się w mieście, oraz że są one chętniej wybierane przez uczniów.

Wykres 10. Współczynnik skolaryzacji brutto dla szkół gimnazjalnych: gmina, powiat województwo

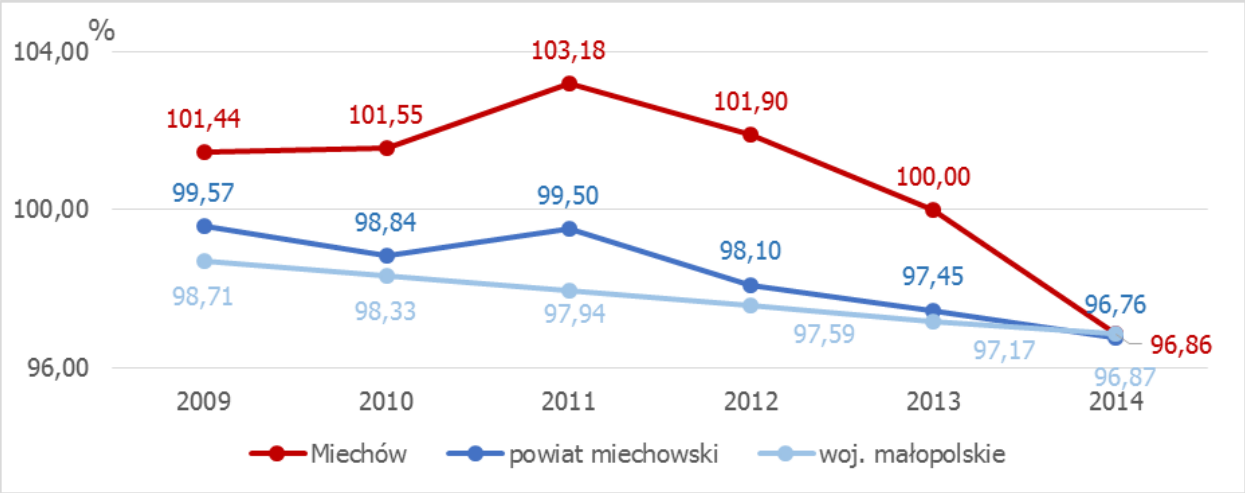

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Wykres 11. Wewnątrzgminne zróżnicowanie w zakresie skolaryzacji brutto dla szkół gimnazjalnych w podziale na miasto i wieś

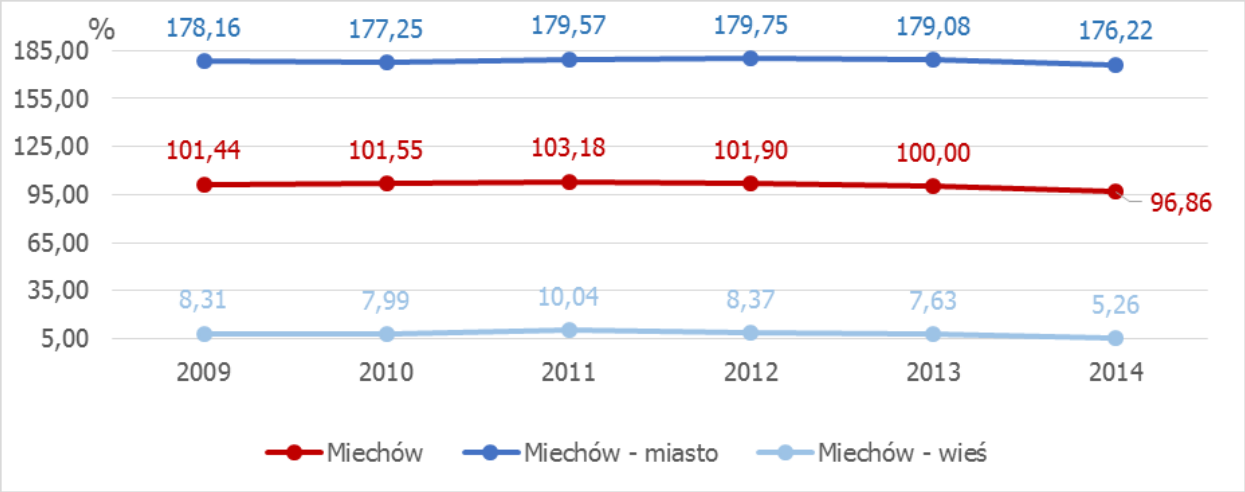

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

- Wyniki egzaminu gimnazjalnego w 2014 roku w gminie Miechów były wyższe od wszystkich średnich dla powiatu. W porównaniu do województwa relacja wskaźników była zmienna:
  - język polski: Miechów – 70,0%, powiat – 69,7%, województwo – 70,3%,
  - matematyka: Miechów – 46,0%, powiat – 44,9%, województwo – 50,3%,
  - historia i wiedza o społeczeństwie: Miechów – 60,06%, powiat – 58,3%, województwo – 61,1%,
  - przedmioty przyrodnicze: Miechów – 55,9%, powiat – 52%, województwo – 54,5%,
  - język angielski poziom podstawowy: Miechów – 67,3%, powiat – 63,5%, województwo – 67,9%.

  Podobnie w 2013 roku średnie procentowe wyniki egzaminu gimnazjalnego były wyższe niż wyniki w powiecie (wyjątek stanowiła matematyka), ich relacja w stosunku do Małopolski była zmienna.
- Według danych GUS w gminie Miechów w 2014 roku działało 16 klubów sportowych (w 2012 roku o 5 mniej), w których liczba ćwiczących wzrosła z 558 do 746 osób, 79,2% ćwiczących w klubach było zapisanych do klubów w mieście, podobnie w województwie, przeważali ćwiczący w miastach 57,1%, a odwrotnie było w powiecie (39,8%).
- Na terenie gminy działa 7 przychodni, w których udzielono łącznie 91,3 tys. porad medycznych – spadek o 2,0 tys. w porównaniu z rokiem poprzednim. 6 przychodni działało w mieście, a 1 na wsi. Z większą liczbą przychodni w mieście wiązała się również 9-krotnie większa liczba porad udzielonych na mieszkańca. W 2014 roku liczba udzielonych porad na jednego mieszkańca w całej gminie wynosiła 4,6, dla miasta odpowiednio 7,3, a dla wsi 0,6. Liczba udzielonych porad na jednego mieszkańca oscylowała wokół 4,0-4,8 i była nieznacznie większa od liczby porad udzielonych na jednego mieszkańca województwa czy powiatu.

Wykres 12. Liczba udzielonych porad na jednego mieszkańca w gminie oraz województwie i powiecie

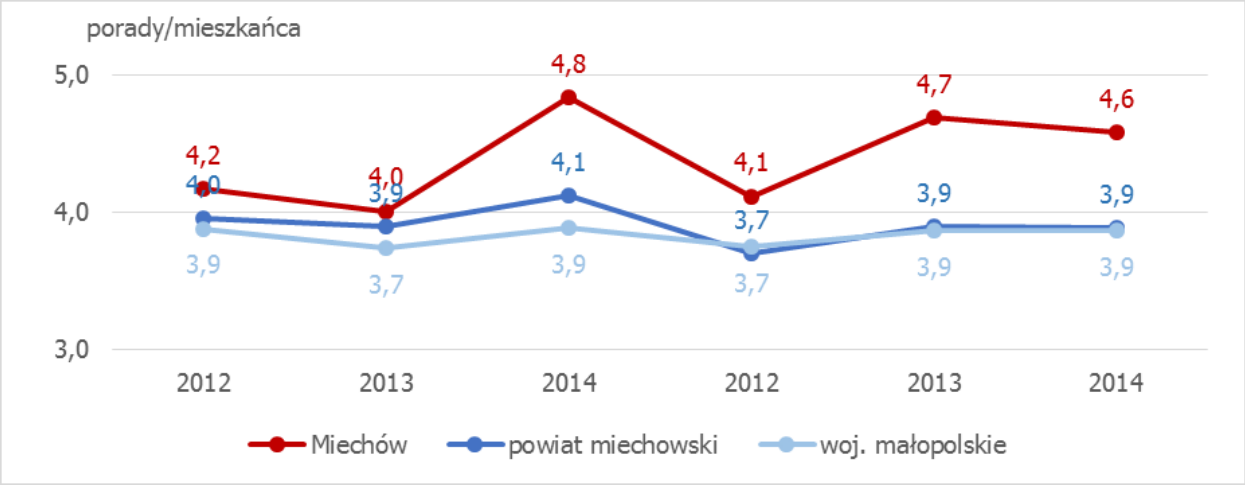

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Wykres 13. Wewnątrz gminne zróżnicowanie w zakresie liczby udzielonych porad na jednego mieszkańca w podziale na miasto i wieś

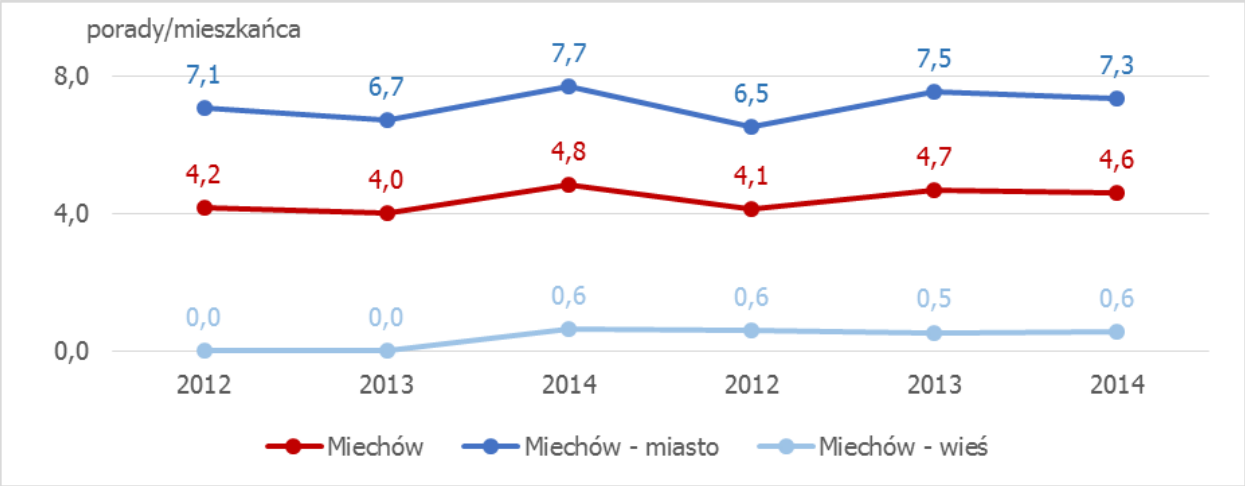

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

- Mieszkańcy gminy mieli do dyspozycji 10 aptek, z czego wszystkie na obszarze miejskim. Obciążenie liczbą osób w badanym okresie w gminie wahało się i było mniejsze od 0,5 do 1,1 tysiąca osób od średniej dla województwa i powiatu. W 2014 roku liczba osób na jedną aptekę w gminie wynosiła ok. 2 tys. osób na jedną placówkę (dla samego miasta wskaźnik ten wynosił 1,2).
- Od 2009 roku w gminie funkcjonują 4 placówki stacjonarnej pomocy społecznej, wszystkie zlokalizowane na terenie miasta.
- W 2014 roku spadła zarówno liczba gospodarstw domowych, jak i osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej. W przypadku województwa i powiatu sytuacja kształtowała się różnie: w powiecie, w ostatnim roku liczba gospodarstw korzystających z tego rodzaju świadczeń spadła, a w województwie wzrosła. Natomiast, liczba gospodarstw poniżej kryterium dochodowego sięgających po te świadczenia, we wszystkich porównywanych jednostkach administracyjnych, spadła.
- W gminie Miechów w latach 2009-2013 udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w liczbie ludności ogółem, podobnie jak udział ludności poniżej kryterium dochodowego, wahał się, aby w roku 2014 spaść. W analizowanym okresie udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej poniżej kryterium dochodowego był zawsze niższy od tego odsetka dla Małopolski czy powiatu.

Wykres 14. Zasięg korzystania[3] z pomocy społecznej (gmina, powiat, województwo)

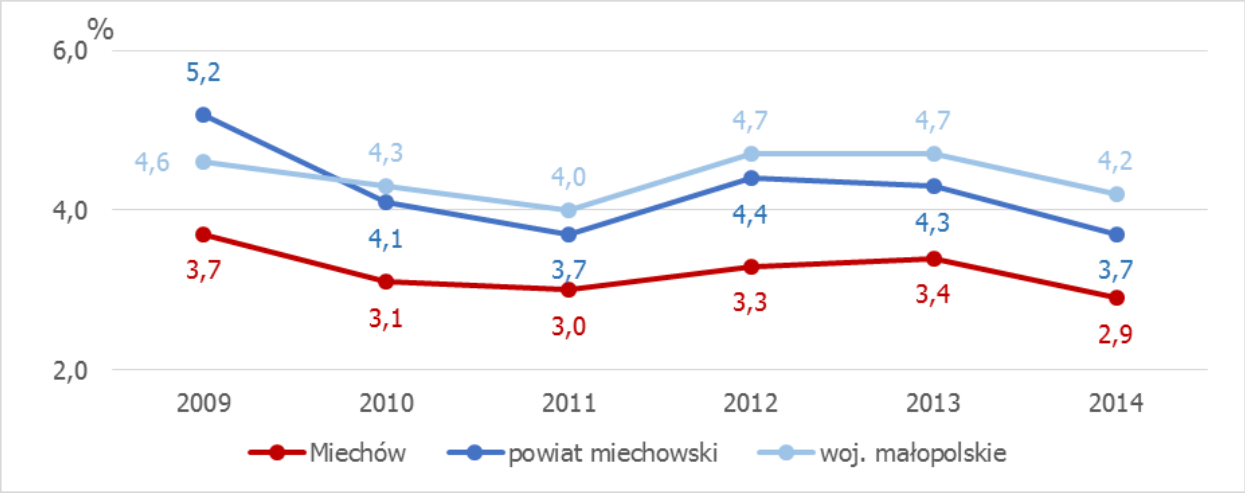

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

- W przypadku wszystkich trzech analizowanych jednostek samorządu terytorialnego nastąpił spadek liczby rodzin otrzymujących zasiłki rodzinne na dzieci do lat 17 oraz spadek udziału dzieci w wieku do lat 17, które otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku. Udział ten dla gminy Miechów w latach 2009-2014 był zawsze niższy o kilka do kilkunastu punktów procentowych od średniej dla województwa i powiatu.

Wykres 15. Udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku (gmina, powiat, województwo)

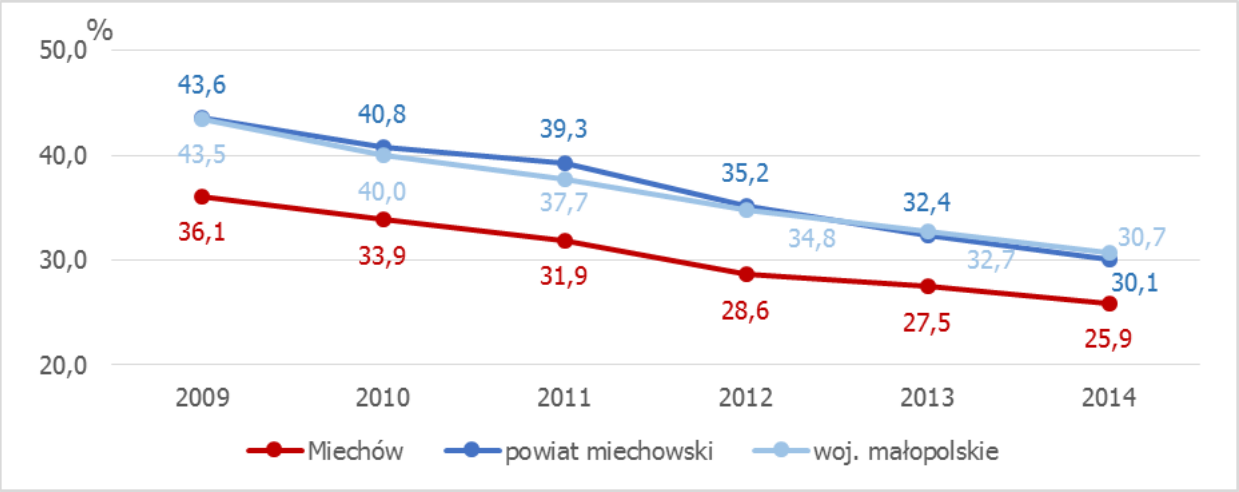

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

- W analizowanym okresie liczba zrejestrowanych bezrobotnych mieszkańców gminy oscylowała w granicy 1 tys., natomiast ich udział w stosunku do liczby ludności w wieku produkcyjnym wahał się od 6,2% do 8,0%. Podobnie prezentowała się sytuacja w województwie małopolskim oraz powiecie miechowskim (maksimum 8,3% w 2013 roku). Inaczej niż w województwie, w gminie Miechów mężczyźni stanowili nieznacznie liczniejszą grupę wśród zarejestrowanych bezrobotnych. W przypadku powiatu proporcje liczby bezrobotnych kobiet i mężczyzn zmieniały się raz na korzyść jednej, raz drugiej płci.

[3] Zasięg korzystania z pomocy społecznej to udział osób w gospodarstwach domowych korzystających z pomocy społecznej w ludności ogółem.

Rysunek 4. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w 2014 roku

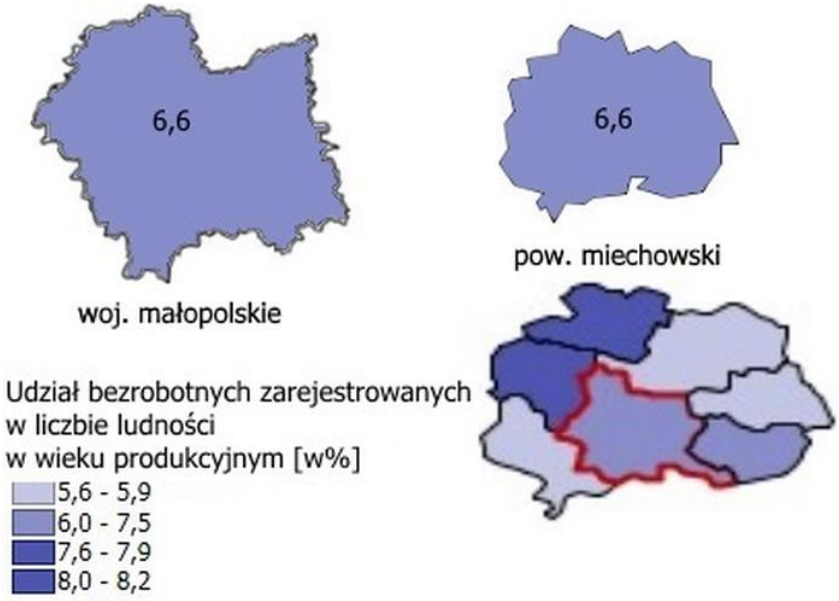

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

- W 2014 roku w gminie Miechów działały 4 biblioteki, z czego 1 z nich była przystosowana dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich. W samym mieście funkcjonowały 2 biblioteki, z których 1 była przystosowana dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich. Pozostałe 2 działały na wsi, przy czym żadna z nich nie była dostosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych. W ciągu ostatnich lat liczba czytelników spadała, a wielkość księgozbioru rosła, co oznacza rosnącą liczbę książek dostępnych dla jednego czytelnika biblioteki. Jednocześnie mieszkańcy gminy Miechowa mieli „gorszy" dostęp do księgozbioru od przeciętnego mieszkańca województwa i powiatu – na przestrzeni analizowanych lat liczba woluminów przypadających na 1 tys. ludności w gminie wahała się od 4,2 do 4,3 tys. woluminów na 1 tys. ludności. Księgozbiór oddany do dyspozycji osób z terenów miejskich gminy liczył około 3 tys. woluminów na 1 tys. mieszkańców.
- Biblioteki w gminie dysponowały 21 komputerami, które były udostępnione do użytku czytelników, wszystkie komputery były podłączone do Internetu. 81,0% komputerów było na wyposażeniu bibliotek z obszarów miejskich. Odwrotnie w województwie i powiecie większa liczba komputerów była oddana do dyspozycji mieszkańców terenów wiejskich.

2.2. Zjawiska gospodarcze

Kolejnym obszarem, który został wytypowany do analizy zgodnie z *Ustawą* jest obszar gospodarczy. Koncentruje się on na zjawiskach związanych z przedsiębiorczością oraz kondycją lokalnych przedsiębiorstw. Sytuacja gminy Miechów przedstawia się w tym zakresie w sposób następujący:

- W 2014 roku na terenie gminy do rejestru REGON było wpisanych 2 471 podmiotów gospodarczych, co oznacza wzrost w porównaniu z 2009 rokiem. Podobnie jak w województwie i odwrotnie niż w powiecie, więcej podmiotów za swoją siedzibę miało miasto (dla Miechowa 71,8%). Najwięcej podmiotów gospodarczych zarejestrowanych było w sekcji G, w dziale 47 – *sprzedaż detaliczna* (516 podmiotów), a następnie w sekcji H, w dziale 49 – *transport drogowy oraz transport rurociągowy* (259 podmiotów). Pod względem wielkości dominowały mikroprzedsiębiorstwa zatrudniające od 0-9 osób. Podobnie prezentowała się sytuacja w województwie i powiecie tzn.: liczba podmiotów systematycznie rosła, przeważały podmioty z sekcji G w dziale 47 oraz o wielkości zatrudnienia 0-9 osób. W całym badanym okresie w porównaniu z województwem i powiatem, w gminie Miechów wskaźnik przedsiębiorczości przyjmował wyższe wartości.

We wszystkich analizowanych jednostkach większą przedsiębiorczością odznaczali się mieszkańcy miast.

Wykres 16. Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności: gmina, powiat, województwo

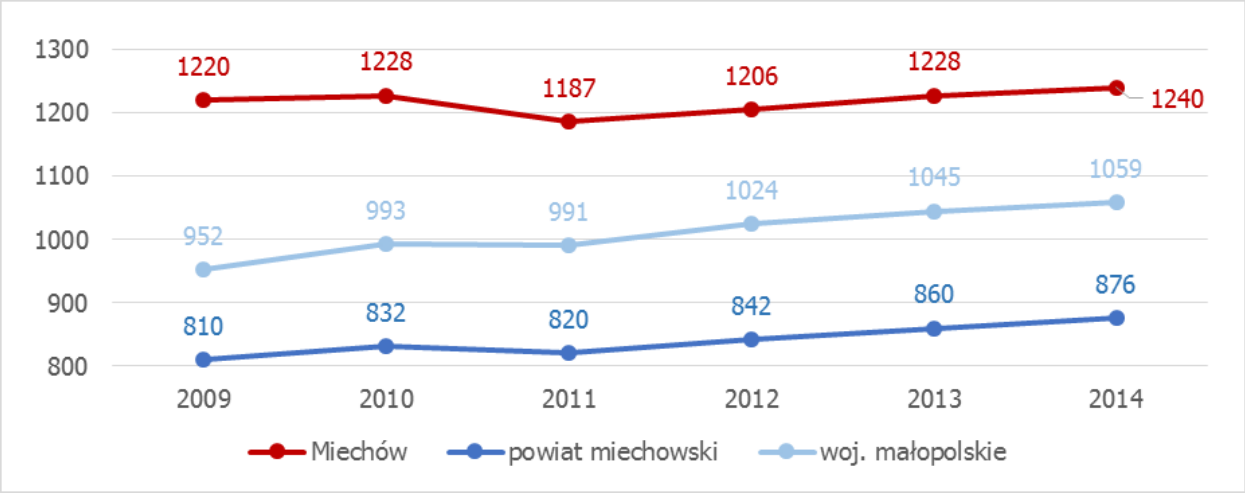

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Wykres 17. Wewnątrzgminne zróżnicowanie w zakresie liczby podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tys.

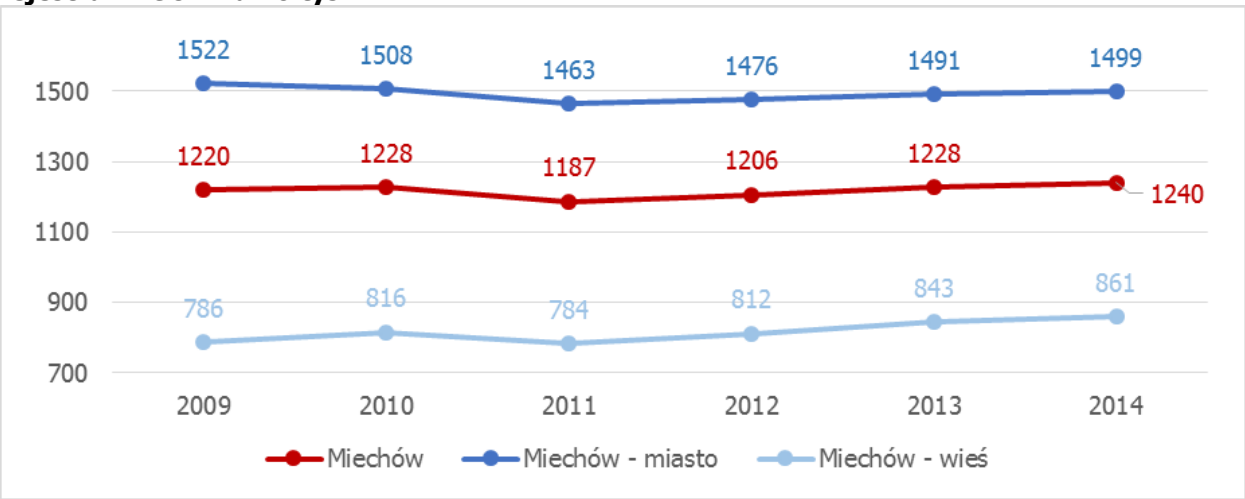

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

- Ze względu na brak dostępnych danych przedstawiających wprost kondycję finansową mieszkańców gmin, do analizy wykorzystana została informacja o podatku dochodowym od osób fizycznych[4], którą jest pochodną przychodów mieszkańców.

[4] Pozycja z dochodów własnych gmin – udział w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa, podatek dochodowy od osób fizycznych (PIT).

Rysunek 5. Udział w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa, podatek dochodowy od osób fizycznych w 2014 roku

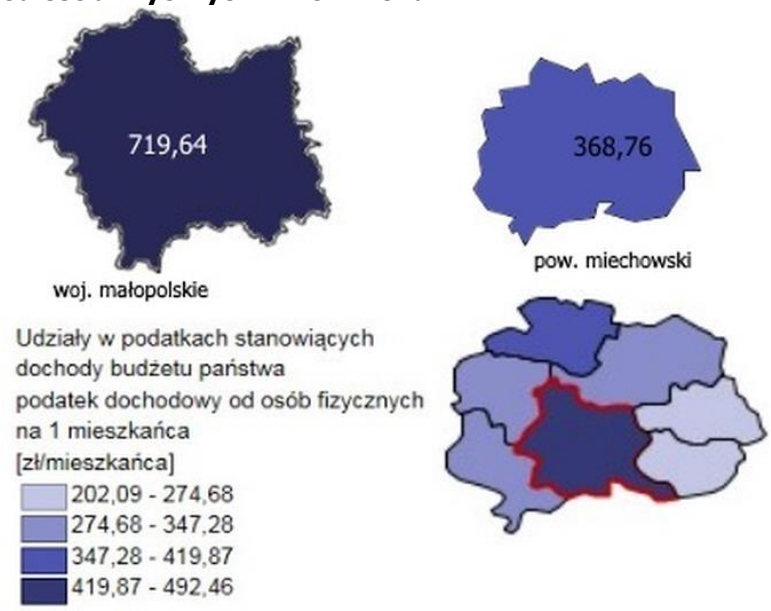

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

- W 2014 roku pozycja ta w dochodach własnych gminy w przeliczeniu na jednego mieszkańca wynosiła 492,46 zł, w tym czasie średnia dla gmin w powiecie miechowskim wynosiła 368,76 zł, natomiast przeciętna dla gmin w Małopolsce[5] była blisko 1,5 razy większa.

Wykres 18. Udział w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa, podatek dochodowy od osób fizycznych na jednego mieszkańca (gmina, powiat, województwo)

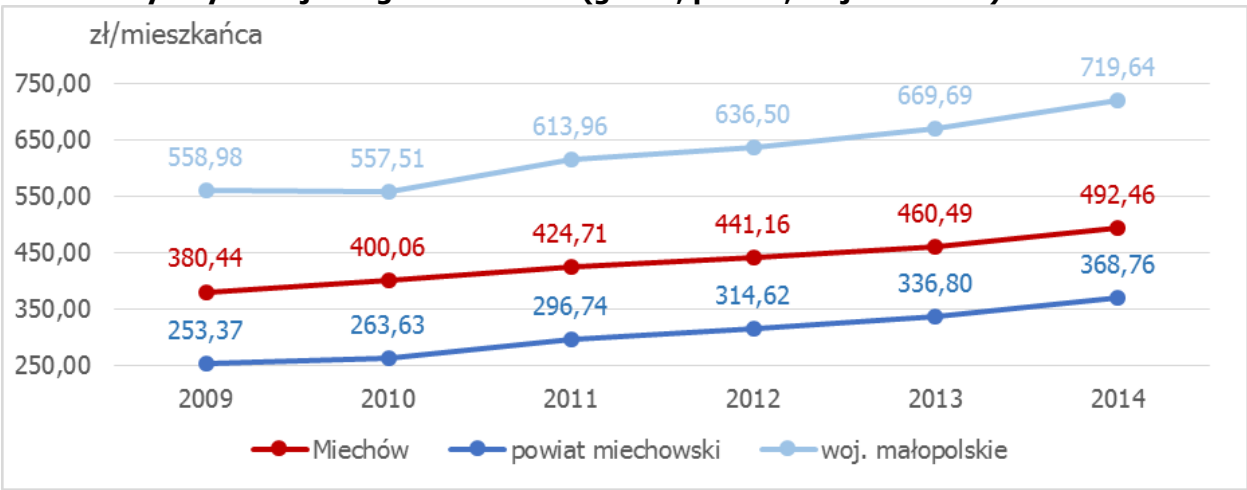

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

2.3. Zjawiska środowiskowe

Kolejnym obszarem zdefiniowanym w *Ustawie* i *Wytycznych*, w którym należy badać zjawiska kryzysowe, są kwestie związane z jakością środowiska. Obszar ten powiązany jest ze standardami środowiska, w tym gospodarką odpadami stanowiącymi zagrożenie dla życia, zdrowia lub stanu środowiska. Podstawowe dane dotyczące tego obszaru są następujące:

- Na terenie gminy Miechów znajdują się rezerwaty przyrody i obszar chronionego krajobrazu, które zajmują odpowiednio 0,03% i 89,6% powierzchni gminy.

[5] Z miastami na prawach powiatów.

- W gminie działa 1 oczyszczalnia ścieków, która obsługuje 61,4% ludności, czyli 25,3 punktu procentowego więcej niż w przypadku tego udziału dla powiatu i 1,2 punktu procentowego mniej niż odsetek ten wynosi dla województwa. W podziale gminy na obszar miejski i wiejski, sytuacja w 2014 roku prezentowała się następująco:
  - obszar miejski: Miechów – 99,0%, powiat – 99,0%, województwo – 93,8%,
  - obszar wiejski: Miechów – 6,1%, powiat – 16,5%, województwo – 75,7%.
- W 2014 roku tylko 4,6% powierzchni gminy stanowiły lasy, dla województwa wskaźnik ten wynosił 28,7%, a dla powiatu 11,9%. W podziale gminy na obszar miejski i wiejski, sytuacja w 2014 roku prezentowała się następująco:
  - obszar miejski: Miechów – 0,1%, powiat – 0,1%, województwo – 18,2%,
  - obszar wiejski: Miechów – 5,1%, powiat – 12,2%, województwo – 29,2%,
- Według danych GUS, na terenie gminy w 2014 nie odnotowano dzikich wysypisk śmieci.

2.4. Zjawiska przestrzenno-funkcjonalne

Czwartym z wytypowanych obszarów to zjawiska przestrzenno-funkcjonalne, które charakteryzują: wyposażenie w infrastrukturę techniczną i społeczną oraz stan tej infrastruktury, dostęp i jakości podstawowych usług, dostępność komunikacyjną:

- W 2014 roku udział osób korzystających z wodociągu w ogólnej liczbie ludności wynosił 93,9%, natomiast wartość tego wskaźnika dla Małopolski wynosiła 80,5%, a dla powiatu miechowskiego 87,5%. W podziale gminy na obszar miejski i wiejski, sytuacja w 2014 roku prezentowała się następująco:
  - obszar miejski: Miechów – 94,1%, powiat – 94,1%, województwo – 95,1%,
  - obszar wiejski: Miechów – 93,5%, powiat – 85,4%, województwo – 66,7%.

Rysunek 6. Udział osób korzystających z wodociągu w ogóle ludności w 2014 roku

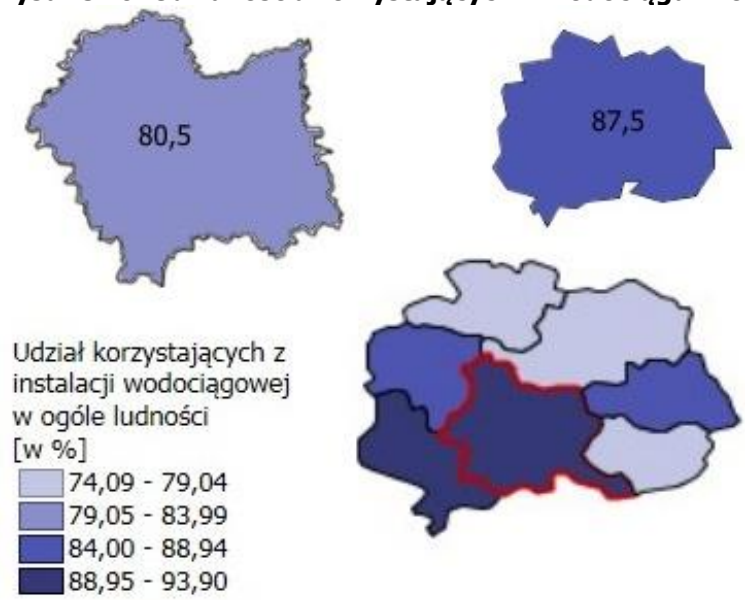

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

- Długość czynnej sieci kanalizacyjnej na 100 km^2 od roku 2009 systematycznie rosła do poziomu 37,5 km na km^2. W województwie wartość tego wskaźnika wynosiła 89,0 km na km^2, a w powiecie 18,5, km na km^2, również rosnąc od 2009 roku. Udział mieszkańców gminy korzystających z sieci kanalizacyjnej wynosił 49,8% (28,0% powiat, 59,8% województwo) i wzrósł w porównaniu z 2009 rokiem o 0,6 punktu procentowego. W tym samym czasie w powiecie odnotowano wzrost o 2,9 punktów procentowych, a w województwie o 7,9 punktów procentowych.

Wykres 19. Udział ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej w ogólnej liczbie ludności: gmina, powiat, województwo

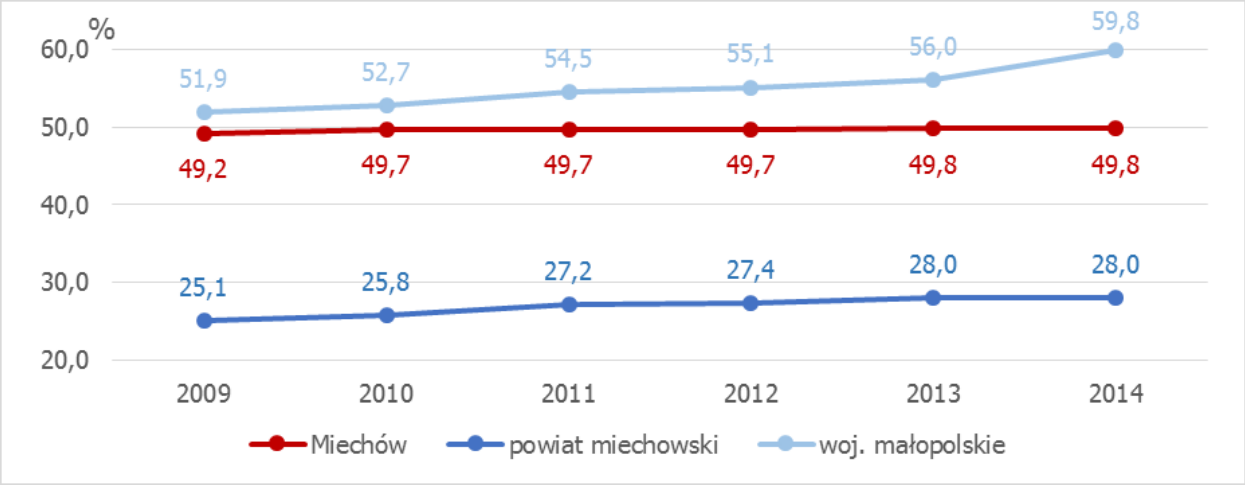

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Wykres 20. Wewnątrzgminne zróżnicowanie w zakresie liczby osób korzystających z sieci kanalizacyjnej w ogólnej liczbie ludności

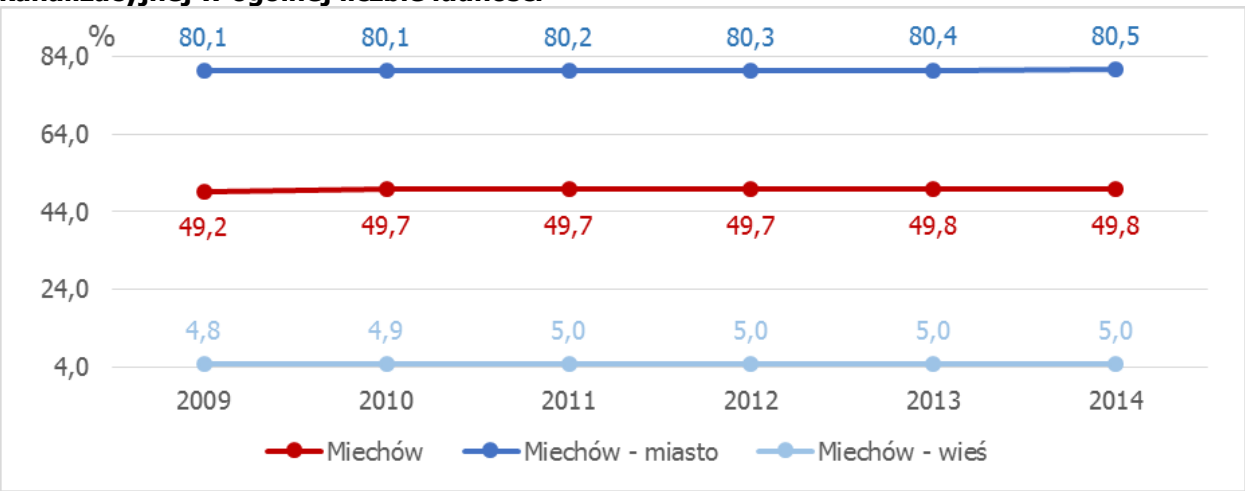

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

2.5. Zjawiska techniczne

- W 2014 roku w gminie było 6 911 mieszkań w 4 240 budynkach mieszkalnych (wzrosty od 2009 roku). Na jedno mieszkanie w całej gminie, zarówno na obszarze miejskim, jak i wiejskim, przypadały około 3 osoby. Prawie 64% zasobów mieszkaniowych znajdowało się na terenie miasta. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania wynosiła 75,0 m^2, czyli 26,0 m^2 na osobę. Mieszkania na obszarze wiejskim były większe średnio o 16,1 m^2, od mieszkań na terenie miejskim. Gmina dysponuje obecnie 9 mieszkaniami socjalnymi na obszarze wiejskim i 25 mieszkaniami na obszarze miasta.
- W październiku 2015 roku do rejestru zabytków nieruchomych województwa małopolskiego wpisane były następujące obiekty:

  Miechów:
  - zespół klasztorny bożogrobców, XIII-XVIII:
    - kościół, ob. par. pw. Grobu Pańskiego,
    - kaplica grobu Chrystusa,
    - klasztor (I), ob. nie użytkowany
    - klasztor (II) – skrzydło zach., ob. Sąd Rejonowy i Prokuratura Rejonowa,
    - dom generałów zakonu, ob. Plebania,

- ogród,
- fragmenty ogrodzenia z basztą,

- dworek „Zacisze";

Miechów – Siedliska:

- kościół fili pod wezwaniem Świętego Krzyża, XIV-XVIII;
- cmentarz przykościelny;

Nasiechowice:

- kościół parafialny pod wezwaniem św. Wita, Modesta i Krescencji, XIV;
- dzwonnica;

Pojałowice:

- kaplica dworska;

Przesławice:

- kościół par. pw. NMP Matki Kościoła (przeniesiony ze wsi Gołcza);

Zarogów:

- park dworski.

2.6. Pozycja rozwojowa gminy i miasta Miechów na tle powiatu i województwa

Tabela 1. Porównanie wskaźników charakteryzujących analizowane zjawiska w 2014 roku

Wskaźnik	Miechów	woj. małopolskie	powiat miechowski
Gęstość zaludnienia	**134**	222	74
Wskaźnik obciążenia demograficznego	**63,3**	59,2	63,9
Kobiety na 100 mężczyzn	**108**	106	103
Przyrost naturalny na 1 tys. ludności	**-1,2**	1,4	-2,6
Saldo migracji na pobyt stały na 1 tys. ludności	**0,1**	0,9	-0,6
Współczynnik skolaryzacji brutto - szkoły podstawowe	**94,72**	93,89	95,43
Współczynnik skolaryzacji brutto - szkoły gimnazjalne	**96,86**	96,87	96,87
Dzieci w wieku 3-5 lat przypadające na jedno miejsce w placówce wychowania przedszkolnego	**1,36**	1,17	1,96
Porady lekarskie ogółem na 1 mieszkańca	**4,6**	3,9	3,9
Ludność na 1 aptekę (w tys.)	**2,0**	3,0	2,8
Zasięg korzystania z pomocy społecznej wg kryterium dochodowego (%)[6]	**5,5**	6,4	6,0
Udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku	**25,9**	30,7	30,1
Ludność na 1 placówkę biblioteczną (w tys.)	**4,0**	4,4	3,6
Księgozbiór bibliotek na 1 000 ludności	**4 269,2**	3 252,4	4 039,8
Czytelnicy bibliotek publicznych na 1 000 ludności	**178**	195	135
Wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w woluminach	**14,1**	15,6	16,6
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	**6,5**	6,6	6,6
Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności	**1240**	1059	876
Udział ludności korzystającej z oczyszczalni w ludności ogółem	**41,5**	62,8	44,8

[6] Zasięg korzystania z pomocy społecznej to udział osób w gospodarstwach domowych korzystających z pomocy społecznej w ludności ogółem.

Wskaźnik	Miechów	woj. małopolskie	powiat miechowski
Korzystający z instalacji w % ogółu ludności - wodociąg	**93,9**	80,5	87,5
Korzystający z instalacji w % ogółu ludności - kanalizacja	**49,8**	59,8	28,0
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej na 100 km^2	**37,5**	89,0	18,5
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania ($m^{2)}$	**75,0**	77,6	81,4
Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę	**26,0**	26,1	27,8
Mieszkania na 1 000 mieszkańców	**346,7**	336,1	341,9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Jeżeli wskaźnik negatywnie odbiega od średniej dla województwa małopolskiego jest zaznaczany kolorem czerwonym.

3. METODOLOGIA WYBORU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI

W celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji opracowano diagnozę, która została przeprowadzona na podstawie wiarygodnych i mierzalnych danych pozyskanych z: Urzędu Gminy i Miasta Miechów i jednostek organizacyjnych m.in. Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Miejskiej Biblioteki Publicznej oraz Komendy Powiatowej Policji, Głównego Urzędu Statystycznego, Starostwa Powiatowego w Miechowie. Ponadto w *Diagnozie* wykorzystano wyniki badań ankietowych mieszkańców i liderów lokalnych dotyczących oceny jakości życia i kluczowych problemów, postrzeganych przez mieszkańców, wyniki badania fokusowego i warsztatów rewitalizacyjnych z kluczowymi interesariuszami w gminie Miechów.

Dla przestrzennego określenia problemów i potencjałów na obszarze gminy przyjęto podział na jednostki urbanistyczne wyznaczone zgodnie z ustalonymi w klasyfikacji GUS rejonami statystycznymi. Głównym kryterium przy tworzeniu podziału na rejony spisowe była liczba ludności zamieszkująca dany obszar oraz liczba mieszkań. Za górną granicę tych wielkości GUS przyjął 2 700 osób i 999 mieszkań. W podziale gminy Miechów uwzględniono rejony spisowe GUS wraz z informacjami adresowymi ulic i budynków wchodzących w skład poszczególnych obwodów. Jest to podział, który umożliwia obrazowanie zróżnicowania wewnątrzmiejskich zjawisk i procesów społecznych, gospodarczych oraz przestrzennych. W przyszłości GUS zapewne będzie publikował dane dla rejonów i obwodów spisowych, zatem podejście takie umożliwia w perspektywie wykorzystanie danych statystycznych do prowadzenia monitoringu procesów społeczno-ekonomicznych na wskazanych obszarach, a w konsekwencji oceny skutków działań rewitalizacyjnych.

Rysunek 7. Jednostki urbanistyczne tożsame z rejonami statsytcznymi na obszarze gminy i miasta Miechowa

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Tabela 2. Jednostki urbanistyczne tożsame z rejonami statystycznymi na obszarze gminy i miasta Miechów – wykaz użytych w dokumencie skrótów

Numer rejonu statystycznego	Rejon miasta / Sołectwa	Użyty skrót (dotyczy sołectw) w dalszej części dokumentu
331 680	Podmiejska – Partyzantów – Kopernika	Podmiejska – Partyzantów – Kopernika
331 690	Racławicka – Powstańców	Racławicka – Powstańców
331 700	Rynek	Rynek
331 710	Osiedle XXX-lecia PRL	Osiedle XXX-lecia PRL
331 720	Marii Konopnickiej – Park Miejski	Marii Konopnickiej – Park Miejski
331 731	Osiedle Stefana Żeromskiego Szpital św. Anny	Osiedle Stefana Żeromskiego Szpital św. Anny
331 732	Osiedle gen. Władysława Sikorskiego	Osiedle gen. Władysława Sikorskiego
331 740	Jagiellońska	Jagiellońska
335 700	Podleśna Wola, Pstroszyce Pierwsze, Pstroszyce Drugie, Widnica, Zagorzyce	Podleśna Wola
335 710	Siedliska, Strzeżów Drugi, Strzeżów Pierwszy, Zapustka, Brzuchania	Strzeżów
335 720	Podmiejska Wola, Falniów, Falniów-Wysiołek, Biskupice, Komorów	Biskupice-Falniów
335 730	Bukowska Wola, Kalina Mała, Kalina-Rędziny, Kalina-Lisiniec	Bukowska-Kalina
335 740	Kamieńczyce, Jaksice, Celiny Przesławickie, Przesławice	Kamieńczyce-Przesławice
335 750	Wymysłów, Poradów, Parkoszowice, Sławice Szlacheckie, Wielki Dół, Szczepanowice, Glinica	Szczepanowice
335 760	Zarogów, Pojałowice, Nasiechowice, Dziewięcioły	Zarogów-Pojałowice

Źródło: Opracowanie własne

Biorąc pod uwagę, że rewitalizacja ma w pierwszej kolejności służyć poprawie jakości życia mieszkańców, uznano, że kwestie społeczne mają kluczowe i nadrzędne znaczenie dla wyznaczania obszaru zdegradowanego. Dla wyznaczonego obszaru przeprowadzono diagnozę wskaźników opisujących negatywne zjawiska społeczne takie jak: zakres korzystania z pomocy społecznej, ubóstwo, przestępczość, niski poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, niewielka dostępność podstawowych usług w dziedzinie oświaty, zdrowia, kultury.

W celu wskazania obszaru wymagającego rewitalizacji, na podstawie szeregu wskaźników opisujących problemy społeczne, zbudowano tak zwany **wskaźnik syntetyczny**.

Pierwszym etapem budowy wskaźnika syntetycznego jest normalizacja zmiennych w celu sprowadzenia ich do porównywalnej skali tzw. skali niemianowanej, czyli nie związanej z jednostką miary. Jest to zabieg konieczny z punktu widzenia poprawności obliczeń, ponieważ dzięki niemu różne rozpiętości zmiennych nie będą sztucznie nadawały wagi czynnikom przyjmującym wartość z wyższych przedziałów. W trakcie normalizacji zmiennych przekształcono również destymulanty w stymulanty. Jako stymulanty, na potrzeby wskazania obszaru zdegradowanego, przyjęte zostały zmienne, których wyższa wartość wstępowała w obszarach gminy kwalifikujących się jako obszar zdegradowany (np. liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej na 100 mieszkańców). Natomiast destymulantami były zmienne, których niższa wartość oznaczała bardziej problemowy obszar (np. liczba przedsiębiorstw na 1 000 mieszkańców). Obliczeń dokonano wg następujących wzorów:

$$z_{ij} = \frac{x_{ij} - \min_i\{x_{ij}\}}{\max_i\{x_{ij}\} - \min_i\{x_{ij}\}} \quad \text{dla stymulant}$$

$$z_{ij} = \frac{\max_i\{x_{ij}\} - x_{ij}}{\max_i\{x_{ij}\} - \min_i\{x_{ij}\}} \quad \text{dla destymulant}$$

gdzie:
Xij – to wartość *i*-tego obszaru (np. sołectwo) dla *j*-tej zmiennej,
Zij – to zmienna po normalizacji.

Syntetyczną miarę, odzwierciedlającą sytuację obszarów w poszczególnych zakresach, utworzono przy użyciu metody sum standaryzowanych. Metoda sum standaryzowanych należy do grupy metod bezwzorcowych porządkowania liniowego, zgodnego ze wzorem:

$$S_i = \sum_{j=1}^{k} Z_{ij} \quad i = 1, \ldots, n$$

Wskaźnik sum standaryzowanych został skonstruowany na bazie wskaźników cząstkowych zaprezentowanych w rozdziale 4. Wskaźniki cząstkowe zsumowano, uznając większe znaczenie niektórych wskaźników cząstkowych poprzez nadanie im wag różnych od 1. Wartość jaką przyjmowała waga dla konkretnego wskaźnika była wynikiem analizy ankiety przeprowadzonej wśród mieszkańców gminy oraz wskazań z warsztatów rewitalizacyjnych. **Za szczególnie uciążliwe w gminie Miechów uznano problemy związane z: ubóstwem, bezrobociem i znaczną liczbą beneficjentów pomocy społecznej.** Wymienionym kwestiom przyznano wagę 4. Podkreślono także problem z poczuciem bezpieczeństwa (**duża liczba interwencji straży miejskiej) oraz niedostateczną aktywność mieszkańców w organizacjach pozarządowych i tym kwestiom przyznano wagę 3.**

Dla każdego obliczonego dla rejonu statystycznego wskaźnika syntetycznego, zasadniczo daną referencyjną jest średni wskaźniki sum standaryzowanych dla całej gminy, obliczony jako średnia arytmetyczna wskaźników syntetycznych dla rejonu statystycznego. W analizie wzięto również pod uwagę rozrzut wskaźników syntetycznych, biorąc jako wielkość porównawczą 50% wartości maksymalnej wskaźnika syntetycznego.

Najwyższe wartości obliczonego wskaźnika sumarycznego oznaczają największą koncentrację negatywnych zjawisk społecznych na tych obszarach. Za obszar objęty kryzysem społecznym uznano wszystkie jednostki, w których wartość wskaźnika sumarycznego była wyższa niż zmienna referencyjna, w tym przypadku średnia arytmetyczna wskaźników syntetycznych dla rejonu statystycznego dla zjawisk społecznych.

Jednostki urbanistyczne, dla których **społeczny** wskaźnik syntetyczny będzie wyższy niż średnia arytmetyczna dla całej Gminy, mogą być potencjalnie uznane za zdegradowane, pod warunkiem występowania w nich dodatkowo co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk techniczno-środowiskowych:

- **gospodarczych** – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw;
- **środowiskowych** – w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska;
- **przestrzenno-funkcjonalnych** – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych;
- **technicznych** – w szczególności złego stanu obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym oraz braku rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, przede wszystkim w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.

Analizy zjawisk techniczno-środowiskowych dokonano w oparciu o: czynniki techniczne, środowiskowo-gospodarcze, przestrzenne i przyrodnicze. Analogicznie jak w przypadku zjawisk społecznych został skonstruowany wskaźnik syntetyczny, a wskaźniki cząstkowe poddano standaryzacji. Otrzymano sumaryczny wskaźnik czynników techniczno-środowiskowych, który określał koncentrację zjawisk negatywnych.

Ostatnim etapem diagnozy było wskazanie obszarów zdegradowanych, które wykazują kumulację negatywnych zjawisk społecznych, a dodatkowo w analizowanych czynnikach techniczno-środowiskowych wykazują nagromadzenie negatywnych cech. Na bazie wcześniej obliczonych wskaźników sum standaryzowanych skonstruowano **wskaźnik degradacji obszaru** wyliczony jako suma dwóch wcześniej uzyskanych wskaźników.

4. UWARUNKOWANIA SPOŁECZNE, GOSPODARCZE, PRZESTRZENNE, ŚRODOWISKOWE I INFRASTRUKTURALNE JEDNOSTEK URBANISTYCZNYCH

Przedmiotem niniejszego rozdziału jest analiza czynników społecznych, gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych i techniczno-środowiskowych gminy i miasta Miechów oraz wskazanie obszarów zdegradowanych i obszaru rewitalizacji na terenie gminy. Analizy dokonano zgodnie z zaleceniami wynikającymi z *Ustawy rewitalizacyjnej*, to znaczy w pierwszej kolejności dokonano pogłębionej analizy zjawisk społecznych, w tym w szczególności związanych z poziomem bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji, niskiego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym czy kulturalnym. Ponadto przeanalizowano zjawiska techniczno-środowiskowe (gospodarcze, przestrzenno-funkcjonalne i techniczno-środowiskowe). Koncentracja negatywnych zjawisk społecznych z jednoczesnym występowaniem jednego lub więcej negatywnych zjawisk w pozostałych obszarach pozwoliła wskazać i wyznaczyć obszary o największej kumulacji zjawisk kryzysowych. Gmina Miechów jest gminą miejsko-wiejską. Charakterystyka Miechowa, zaprezentowana we wcześniejszym rozdziale, pokazuje istotne różnice społeczne i techniczno-środowiskowe pomiędzy terenem miejskim, a wiejskim gminy. Z uwagi na ten fakt diagnoza każdego zjawiska i poszczególnych czynników będzie przedstawiana najpierw dla obszaru wiejskiego, następnie miejskiego, a na końcu zestawiona dla wszystkich jednostek.

Teren wiejski to 7 stref bazujących na rejonach statystycznych GUS stosowanych w Spisach Powszechnych, są to:

1) Podleśna Wola,
2) Strzeżów,
3) Biskupice-Falniów,
4) Bukowska-Kalina,
5) Kamieńczyce-Przesławice,
6) Szczepanowice,
7) Zarogów-Pojałowice.

Miasto Miechów zostało podzielone na 8 obszarów na tej samej zasadzie:

1) Podmiejska – Partyzantów – Kopernika,
2) Racławicka – Powstańców,
3) Rynek,
4) Osiedle XXX-lecia,
5) Marii Konopnickiej – Park Miejski,
6) Osiedle S. Żeromskiego – Szpital św. Anny,
7) Osiedle gen. W. Sikorskiego,
8) Jagiellońska.

Nazwy rejonów zostały przyjęte od nazwy miejscowości z największą liczbą ludności (obszar wiejski) lub ulic/osiedli z największą liczbą numerów domów.

4.1. Diagnoza zjawisk społecznych

Diagnoza uwarunkowań społecznych w gminie Miechów opierała się na zestawie wskaźników dotyczących:

- czynników społecznych;
- czynników bezpieczeństwa;
- aktywności mieszkańców.

4.1.1. Czynniki społeczne

W celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego wytypowano listę 6 wskaźników z danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej i 3 wskaźników z Urzędu Gminy, które poddano analizie w wymiarze terytorialnym i czasowym. Diagnoza uwzględniała wpływ wszystkich zmiennych, natomiast komentarz analityczny koncentruje się na kluczowych wskaźnikach.

W latach 2011-2014 liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców **terenów wiejskich** wahała się od 3,53 do 4,24. Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej przeliczona na jednego mieszkańca mówi o skali tego zjawiska i obrazuje sytuację materialno-bytową ludności danego obszaru (sołectwa). W całym badanym okresie negatywnie pod względem omawianego wskaźnika wyróżniały się rejony: Podleśna Wola i Szczepanowice.

Wykres 21. Liczba korzystających z pomocy społ. na 100 mieszkańców – obszar wiejski

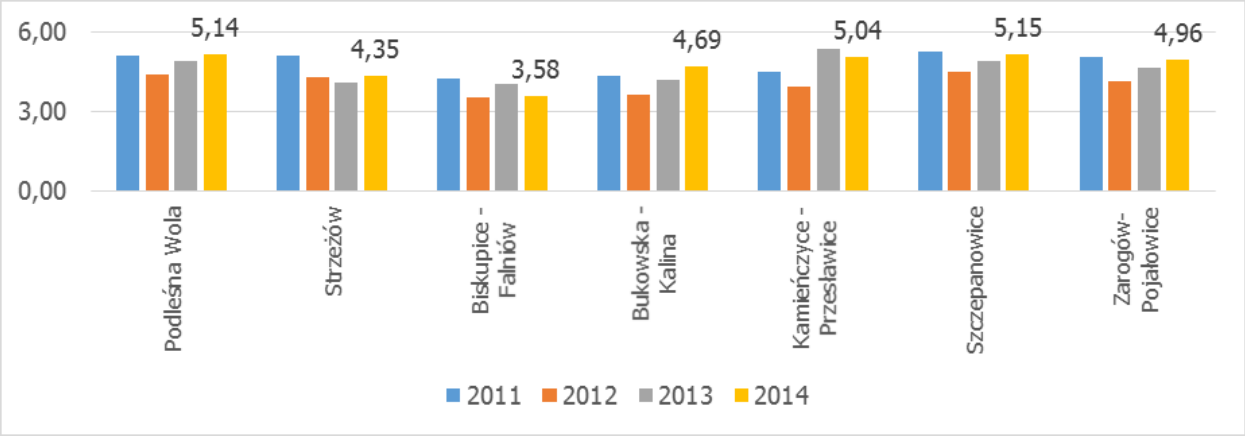

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Miechowie

W mieście w latach 2011-2014 liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców wahała się od 4,31 do 16,15. W całym badanym okresie negatywnie pod względem omawianego wskaźnika wyróżniały się rejony Rynku oraz Marii Konopnickiej – Park Miejski.

Wykres 22. Liczba korzystających z pomocy społ. na 100 mieszkańców – obszar miejski

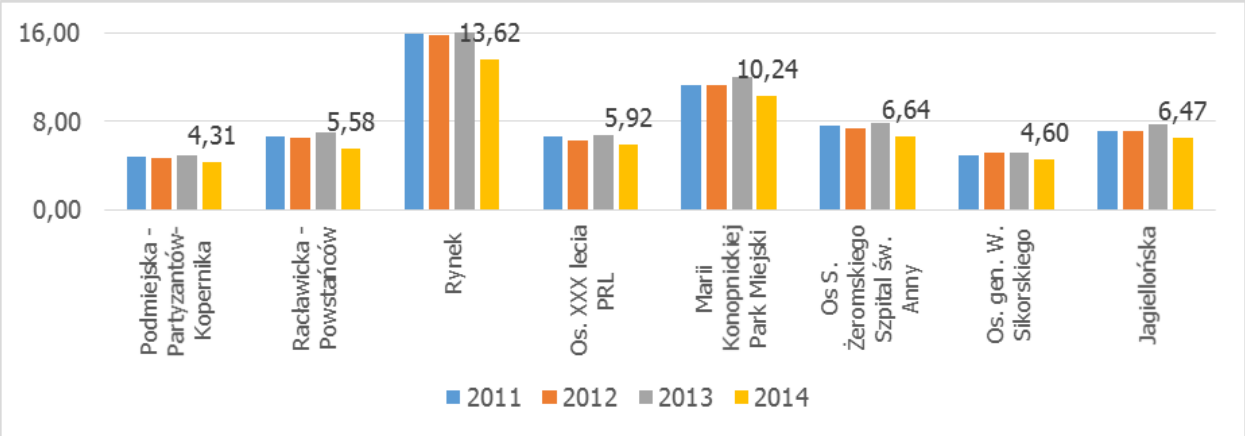

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Miechowie

Jednocześnie należy podkreślić, iż w odniesieniu do całej gminy, najczęstszymi powodami korzystania z pomocy społecznej jest: długotrwała lub ciężka choroba i bezrobocie. Natomiast najrzadziej powodem korzystania ze świadczeń pomocy społecznej w gminie Miechów jest alkoholizm.

Długotrwała i ciężka choroba członka gospodarstwa domowego dezorganizuje życie rodziny. Niejednokrotnie w związku z podjęciem opieki nad taką osobą, członek rodziny zmuszony jest częściowo lub w całości zrezygnować z pracy zarobkowej. Ponadto osoby przewlekle chore mogą wymagać dodatkowo specjalistycznych zabiegów medycznych oraz drogich lekarstw, które istotnie obciążają budżet gospodarstwa domowego. W latach 2011-2014 liczba osób korzystających z tego

powodu ze środków pomocy społecznej na 100 mieszkańców **obszarów wiejskich** wahała się od 2,74 do 4,13. W całym badanym okresie negatywnie pod względem omawianego wskaźnika wyróżniały się rejony: Zarogów – Pojałowice, Kamieńczyce – Przesławice.

Wykres 23. Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu długotrwałej i ciężkiej choroby na 100 mieszkańców – obszar wiejski

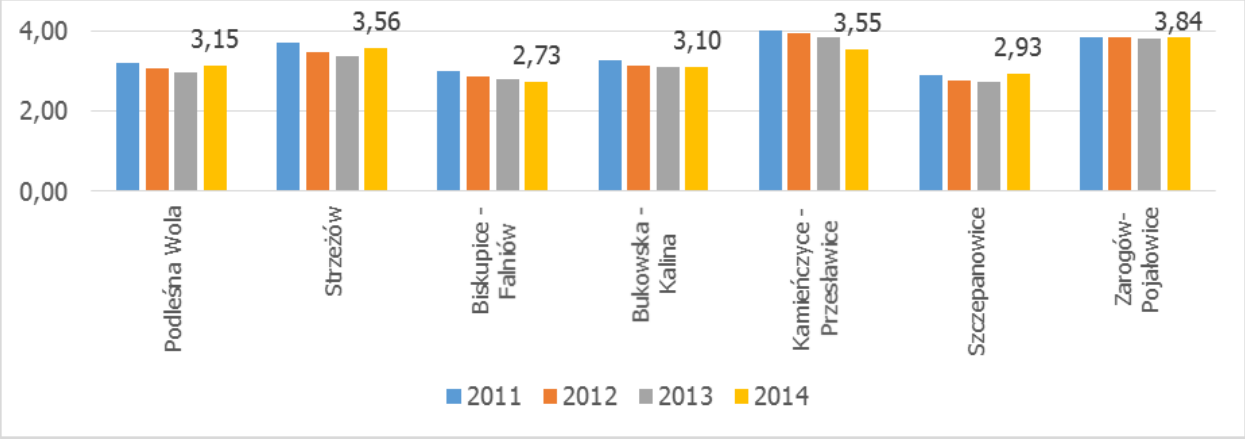

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Miechowie

W latach 2011-2014 **w mieście** liczba osób korzystających z tego powodu ze środków pomocy społecznej na 100 mieszkańców wahała się od 1,83 do 12,54. W całym badanym okresie negatywnie pod względem omawianego wskaźnika wyróżniał się rejon Rynku.

Wykres 24. Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu długotrwałej i ciężkiej choroby na 100 mieszkańców – obszar miejski

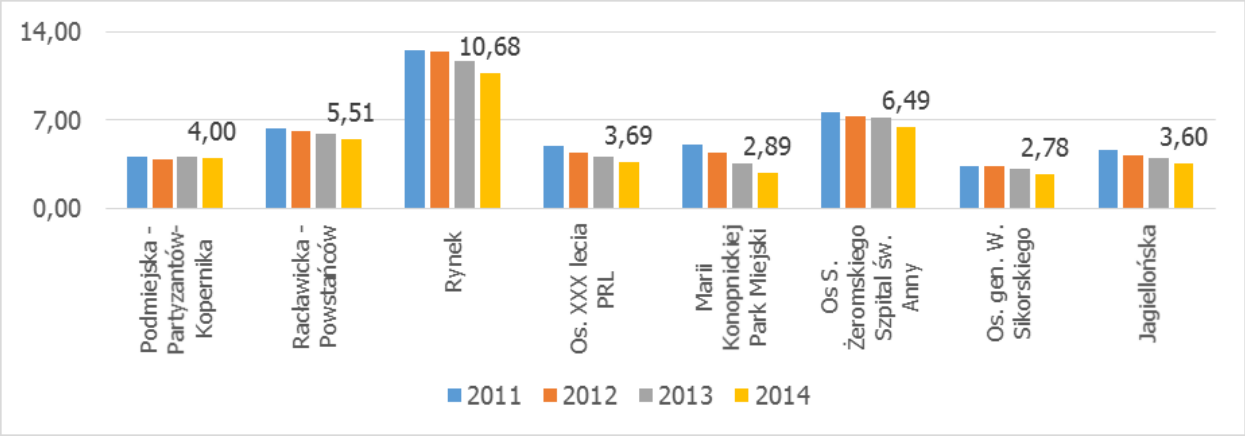

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Miechowie

Osoby mające status bezrobotnych nie są w stanie zapewnić gospodarstwu stałego źródła dochodu z pracy zarobkowej, co może przekładać się na kondycję finansową wszystkich członków danego gospodarstwa domowego. W przypadku liczby korzystających ze wsparcia z powodu bezrobocia na mieszkańców **obszarów wiejskich** w roku 2014 największą wartość tego wskaźnika odnotowano w rejonach: Kamieńczyce-Przesławice i Podleśna Wola. Natomiast w badanym okresie dla całego obszaru wskaźnik przyjmował wartości od 1,45 do 2,53.

Wykres 25. Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu bezrobocia na 100 mieszkańców – obszar wiejski

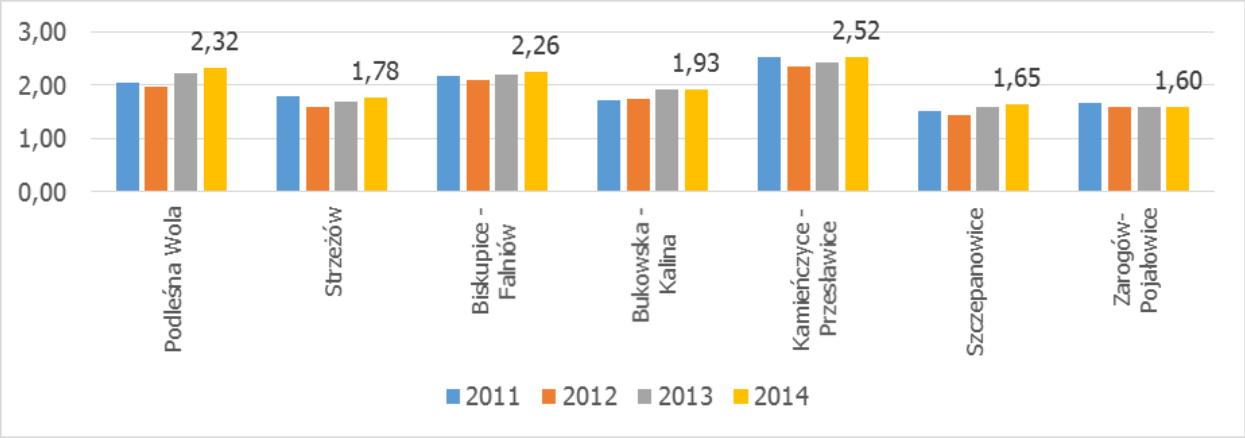

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Miechowie

W **mieście** najwięcej beneficjentów korzystających ze wsparcia z powodu bezrobocia na 100 mieszkańców odnotowano w rejonach: Rynek oraz Marii Konopnickiej – Park Miejski. Natomiast w badanym okresie dla całego obszaru miejskiego wskaźnik przyjmował wartości od 2,57 do 9,65.

Wykres 26. Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu bezrobocia na 100 mieszkańców – obszar miejski

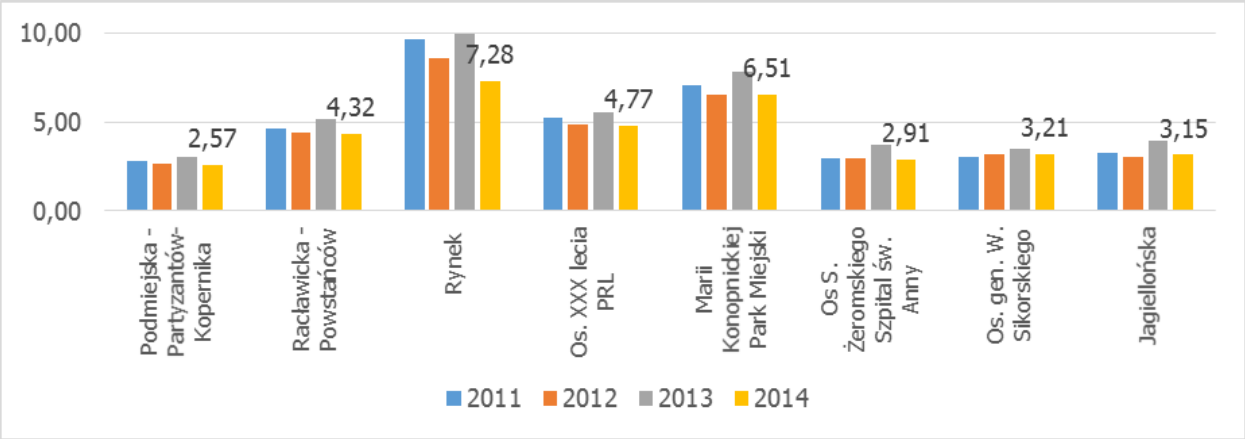

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Miechowie

Pomimo iż dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej nie pokazały tego powodu jako jednej z głównych przyczyn sięgania po wsparcie ze środków pomocy społecznej, jednak wśród problemów podkreślonych w trakcie konsultacji społecznych z mieszkańcami gminy Miechów pojawiła się kwestia ubóstwa. Ubóstwo jest pojęciem związanym z niemożliwością zaspokojenia podstawowych potrzeb egzystencjalnych, w przypadkach skrajnego ubóstwa może wystąpić biologiczne zagrożenie życia oraz rozwoju psychofizycznego człowieka. W latach 2011-2014 liczba korzystających ze wsparcia z powodu ubóstwa na 100 mieszkańców **obszarów wiejskich** przyjmowała wartości od 1,45 do 2,44. W całym badanym okresie najwyższe wartości tego wskaźnika wystąpiły w rejonach: Podleśna Wola i Biskupice-Falniów.

Wykres 27. Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu ubóstwa na 100 mieszkańców – obszar wiejski

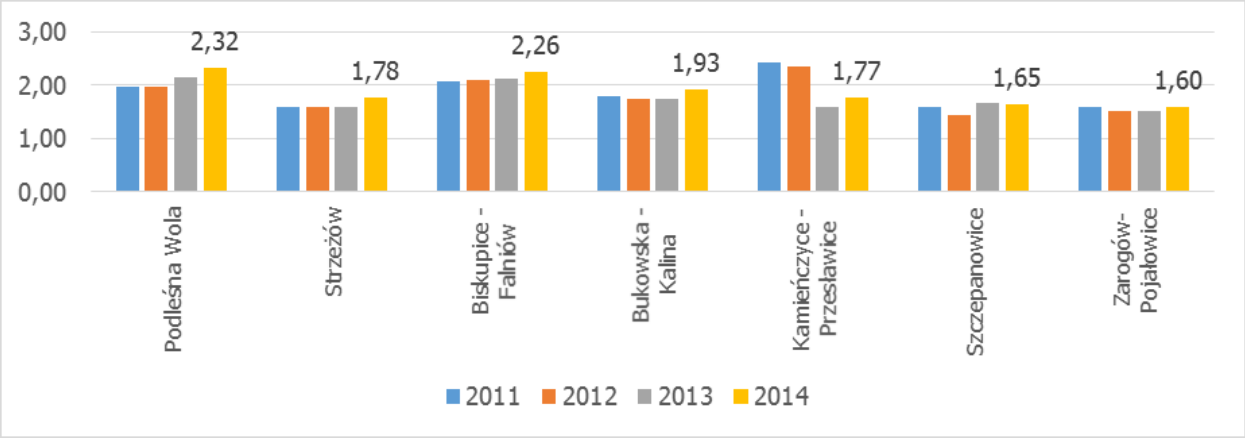

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Miechowie

W części **miejskiej** gminy Miechów, w latach 2011-2014, liczba korzystających ze wsparcia z powodu ubóstwa na 100 mieszkańców przyjmowała wartości od 1,12 do 5,43. W całym badanym okresie najwyższe wartości tego wskaźnika wystąpiły w częściach miasta: Rynek, Osiedle XXX PRL i Marii Konopnickiej – Parki Miejski.

Wykres 28. Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu ubóstwa na 100 mieszkańców – obszar miejski

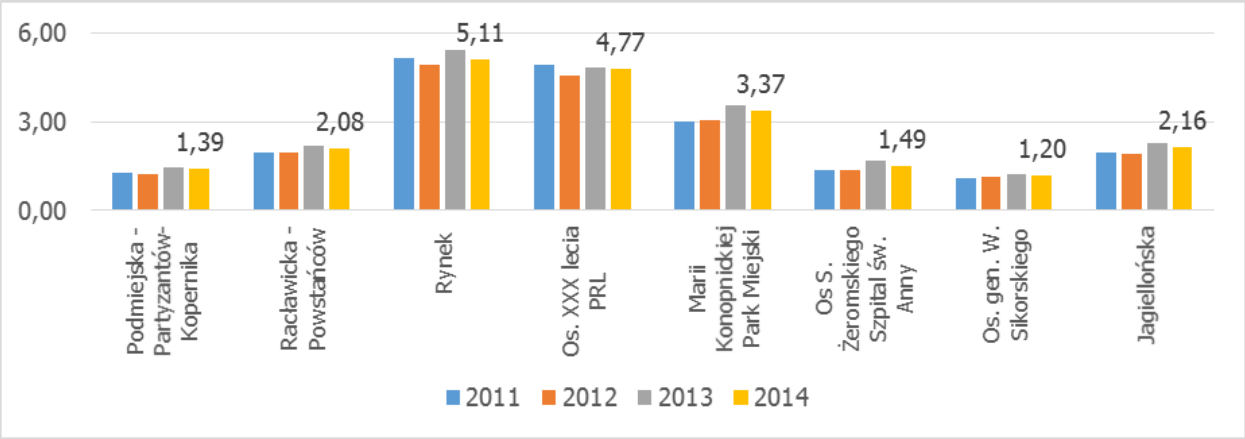

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Miechowie

W przypadku przyznania mieszkańcowi gminy, który znajduje się w trudnej sytuacji materialnej i mieszkaniowej, mieszkania socjalnego przez sąd, obowiązek zapewnienia lokalu mieszkaniowego spoczywa na gminie zamieszkania tej osoby. Mieszkanie socjalne jest lokalem wynajmowanym po przystępnej cenie głównie przez urzędy gmin. Czynsz za takie lokum jest kilkukrotnie mniejszy niż za mieszkanie o podobnej wielkości wynajmowane przez agencję mieszkaniową lub od prywatnego właściciela. Wysokość czynszu uzależniona jest od tego, ile właściciel musi wydać, by dostarczyć mieszkańcom wszystkich niezbędnych usług. Utrzymywanie przez gminę mieszkań socjalnych jest dodatkowym obciążeniem budżetu. Zatem ostatnim wskaźnikiem w tej grupie badanych danych jest liczba mieszkań socjalnych na 1 000 mieszkańców. Wskaźnik ten w 2014 roku przyjmuje dla **obszarów wiejskich** największe wartości w rejonie Podleśna Wola.

Rysunek 8. Liczba oczekujących na mieszkania socjalne na 1 000 mieszkańców w 2014 roku – obszar wiejski

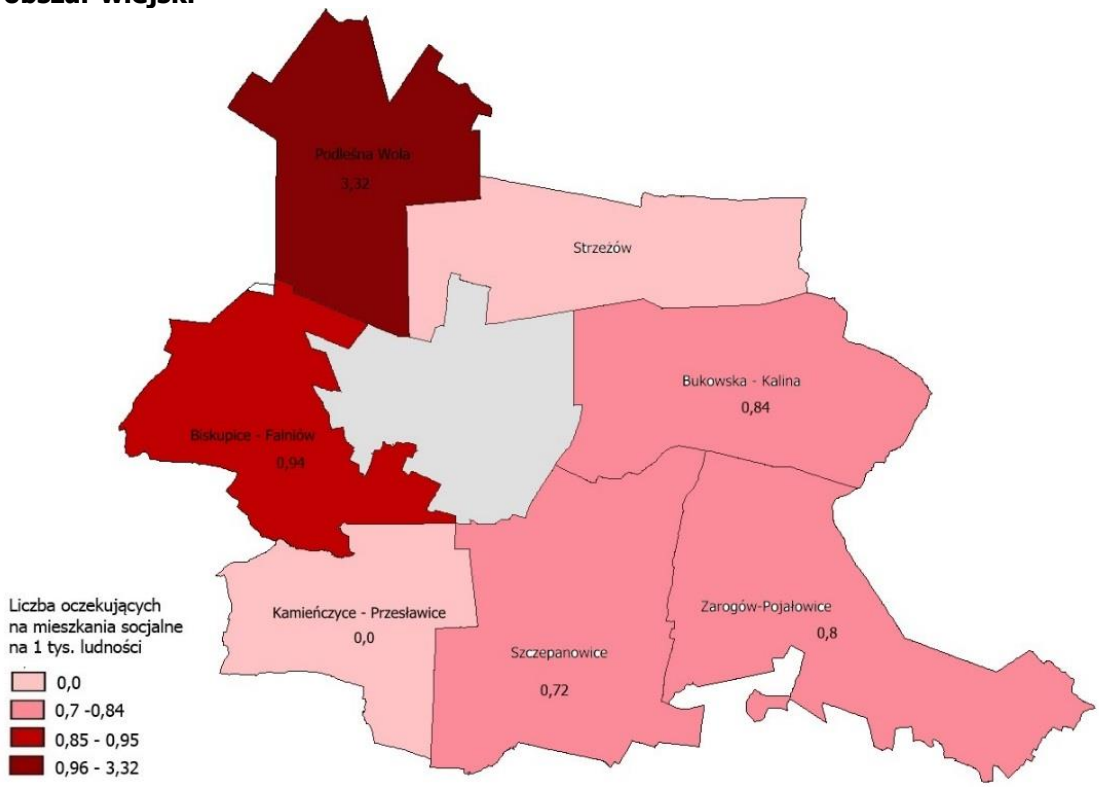

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Miechowie

W **mieście** wskaźnik ten w 2014 roku przyjmował największe wartości dla rejonów: Rynek i Marii Konopnickiej – Park Miejski.

Rysunek 9. Liczba oczekujących na mieszkania socjalne na 1 000 mieszkańców w 2014 roku – obszar miejski

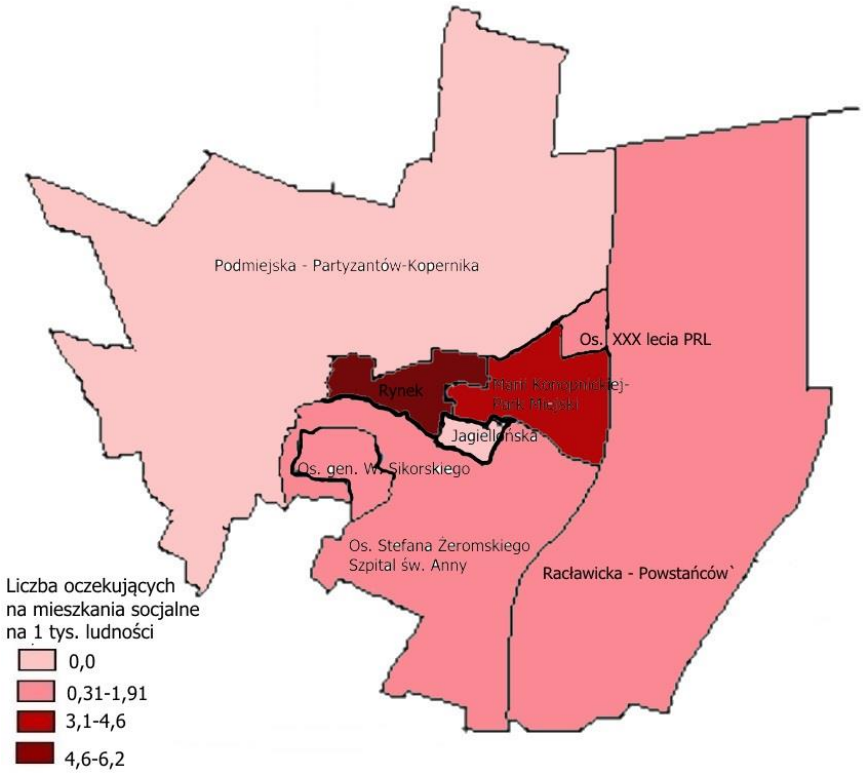

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Miechowie

Oprócz kategorii mieszkania socjalnego pojawia się również kategoria mieszkania komunalnego. Osobą uprawnioną do najmu tego rodzaju lokalu jest osoba w wyjątkowo trudnej sytuacji rodzinnej albo zdrowotnej (spowodowanej niepełnosprawnością lub ciężką, przewlekłą chorobą swoją lub innej osoby z nią zamieszkującej), a także taka, której wyłącznym źródłem dochodu jej gospodarstwa domowego jest emerytura, świadczenie przedemerytalne albo świadczenie z tytułu całkowitej niezdolności do pracy oraz do samodzielnej egzystencji. Zyska ona prawo najmu mieszkania komunalnego także wtedy, gdy nie będzie spełniać tzw. kryterium metrażowego, ustalonego na 6 metrów kwadratowych powierzchni mieszkalnej na osobę w gospodarstwie domowym. Podobnie jak w przypadku mieszkań socjalnych są one dodatkowym zobowiązaniem finansowym gminy, a ich kumulacja na pewnym obszarze może sugerować złą kondycję finansową mieszkańców tego terenu. Największy udział mieszkańców korzystających z tej formy budownictwa mieszkaniowego wystąpił dla **obszarów wiejskich** w rejonach: Biskupice-Falniów, Zarogów-Pojałowice.

Wykres 29. Liczba osób mieszkających w mieszkaniach socjalnych i komunalnych na 100 mieszkańców – obszar wiejski

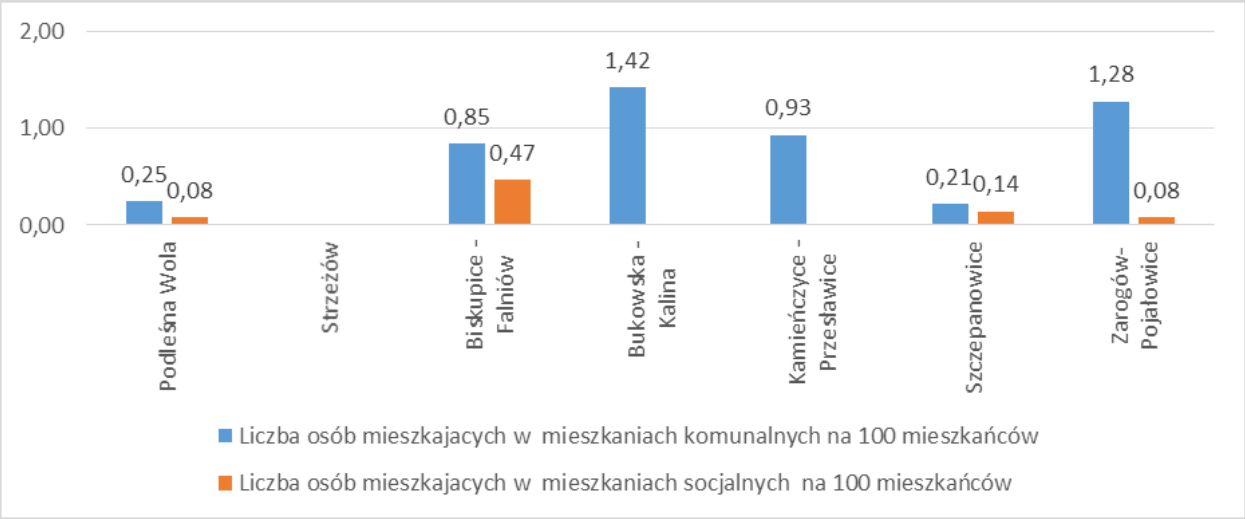

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Miechowie

W **mieście** wskaźnik ten w 2014 roku przyjmował największe wartości dla rejonów: Rynek, Marii Konopnickiej – Park Miejski oraz Osiedla XXX-lecia PRL.

Wykres 30. Liczba osób mieszkających w mieszkaniach socjalnych i komunalnych na 100 mieszkańców – obszar miejski

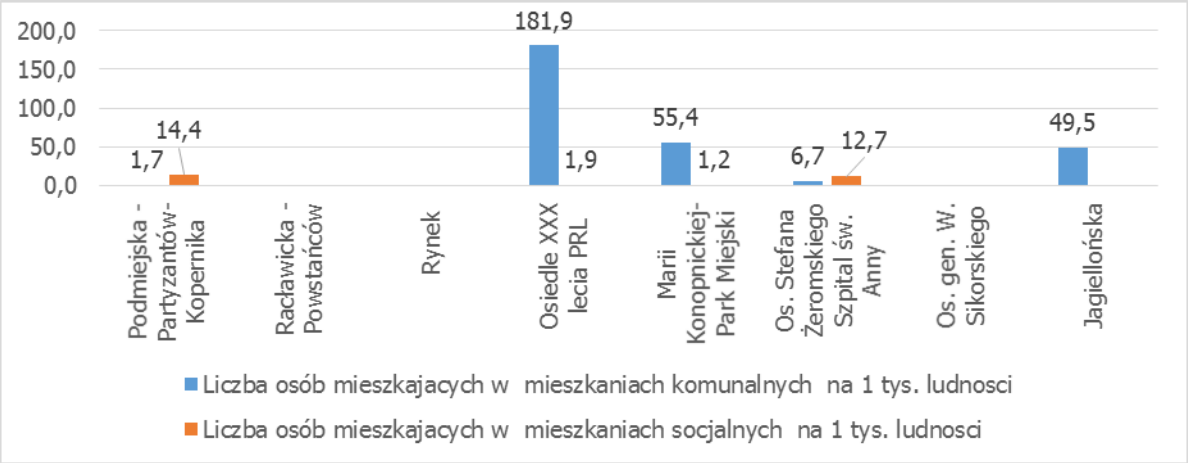

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Miechowie

Tabela 3. Wskaźniki z zakresu społecznego – obszar wiejski

Rejon	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców				Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu alkoholizmu na 100 mieszkańców				Liczba osób bezrobotnych na 100 mieszkańców				Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu niepełnosprawności na 100 mieszkańców			
	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014
Podleśna Wola	5,09	4,38	4,88	5,14	0,57	0,66	0,91	1,08	2,05	1,98	2,24	2,32	2,30	2,23	1,99	2,07
Strzeżów	5,09	4,27	4,06	4,35	0,40	0,30	0,00	0,00	1,80	1,59	1,68	1,78	2,79	2,68	2,48	2,57
Biskupice-Falniów	4,24	3,53	4,04	3,58	0,00	0,00	0,00	0,00	2,17	2,10	2,21	2,26	1,69	1,62	1,44	1,51
Bukowska- Kalina	4,34	3,63	4,17	4,69	0,49	0,50	0,33	0,00	1,72	1,73	1,92	1,93	1,88	1,82	1,84	1,93
Kamieńczyce-Przesławice	4,50	3,93	5,34	5,04	0,00	0,00	0,00	0,00	2,53	2,34	2,44	2,52	1,50	1,40	1,31	1,40
Szczepanowice	5,24	4,49	4,90	5,15	0,44	0,72	1,01	1,00	1,53	1,45	1,59	1,65	1,96	1,88	1,87	1,86
Zarogów-Pojałowice	5,03	4,15	4,62	4,96	0,48	0,48	0,48	0,80	1,68	1,60	1,59	1,60	1,76	1,68	1,67	1,76

Rejon	Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu długotrwałej bądź ciężkiej choroby na 100 mieszkańców				Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu ubóstwa na 100 mieszkańców				Liczba oczekujących na mieszkania socjalne na 1 tys. ludności	Liczba osób mieszkających w mieszkaniach komunalnych na 100 mieszkańców	Liczba osób mieszkających w mieszkaniach socjalnych na 100 mieszkańców
	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014	2014	2014	2014
Podleśna Wola	3,20	3,06	2,98	3,15	1,97	1,98	2,15	2,32	3,32	1,08	2,05
Strzeżów	3,69	3,47	3,37	3,56	1,60	1,59	1,58	1,78	0,00	0,00	1,80
Biskupice-Falniów	3,01	2,87	2,79	2,73	2,07	2,10	2,12	2,26	0,94	0,00	2,17
Bukowska-Kalina	3,28	3,14	3,09	3,10	1,80	1,73	1,75	1,93	0,84	0,00	1,72
Kamieńczyce-Przesławice	4,13	3,93	3,84	3,55	2,44	2,34	1,59	1,77	0,00	0,00	2,53
Szczepanowice	2,91	2,75	2,74	2,93	1,60	1,45	1,66	1,65	0,72	1,00	1,53
Zarogów-Pojałowice	3,83	3,83	3,82	3,84	1,60	1,52	1,51	1,60	0,80	0,80	1,68

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Miechowie

Tabela 4. Wskaźniki z zakresu społecznego – obszar miejski

Rejon	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców				Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu alkoholizmu na 100 mieszkańców				Liczba osób bezrobotnych na 100 mieszkańców				Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu niepełnosprawności na 100 mieszkańców			
	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014
Podmiejska – Partyzantów – Kopernika	4,86	4,72	4,97	4,31	0,35	0,48	0,61	0,52	2,79	2,62	3,05	2,57	1,99	1,92	1,74	1,83
Racławicka – Powstańców	6,66	6,53	6,94	5,58	0,38	1,06	1,21	1,04	4,62	4,40	5,13	4,32	3,18	3,11	2,79	2,76
Rynek	15,92	15,76	16,15	13,62	1,93	3,03	3,42	3,10	9,65	8,60	9,94	7,28	6,75	6,37	5,59	5,88
Os. XXX-lecia PRL	6,66	6,24	6,75	5,92	1,79	1,70	1,98	1,91	5,25	4,85	5,58	4,77	3,07	2,79	2,60	2,74
Marii Konopnickiej – Park Miejski	11,21	11,21	11,97	10,24	0,69	1,52	1,66	1,45	7,05	6,54	7,82	6,51	4,39	4,44	4,03	4,22
Os. S. Żeromskiego Szpital św. Anny	7,63	7,36	7,88	6,64	0,31	0,75	0,76	0,60	2,97	2,93	3,71	2,91	2,29	2,25	3,71	1,94
Os. gen. W. Sikorskiego	4,91	5,12	5,22	4,60	0,28	0,59	0,28	0,00	3,01	3,17	3,53	3,21	2,09	2,10	1,83	1,87
Jagiellońska	7,09	7,13	7,74	6,47	0,43	1,04	1,06	0,00	3,25	3,04	3,96	3,15	3,42	3,30	2,99	3,24

Rejon	Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu długotrwałej bądź ciężkiej choroby na 100 mieszkańców				Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu ubóstwa na 100 mieszkańców				Liczba oczekujących na mieszkania socjalne na 1 tys. ludności	Liczba osób mieszkających w mieszkaniach komunalnych na 100 mieszkańców	Liczba osób mieszkających w mieszkaniach socjalnych na 100 mieszkańców
	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014	2014	2014	2014
Podmiejska – Partyzantów – Kopernika	4,16	3,94	4,14	4,00	1,28	1,22	1,44	1,39	0,00	0,17	1,44
Racławicka – Powstańców	6,36	6,15	5,89	5,51	1,97	1,97	2,19	2,08	1,49	0,00	0,00
Rynek	12,54	12,42	11,65	10,68	5,14	4,94	5,43	5,11	6,19	0,00	0,00
Os. XXX-lecia PRL	4,99	4,48	4,09	3,69	4,93	4,54	4,83	4,77	1,91	18,19	0,19
Marii Konopnickiej – Park Miejski	5,09	4,44	3,55	2,89	3,01	3,04	3,55	3,37	4,82	5,54	0,12
Os. S. Żeromskiego Szpital św. Anny	7,63	7,29	7,20	6,49	1,37	1,35	1,67	1,49	0,75	0,67	1,27
Os. gen. W. Sikorskiego	3,38	3,42	3,20	2,78	1,11	1,12	1,22	1,20	0,48	0,00	0,00
Jagiellońska	4,70	4,17	4,05	3,60	1,96	1,91	2,29	2,16	0,00	4,95	0,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Miechowie

4.1.2. Czynniki bezpieczeństwa

Poczucie bezpieczeństwa jest jednym z podstawowych kryteriów oceny obszaru, w którym się żyje, pracuje i spędza czas. Przestępczość stanowi ważny czynnik wpływający na jakość życia mieszkańców. Za zapewnienie bezpieczeństwa na terenie gminy odpowiada Komisariat Policji w Miechowie oraz Straż Miejska. W celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego wykorzystano 10 wskaźników uzyskanych z Komisariatu Policji oraz Straży Miejskiej, natomiast w podrozdziale omówiono trzy kluczowe wskaźniki (najwyższe wartości):

- liczbę przestępstw na 100 mieszkańców;
- liczbę kolizji drogowych na 100 mieszkańców;
- liczbę interwencji straży miejskiej.

Liczba przestępstw ogółem na 100 mieszkańców pokazuje zagrożenie przestępczością w układzie terytorialnym. Najniższe poczucie bezpieczeństwa na **obszarach wiejskich** w latach 2011-2013 mogli mieć mieszkańcy z rejonu Strzeżów, a w 2014 roku rejonu Biskupice-Falniów.

Wykres 31. Liczba przestępstw na 100 mieszkańców – obszar wiejski

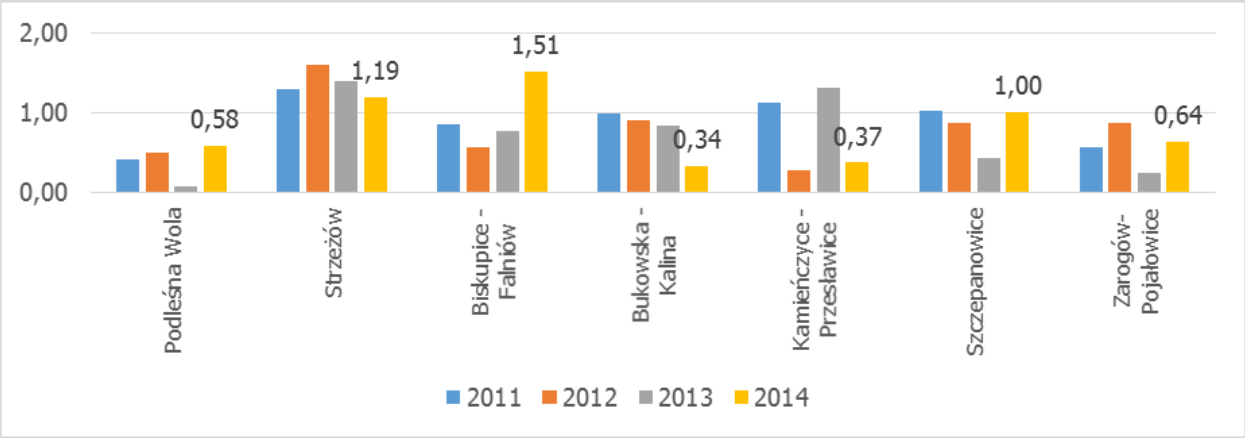

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Policji w Miechowie

W **mieście** natomiast najniższe poczucie bezpieczeństwa latach 2011-2014 mogli mieć mieszkańcy rejonów: Rynek, Marii Konopnickiej – Park Miejski. Wśród przestępstw w mieście dominowała kategoria uszkodzenia mienia.

Wykres 32. Liczba przestępstw na 100 mieszkańców – obszar miejski

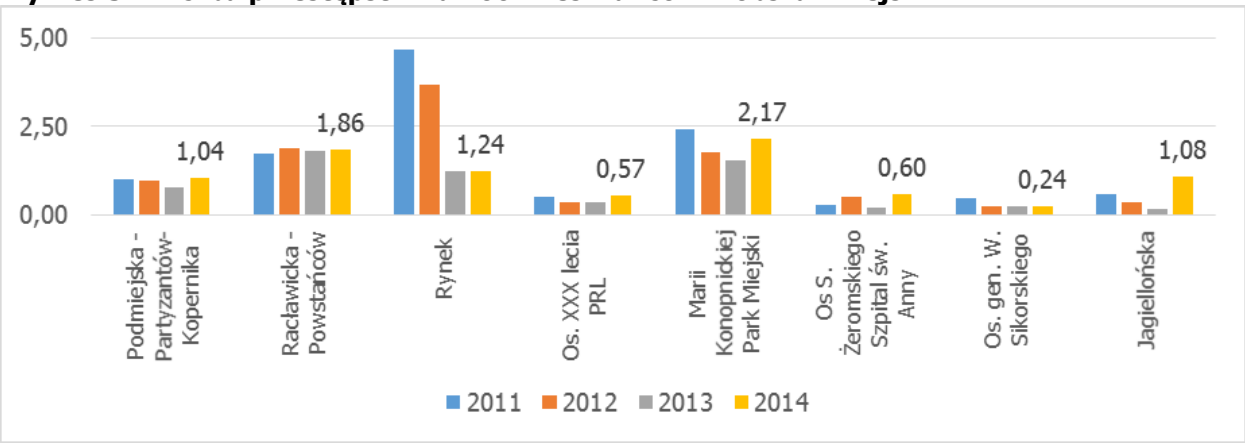

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Policji w Miechowie

Wskaźnikiem wiążącym się również bezpośrednio z poczuciem bezpieczeństwa mieszkańców jest wskaźnik interwencji straży miejskiej na 100 mieszkańców. W 2014 roku wskaźnik ten przyjmował na **obszarach wiejskich** wartości od 1,10 do 2,63, wartość maksymalną odnotowano dla rejonu Strzeżów. Zagrożenie przestępczością jest jednym z czynników podkreślanych przez mieszkańców gminy jako bezpośrednich beneficjentów potencjalnych działań rewitalizacyjnych.

Wykres 33. Liczba interwencji straży miejskiej na 100 mieszkańców w 2014 roku – obszar wiejski

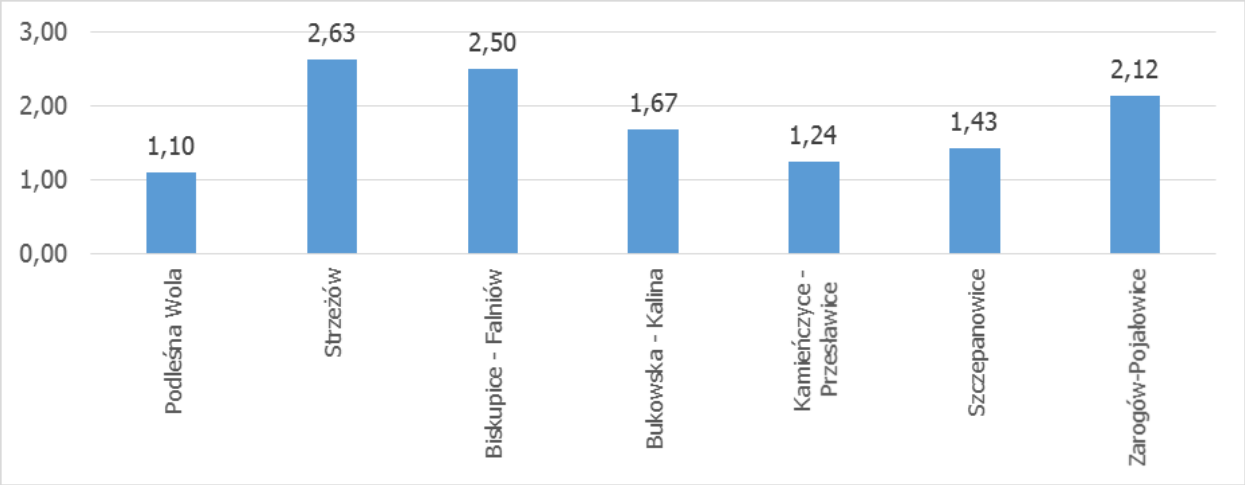

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Policji w Miechowie

Natomiast w **mieście** najniższe poczucie bezpieczeństwa mogli mieć mieszkańcy rejonu Rynek. W mieście liczba interwencji była nawet kilkunastokrotnie większa.

Wykres 34. Liczba interwencji straży miejskiej na 100 mieszkańców w 2014 roku – obszar miejski

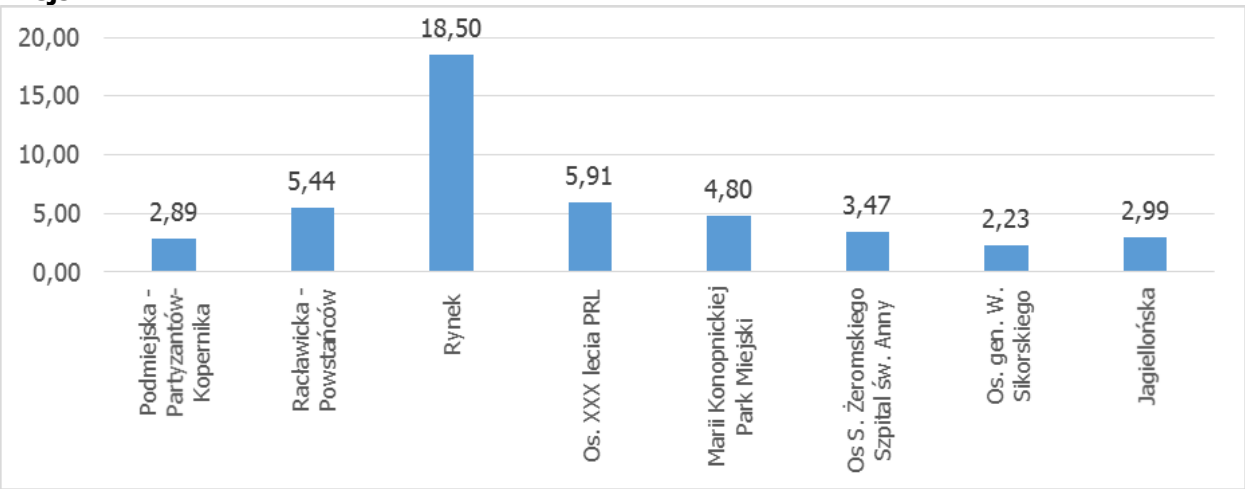

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Policji w Miechowie

Przez obszar gminy przebiega droga krajowa nr 7 i droga wojewódzka 783 Olkusz-Skalbmierz oraz inne drogi gminne, na których mają miejsce zdarzenia i wykroczenia związane z ruchem drogowym. Kolizja jest to zdarzenie drogowe w wyniku którego uszkodzeniu uległo jedynie mienie, a nie osoby w nim uczestniczące. W badanym okresie wskaźnik ten na **obszarach wiejskich** przyjmował wartości od poziomu 0,08 do blisko 1,41 na 100 mieszkańców. W badanym okresie negatywnie wyróżniały się dwa rejony: Strzeżów i Biskupice-Falniów, które znajdują się w rejonie głównych dróg.

Wykres 35. Liczba kolizji drogowych na 100 mieszkańców – obszar wiejski

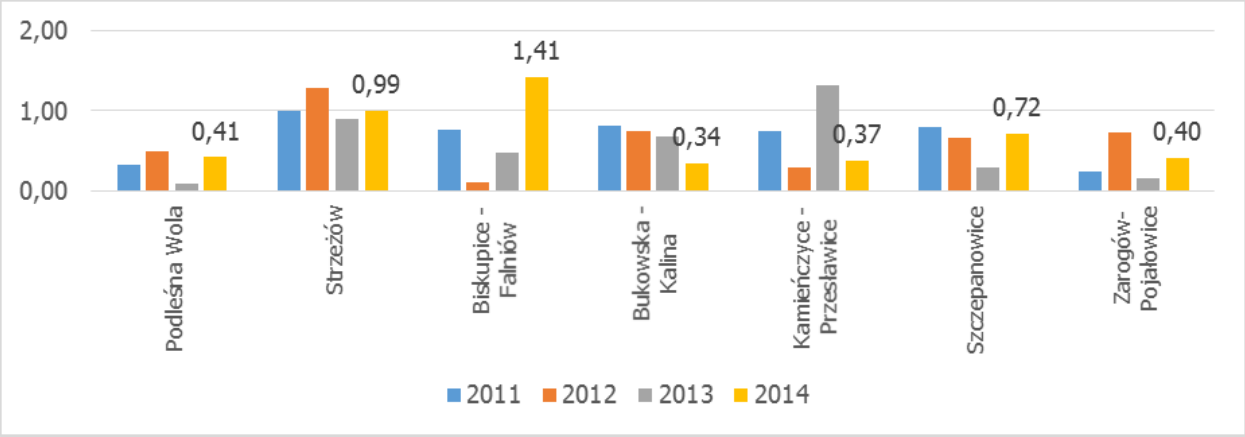

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Policji w Miechowie

Na terenie **miasta** w latach 2011-2014 wskaźnik związany z kolizjami przyjmował wartości od poziomu 0 do blisko 1,93 na 100 mieszkańców. W tym okresie negatywnie wyróżniały się rejony Racławicka – Powstańców i Rynek.

Wykres 36. Liczba kolizji drogowych na 100 mieszkańców – obszar miejski

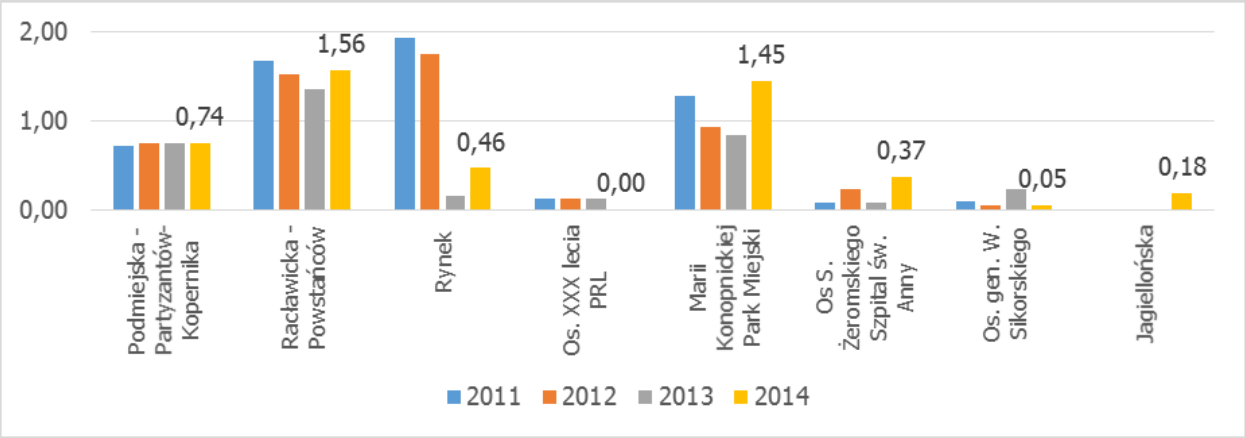

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Policji w Miechowie

4.1.3. Aktywność mieszkańców

Aktywność społeczności lokalnej może mieć istotny wpływ na zmiany zachodzące w otoczeniu. Jednym z przejawów aktywności mieszkańców jest liczba organizacji pozarządowych działających na terenie gminy, reprezentowana przez wskaźnik liczby NGO na 1 000 mieszkańców. Wskaźnik ten można interpretować jako współczynnik aktywności społeczeństwa obywatelskiego – im większa liczba jednostek tego rodzaju tym bardziej aktywna jest lokalna społeczność. Ze względu na cel analizy (wytypowanie obszaru wymagającego rewitalizacji) istotne jest wskazanie sołectwa o najniższych wartościach omawianego wskaźnika. Na **obszarach wiejskich** gminy Miechów jest to rejon Zarogów-Pojałowice (brak organizacji pozarządowych), a w kolejności rejon Szczepanowic.

Rysunek 10. Liczba NGO wg rejestru powiat. na 1 000 mieszkańców w 2014 r. – obszar wiejski

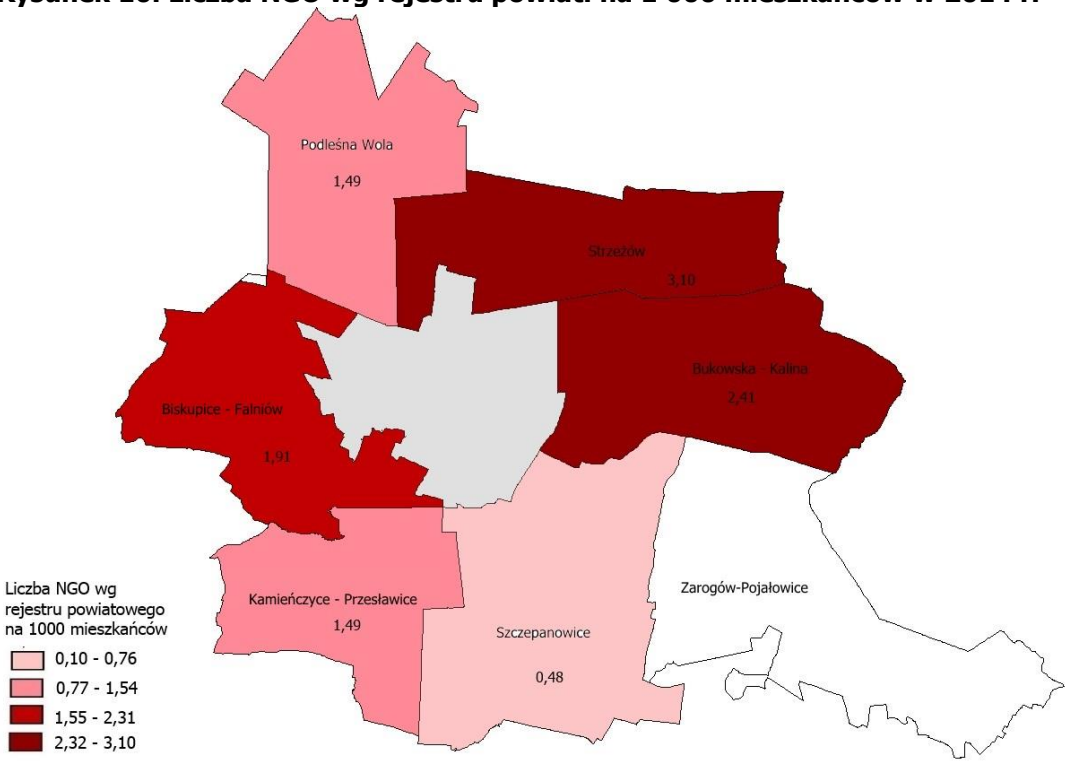

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Miechowie

W strefie **miejskiej** najmniejszą aktywność podmiotów pozarządowych odnotowano w rejonach Osiedla XXX-lecia PRL i ulic Racławicka – Powstańców.

Rysunek 11. Liczba NGO wg rejestru powiat. na 1 000 mieszkańców w 2014 roku – obszar miejski

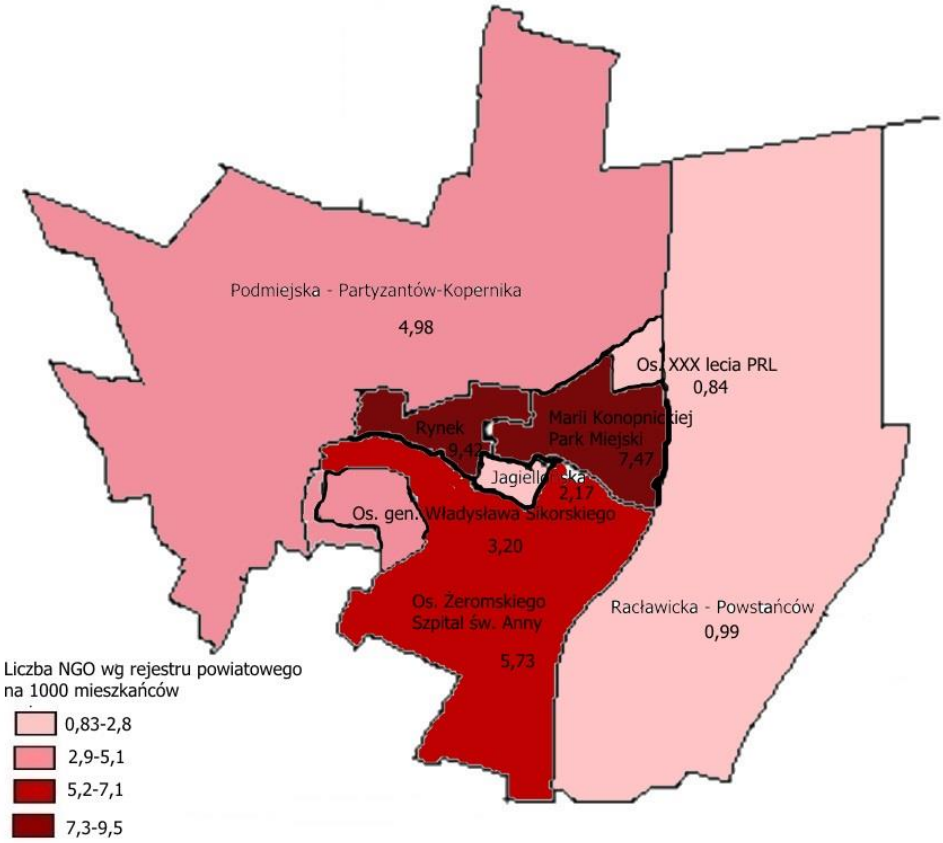

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Miechowie

Jedną z podstawowych form uczestnictwa obywatela w życiu publicznym, dostępną dla każdego uprawnionego, jest głosowanie w wyborach. Analiza rozkładu przestrzennego frekwencji w wyborach samorządowych, które miały miejsce w 2014 roku, pozwoliła wskazać rejony gminy z najmniejszą aktywnością mieszkańców w tym zakresie. Na **obszarach wiejskich** są to Biskupice-Falniów – niecałe 37%. W pozostałych rejonach terenów wiejskich wskaźnik ten był powyżej 50%.

Rysunek 12. Frekwencja wyborcza w 2014 roku – obszar wiejski

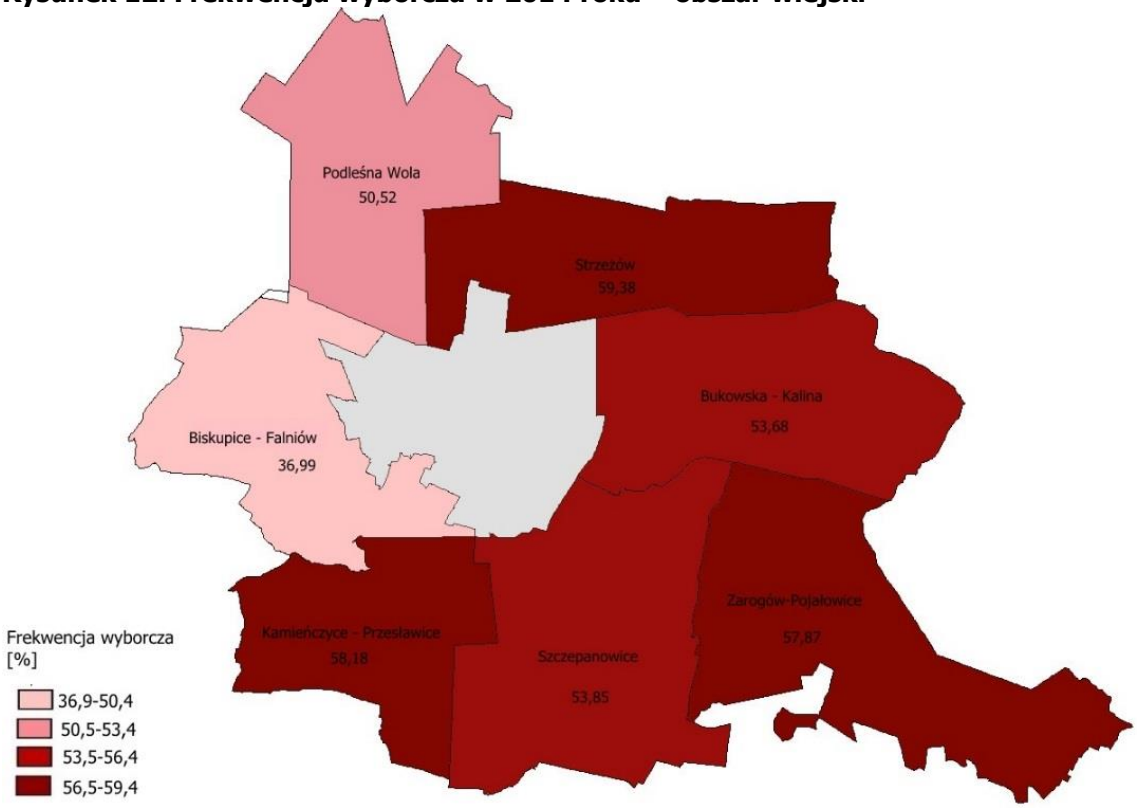

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Państwowej Komisji Wyborczej

W **mieście** najniższą frekwencję wyborczą mieszkańców odnotowano w rejonie Podmiejska – Partyzantów – Kopernika.

Rysunek 13. Frekwencja wyborcza w 2014 roku – obszar miejski

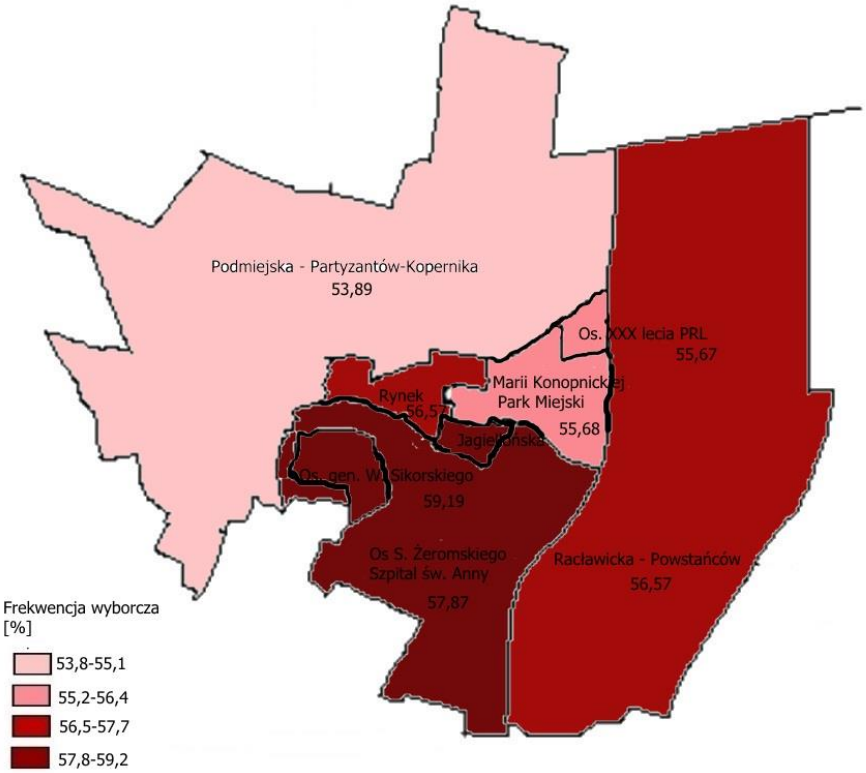

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Państwowej Komisji Wyborczej

Tabela 5. Wskaźnik z zakresu aktywności mieszkańców – obszar wiejski

Rejon	Liczba NGO według rejestru powiatowego na 1 000 mieszkańców	Frekwencja wyborcza
	2014	2014
Podleśna Wola	1,49	50,52
Strzeżów	3,10	59,38
Biskupice – Falniów	1,91	36,99
Bukowska – Kalina	2,41	53,68
Kamieńczyce – Przesławice	1,49	58,18
Szczepanowice	0,48	53,85
Zarogów-Pojałowice	0,00	57,87

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Miechów

Tabela 6. Wskaźnik z zakresu aktywności mieszkańców – obszar miejski

Nazwa	Liczba NGO według rejestru powiatowego na 1 000 mieszkańców	Frekwencja wyborcza
Podmiejska – Partyzantów-Kopernika	4,98	53,89
Racławicka – Powstańców	0,99	56,57
Rynek	9,42	56,57
Os. XXX-lecia PRL	0,84	55,67
Marii Konopnickiej – Park Miejski	7,47	55,68
Os S. Żeromskiego Szpital św. Anny	5,73	57,87
Os. gen. W. Sikorskiego	3,20	59,19
Jagiellońska	2,17	59,19

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Miechów

4.2. Diagnoza zjawisk techniczno-środowiskowych

Analizy zjawisk techniczno-środowiskowych przeprowadzono w oparciu o czynniki gospodarcze, przestrzenne, techniczne i środowiskowe.

4.2.1. Czynniki gospodarcze

Zgodnie ze wskaźnikami uwzględnionym w *Ustawie o rewitalizacji*, sytuacja kryzysowa może być również związana z niskim poziomem przedsiębiorczości na analizowanym terenie. Dobrze rozwinięta sfera działalności gospodarczej jest wypadkową wielu czynników: począwszy od kapitału ludzkiego, przez położenie gminy, na wsparciu władz lokalnych kończąc. Poziom przedsiębiorczości jest mierzony liczbą zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 1 tysiąc mieszkańców. Wskaźnik przedsiębiorczości w **sołectwach** w 2014 roku wahał się od ponad 35 podmiotów do blisko 49 podmiotów na 1 tysiąc mieszkańców.

Rysunek 14. Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 1 000 ludności w 2014 roku – obszar wiejski

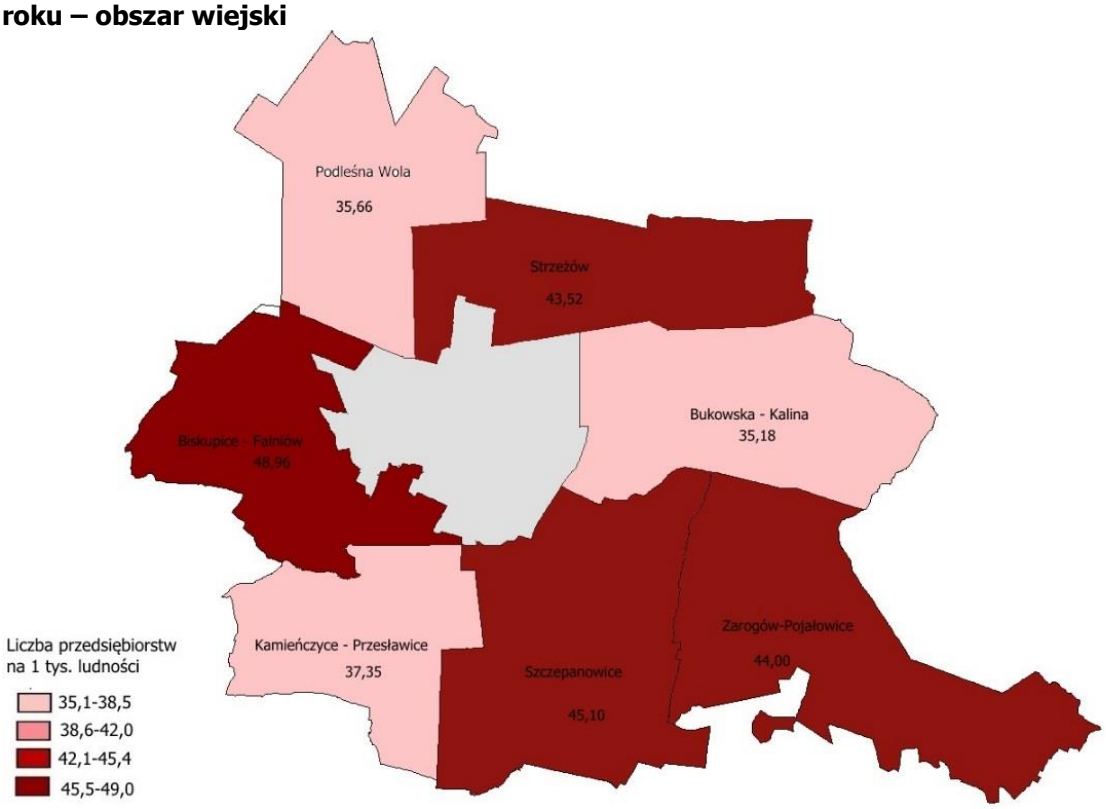

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Miechów

Na terenach wiejskich gminy Miechów najniższy poziom przedsiębiorczości odnotowano w rejonach Bukowska – Kalina i Podleśna Wola.

Wskaźnik przedsiębiorczości w rejonach **miasta** Miechów w 2014 roku wahał się od blisko 5 podmiotów do ponad 151 podmiotów na 1 tysiąc mieszkańców. W mieście najmniej podmiotów gospodarczych było zarejestrowanych w rejonach osiedli generała Władysława Sikorskiego i XXX-lecia PRL.

Rysunek 15. Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 1 000 ludności w 2014 roku – obszar miejski

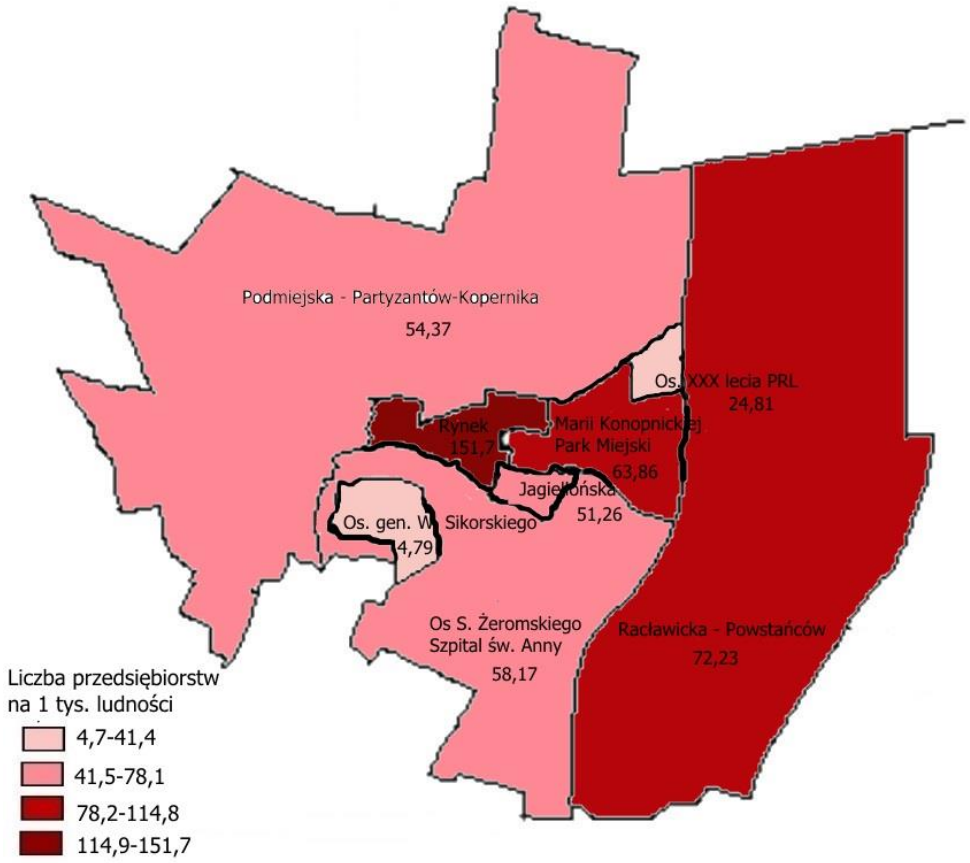

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Miechów

4.2.2. Czynniki przestrzenne

Czynniki przestrzenno-funkcjonalne charakteryzowane są poprzez wyposażenie w infrastrukturę techniczną i społeczną oraz stan tej infrastruktury w danym obszarze i będą reprezentowane przez wskaźnik liczby zabytków wpisanych do rejestru na 1 km^2. W 2014 roku na **obszarze wiejskim** najwięcej zabytków ujętych w gminnej ewidencji znajdowało się w miejscowości Strzeżów. Obiekty te – często o funkcjach mieszkaniowych – są nierzadko w złym stanie technicznym, co przekłada się na obraz sytuacji zasobu mieszkaniowego na obszarze gminy.

Rysunek 16. Liczba zabytków na 1 km^2 w 2014 roku – obszar wiejski

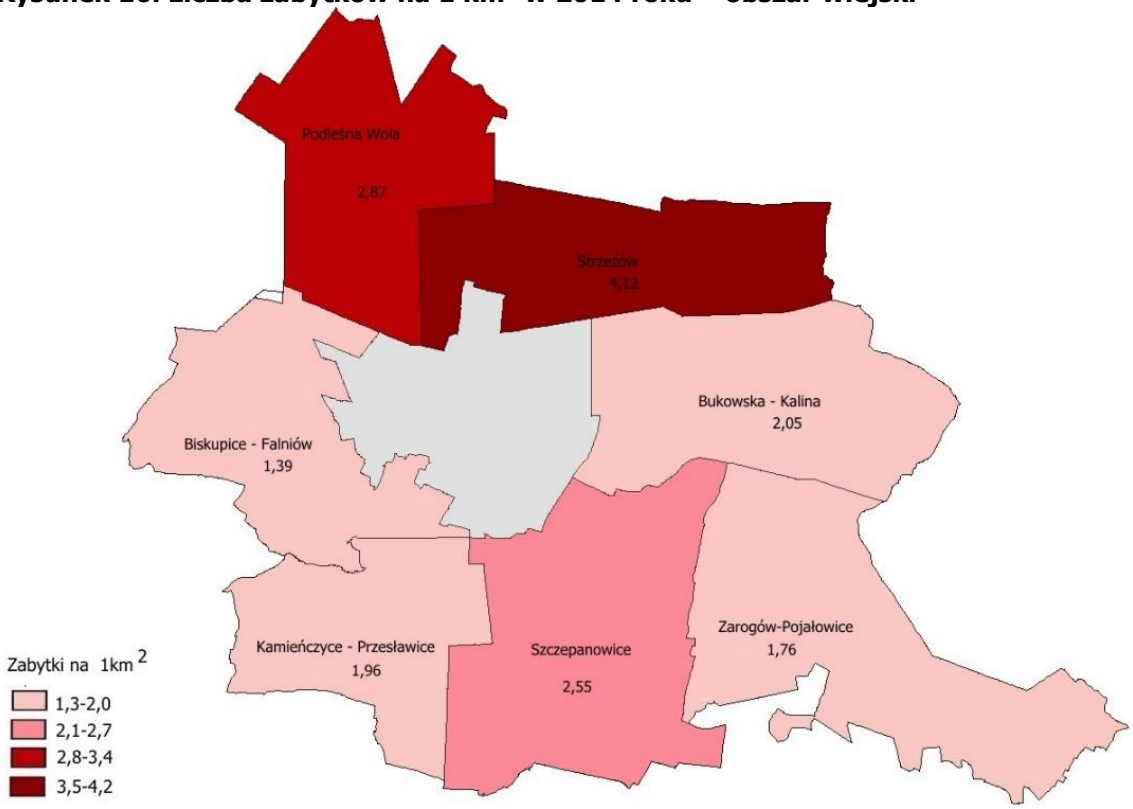

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Miechów

W części **miejskiej** gminy w 2014 roku najwięcej zabytków ujętych w gminnej ewidencji, znajdowało się w okolicy Rynku.

Rysunek 17. Liczba zabytków na 1 km^2 w 2014 roku – obszar miejski

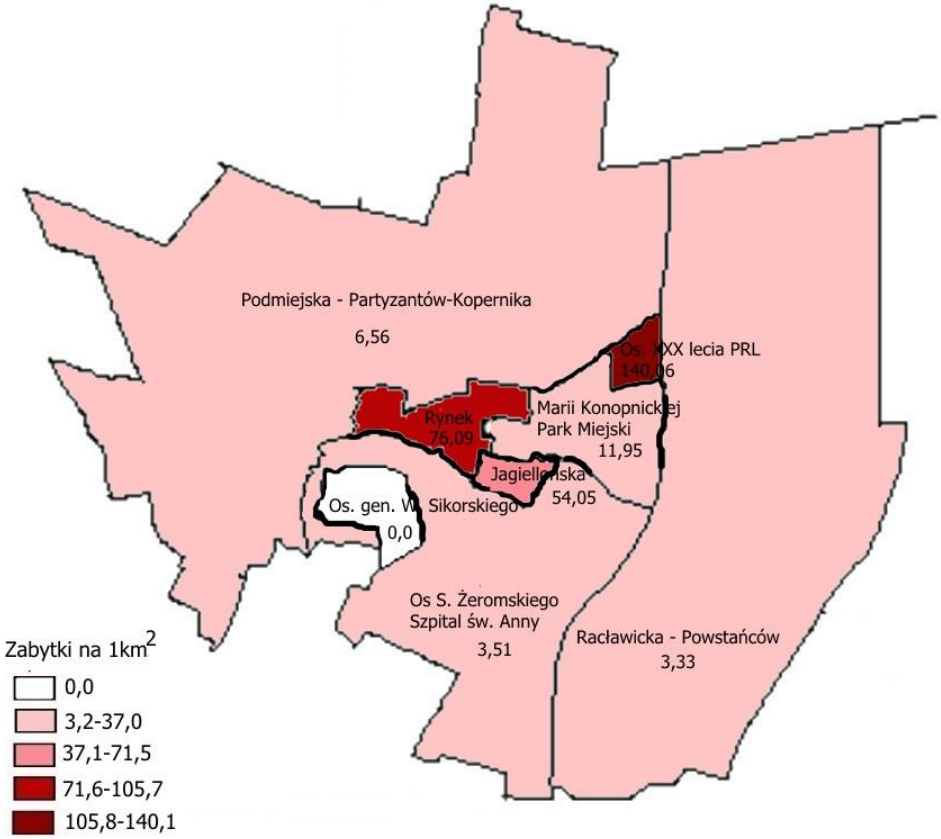

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Miechów

4.2.3. Czynniki środowiskowe

Kolejną badaną grupą czynników, o której mowa w *Wytycznych Ministerstwa,* są czynniki związane ze stanem technicznym zabudowy znajdującej się na terenie gminy oraz ze standardami środowiska, w tym gospodarką odpadami stanowiącymi zagrożenie dla życia, zdrowia lub stanu środowiska. W dalszej analizie wykorzystano dwa wskaźniki z tego zakresu:

- poziom zanieczyszczenia pyłami z palenisk domowych;
- liczba domów wyposażonych w piece węglowe.

Dodatkowo diagnozę wzbogacono o analizę treści raportu Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Krakowie pod tytułem *Ocena jakości powietrza w województwie małopolskim w 2014 roku*. Wskazuje on na przekroczenie emisji PM10 oraz PM2,5 (emisja pyłu zawieszonego o najdrobniejszych frakcjach mogących łatwo przedostać się do dróg oddechowych) z palenisk lokalnych.

Rysunek 18. Stężenie pyłu zawieszonego PM10 – kryterium ochrony zdrowia

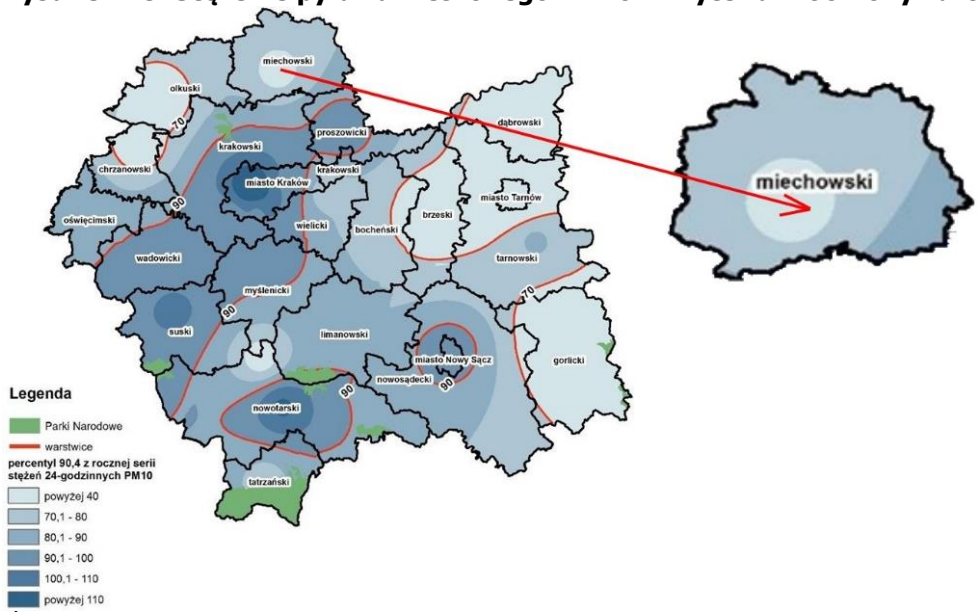

Źródło: Ocena jakości powietrza w województwie małopolskim w 2014 roku, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie

Rysunek 19. Stężenie pyłu zawieszonego PM2,5 – kryterium ochrony zdrowia

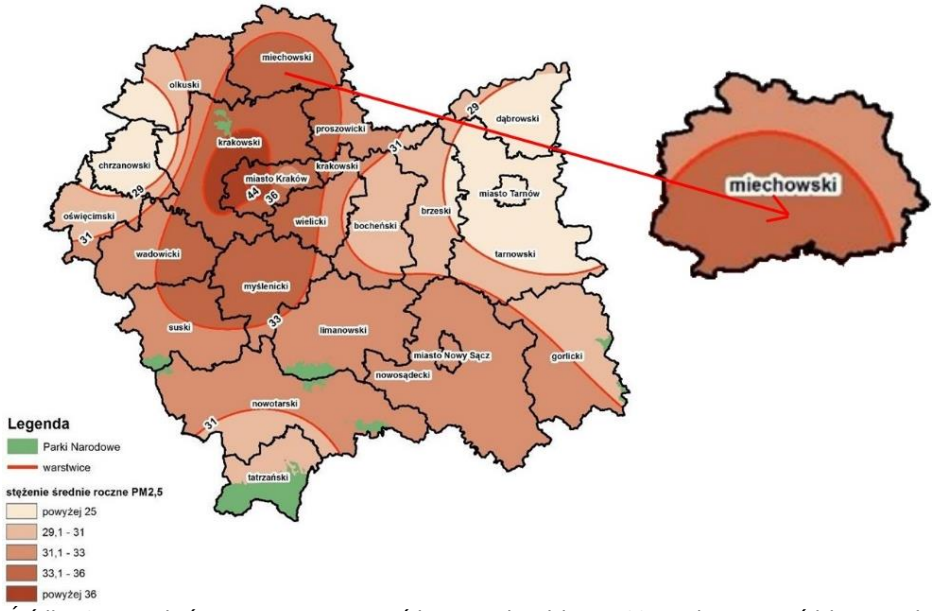

Źródło: Ocena jakości powietrza w województwie małopolskim w 2014 roku, Wojewódzkie Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie

Mieszkańcy całej gminy Miechów są równomiernie narażeni na emisję pyłów zawieszonych PM10 oraz PM2.5. Wysokie stężenie pyłów zawieszonych ma wpływ na zachorowalność mieszkańców na choroby układu oddechowego, alergie oraz choroby nowotworowe. Częstsze zapadanie na choroby układu oddechowego wiąże się z większą liczbą porad udzielanych przez lekarzy oraz z istotnym zagrożeniem dla życia i zdrowia mieszkańców.

Ostatnim wskaźnikiem z analizowanych czynników jest wskaźnik mocno wpływający na jakość powietrza, w szczególności na emisję pyłów zawieszonych PM10 i jest nim liczba domów wyposażonych w piece węglowe na mieszkańca. Największa liczba domów z tego rodzaju instalacją na **terenach wiejskich** była na terenie Szczepanowic.

Rysunek 20. Liczba domów wyposażonych w piece węglowe na mieszkańca – obszar wiejski

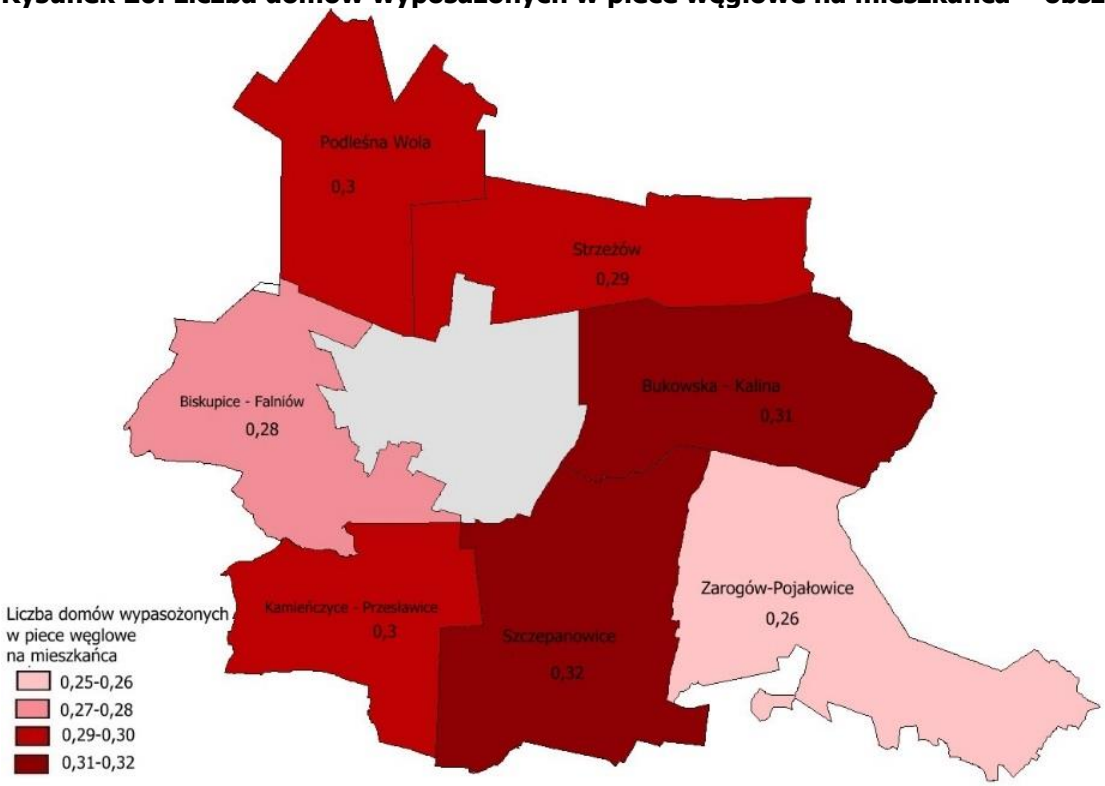

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Miechów

W mieście w 2014 roku budynków z piecami węglowym było najwięcej w trzech rejonach, a najwięcej osób było narażonych na ich działanie w rejonie Podmiejska – Partyzantów-Kopernika.

Rysunek 21. Liczba domów wyposażonych w piece węglowe na mieszkańca – obszar miejski

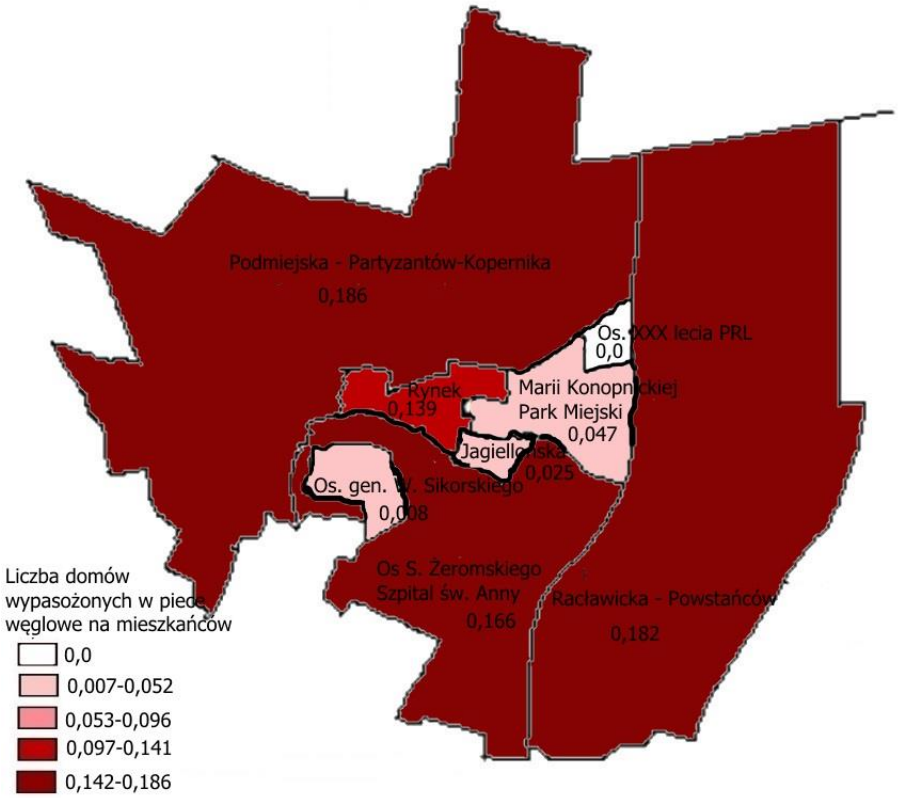

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Miechów

4.2.4. Czynniki techniczne

Czynniki techniczne charakteryzowane są poprzez wyposażenie w infrastrukturę techniczną i społeczną oraz stan tej infrastruktury w danym obszarze. W dalszej analizie wykorzystano dwa wskaźniki z tego zakresu:

- dostępność infrastruktury komunalnej – wodociągi;
- dostępność infrastruktury komunalnej – gaz.

Wskaźniki opisujące dostępność infrastruktury pokazują jaki procent rejonu jest wyposażony w sieć wodociągową i sieć gazową. W 2014 roku tylko jeden rejon w obszarze wiejskim nie był w pełni pokryty siecią wodociągową – Strzeżów, zaś w mieście - Marii Konopnickiej – Park Miejski. W sieć gazową na terenach wiejskich były wyposażone tylko rejony Szczepanowic i Bukowska-Kalina. W mieście najmniejszy udział dostępności infrastruktury gazowej jest na Osiedlu XXX-lecia PRL.

Tabela 7. Wskaźniki z zakresu techniczno-środowiskowego

Rejon	Zjawiska gospodarcze	Zjawiska przestrzenne	Zjawiska techniczne		Zjawiska środowiskowe
	Liczba przedsiębiorstw na 1 tys. ludności	Zabytki na 1 km^2	Dostępność infrastruktury komunalnej – wodociągi (%)	Dostępność infrastruktury komunalnej – gaz (%)	Liczba domów wyposażonych w piece węglowe na mieszkańca
	2014	2014	2014	2014	2014
Podleśna Wola	35,66	2,87	100	0	0,30
Strzeżów	43,52	4,12	98	0	0,29
Biskupice-Falniów	48,96	1,39	100	0	0,28
Bukowska-Kalina	35,18	2,05	100	5	0,31
Kamieńczyce-Przesławice	37,35	1,96	100	0	0,30

Szczepanowice	45,10	2,55	100	5	0,32
Zarogów-Pojałowice	44,00	1,76	100	0	0,26

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Miechów

Tabela 8. Wskaźniki z zakresu techniczno-środowiskowego

Rejon	Zjawiska gospodarcze	Zjawiska przestrzenne	Zjawiska techniczne		Zjawiska środowiskowe
	Liczba przedsiębiorstw na 1 tys. ludności	Zabytki na 1 km^2	Dostępność infrastruktury komunalnej – wodociągi (%)	Dostępność infrastruktury komunalnej – gaz (%)	Liczba domów wyposażonych w piece węglowe na mieszkańca
	2014	2014	2014	2014	2014
Podmiejska – Partyzantów – Kopernika	54,37	6,56	100	60	0,19
Racławicka – Powstańców	72,23	3,33	100	75	0,18
Rynek	151,70	76,09	100	80	0,14
Os. XXX-lecia PRL	24,81	140,06	100	10	0,00
Marii Konopnickiej – Park Miejski	63,86	11,95	99,90	85	0,05
Os S. Żeromskiego – Szpital św. Anny	58,17	3,51	100	60	0,17
Os. gen. W. Sikorskiego	4,79	0,00	100	60	0,01
Jagiellońska	51,26	54,05	100	90	0,03

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Miechów

4.3. Jakość życia i dostępność usług

W trakcie analiz badano dostępność usług społecznych i technicznych oraz subiektywne odczucie mieszkańców dot. jakości życia w poszczególnych jednostkach urbanistycznych. Prawie połowa mieszkańców uważa, że jakość życia w gminie jest raczej dobra, źle i bardzo źle ocenia ją nieco ponad 21% mieszkańców, pozostali uważają, że jest przeciętna. W Dziewięciołach, Nasiechowicach, Pojałowicach, Przesławicach i na osiedlu XXX-lecia żyje się, w opinii Miechowian, najtrudniej.

Mieszkańcy podkreślali **niewystarczającą dostępność do miejsc do wspólnego spędzania wolnego czasu i integracji**, co powoduje coraz większą alienacje, rozluźnienie więzi społecznych oraz coraz mniejszą dbałość i uważność na potrzeby innych. Respondenci wymieniali, że najbardziej uciążliwy jest brak dostępności **oferty i miejsc dostosowanych do potrzeb seniorów oraz starszej młodzieży i dorosłych.** Szczególnym problem jest **niska dostępność do oferty kulturalnej** dostosowanej do potrzeb różnych grup społecznych**.** W mieście brakuje miejsc do spędzania wolnego czasu na świeżym powietrzu, szczególnie dla dorosłych i osób starszych. Dla dzieci są place zabaw, a także boiska dla amatorów sportu, ale brakuje bezpiecznego miejsca do rekreacji i spacerów.

Komunikacja to jeden z kluczowych problemów, szczególnie mieszkańców terenów wiejskich. Mieszkanie w niewielkich, oddalonych od siebie o kilka czy kilkanaście kilometrów miejscowościach, to jedno z podstawowych wyzwań codziennego życia w gminie. Mieszkańcy zmuszeni są od ciągłych dojazdów i uzależnieni od transportu publicznego, którego im brakuje (szczególnie w godzinach wieczornych i w weekendy). Główne funkcje usługowe dostępne są w centrum gminy – Miechowie, w małych lokalnych centrach oferta jest ograniczona, a szanse na utworzenie lokalnego rynku pracy i usług znikome — nie ma wystarczającej liczby potencjalnych klientów.

Mieszkańcy podkreślali kwestie społeczno-gospodarcze. **Lokalny rynek pracy jest bardzo ograniczony i mało zróżnicowany,** a rynek usług pozarolniczych praktycznie nie istnieje poza centrum gminy. Poważną barierą rozwojową jest niewielka dostępność usług związanych z

gospodarką opartą na wiedzy i znikoma innowacyjność przedsiębiorstw zlokalizowanych w gminie. Miechowianie podkreślali, że choć liczba bezrobotnych jest znacząca, to wiąże się to przede wszystkim z brakiem chęci do pracy i coraz większą apatią i biernością ogarniającą ludzi.

4.4. Wybór obszaru zdegradowanego wraz z uzasadnieniem

Ostatnim etapem diagnozy było wskazanie obszaru zdegradowanego, który po pierwsze wykazują kumulację negatywnych zjawisk społeczny, a dodatkowo, w pozostałych analizowanych zjawiskach, wykazuje także nagromadzenie negatywnych cech.

Na podstawie uzyskanego wskaźnika sum standaryzowanych dla zakresu społecznego w **części wiejskiej**, jako miejsca o szczególnej koncentracji problemów w tym obszarze można wytypować następujące rejony: Podleśna Wola, Kamieńczyce-Przesławice, Biskupice-Falniów, Strzeżów, Zarogów-Pojałowice i Szczepanowice. W **mieście** są to rejony: Rynek, Marii Konopnickiej – Park Miejski i Osiedle XXX-lecia PRL. W wymienionych rejonach problemem jest duża liczba osób korzystających z pomocy społecznej, a także znacząca liczba osób ubogich i bezrobotnych, niskie poczucie bezpieczeństwa (zarówno osobiste jak i komunikacyjne), a także niska aktywność społeczna i mała liczba organizacji pozarządowych.

Tabela 9. Wartości wskaźnika sum standaryzowanych dla zjawisk społecznych w gminie Miechów

Rejon statystyczny	Zjawiska społeczne	Zjawiska techniczno-środowiskowe
Rynek	76,75	1,42
Podleśna Wola	49,11	3,25
Kamieńczyce-Przesławice	48,32	2,70
Marii Konopnickiej – Park Miejski	48,23	1,99
Biskupice-Falniów	39,63	1,32
Strzeżów	36,39	3,90
Osiedle XXX-lecia PRL	35,32	2,86
Zarogów-Pojałowice	33,95	1,50
Szczepanowice	33,69	1,70
Racławicka – Powstańców	29,15	1,73
Bukowska-Kalina	27,22	2,07
Jagiellońska	17,28	1,20
Osiedle Stefana Żeromskiego Szpital – św. Anny	13,92	1,93
Podmiejska – Partyzantów – Kopernika	10,25	2,08
Osiedle gen. Władysława Sikorskiego	5,93	1,41

Źródło: Opracowanie własne na podstawie pozyskanych danych

Opierając się na tak przeprowadzonym postępowaniu badawczym możliwe było wyznaczenie rejonów statystycznych (sołectw i osiedli), które charakteryzują się koncentracją negatywnych zjawisk, tj. **noszą znamiona obszaru zdegradowanego** w pierwszej kolejności pod kątem problemów społecznych, a następnie pozostałych.

Tabela 10. Wartości wskaźnika degradacji

Jednostka urbanistyczna	Wskaźnik degradacji	Skala degradacji (stan jednostki urbanistyczne)	Zdiagnozowane problemy w poszczególnych aspektach rewitalizacji				
			społeczny	gospodarczy	przestrzenno-funkcjonalny	środowiskowy	techniczny
Rynek	78,17	bardzo zły	x				x
Podleśna Wola	52,36	zły	x	x	x		x
Kamieńczyce –	51,02		x	x	x		

Przesławice							
Marii Konopnickiej – Park Miejski	50,23		x		x		
Biskupice – Falniów	40,94	przeciętny	x		x		
Strzeżów	40,29		x		x		x
Osiedle XXX-lecia PRL	38,18		x	x	x		x
Zarogów-Pojałowice	35,44		x		x		
Szczepanowice	35,40		x			x	
Racławicka – Powstańców	30,88	dobry				x	
Bukowska – Kalina	29,29			x		x	
Jagiellońska	18,48	bardzo dobry					
Os. Stefana Żeromskiego, Szpital – św. Anny	15,84						
Podmiejska – Partyzantów-Kopernika	12,33					x	
Os. gen. Władysława Sikorskiego	7,35			x			

Źródło: Opracowanie własne na podstawie pozyskanych danych

Rysunek 22. Obszar zdegradowany gminy i miasta Miechowa

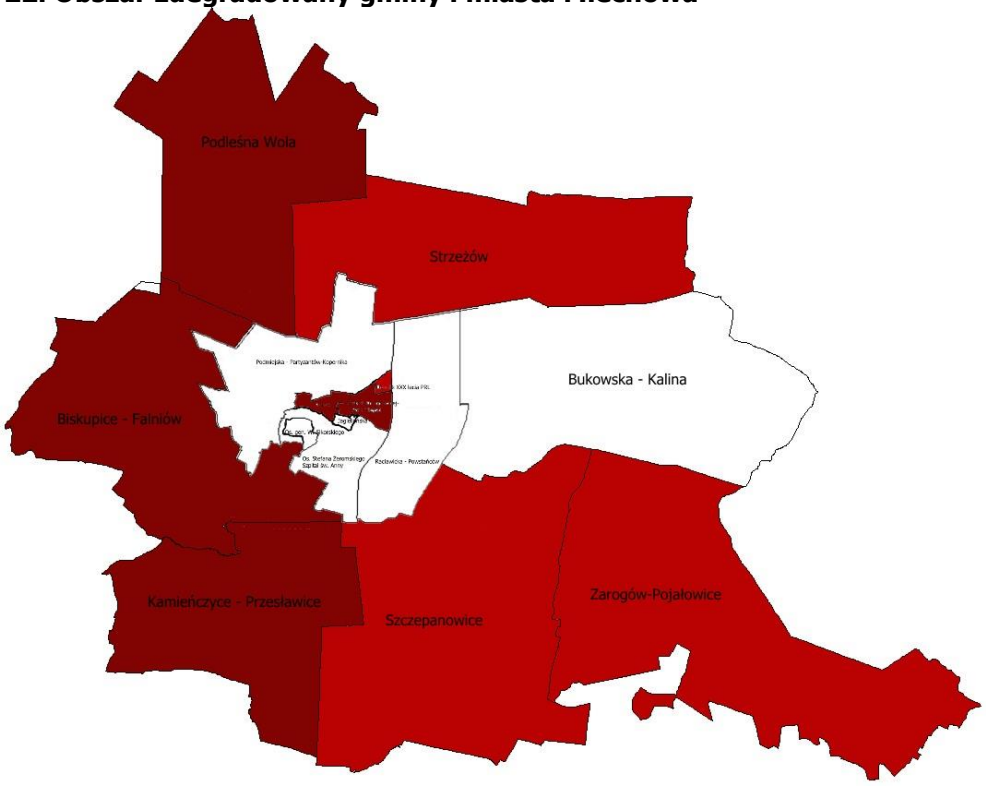

Źródło: Opracowanie własne

5. CHARAKTER POTRZEB REWITALIZACYJNYCH

5.1. Wskazanie obszaru rewitalizacji wraz z uzasadnieniem

Synteza wyników uzyskanych z przeprowadzonej diagnozy oraz badań ilościowych i jakościowych obecnej sytuacji w gminie i mieście Miechowie, a także **oczekiwania i potrzeby lokalnej społeczności wyrażone podczas warsztatów rewitalizacyjnych**, doprowadziły do **wyodrębnienia obszaru rewitalizacji na terenie gminy**, który cechuje się największą kumulacją negatywnych zjawisk i problemów.

Specyfika pracy w mniejszych gminach sprawia, iż **przy określaniu obszaru rewitalizacji najistotniejszym czynnikiem są indywidualne opinie mieszkańców**. W procesie tworzenia dokumentu najważniejsze dla wspólnoty samorządowej było **uwzględnienie wewnętrznej różnorodności obszarów miejsko-wiejskich**, bowiem specyfika problemów jest inna w przysiółku obejmującym kilka domów, inna w centrum dużej wsi, a jeszcze inna na osiedlu w mieście. Różnice w wielkości i gęstości zaludnienia jednostek urbanistycznych są niezmiernie ważne, gdyż, szczególnie na terenach wiejskich, gęstość zamieszkania zupełnie zmienia relacje społeczne i dlatego przy wyznaczaniu obszaru rewitalizacji kluczowe znaczenie miały opinie wyrażone przez mieszkańców. Poglądy te zostały zebrane w trakcie badań fokusowych, szerokiej ankietyzacji oraz spotkań z mieszkańcami. Opinie te, wskazujące koncentrację i charakterystykę problemów, były podstawą do ostatecznego definiowania granic podobszarów rewitalizacji, a **najistotniejsze z nich znalazły się w opisie każdego z podobszarów rewitalizacji, z podziałem na problemy społeczne i pozostałe** (por. tabela *Przesłanki wyboru podobszaru rewitalizacji).*

Analiza danych zastanych (*desk reaserch*), która opierała się na analizie informacji i wskaźników w aspektach społecznym, gospodarczym, środowiskowym, przestrzennym i technicznym, jako czynników obrazujących jakość życia na terenie jednostek urbanistycznych, stanowiła punkt odniesienia do badań jakościowych i ilościowych. Wybór powyższych metod i technik badawczych podyktowany został specyfiką problematyki rewitalizacji, a jednocześnie pozwalał na skuteczne wyznaczenie obszaru rewitalizacji.

Badania ilościowe obejmowały:

- badania metodą CAWI mieszkańców dot. jakości życia w gminie i mieście Miechowie (liczba wypełnionych ankiet: 138 ankiet, okres badania: 2015.11.26- 2016.01.31);
- badania metodą CAWI liderów lokalnych dot. problemów i potencjałów rejonów statystycznych w gminie i mieście Miechowie (liczba wypełnionych ankiet: 20 ankiet, okres badania: 2015.11.26-2016.01.31). Do wyrażenia swoich opinii w badaniach zaproszono osoby mieszkające lub pracujące na obszarze gminy Miechów, pełniące znaczące funkcje w różnych organizacjach i instytucjach zlokalizowanych na terenie gminy.

Badania ilościowe przeprowadzono z wykorzystaniem techniki zogniskowanych wywiadów grupowych. Na potrzeby wyznaczenia obszaru rewitalizacji przeprowadzono 1 wywiad grupowy, w którym uczestniczyło łącznie 7 osób – członkowie organizacji pozarządowych, urzędnicy, policjant, pracownik socjalny.

Tabela 11. Mapa koncentracji problemów społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-technicznych na obszarze gminy i miasta Miechowa – badanie fokusowe

Źródło: Materiały z badania fokusowego w Urzędzie Miejskim w Miechowie

Proces badawczy pozwolił określić lokalizację kluczowych problemów, a w konsekwencji wyznaczyć obszar rewitalizacji.

Tabela 12. Kluczowe wskaźniki obrazujące stan kryzysu obszaru rewitalizacji z powodu koncentracji zjawisk społecznych

Problematyka	Wskaźnik	Gmina	Obszar rewitalizacji
Ubóstwo	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa na 1000 mieszkańców	22,99	27,37
Bezrobocie	Liczba osób objętych pomocą społeczną z powodu bezrobocia na 1000 mieszkańców wieku produkcyjnym	31,73	34,09
Przestępczość	Liczba przestępstw ogółem na 1000 mieszkańców	9,52	10,30
Niski poziom kapitału społecznego	Liczba NGO na 1 000 mieszkańców	2,95	2,91
Poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym	Frekwencja wyborcza	54,88	53,86
Kluczowy czynnik (gospodarczy, środowiskowy, przestrzenny, techniczny) z kategorii pozostałych zjawisk negatywnych decydujący o wskazaniu obszaru	Jako kluczowe zjawisko negatywne dla obszaru wskazano braki w **zagospodarowaniu przestrzeni publicznych** (parki, przestrzenie otwarte na terenach miejskich, remizy, świetlice wiejskie na terenach wiejskich), które tworzą warunki do **integrowania się mieszkańców.**		

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Miechowie

Szeroki udział mieszkańców na każdym etapie wyznaczania obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji gwarantuje, że wybrane obszary odpowiadają rzeczywistemu zapotrzebowaniu mieszkańców gminy Miechowa. Trafne dopasowanie do dostrzeganych i wskazywanych przez mieszkańców problemów pozwoli na podjęcie działań naprawczych, które dadzą oczekiwane przez społeczeństwo efekty.

Wyznaczono obszar rewitalizacji **o łącznej powierzchni 276,74 ha** (tj. **1,86%** powierzchni gminy), **zamieszkały przez 4 109 osób** (tj. **20,61%** populacji gminy Miechów). Składa się on z **14 podobszarów:**

- **Obszar zdegradowany – Miechów – rejon 331 700**
  - podobszar rewitalizacji 1. Miechów – Centrum;
- **Obszar zdegradowany – Miechów – rejon 331 710**
  - podobszar rewitalizacji 2. Miechów – Osiedle XXX-lecia;
- **Obszar zdegradowany – Miechów – rejon 331 720**
  - podobszar rewitalizacji 3. Miechów – rejon parku miejskiego;
- **Obszar zdegradowany – Podleśna Wola, Pstroszyce Pierwsze, Pstroszyce Drugie, Widnica, Zagorzyce - rejon 335 700**
  - podobszar rewitalizacji 4. Pstroszyce Pierwsze;
  - podobszar rewitalizacji 5. Pstroszyce Drugie;
  - podobszar rewitalizacji 6. Zagorzyce;
- **Obszar zdegradowany – Siedliska, Strzeżów Drugi, Strzeżów Pierwszy, Zapustka, Brzuchania - rejon 335 710**
  - podobszar rewitalizacji 7. Strzeżów Drugi;
  - podobszar rewitalizacji 8. Brzuchania;
- **Obszar zdegradowany – Kamieńczyce, Jaksice, Celiny Przesławickie, Przesławice - rejon 335 740**
  - podobszar rewitalizacji 9. Przesławice;
- **Obszar zdegradowany – Wymysłów, Poradów, Parkoszowice, Sławice Szlacheckie, Wielki Dół, Szczepanowice, Glinica rejon - 335 750**
  - podobszar rewitalizacji 10. Szczepanowice;
  - podobszar rewitalizacji 11. Parkoszowice;
- **Obszar zdegradowany – Zarogów, Pojałowice, Nasiechowice, Dziewięcioły - rejon 335760**
  - podobszar rewitalizacji 12. Pojałowice – Szkoła;
  - podobszar rewitalizacji 13. Dziewięcioły;
  - podobszar rewitalizacji 14. Nasiechowice.

5.2. Obszar zdegradowany Miechów – rejon 331 700, podobszar rewitalizacji 1 - Miechów – Centrum

Diagnoza przeprowadzona w rozdziale 4, wsparta wynikami warsztatów oraz analizą ankiet zbieranych w trakcie konsultacji społecznych, wskazuje na następujące deficyty i potencjały obszaru i jego otoczenia:

Tabela 13. Kluczowe zjawiska negatywne i potencjały na obszarze Miechów – rejon 331 700

Kluczowe zjawiska	Negatywne	Potencjały
Społeczne	1. Duża liczba osób korzystających z pomocy społecznej w tym z powodu ubóstwa, niepełnosprawności, bezrobocia, choroby. 2. Duża liczba oczekujących na mieszkania socjalne. 3. Duża liczba przestępstw (w tym: bójek i uszkodzeń mienia). 4. Duża liczba kolizji drogowych. 5. Duża liczba interwencji Straży Miejskiej. 6. Dużo osób w starszym wieku.	1. Duża liczba działających organizacji pozarządowych. 2. Duże nagromadzenie funkcji publicznych. 3. Wielkość oraz różnorodność oferty instytucji kultury.

	7. Nierównomierna i niewystarczająca oferta pomocy osobom niepełnosprawnym.	
Pozostałe (w tym gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne)	1. Duża liczba starszych budynków, w tym ogrzewanych za pomocą paliw stałych. 2. Duże obciążenie ruchem komunikacyjnym. 3. Brak polityki parkingowej. 4. Nieład architektoniczny w szczególności w zakresie polityki informacyjnej (reklamy). 5. Brak wystarczającej infrastruktury turystycznej, w tym odpowiedniej bazy gastronomicznej oraz hotelowej, co negatywnie wpływa na ruch turystyczny i pielgrzymkowy.	1. Dobre wyposażenie w infrastrukturę komunalną. 2. Wysoki wskaźnik przedsiębiorczości. 3. Potencjał dla rozwoju turystyki weekendowej, pielgrzymkowej. 4. Bogate dziedzictwo kulturowe i religijne – Zespół Poklasztorny Bożogrobców z Bazyliką Grobu Bożego.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych oraz wyników konsultacji społecznych (ankiety, warsztaty)

5.2.1. Podobszar rewitalizacji 1 - *Miechów – Centrum*

Podobszar ***Miechów – Centrum,*** wskazany jako rewitalizowany, charakteryzuje się największymi deficytami na obszarze zdegradowanym **Miechów – rejon 331 700**, w obrębie którego się znajduje, ale stwarza także realną możliwość kreowania pozytywnych zmian, które wpłyną zarówno na poprawę sytuacji na tym terenie, jak i na całym obszarze zdegradowanym.

Rysunek 23. Podobszar rewitalizacji *Miechów – Centrum,* z uwzględnieniem działek (1:5 000) oraz zdjęcie satelitarne obszaru

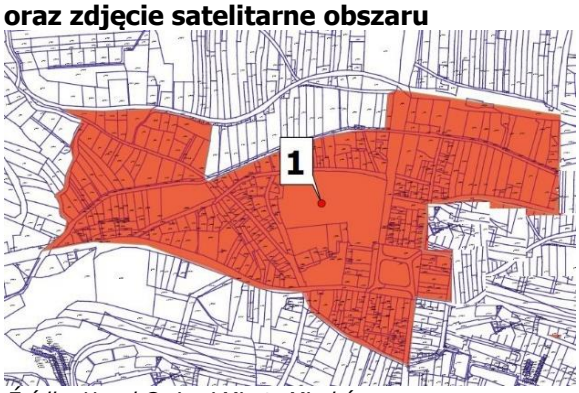

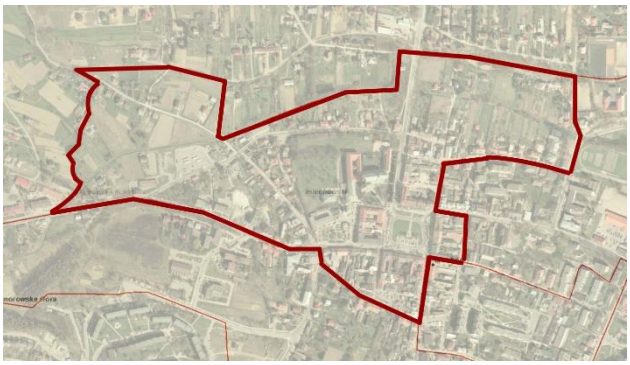

Źródło: Urząd Gminy i Miasta Miechów

MIECHÓW – Centrum

Tabela 14. Przesłanki wyboru podobszaru rewitalizacji

Aspekty społeczne	Aspekty pozostałe (w tym gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne, techniczne)
1. Duża liczba osób korzystająca z pomocy społecznej. 2. Dużo ludzi mających problem z alkoholem. 3. Rosnąca liczba osób starszych, które są samotne i potrzebują wsparcia. 4. Dużo ludzi niezaradnych życiowo i oczekujących pomocy. 5. Coraz więcej ludzi ubogich. 6. Niedostateczna aktywność społeczna w organizacjach pozarządowych. 7. Niedostateczna liczba miejsc w przestrzeni publicznej, które spełniałyby na obszarze funkcje integracyjne dla mieszkańców. 8. Apatia wśród mieszkańców i niechęć do zmian. 9. Ludziom brak jest poczucia sprawczości i możliwości działania w lokalnej społeczności.	1. Mały Rynek nie jest atrakcyjnym miejscem spotkań, zdezelowane ławki, kiepski stan chodnika. 2. Nieład architektoniczny. 3. Parking na Rynku powoduje, że nie ma miejsca dla mieszkańców do rekreacji i spotkań. 4. Brak kawiarni na wolnym powietrzu w centrum. 5. Duży hałas. 6. Niska emisja.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników konsultacji społecznych (ankiety, warsztaty, badania fokusowe)

Położenie podobszaru: Obszar obejmuje następujące ulice: ul. Mariana Buczka 10, 12, 14, 18, 22, 24; ul. Wojciecha Głowackiego 2, 3, 5, 7, 9; ul. Jaksy 1, 1A, 3, 5, 7, 7A; ul. Jana Kilińskiego 1, 1A, 5, 11, 12, 12A, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 22, 24; ul. Ignacego Łukasińskiego 1, 3, 5; ul. ks. Skorupki 1A, 5, 7, 9, 9A, 11, 13, 15, 17, 19; ul. Warszawska 3, 7, 14, 16; ul. Folusz 1, 1A, 1B, 2, 2B, 2f, 3, 3A, 3B, 4, 5, 6, 6A, 7, 8; ul. Janów Dolny 1, 1A, 1b, 1C, 2, 3, 5, 8, 9, 10A, 11, 13, 15, 17, 19; ul. Janów Górny 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 13, 15; pl. Plac Tadeusza Kościuszki 4; ul. Podzamcze 2, 3, 4, 5, 6A, 8, 9, 10, 16, 18, 20(2b), 22, 24, 26, 28, 30A, 32, 34, 34A, 36, 38, 42; ul. Henryka Sienkiewicza 2A, 4, 6, 8A, 8B, 10, 10A, 12, 14, 16, 26, 26A, 28, 30; ul. Warszawska 1(2b), 1A 2, 6, 8, 10, 12; ul. Adama Mickiewicza 1, 2, 3, 5, 6, 7, 8; Rynek 2, 3, 3A, 6, 7(2b), 7B, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 13A, 13B, 19, 20, 23; ul. Henryka Sienkiewicza 1,5,7,9(2b),13; ul. Juliusza Słowackiego 2, 12, 12A, 14; ul. Jagiellońska 1; ul. Józefa Piłsudskiego 2, 4, 6, 8; ul. Poprzeczna 2.
Powierzchnia podobszaru: 34 ha.
Ludność podobszaru: 646 osoby.
Opis podobszaru: układ Rynku wraz z przyległymi ulicami pochodzi z czasów pierwszej lokacji miasta na prawie niemieckim i od tego czasu nie uległ istotnym zmianom.

Miechów, spalony w czasie powstania styczniowego, odbudował się na zgliszczach w dokładnie takich samych zarysach. Podyktowane to było układem własności działek.

W centrum miasta (rynek z otaczającą zabudową) koncentrują się wszystkie usługi administracyjne charakterystyczne dla powiatu. Jest to również obszar koncentracji podstawowych usług z zakresu oświaty, kultury, zdrowia, handlu, administracji itp.

Przebieg ulic i dróg w obrębie najstarszego obszaru miasta zachował się bez zmian – zabudowa (XIX w. i początek XX w.) rozwijała się wzdłuż ulic wylotowych. W chwili obecnej rynek, ze względu na przebiegający ruch kołowy (droga 783), nie pełni funkcji centrotwórczej. Brak tej funkcji, a przede wszystkim niewłaściwe wykorzystywanie Rynku (parking i komunikacja kołowa) powoduje, że nie można łatwo zidentyfikować Centrum miasta. Wprawdzie zabudowa skoncentrowana wokół Rynku ma charakter zabudowy pierzejowej o mieszanej funkcji mieszkaniowo-usługowej, jednakże fakt wprowadzenia ruchu kołowego wyższego rzędu (droga wojewódzka) powoduje, że ruch jest tutaj znaczny i zatraca się charakter tej przestrzeni publicznej. Podobnie wygląda kwestia sąsiedniego placu, który częściowo obudowany niską zabudową usługową oraz zlokalizowanymi parkingami nie tworzy zorganizowanej przestrzeni publicznej, a jest chaotycznym miejscem w mieście. Występująca tutaj zabudowa ma również charakter głównie pierzejowy, a w północnej części placu zlokalizowane są funkcje administracyjno-kulturowe, które koncentrują znaczną część mieszkańców całej gminy. Zabudowa w obszarze centrum to zabudowa głównie pierzejowa o wysokości w miarę wyrównanej, średnio 2-3 kondygnacje, co tworzy charakter typowej miejskiej przestrzeni.

5.3. Obszar zdegradowany – Miechów – rejon 331 710, podobszar rewitalizacji 2 - Miechów – Osiedle XXX-lecia

Diagnoza przeprowadzona w rozdziale 4, wsparta wynikami warsztatów oraz analizą ankiet zbieranych w trakcie konsultacji społecznych, wskazuje na następujące deficyty i potencjały obszaru i jego otoczenia:

Tabela 15. Kluczowe zjawiska negatywne i potencjały na obszarze Miechów – rejon 331 710

Kluczowe zjawiska	Negatywne	Potencjały
Społeczne	1. Duża liczba klientów pomocy społecznej mających problem z nadużywaniem alkoholu. 2. Relatywnie duża liczba osób pozostająca bez pracy. 3. Wysoki wskaźnik ubóstwa. 4. Liczne przypadki zakłócania porządku wymagające interwencji Straży Miejskiej. 5. Duża liczba zdarzeń charakterystycznych dla blokowisk.	1. Osoby starsze mają możliwość samorealizacji w organizacjach samopomocowych. 2. Wysoki poziom zaangażowania pracowników socjalnych w działania mające na celu poprawę trudnej sytuacji życiowej podopiecznych.

	6. Duża liczba osób w starszym wieku wymagających pomocy i wsparcia. 7. Duży zasób budynków komunalnych. 8. Rozluźnianie więzi społecznych. 9. Niewystarczające zabezpieczanie dzieciom i młodzieży dostępu do różnorodnych form spędzania czasu wolnego. 10. Deficyt placówek resocjalizacyjnych dla nieletnich, domów dla samotnych matek oraz ośrodków wsparcia dla rodzin w kryzysie.	
Pozostałe (w tym gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne)	1. Zły stan substancji mieszkaniowej (bloki z wielkiej płyty, w złym stanie technicznym, w większości nie stermomodernizowane). 2. Niski wskaźnik przedsiębiorczości. 3. Brak polityki parkingowej. 4. Brak terenów rekreacyjnych i wypoczynkowych. 5. Niewystarczający poziom dbałości mieszkańców o estetykę i czystość przestrzeni publicznych.	1. Dobre wyposażenie w podstawową infrastrukturę komunalną. 2. Korzystne położenie i dobra dostępność komunikacyjna. 3. Bliskość dużych aglomeracji (rynek pracy, rynek zbytu).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych oraz wyników konsultacji społecznych (ankiety, warsztaty)

5.3.1. Podobszar rewitalizacji 2 - *Miechów – Osiedle XXX-lecia*

Podobszar ***Miechów – Osiedle XXX-lecia,*** wskazany jako rewitalizowany, charakteryzuje się największymi deficytami na obszarze zdegradowanym: **Miechów – rejon 331 710**, ale także stwarza realną możliwość kreowania pozytywnych zmian, które wpłyną zarówno na poprawę sytuacji na tym terenie, jak również będą pozytywnie oddziaływać na cały obszar zdegradowany.

Rysunek 24. Podobszar rewitalizacji *Miechów – Osiedle XXX-lecia* z uwzględnieniem działek (1:5 000) oraz zdjęcie satelitarne obszaru

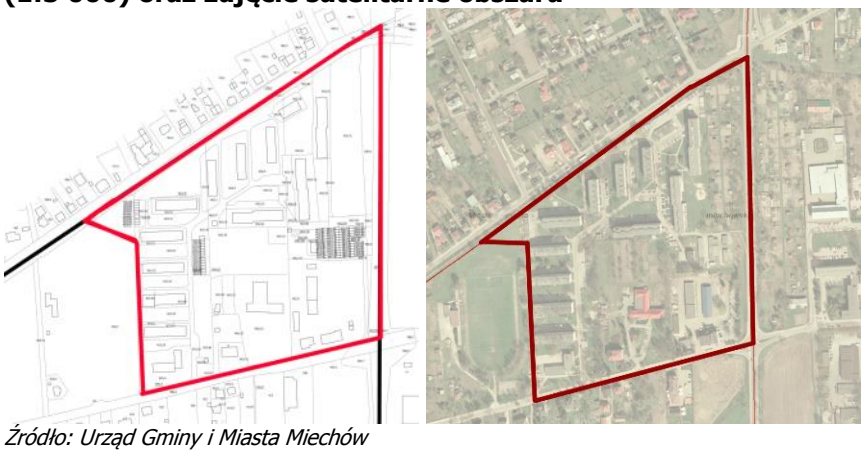

Źródło: Urząd Gminy i Miasta Miechów

MIECHÓW – Osiedle XXX-lecia

Tabela 16. Przesłanki wyboru podobszaru rewitalizacji

Aspekty społeczne	Aspekty pozostałe (w tym gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne, techniczne)
1. Dużo ludzi bezrobotnych (ale większości nie chce się pracować). 2. Dużo ludzi niezaradnych życiowo i oczekujących pomocy. 3. Coraz więcej ludzi ubogich. 4. Rosnące poczucie zagrożenia patologiami społecznymi (w szczególności alkoholizmem). 5. Niedostateczna liczba miejsc w przestrzeni publicznej, które spełniałyby na obszarze funkcje integracyjne dla mieszkańców.	1. Dekapitalizacja tkanki mieszkaniowej. 2. Zbyt duży poziom niskiej emisji. 3. Niektóre bloki nie mają CO.

6. Brak oferty spędzania wolnego czasu dla seniorów. 7. Niewystraczająca oferta zajęć pozalekcyjnych dla dzieci młodzieży, ale dostosowana do ich potrzeb i realizowana poza szkołą. 8. Pod sklepami gromadzą się osoby pijące alkohol (ludzie się boją). 9. Mało jest miejsc dla mieszkańców do integracji i rekreacji. 10. Inicjatywy oddolne mieszkańców nie są brane pod uwagę („nikt nas nie słucha").	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników konsultacji społecznych (ankiety, warsztaty, badania fokusowe)

Położenie podobszaru: Obszar obejmuje osiedle XXX-lecia PRL 1, 2, 2A, 3,4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11,12 wraz z ul. Marii Konopnickiej 23, 23A.
Powierzchnia podobszaru: 11 ha.
Ludność podobszaru: 1 572 osoby.
Opis podobszaru: Teren dawnego folwarku klasztornego, po kasacji podzielony na kolonie (lokalna nazwa tego terenu to „Kolonijki"). Na terenie tym w latach sześćdziesiątych ubiegłego wieku rozpoczęto budowę typowego dla tamtych czasów osiedla. Obecnie jest to drugie co do wielkości osiedle mieszkaniowe w Miechowie. Składa się z 11 bloków (po ok. 60 mieszkań w każdym). Bloki zostały zasiedlone w początku lat siedemdziesiątych ubiegłego wieku.

Bloki z wielkiej płyty są w przeciętnym stanie technicznym, w większości ocieplone. Trzema blokami zarządza spółdzielnia, pozostałe należą do zasobu komunalnego.

5.4. Obszar zdegradowany – Miechów – rejon 331 720, podobszar rewitalizacji 3 - Miechów – rejon Parku Miejskiego

Diagnoza przeprowadzona w rozdziale 4, wsparta wynikami warsztatów oraz analizą ankiet zbieranych w trakcie konsultacji społecznych, wskazuje na następujące deficyty i potencjały obszaru i jego otoczenia:

Tabela 17. Kluczowe zjawiska negatywne i potencjały na obszarze Miechów – rejon 331 720

Kluczowe zjawiska	Negatywne	Potencjały
Społeczne	1. Relatywnie duża liczba osób korzystających z pomocy społecznej w tym z powodu z bezrobocia, niepełnosprawności. 2. Duża liczba osób oczekujących na mieszkania socjalne. 3. Systematycznie wzrastająca liczba przestępstw, w tym bójek. 4. Wzrastająca liczba kolizji drogowych. 5. Duży zasób budynków komunalnych. 6. Niewielki wkład społeczności lokalnej w działania pomocowe. 7. Postępująca apatia i zniechęcenie społeczne. 8. Niedostateczna oferta sportowo-rekreacyjna dostosowana do różnych grup mieszkańców przede wszystkim dla dzieci, młodzieży i osób starszych. 9. Bardzo niskie poczucie bezpieczeństwa w okolicach Parku Miejskiego.	1. Duża aktywność mieszkańców liczona liczbą NGO na mieszkańca. 2. Dobra znajomość środowiska lokalnego (możliwość szybkiego dotarcia przez pracowników socjalnych do osób potrzebujących pomocy). 3. Działalność instytucji kultury – Dworek Zacisze (prowadzony przez BWA „U Jaksy").
Pozostałe (w tym gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne)	1. Park Miejski – niegdyś centralne miejsce życia towarzyskiego Miechowa, obecnie zaniedbany i podupadły. 2. Nieład architektoniczny w szczególności w zakresie polityki informacyjnej (reklamy). 3. Niewystarczający poziom dbałości mieszkańców o estetykę i czystość przestrzeni publicznych.	1. Dobre wyposażenie w podstawową infrastrukturę komunalną. 2. Relatywnie mało budynków ogrzewanych paliwami stałymi.

	4. Brak zagospodarowanych terenów rekreacyjnych i wypoczynkowych.	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych oraz wyników konsultacji społecznych (ankiety, warsztaty)

5.4.1. Podobszar rewitalizacji 3 - *Miechów – rejon parku miejskiego*

Podobszar ***Miechów – rejon parku miejskiego,*** wskazany jako rewitalizowany, charakteryzuje się największymi deficytami na obszarze zdegradowanym: **Miechów – rejon 331 720**, na którym się znajduje, ale jednocześnie stwarza realną możliwość kreowania pozytywnych zmian, które wpłyną na poprawę sytuacji na tym terenie, jak również będą pozytywnie oddziaływać na cały obszar zdegradowany.

Rysunek 25. Podobszar rewitalizacji *Miechów – rejon parku miejskiego* z uwzględnieniem działek (1:5 000) oraz zdjęcie satelitarne obszaru

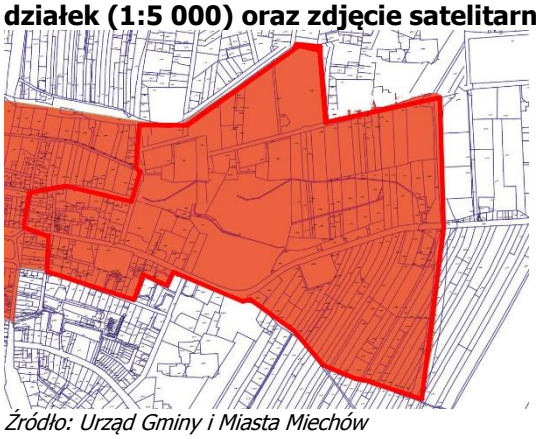
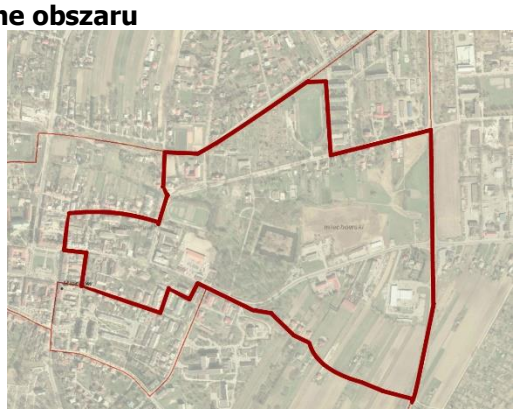

Źródło: Urząd Gminy i Miasta Miechów

MIECHÓW – rejon parku miejskiego

Tabela 18. Przesłanki wyboru podobszaru rewitalizacji

Aspekty społeczne	Aspekty pozostałe (w tym gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne, techniczne)
1. Miejsce gromadzenia się trudnej młodzieży. 2. Rosnące poczucie zagrożenia patologiami społecznymi (w szczególności alkoholizmem). 3. Niedostateczna oferta zajęć sportowo-rekreacyjnych na obszarze. 4. Kierowcy bezkarnie parkują w miejscach niedozwolonych utrudniając ruch i stwarzając zagrożenie. 5. Jest niebezpiecznie – zdarzają się wybryki chuligańskie, zakłócenie porządku. 6. Dużo ludzi nie ma pracy. 7. Ludzie coraz liczniej korzystają z pomocy społecznej. 8. Bierna postawa części mieszkańców (nie chcą nic robić dla dobra wspólnego).	1. Zdegradowany Park Miejski nie zachęca, aby tam spędzać czas. 2. Niedostateczna estetyka i funkcjonalność przestrzeni publicznej w rejonie bloków. 3. Jest brudno, szczególnie problem z właścicielami zwierząt, którzy nie sprzątają po swoich psach. 4. Brakuje miejsc do rekreacji. 5. Basen jest bardzo zniszczony. 6. Brak wspólnej dbałości o środowisko naturalne (palenie śmieci, przestarzałe piece na węgiel).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników konsultacji społecznych (ankiety, warsztaty, badania fokusowe)

Położenie podobszaru: Obszar obejmuje następujące ulice: ul. Marii Konopnickiej 6, 10, 11, 12, 12A, 14, 16, 18, 19, 22, 22A, 24, 28; ul. Polna 3, 3B, 3C, 3D, 3F, 3G, 5, 7; ul. Racławicka 8, 10, 10B, 14, 16, 18, 20A, 20B, 22, 22A, 22B, 28, 29, 30, 30A, 33, 35, 37, 37A, 37B; ul. Jana Kilińskiego 2, 8; ul. Marii Konopnickiej 1, 3, 5, 7, 15(2b); ul. Racławicka 1, 7, 9, 11, 13, 15, 17, 19, 19A, 21; ul. ks. Skorupki 4, 6, 8, 10, 12, 14; ul. Służba Polsce 3, 4 ,4A, 5, 6, 7,9 ,11; ul. Jagiellońska 3, 5, 7, 7A, 9, 11, 13, 15/17; ul. Targowa 4.
Powierzchnia podobszaru: 59 ha.
Ludność podobszaru: 830 osób.

Opis podobszaru: Obszar w centralnej części miasta obejmuje zróżnicowaną zabudowę. Przeważają obiekty wielorodzinne oraz bloki mieszkalne. Obszar koncentracji szeregu usług publicznych (urzędy, dom kultury, obiekty handlowe).
Zabudowa niejednorodna, w zróżnicowanym stanie technicznym.

Na obszarze także Park Miejski – niegdyś centralne miejsce życia towarzyskiego Miechowa, obecnie zaniedbany i podupadły.

W czasie II wojny światowej na terenie parku zbudowano basen. Całość założenia parkowego skupiała miechowskie życie kulturalno-rozrywkowo-rekreacyjne. Obszar systematycznie podupadał.

W latach siedemdziesiątych park miejski przeżył swoisty renesans – powstały nowe rabaty kwiatowe, wykonano nowe alejki, postawiono ławki. Obecnie niewiele pozostało z dawnej świetności i park stał się miejscem, które mieszkańcy Miechowa zaczynają omijać.

5.5. Obszar zdegradowany Podleśna Wola, Pstroszyce Pierwsze, Pstroszyce Drugie, Widnica, Zagorzyce - rejon 335 700.

Diagnoza przeprowadzona w rozdziale 4, wsparta wynikami warsztatów oraz analizą ankiet zbieranych w trakcie konsultacji społecznych, wskazuje na następujące deficyty i potencjały obszaru i jego otoczenia:

Tabela 19. Kluczowe zjawiska negatywne i potencjały na obszarze Podleśna Wola, Pstroszyce Pierwsze, Pstroszyce Drugie, Widnica, Zagorzyce - rejon 335 700

Kluczowe zjawiska	Negatywne	Potencjały
Społeczne	1. Wrastająca liczba osób korzystających z pomocy społecznej (przede wszystkim z powodu bezrobocia i bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz prowadzenia gospodarstwa domowego). 2. Duża liczba klientów pomocy społecznej mających problem z nadużywaniem alkoholu. 3. Rosnąca liczba osób ubogich.	1. Miejsce bezpieczne. 2. Relatywnie duża aktywność mieszkańców liczona liczbą NGO na mieszkańca.
Pozostałe (w tym gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne)	1. Duża liczba starszych budynków, w tym część ogrzewana za pomocą paliw stałych. 2. Brak gazu sieciowego. 3. Przestarzała sieć wodociągowa wykonana z zagrażających życiu materiałów (ponadnormatywnie duża liczba zachorowań na nowotwory).	1. Dobre wyposażenie w podstawową infrastrukturę komunalną. 2. Potencjał osadniczy/rezydencjonalny obszarów wiejskich. 3. Urodzajne gleby i zwarte obszary rolnicze.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych oraz wyników konsultacji społecznych (ankiety, warsztaty)

5.5.1. Podobszar rewitalizacji 4 - *Pstroszyce Pierwsze*

Podobszar ***Pstroszyce Pierwsze,*** wskazany jako rewitalizowany, charakteryzuje się największymi deficytami na obszarze zdegradowanym: **Podleśna Wola, Pstroszyce Pierwsze, Pstroszyce Drugie, Widnica, Zagorzyce - rejon 335 700**, ale także stwarza realną możliwość kreowania pozytywnych zmian, które wpłyną zarówno na poprawę sytuacji na tym terenie, jak i będą pozytywnie oddziaływać na cały obszar zdegradowany.

Rysunek 26. Podobszar rewitalizacji *Pstroszyce Pierwsze* z uwzględnieniem działek (1:5 000) oraz zdjęcie satelitarne obszaru

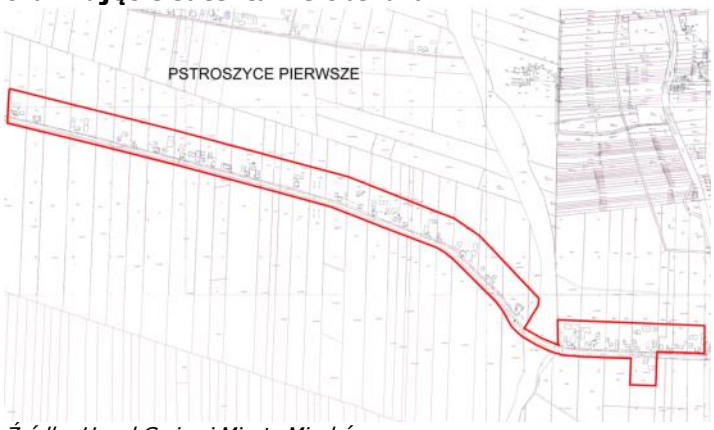

Źródło: Urząd Gminy i Miasta Miechów

PSTROSZYCE PIERWSZE

Tabela 20. Przesłanki wyboru podobszaru rewitalizacji

Aspekty społeczne	Aspekty pozostałe (w tym gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne, techniczne)
1. Coraz więcej dzieci ma problemy z poczuciem własnej wartości. 2. Za mało zajęć dla dzieci dostosowanych do ich potrzeb. 3. W rejonie szkoły dzieci obawiają się o swoje bezpieczeństwo (bliskość drogi powiatowej, często dochodzi do niebezpiecznych zdarzeń drogowych). 4. Brak poczucia stabilizacji. 5. Duże poczucie alienacji. 6. Brak miejsca spotkań dla młodzieży (szczególnie starszej). 7. Stwarzanie zagrożenia przez parkowanie samochodów w niewłaściwych miejscach. 8. Niewystarczające wykorzystanie budynku szkoły dla potrzeb starszej młodzieży, osób dorosłych i seniorów. 9. Dużo ludzi korzysta z pomocy społecznej.	1. Zaniedbany teren wokół szkoły. 2. Nieład w centrum miejscowości. 3. Bardzo ograniczony lokalny rynek pracy. 4. Brak kanalizacji.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników konsultacji społecznych (ankiety, warsztaty, badania fokusowe)

Położenie podobszaru: obszar obejmuje zwartą zabudowę mieszkaniowa zlokalizowaną przy drodze powiatowej od zachodu zaczynający się od działki nr 325/1 do 84/1 na wschodzie.
Powierzchnia podobszaru: 21,64 ha.
Ludność podobszaru: 130 osób.
Opis podobszaru: Obszar rewitalizacji położony w centrum miejscowości, na terenie zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna skoncentrowana po jednej stronie drogi. Na obszarze objętym rewitalizacją większość działek jest zabudowanych, przy czym budynki znajdują się w relatywnie dużym oddaleniu od siebie. Dominuje zabudowa mieszkaniowa oraz zagrodowa. Estetyka budynków i dbałość o stan posesji bardzo zróżnicowany. Przez teren przechodzi linia kolejowa nr 8 relacji Kraków-Warszawa (hałas, zagrożenie).

5.5.2. Podobszar rewitalizacji 5 - *Pstroszyce Drugie*

Podobszar ***Pstroszyce Drugie,*** wskazany jako rewitalizowany, charakteryzuje się największymi deficytami na obszarze zdegradowanym: **Podleśna Wola, Pstroszyce Pierwsze, Pstroszyce Drugie, Widnica, Zagorzyce rejon 335 700**, na którym się znajduje, ale także stwarza realną możliwość kreowania pozytywnych zmian, które wpłyną na poprawę sytuacji na tym terenie, jak również będą pozytywnie oddziaływać na cały obszar zdegradowany.

Rysunek 27. Podobszar rewitalizacji *Pstroszyce Drugie* z uwzględnieniem działek (1:5 000) oraz zdjęcie satelitarne obszaru

Źródło: Urząd Gminy i Miasta Miechów

PSTROSZYCE DRUGIE

Tabela 21. Przesłanki wyboru podobszaru rewitalizacji

Aspekty społeczne	Aspekty pozostałe (w tym gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne, techniczne)
1. Coraz większa liczba osób biednych. 2. Dużo ludzi nie ma pracy. 3. Dziedziczenie biedy i uzależnienie od pomocy społecznej. 4. Niewystarczające wykorzystanie budynku remizy dla potrzeb starszej młodzieży, osób dorosłych i seniorów. 5. Położenie na peryferiach sprawia, że mieszkańcy obawiają się korzystać ze świetlicy wiejskiej wieczorami. 6. Brak miejsc spotkań dla młodzieży, seniorów. 7. Potrzeba umożliwienia korzystania z remizy strażackiej w celu prowadzenia zajęć pozalekcyjnych (dzieci i młodzież chcą mieć zajęcia poza szkołą).	1. Peryferyjne położenie ważnych dla mieszkańców obiektów. 2. Zły dojazd do remizy i świetlicy wiejskiej, przez co obiekty są zbyt słabo wykorzystywane (przeświadczenie że są daleko). 3. Słabo oświetlony teren. 4. Teren nieurządzony, nie zachęca do korzystania i spotkań. 5. Budynek remizy jest zaniedbany i w nienajlepszym stanie techniczny.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników konsultacji społecznych (ankiety, warsztaty, badania fokusowe)

Położenie podobszaru: obszar obejmuje zwartą zabudowę mieszkaniowa zlokalizowaną przy drodze, od wschodu granicą są tory kolejowe linii nr 8, a do północnego zachodu działka nr 52/2.
Powierzchnia podobszaru: 18,08 ha.
Ludność podobszaru: 110 osób.
Opis podobszaru: Obszar rewitalizacji położony w centrum miejscowości, na terenie zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna skoncentrowana po prawej stronie drogi Na obszarze objętym rewitalizacją większość działek jest zabudowanych, przy czym budynki znajdują się w relatywnie dużym oddaleniu od siebie. Dominuje zabudowa mieszkaniowa oraz zagrodowa. Estetyka budynków i dbałość o stan posesji bardzo zróżnicowany. W centrum obszaru znajduje się świetlica wiejska i remiza strażacka (działka 91/3). Oba budynki pochodzą z połowy lat siedemdziesiątych ubiegłego wieku. Z racji funkcji oba obiekty stanowią centrum integracji dla lokalnej społeczności. Oba obiekty wymagają pilnych prac remontowych. Zachodnią granicę obszaru stanowią tory linii kolejowej relacji Kraków-Warszawa (hałas, zagrożenie).

5.5.3. Podobszar rewitalizacji 6 - *Zagorzyce*

Podobszar ***Zagorzyce,*** wskazany jako rewitalizowany, charakteryzuje się największymi deficytami na obszarze zdegradowanym: **Podleśna Wola, Pstroszyce Pierwsze, Pstroszyce Drugie, Widnica, Zagorzyce - rejon 335 700**, ale także stwarza realną możliwość kreowania pozytywnych zmian, które wpłyną na poprawę sytuacji na tym terenie, jak również będą pozytywnie oddziaływać na cały obszar zdegradowany.

Rysunek 28. Podobszar rewitalizacji *Zagorzyce* z uwzględnieniem działek (1:5 000) oraz zdjęcie satelitarne obszaru

Źródło: Urząd Gminy i Miasta Miechów

ZAGORZYCE

Tabela 22. Przesłanki wyboru podobszaru rewitalizacji

Aspekty społeczne	Aspekty pozostałe (w tym gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne, techniczne)
1. Znacząca liczba ludzi ubogich. 2. Brak pracy i perspektyw. 3. Coraz więcej ludzi starszych, samotnych i potrzebujących wsparcia. 4. Mieszkańcy obawiają się gromadzących się bezpańskich psów. 5. Często dochodzi do zakłócania ciszy nocnej. 6. W centrum spotykają się osoby spożywające alkohol. 7. Odbywają się imprezy z głośną muzyką, co przeszkadza okolicznym mieszkańcom. 8. Nie ma miejsc do spędzania wolnego czasu. 9. Zdarzają się akty chuligaństwa i wandalizmu oraz agresywne zachowania osób nietrzeźwych.	1. Remiza i świetlica są ważne dla mieszkańców, ale za mało wykorzystywane do integracji (nic się tam nie dzieje). 2. Upadające rolnictwo (coraz więcej nieużytków). 3. Budynek remizy jest zniszczony. 4. Teren w centrum miejscowości zaśmiecony i zaniedbany. 5. Teren remizy i świetlicy wiejskiej nieogrodzony.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników konsultacji społecznych (ankiety, warsztaty, badania fokusowe)

Położenie podobszaru: obszar obejmuje zwartą zabudowę mieszkaniową jednorodzinną zlokalizowaną przy drodze powiatowej, od zachodu granicą są tory kolejowe linii nr 8, a do północnego wschodu działka nr 159/1.
Powierzchnia podobszaru: 24,09 ha.
Ludność podobszaru: 176 osób.
Opis podobszaru: Obszar rewitalizacji położony w centrum miejscowości. Dominuje zabudowa mieszkaniowa oraz zagrodowa skoncentrowana po prawej stronie drogi. W centrum obszaru niewielka działka nr 219 (w zabudowie zagrodowej) zabudowana obiektem pełniącym funkcje remizy OSP i świetlicy wiejskiej. Stanowi ważne miejsce dla lokalnej wspólnoty. Obiekt wybudowany w latach czterdziestych ubiegłego wieku i rozbudowany w latach siedemdziesiątych. Obecnie, z uwagi na stan techniczny, wymaga pilnego remontu i dostosowania do potrzeb mieszkańców – jako miejsce spotkań i integracji. Zachodnią granicę obszaru stanowią tory linii kolejowej relacji Kraków-Warszawa (hałas, zagrożenie).

5.6. Obszar zdegradowany Siedliska, Strzeżów Drugi, Strzeżów Pierwszy, Zapustka, Brzuchania - rejon 335 710

Diagnoza przeprowadzona w rozdziale 4, wsparta wynikami warsztatów oraz analizą ankiet zbieranych w trakcie konsultacji społecznych, wskazuje na następujące deficyty i potencjały obszaru i jego otoczenia:

Tabela 23. Kluczowe zjawiska negatywne i potencjały na obszarze Siedliska, Strzeżów Drugi, Strzeżów Pierwszy, Zapustka, Brzuchania - rejon 335 710

Kluczowe zjawiska	Negatywne	Potencjały
Społeczne	1. Duża liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności oraz długotrwałej choroby. 2. Duża liczba przestępstw, w tym uszkodzeń mienia. 3. Niskie poczucie bezpieczeństwa spowodowane bardzo dużym zagrożeniem wypadkami i kolizjami. 4. Niewystarczająca oferta pomocy osobom niepełnosprawnym (m.in. niedostateczna baza rehabilitacyjna).	1. Relatywnie mała liczba osób pozostających bez pracy. 2. Duża aktywność i zaangażowanie mieszkańców liczone liczbą NGO na mieszkańca i wysoką frekwencją wyborczą. 3. Aktywnie działające, współpracujące z instytucjami samorządowymi organizacje pozarządowe, które zajmują się osobami z niepełnosprawnością.
Pozostałe (w tym gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne)	1. Bardzo zła dostępność do infrastruktury komunalnej, przede wszystkim kanalizacji. 2. Niewystarczający poziom dbałości mieszkańców o estetykę przestrzeni publicznej.	1. Relatywnie dobrze rozwinięta przedsiębiorczość.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych oraz wyników konsultacji społecznych (ankiety, warsztaty)

5.6.1. Podobszar rewitalizacji 7 - *Strzeżów Drugi*

Podobszar ***Strzeżów Drugi,*** wskazany jako rewitalizowany, charakteryzuje się największymi deficytami na obszarze zdegradowanym **Miechów – rejon 331 710**, na którym się znajduje, ale także stwarza realną możliwość kreowania pozytywnych zmian, które wpłyną tak na poprawę sytuacji na tym terenie, jak również będą pozytywnie oddziaływać na cały obszar zdegradowany.

Rysunek 29. Podobszar rewitalizacji *Strzeżów Drugi* z uwzględnieniem działek (1:5 000) oraz zdjęcie satelitarne obszaru

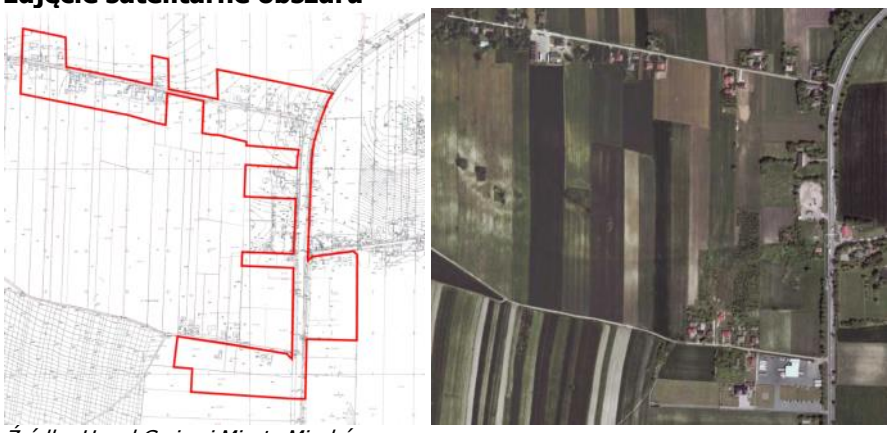

Źródło: Urząd Gminy i Miasta Miechów

STRZEŻÓW DRUGI

Tabela 24. Przesłanki wyboru podobszaru rewitalizacji

Aspekty społeczne	Aspekty pozostałe (w tym gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne, techniczne)
1. Duża liczba osób starszych potrzebujących wsparcia. 2. Coraz więcej ludzi ma problemy finansowe. 3. Często zdarzają się akty chuligaństwa i wandalizmu w budynku dawnej szkoły. 4. Systematycznie rozkradany budynek. 5. Na terenie obiektu szkoły odbywają się libacje. 6. Kiedyś szkoła była kulturalnym centrum miejscowości, a teraz niszczeje i nie mamy miejsca spotkań	1. Dawny budynek szkoły jest opuszczony i zaniedbany. 2. Niebezpiecznie w budynku szkoły – groźba zawalenia. 3. Jest duże zagrożenie pożarowe.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników konsultacji społecznych (ankiety, warsztaty, badania fokusowe)

Położenie podobszaru: obszar położony wzdłuż drogi wojewódzkiej, od południu granicą jest obszar usług (działka nr 169/2), od północy do skrzyżowani z drogą gminną i dalej obejmuje zabudowania przy drodze gminnej, aż do działki nr 133/2.
Powierzchnia podobszaru: 17,9 ha.
Ludność podobszaru: 83 osoby.
Opis podobszaru: Obszar położony w centrum miejscowości obejmujący tereny usług i zabudowę mieszkaniową. Na obszarze tereny usługowe przy drodze wojewódzkiej m.in. szkoła, która została wyłączona z użytkowania w roku 2000. Budynek pochodzi z roku 1925, w roku 1960 został rozbudowany. Obiekt od 15 lat nieużytkowany – wymaga pilnego remontu, który uratuje substancję przed dalszą degradacją, a także nadania mu nowych, społecznie użytecznych funkcji. Większość terenu to zabudowa mieszkaniowa oraz zagrodowa skoncentrowana przy drodze gminnej. Estetyka budynków i dbałość o stan posesji bardzo zróżnicowany. Droga krajowa stanowi poważne zagrożenie dla bezpieczeństwa mieszkańców oraz generują znaczący hałas.

5.6.2. Podobszar rewitalizacji 8 - *Brzuchania*

Podobszar ***Brzuchania,*** wskazany jako rewitalizowany, charakteryzuje się największymi deficytami na obszarze zdegradowanym **Miechów – rejon 331 710**, ale także stwarza realną możliwość kreowania pozytywnych zmian, które wpłyną na poprawę sytuacji na tym terenie, a jednocześnie będą pozytywnie oddziaływać na cały obszar zdegradowany.

Rysunek 30. Podobszar rewitalizacji *Brzuchania* z uwzględnieniem działek (1:5 000) oraz zdjęcie satelitarne obszaru

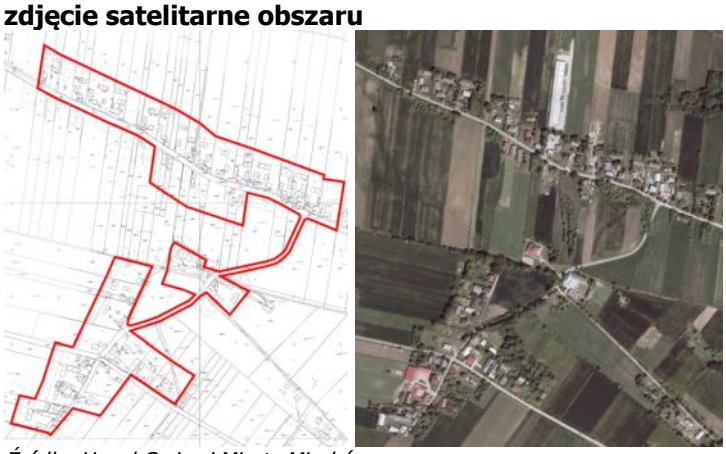

Źródło: Urząd Gminy i Miasta Miechów

BRZUCHANIA

Tabela 25. Przesłanki wyboru podobszaru rewitalizacji

Aspekty społeczne	Aspekty pozostałe (w tym gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne, techniczne)
1. Niska aktywność gospodarcza mieszkańców. 2. Są osoby starsze i samotne (młodzi uciekają do miast) i potrzebują pomocy. 3. Ludzie coraz częściej zamykają się na innych, choć i tak jest lepiej niż w miastach. 4. Budynek wielofunkcyjny pełni ważne funkcji społeczne – odbywają się tam ważne spotkania i imprezy w miejscowości. 5. Jest jedynym miejscem, gdzie mieszkańcy mogą się spotykać. 6. Brak dodatkowych zajęć pozalekcyjnych dla dzieci na terenach wiejskich. Remizy strażackie mogłyby być takim miejscem do organizowania zajęć dla dzieci. Dzieci na wsi spędzają czas wolny w domu przed tv lub komputerem i na własnym podwórku.	1. Obszar w otoczeniu terenów niezabudowanych. 2. Kiepski dojazd do budynku. 3. Budynek nieocieplony i w bardzo złym stanie technicznym. 4. Brak dużych pracodawców w najbliższej okolicy. 5. Słaba dostępność komunikacyjna. 6. Nieład w przestrzeni publicznej.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników konsultacji społecznych (ankiety, warsztaty, badania fokusowe)

Położenie podobszaru: obszar w centrum miejscowości zlokalizowany przy drodze w centrum Brzuchani, rozpoczynający się od południa działką nr 541/4, obejmujący tereny wzdłuż drogi w kierunku północno-wschodnim, aż do skrzyżowania z drogą powiatową, a dalej tereny zabudowy mieszkaniowej przy drodze powiatowej w stronę zachodnią do działki nr 74/7.
Powierzchnia podobszaru: 15,09 ha.
Ludność podobszaru: 95 osób.
Opis podobszaru: Obszar położony w centrum miejscowości, obejmujący zarówno tereny mieszkaniowe, jak usługowe. Na wskazanym terenie dwa obszary zagęszczonej, zwartej zabudowy wzdłuż lokalnych dróg, pomiędzy nimi tereny wykorzystywane rolniczo lub niezagospodarowane. Większość terenu stanowi zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i zagrodowa. Estetyka budynków i dbałość o stan posesji bardzo zróżnicowany. Krajobraz typowo rolniczy. Na działce nr 486 zlokalizowany obiekt wielofunkcyjny pełniący rolę remizy OSP, świetlicy wiejskiej, a także częściowo (poddasze) wykorzystywany jako mieszkanie komunalne. Obiekt pochodzący z roku 1950 wymaga pilnych działań remontowych ze względu na swój stan techniczny (przeciekający dach, potrzeba termomodernizacji, remontu dojścia i wejścia do budynku). Przed budynkiem teren utwardzony, a także teren zielony z placem zabaw dla dzieci oraz zadaszoną wiatą, w której mogą odbywać się spotkania. Z racji swojego przeznaczenia, teren wraz ze znajdującymi się na nim obiektami, pełni ważne i potrzebne funkcje dla lokalnej społeczności, stąd pilna konieczność jego kompleksowej modernizacji.

5.7. Obszar zdegradowany Kamieńczyce, Jaksice, Celiny Przesławickie, Przesławice - rejon 335 740

Diagnoza przeprowadzona w rozdziale 4, wsparta wynikami warsztatów oraz analizą ankiet zbieranych w trakcie konsultacji społecznych, wskazuje na następujące deficyty i potencjały obszaru i jego otoczenia:

Tabela 26. Kluczowe zjawiska negatywne i potencjały na obszarze Miechów – rejon 331 740

Kluczowe zjawiska	Negatywne	Potencjały
Społeczne	1. Duża liczba osób objętych pomocą społeczną. 2. Rosnąca liczba osób ubogich. 3. Rosnąca liczba osób potrzebujących wsparcia (seniorzy, osoby z niepełnosprawnościami). 4. Brak poczucia bezpieczeństwa.	1. Istnienie Klubu Sportowego. 2. Funkcjonowanie Ochotniczej Straży Pożarnej. 3. Aktywność społeczna mieszkańców. 4. Aktywność zespołów folklorystycznych i kół gospodyń wiejskich.

	5. Rejon oddalony od większych miejscowości (Miechowa, Słaboszów, Działoszyce). 6. Brak bazy kulturalnej oraz sportowo-rekreacyjnej na wsi. 7. Brak ofert na zagospodarowanie wolnego czasu dla dzieci i młodzieży.	
Pozostałe (w tym gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne)	1. Zły stan dróg gminnych. 2. Bardzo zły stan techniczny świetlicy wiejskiej i innych pomieszczeń w budynku OSP. 3. Niewystarczający poziom dbałości mieszkańców o estetykę przestrzeni publicznej.	1. Duży potencjał rolnictwa. 2. Bardzo dobry stan środowiska naturalnego. 3. Możliwość wytyczenia tras rowerowych. 4. Możliwość produkcji żywności ekologicznej.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych oraz wyników konsultacji społecznych (ankiety, warsztaty)

5.7.1. Podobszar rewitalizacji 9 - *Przesławice*

Podobszar ***Przesławice,*** wskazany jako rewitalizowany, charakteryzuje się największymi deficytami na obszarze zdegradowanym **Miechów – rejon 331 740**, na którym się znajduje, ale także stwarza realną możliwość kreowania pozytywnych zmian, które wpłyną na poprawę sytuacji na tym terenie, jak również będą pozytywnie oddziaływać na cały obszar zdegradowany.

Rysunek 31. Podobszar rewitalizacji *Przesławice* z uwzględnieniem działek (1:5 000) oraz zdjęcie satelitarne obszaru

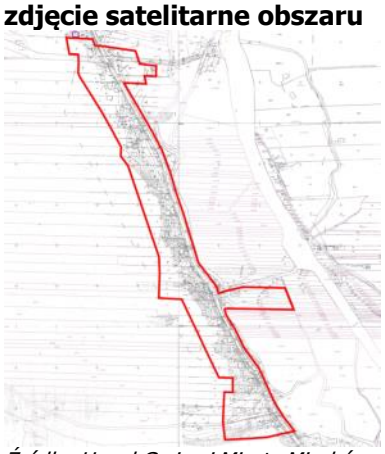

Źródło: Urząd Gminy i Miasta Miechów

PRZESŁAWICE

Tabela 27. Przesłanki wyboru podobszaru rewitalizacji

Aspekty społeczne	Aspekty pozostałe (w tym gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne, techniczne)
1. Brak pomysłów na zagospodarowanie wolnego czasu dla dzieci i młodzieży. 2. Remiza jest ważna dla lokalnej społeczności - stanowi centrum życia społecznego - i to nie tylko dla mieszkańców Przesławic, ale także okolicznych przysiółków. 3. Zbyt mało zorganizowanych zajęć w remizie. 4. Centrum miejscowości nie jest zbyt bezpieczne – przed sklepem spotykają się osoby pijące alkohol. 5. Dochodzi do aktów chuligaństwa i wandalizmu. 6. Mieszkańcy potrzebują miejsca rekreacji i wspólnych spotkań.	1. Teren jest często zaśmiecony. 2. Brak kanalizacji. 3. Zagrożenie powodziowe (rzeka Szreniawa).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników konsultacji społecznych (ankiety, warsztaty, badania fokusowe)

Położenie podobszaru: obszar obejmujący zabudową przy drodze powiatowej w centrum miejscowości, rozpoczynający się od południa działką nr 439/2 aż do działki nr 3/1.
Powierzchnia podobszaru: 11,66 ha.
Ludność podobszaru: 130 osób.

Opis podobszaru: Obszar położony w centrum miejscowości wzdłuż drogi powiatowej i rzeki Szreniawy. Obejmuje tereny zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej. W centrum obszaru obiekt wielofunkcyjnym (remiza OSP, świetlica wiejska, sklep). Budynek pochodzi z roku 1960, zaś w roku 2012 przeszedł gruntowny remont. Wokół tereny o funkcjach rekreacyjnych (boisko, plac zabaw) wymagające jednak pilnej odnowy i poszerzenia funkcji, tak aby mogły służyć za miejsce rekreacji dla mieszkańców Przesławic oraz, z uwagi na brak tego typu infrastruktury w najbliższej okolicy, sąsiednich miejscowości. Młodzi mieszkańcy gminy z tego terenu uczęszczają do Szkoły Podstawowej w Jaksicach, która jest oddalona około 5 km. W pobliżu centrum miejscowości (i wyznaczonego obszaru) przebiega droga krajowa nr 7 o bardzo dużym natężeniu ruchu, co powoduje hałas i zanieczyszczenie spalinami na podobszarze rewitalizacji.

5.8. Obszar zdegradowany Wymysłów, Poradów, Parkoszowice, Sławice Szlacheckie, Wielki Dół, Szczepanowice, Glinica - rejon 335 750

Diagnoza przeprowadzona w rozdziale 4, wsparta wynikami warsztatów oraz analizą ankiet zbieranych w trakcie konsultacji społecznych, wskazuje na następujące deficyty i potencjały obszaru i jego otoczenia:

Tabela 28. Kluczowe zjawiska negatywne i potencjały na obszarze Miechów – rejon 331 750

Kluczowe zjawiska	Negatywne	Potencjały
Społeczne	1. Duża liczba osób korzystających z pomocy społecznej, w tym z powodu alkoholizmu. 2. Incydentalne zdarzenia związane z przestępczością, przede wszystkim uszczerbek na zdrowiu, uszkodzenie mienia. 3. Wzrastające poczucie braku bezpieczeństwa spowodowane bardzo dużym zagrożeniem wypadkami i kolizjami. 4. Brak miejsc (i niedostateczne wykorzystanie istniejącej infrastruktury) integrujących lokalną społeczność np. świetlica wiejska, klub seniora.	1. Historia i tradycja Ziemi Miechowskiej, żywa kultura ludowa.
Pozostałe (w tym gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne)	1. Duża liczba budynków ogrzewana za pomocą paliw stałych. 2. Brak gazu sieciowego.	1. Dobrze rozwinięta działalność gospodarcza. 2. Urodzajne gleby i zwarte obszary rolnicze.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych oraz wyników konsultacji społecznych (ankiety, warsztaty)

5.8.1. Podobszar rewitalizacji 10 - *Szczepanowice*

Jednocześnie podobszar ***Szczepanowice*** wskazany jako rewitalizowany charakteryzuje się największymi deficytami na obszarze zdegradowanym: **Miechów – rejon 331 750**, na którym się znajduje, ale także stwarza realną możliwość kreowania pozytywnych zmian, które wpłyną zarówno na poprawę sytuacji na tym terenie, jak również będą pozytywnie oddziaływać na cały obszar zdegradowany.

Rysunek 32. Podobszar rewitalizacji *Szczepanowice* z uwzględnieniem działek (1:5 000) oraz zdjęcie satelitarne obszaru

Źródło: Urząd Gminy i Miasta Miechów

SZCZEPANOWICE

Tabela 29. Przesłanki wyboru podobszaru rewitalizacji

Aspekty społeczne	Aspekty pozostałe (w tym gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne, techniczne)
1. Brak pracy. 2. Coraz więcej ludzi zależnych od pomocy państwa. 3. Ludzie nie chcą się spotykać. 4. Nie ma oferty spędzania wolnego czasu dla młodych dorosłych („jeżeli coś się dzieje, to najczęściej dla dzieci lub seniorów") 5. Oferta dla młodych zmonopolizowana jest przez szkołę, stąd dwudziestoparolatkowie nie mają co robić po pracy — na zajęcia dla młodzieży są już za starzy. 6. Problemem jest brak miejsc i zajęć „publicznych", w których można brać udział jako część społeczności lokalnej, a nie zupełnie prywatnie, w domu.	1. Kiepski stan budynku remizy. 2. Niezagospodarowanie otoczenie budynku wielofunkcyjnego. 3. Brak kanalizacji. 4. Nieład w przestrzeni publicznej. 5. Nie ma miejsc pracy w pobliżu. 6. Niska opłacalność rolnictwa („ludzie nie chcą pracować na roli").

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników konsultacji społecznych (ankiety, warsztaty, badania fokusowe)

Położenie podobszaru: obszar obejmuje zabudowę mieszkaniową na działkach zlokalizowanych w centrum miejscowości, wzdłuż drogi powiatowej po stronie zachodniej od działki nr 678 do działki nr działkę 551 od strony północnej.
Powierzchnia podobszaru: 9,76 ha.
Ludność podobszaru: 60 osób.
Opis podobszaru: Obszar położony w centrum miejscowości, obejmuje tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej. Estetyka budynków i dbałość o stan posesji bardzo zróżnicowany. Krajobraz typowo rolniczy. Na obszarze znajduje się także obiekt wielofunkcyjny (remiza OSP, świetlica wiejska). Budynek pochodzi z lat dwudziestych ubiegłego wieku, rozbudowany w latach siedemdziesiątych. Pierwotnie obiekt pełnił funkcje spichlerza na zboże, w późniejszych latach zaadaptowany został na funkcje, które pełni do dziś. Budynek wymaga remontu i dostosowania do społecznie oczekiwanego przeznaczenia. Wokół tereny o funkcjach rekreacyjnych (boisko), wymagające pilnej odnowy i poszerzenia zastosowania, tak aby mogły służyć za miejsce wypoczynku dla mieszkańców Szczepanowic oraz sąsiednich miejscowości.

5.8.2. Podobszar rewitalizacji 11 - *Parkoszowice*

Podobszar ***Parkoszowice,*** wskazany jako rewitalizowany, charakteryzuje się największymi deficytami na obszarze zdegradowanym **Miechów – rejon 331 750**, na którym się znajduje, ale także stwarza realną możliwość kreowania pozytywnych zmian, które wpłyną na poprawę sytuacji na tym terenie, jak również będą pozytywnie oddziaływać na cały obszar zdegradowany.

Rysunek 33. Podobszar rewitalizacji *Parkoszowice* z uwzględnieniem działek (1:5 000) oraz zdjęcie satelitarne obszaru

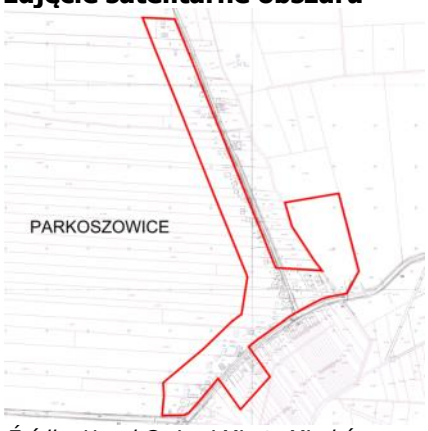

Źródło: Urząd Gminy i Miasta Miechów

PARKOSZOWICE

Tabela 30. Przesłanki wyboru podobszaru rewitalizacji

Aspekty społeczne	Aspekty pozostałe (w tym gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne, techniczne)
1. Rosnąca liczba osób potrzebujących wsparcia (szczególnie osoby starsze, samotne, niepełnosprawne). 2. Nie ma animatorów, którzy zmobilizują mieszkańców do działania. 3. Brak dodatkowych zajęć pozalekcyjnych dla dzieci na terenach wiejskich.	1. Brak kanalizacji. 2. Nieład w przestrzeni publicznej. 3. Coraz więcej nieużytków, bo rolnictwo się nie opłaca.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników konsultacji społecznych (ankiety, warsztaty, badania fokusowe)

Położenie podobszaru: obszar obejmuje tereny od skrzyżowania dróg powiatowych i działki nr 58/6 wzdłuż drogi powiatowej na północny wschód do skrzyżowania i dalej wzdłuż drogi powiatowej na południowy zachód do działki nr 24/1.
Powierzchnia podobszaru: 12,94 ha.
Ludność podobszaru: 94 osoby.
Opis podobszaru: Obszar położony w centrum miejscowości, która jest typową „ulicówką" o zwartej zabudowie ciągnącej się ma kierunku północ – południe. Obejmuje tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej. Estetyka budynków i dbałość o stan posesji bardzo zróżnicowany. Na terenie objętym rewitalizacją budynek szkoły z 1932 roku (remontowany w roku 2012). W budynku, oprócz działającej szkoły, funkcjonuje także przedszkole. W obiekcie także mieszkanie komunalne. Na terenie boiska, plac zabaw, zieleń urządzona, a także odkryty basen. Stan budynku – zadowalający. Całość obszaru wymaga prac rewitalizacyjnych i lepszego dostosowania do funkcji i oczekiwań lokalnej społeczności, tak aby mogła stanowić ważne miejsce integracji lokalnej wspólnoty. Mieszkańcy obszaru posiadają przyłącze wodociągowe, natomiast stałego przyłącza kanalizacyjnego i gazowego brak.

5.9. Obszar zdegradowany Zarogów, Pojałowice, Nasiechowice, Dziewięcioły - rejon 335760

Diagnoza przeprowadzona w rozdziale 4, wsparta wynikami warsztatów oraz analizą ankiet zbieranych w trakcie konsultacji społecznych, wskazuje na następujące deficyty i potencjały obszaru i jego otoczenia:

Tabela 31. Kluczowe zjawiska negatywne i potencjały na obszarze Miechów – rejon 331 760

Kluczowe zjawiska	Negatywne	Potencjały
Społeczne	1. Duża liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu długotrwałej i ciężkiej choroby. 2. Ubożejąca społeczność. 3. Zdarzające się bójki i pobicia. 4. Niskie zaangażowanie mieszkańców w działalność w organizacjach pozarządowych. 5. Duża liczba osób starszych, wymagających wsparcia. 6. Brak oferty kulturalno-rekreacyjnej skierowanej przede wszystkim do dzieci, młodzieży i osób starszych.	1. Aktywność mieszkańców w kołach gospodyń wiejskich i OSP. 2. Kultura ludowa.
Pozostałe (w tym gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne)	1. Budynki OSP i świetlicy wiejskiej w złym stanie technicznym, wymagają remontu. 2. Nieuporządkowana gospodarka ściekowa – braki w dostępie do kanalizacji. 3. Niewystarczający poziom dbałości mieszkańców o estetykę przestrzeni publicznej.	1. Dość dobrze rozwinięta gospodarka. 2. Dobre połączenia komunikacyjne. 3. Duży potencjał rolnictwa. 4. Dobry stan środowiska naturalnego. 5. Stok narciarski „Sławicki Raj". 6. Centrum Energii Odnawialnej.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych oraz wyników konsultacji społecznych (ankiety, warsztaty)

5.9.1. Podobszar rewitalizacji 12 - *Pojałowice – Szkoła*

Podobszar ***Pojałowice – Szkoła,*** wskazany jako rewitalizowany, charakteryzuje się największymi deficytami na obszarze zdegradowanym **Miechów – rejon 331 750**, na którym się znajduje, ale także stwarza realną możliwość kreowania pozytywnych zmian, które wpłyną na poprawę sytuacji na tym terenie, jak również będą pozytywnie oddziaływać na cały obszar zdegradowany.

Rysunek 34. Podobszar rewitalizacji *Pojałowice – Szkoła* z uwzględnieniem działek (1:5 000) oraz zdjęcie satelitarne obszaru

Źródło: Urząd Gminy i Miasta Miechów

POJAŁOWICE – Szkoła

Tabela 32. Przesłanki wyboru podobszaru rewitalizacji

Aspekty społeczne	Aspekty pozostałe (w tym gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne)
1. Coraz więcej młodych ludzi wyjeżdża i nie wiąże przyszłości z tymi terenami. 2. Rozluźnianie się więzi społecznych. 3. Rosnąca liczba osób potrzebujących wsparcia. 4. Niedostateczna liczba miejsc, które spełniałyby w miejscowości funkcje integracyjne dla mieszkańców (dzieci chcą spędzać czas poza szkołą). 5. Słabe wykorzystanie budynku szkoły dla funkcji	1. Niedostateczna estetyka i funkcjonalność przestrzeni wokół szkoły. 2. Sala gimnastyczna nieadekwatna do potrzeb lokalnej społeczności. 3. Brak kanalizacji.

społecznych. 6. Niewystarczająca liczba atrakcyjnych zajęć pozalekcyjnych, której skutkiem jest rosnące zagrożenie patologiami. 7. Obniżająca się liczba uczniów w placówce. 8. Wzrastająca liczba osób młodych zagrożonych patologami (chuligaństwo, spożywanie alkoholu).	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników konsultacji społecznych (ankiety, warsztaty, badania fokusowe)

Położenie podobszaru: obszar obejmuje teren w centrum miejscowości od zabudowy przy skrzyżowaniu dróg powiatowych Miechów–Nasiechowice, Jaksice–Proszowice i działki nr 98, wzdłuż drogi na południe do działki nr 141/2 oraz wzdłuż drogi na wschód do terenów szkoły.
Powierzchnia podobszaru: 12,12 ha.
Ludność podobszaru: 53 osoby.
Opis podobszaru: Obszar położony w centrum miejscowości od skrzyżowaniu dróg Miechów – Nasiechowice oraz Jaksice – Proszowice wzdłuż dróg powiatowych. Obejmuje przede wszystkim tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej. Estetyka budynków i dbałość o stan posesji bardzo zróżnicowany. Na terenie objętym rewitalizacją budynek szkoły z 1980 roku (remontowany w roku 1996). Wokół szkoły boisko, plac zabaw. Budynek szkoły w stanie dobrym. W 2011 i 2012 powstał tu kompleks sportowo – rekreacyjny oraz plac zabaw. Zaspokoiło to potrzeby młodzieży, w tym najmłodszych mieszkańców w zakresie rekreacji oraz zachęciło ich do aktywnego spędzania wolnego czasu. To właśnie w tych miejscach koncentruje się życie społeczne, kulturalne i rekreacyjne mieszkańców obszaru jak i całej miejscowości. Z uwagi na pełnione funkcje obiekt powinien zostać rozbudowany o salę gimnastyczną, która służyłaby zarówno szkole, jak i mieszkańcom Pojałowic i okolicznych miejscowości. Położenie na skrzyżowaniu dróg powiatowych znacząco pogarsza poczucie bezpieczeństwa mieszkańców, a duży ruch kołowy generuje hałas i spaliny.

5.9.2. Podobszar rewitalizacji 13 - *Dziewięcioły*

Podobszar ***Dziewięcioły,*** wskazany jako rewitalizowany, charakteryzuje się największymi deficytami na obszarze zdegradowanym **Miechów – rejon 331 760**, ale także stwarza realną możliwość kreowania pozytywnych zmian, które wpłyną na poprawę sytuacji na tym terenie, jak również będą pozytywnie oddziaływać na cały obszar zdegradowany.

Rysunek 35. Podobszar rewitalizacji *Dziewięcioły* z uwzględnieniem działek (1:5 000) oraz zdjęcie satelitarne obszaru

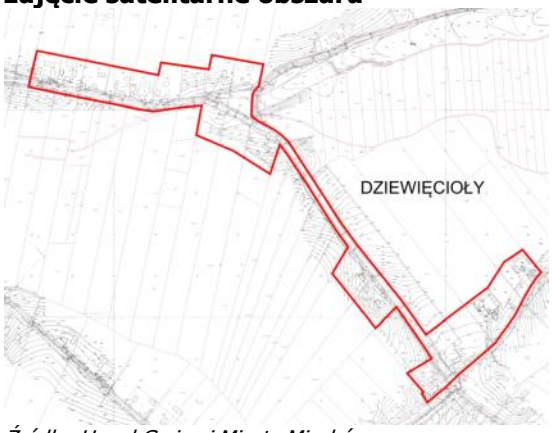

Źródło: Urząd Gminy i Miasta Miechów

DZIEWIĘCIOŁY

Tabela 33. Przesłanki wyboru podobszaru rewitalizacji

Aspekty społeczne	Aspekty pozostałe (w tym gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne, techniczne)
1. Trudno znaleźć pracę. 2. Niska aktywność mieszkańców i coraz bardziej rozluźniające się więzi społeczne (każdy żyje sam, daleko do sąsiadów). 3. Nie ma miejsc do spędzania wolnego czasu i podejmowania wspólnych lokalnych aktywności. 4. Nie czujemy się bezpiecznie, szczególnie na drodze (brak chodników, oświetlenia). 5. Zdarzają się akty chuligaństwa i wandalizmu oraz agresywne zachowania osób nietrzeźwych. 6. Wzrastająca liczba osób młodych zagrożonych patologami (chuligaństwo, spożywanie alkoholu).	1. Nasza miejscowość jest zaniedbana. 2. Nie ma dobrego Internetu. 3. Słaba komunikacja do centrum gminy. 4. Nie ma firm. 5. Brak kanalizacji.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników konsultacji społecznych (ankiety, warsztaty, badania fokusowe)

Położenie podobszaru: obszar obejmuje tereny zabudowane przy drodze powiatowej od działki nr 3/1 w kierunku południowego zachodu do działki 68/1
Powierzchnia podobszaru: 13,73 ha.
Ludność podobszaru: 63 osoby.
Opis podobszaru: Teren położony przy drodze powiatowej, obejmujący przede wszystkim tereny zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej, a także teren usługowy. Bardzo duże rozproszenie zabudowy, a estetyka budynków i dbałość o stan posesji bardzo zróżnicowane. Na obszarze (działka nr 228/2) zlokalizowany jest także obiekt wielofunkcyjny (świetlica wiejska i remiza OSP). Zarówno obiekt (wybudowany w połowie lat sześćdziesiątych ub. wieku), jak i teren wokół obiektu, wymagają modernizacji. W odniesieniu do budynku konieczny jest remont dachu i termomodernizacja całego obiektu, a także dostosowanie go do obecnych wymagań w związku z pełnionymi funkcjami. Modernizacji i estetyzacji wymaga także otoczenie obiektu, które powinno stanowić wizytówkę miejscowości i pełnić funkcje centrotwórcze dla lokalnej wspólnoty. Przecięcie obszaru ruchliwą drogą znacząco pogarsza poczucie bezpieczeństwa mieszkańców, a duży ruch kołowy generuje hałas i spaliny.

5.9.3. Podobszar rewitalizacji 14 - *Nasiechowice*

Podobszar ***Nasiechowice,*** wskazany jako rewitalizowany, charakteryzuje się największymi deficytami na obszarze zdegradowanym **Miechów – rejon 331 760**, ale także stwarza realną możliwość kreowania pozytywnych zmian, które wpłyną na poprawę sytuacji na tym terenie, jak również będą pozytywnie oddziaływać na cały obszar zdegradowany.

Rysunek 36. Podobszar rewitalizacji *Nasiechowice* z uwzględnieniem działek (1:5 000) oraz zdjęcie satelitarne obszaru

Źródło: Urząd Gminy i Miasta Miechów

NASIECHOWICE

Tabela 34. Przesłanki wyboru podobszaru rewitalizacji

Aspekty społeczne	Aspekty pozostałe (w tym gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne, techniczne)
1. Trudno znaleźć pracę. 2. Niska aktywność mieszkańców. 3. Zniechęcenie i apatia, szczególnie wśród młodych ludzi. 4. Brak oferty spędzania wolnego czasu przede wszystkim dla młodzieży i dorosłych. 5. Młodzi ludzie nie chcą wiązać swojej przyszłości z tym obszarem.	1. Nie ma dobrego Internetu. 2. Słaba komunikacja do centrum gminy. 3. Nie ma firm. 4. Zła jakość dróg 5. Brak kanalizacji.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników konsultacji społecznych (ankiety, warsztaty, badania fokusowe)

Położenie podobszaru: obejmuje obszar przy drodze powiatowej od działku 91/9 w stronę wschodnia do centrum miejscowości i działki nr 131/1
Powierzchnia podobszaru: 15,73 ha.
Ludność podobszaru: 67 osób.
Opis podobszaru: Obszar w centrum miejscowości, przy drodze powiatowej, obejmujący tereny zabudowy mieszkaniowej jak i usługowej. Na terenie nowy (wybudowany w roku 2007) obiekt wielofunkcyjny (centrum kultury, remiza OSP). Wokół obiektu teren utwardzony, dalej plac zabaw i boisko. Obszar o dużym znaczeniu dla lokalnej społeczności, wymaga dalszej rozbudowy tak, aby lepiej spełniać funkcje centrotwórcze i stanowić atrakcyjną ofertę spędzania czasu wolnego dla mieszkańców Nasiechowic i okolicznych miejscowości, w których brak tego typu infrastruktury i oferty.

Zabudowa mieszkaniowa i zagrodowa zlokalizowana głównie po północnej stronie drogi powiatowej, mieszkańcy mają dostęp do wodociągu, ale brak kanalizacji. Estetyka budynków i dbałość o stan posesji bardzo zróżnicowane. Dominuje krajobraz rolniczy. Na obszarze zlokalizowany jest także kościół. Droga przebiegająca przez obszar stwarza zagrożenie dla mieszkańców oraz pogarsza jakość życia na tym terenie.

5.10. Pogłębiona diagnoza obszaru rewitalizacji

Po wyznaczeniu i przyjęciu uchwałą Rady Gminy granic obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji **dokonano pogłębionej diagnozy obszaru rewitalizacji**. Najważniejszym celem pogłębionej analizy obszaru rewitalizacji było osadzenie procesu budowy programu rewitalizacji w lokalnym środowisku, bo tylko to gwarantuje trafność sformułowania celów rewitalizacji oraz adekwatność przedsięwzięć rewitalizacyjnych. To właśnie **mieszkańcy obszaru rewitalizacji określili hierarchię zdiagnozowanych problemów, wskazując w ten sposób swoje**

priorytety w zakresie jakości życia. Co więcej, to właśnie mieszkańcy obszaru rewitalizacji, na kolejnych etapach procesu rewitalizacji, **wskazywali swoje dążenia, pragnienia, aspiracje i potrzeby, które znalazły odzwierciedlenie w wizji i celach programu rewitalizacji.**

Pogłębionej diagnoza obszaru rewitalizacji dokonano na podstawie analizy *desk research* zgromadzonych danych statystycznych i dwóch technik badań jakościowych:

- zogniskowanych wywiadów grupowych
- wywiadów z liderami lokalnymi z obszaru rewitalizacji.

Dane pierwotne, tj. pochodzących z indywidualnych rozmów z mieszkańcami oraz z badań fokusowych, zestawiono z danymi ilościowymi, zgromadzonymi podczas analizy *desk research* dokonanej w trakcie analizy sytuacji społeczno-gospodarczej. Pozwoliło to przeanalizować relację między skalą opisywanych zjawisk na obszarze rewitalizacji, a odczuciami mieszkańców. Analiza została dokonana w dwóch zasadniczych obszarach: **społecznym i gospodarczym**. Wynika to z faktu, że obecne pojmowanie procesów rewitalizacji zasadnicze cele interwencji *Programu* sytuuje głównie w sferach społecznej i gospodarczej, zaś działania techniczne i planistyczne są uzupełniające (narzędziowe) wobec celów społeczno-gospodarczych.

Szczegółowa analiza potwierdziła trafność wytyczenia obszaru rewitalizacji. Respondenci zgodzili się, iż zdiagnozowane obszary kryzysowe i obszary rewitalizacji mają istotne znaczenie dla gminy Miechów, a równocześnie są obszarami, które koncentrują w sobie negatywne zjawiska społeczne i gospodarcze. Obszar rewitalizacji został zdiagnozowany jako objęty w całości koncentracją powiązanych ze sobą problemów z nieco inną ich specyfiką na obszarze miejskim, a inna na obszarze wiejskim.

Na obszarze miasta szczególnym problemem jest rosnąca liczba osób starszych, samotnych, niepełnosprawnych i wymagających wsparcia i opieki. Częstym zjawiskiem jest tez postępujące ubóstwo, zarówno z przyczyn związanych z bezrobociem, relacjami społecznymi, ale także alkoholem. Z kolei obszary wiejskie, gdzie dominuje rolnictwo borykają się z problemem uzależnienia od wsparcia środkami pomocy społecznej co prowadzi do pogłębiającej się apatii i bezradności, a w konsekwencji napędza szereg różnych i powiązanych ze sobą problemów społecznych. Dodatkowo w mieście na koncentrację problemów społecznych nakładają się kwestie związane ze stanem infrastruktury (i to zarówno budynkami w centrum miasta, jak i blokami na osiedlach), brakiem estetyki, chaosem urbanistycznym, dużą liczba obszarów niezabudowanych w ścisłym centrum miejskiej części obszaru rewitalizacji, a także słaba dostępność terenów rekreacyjnych. Z kolei na terenach wiejskich największym problemem są niedostatki w podstawowej infrastrukturze komunalnej. W obszarze rewitalizacji mocno wybrzmiewa problem niskiej aktywności gospodarczej, braku wizji jej rozwoju, a także relatywnie słabej kondycji funkcjonujących tu przedsiębiorstw. W wielu miejscach widoczne jest zjawisko prowadzenia drobnej działalności handlowej i usługowej na minimalnym poziomie rentowności, bez inwestowania w rozwój. Dodatkowo wskazywano na problemy związane z niskim poczuciem bezpieczeństwa, zarówno w przestrzeni publicznej, jak i ruchu drogowym. Na obszarze rewitalizacji stwierdzono także problem ekologiczny w postaci bardzo znacznego przekroczenia poziomu emisji CO_2 oraz pyłów pochodzących głównie z niskiej emisji (spalanie w paleniskach domowych) – szczególnie dojmujący w okresach jesienno-zimowych, ale obecny także w pozostałych porach roku. **Kryzys w obszarze rewitalizacji ma więc charakter społeczny oraz gospodarczy, ekologiczny, techniczny i funkcjonalno-przestrzenny.**

Kolejnym etapem pogłębionej analizy było dokonanie hierarchizacji zidentyfikowanych problemów. Na podstawie wyników prowadzonych wywiadów nadano wagi poszczególnym problemom, co pozwoliło określić kluczowe problemy społeczno-gospodarcze obszaru rewitalizacji, a w przyszłości pozwoli zwrócić szczególną uwagę na te problemy które w odczuciu lokalnej społeczności wymagają podjęcia najpilniejszych interwencji, ale tym samym dają największą szansę na dokonanie realnej zmiany.

Tabela 35. Kluczowe problemy poszczególnych podobszarów rewitalizacji wraz z ich hierarchizacją

Problem	Wskaźnik	Podobszar miejski: Miechów – Centrum; Miechów – Osiedle XXX-lecia; Miechów – rejon parku miejskiego		Podobszar wiejski: Pstroszyce Pierwsze, Pstroszyce Drugie, Zagorzyce		Podobszar wiejski: Strzeżów Drugi, Brzuchania		Podobszar wiejski: Przesławice		Podobszar wiejski: Szczepanowice, Parkoszowice		Podobszar wiejski: Pojałowice – Szkoła, Dziewięcioły, Nasiechowice	
		Wartość wskaźnika	Ranga	Ranga	Waga problemu (skala 1-9)	Wartość wskaźnika	Ranga	Wartość wskaźnika	Ranga	Wartość wskaźnika	Ranga	Wartość wskaźnika	Ranga
Ubóstwo	Liczba osób zagrożonych ubóstwem na podobszarze rewitalizacji w odniesieniu do osób zagrożonych ubóstwem z obszaru zdegradowanego	65%	**7**	47%	**10**	43%	**7**	33%	**10**	70%	**6**	85%	**8**
Bezrobocie	Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu bezrobocia w odniesieniu do osób korzystających ze wsparcia z obszaru zdegradowanego	69%	**5**	66%	**8**	100%	**10**	90%	**6**	54%	**8**	90%	**7**
Rosnąca liczba osób starszych potrzebujących wsparcia	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w wieku 65 lat i więcej w odniesieniu do osób korzystających z pomocy społecznej w wieku 65 lat obszaru zdegradowanego	84%	**10**	88%	**4**	100%	**6**	90%	**3**	66%	**1**	75%	**2**
Niska aktywność społeczna	Liczba NGO na 1000 mieszkańców (średnia dla gminy - 2,43)	3,65	**6**	2,49	**3**	2,18	**5**	0,99	**2**	1,68	**7**	1,21	**10**
Brak poczucia bezpieczeństwa	Liczba przestępstw i wykroczeń na podobszarze rewitalizacji w odniesieniu do podobszaru zdegradowanego	80%	**9**	75%	**2**	90%	**3**	76%	**8**	65%	**9**	53%	**3**
Słaba kondycja gospodarcza	Liczba przedsiębiorstw na podobszarze rewitalizacji w odniesieniu do podobszaru zdegradowanego	68%	**4**	24%	**1**	30%	**4**	27%	**5**	43%	**5**	39%	**9**

Problem	Wskaźnik	Podobszar miejski: Miechów – Centrum; Miechów – Osiedle XXX-lecia; Miechów – rejon parku miejskiego		Podobszar wiejski: Pstroszyce Pierwsze, Pstroszyce Drugie, Zagorzyce		Podobszar wiejski: Strzeżów Drugi, Brzuchania		Podobszar wiejski: Przesławice		Podobszar wiejski: Szczepanowice, Parkoszowice		Podobszar wiejski: Pojałowice – Szkoła, Dziewięcioły, Nasiechowice	
		Wartość wskaźnika	Ranga	Ranga	Waga problemu (skala 1-9)	Wartość wskaźnika	Ranga	Wartość wskaźnika	Ranga	Wartość wskaźnika	Ranga	Wartość wskaźnika	Ranga
Słaba dostępność terenów rekreacyjnych	Procent osób z podobszaru rewitalizacji, które uważają, że jest słaba dostępność i jakość oferty rekreacyjno-sportowej (w badaniach ankietowych zaznaczono odpowiedź: przeciętna, słaba, bardzo słaba)	56%	**8**	64%	**5**	78%	**1**	59%	**4**	67%	**10**	61%	**6**
Słaba dostępność komunikacyjna	Procent osób z podobszaru rewitalizacji, które uważają, że jest słaba dostępność komunikacyjna - zarówno słaba jakość dróg jak i problem z komunikacją publiczną (w badaniach ankietowych zaznaczono odpowiedź: przeciętna, słaba, bardzo słaba)	44%	**3**	67%	**6**	49%	**2**	73%	**9**	63%	**4**	59%	**5**
Słaba dostępność infrastruktury komunalnej - wodociąg	Procent mieszkańców mających dostęp do infrastruktury komunalnej - wodociągu		**1**		**9**		**9**		**7**		**3**		**4**
Słaba dostępność infrastruktury komunalnej - kanalizacja	Procent mieszkańców mających dostęp do infrastruktury komunalnej - kanalizacji		**2**		**7**		**8**		**1**		**2**		**1**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników pogłębionej diagnoz obszaru rewitalizacji (badania fokusowe i indywidualne wywiady pogłębione)

Badania z udziałem osób z obszaru rewitalizacji – lokalnych pracodawców, liderów lokalnych, mieszkańców obszaru rewitalizacji **pozwoliły zatem zidentyfikować wiodące bariery rozwoju społeczno-gospodarczego obszaru rewitalizacji.**

Tabela 36. Kluczowe problemy społeczno-gospodarcze obszaru rewitalizacji

Podobszar rewitalizacji	Problem społeczny	Problem gospodarczy
Podobszar miejski: Miechów – Centrum; Miechów – Osiedle XXX-lecia; Miechów – rejon parku miejskiego	**Koncentracja problemów społecznych** z uwagi na rosnącą liczbę osób starszych, samotnych, niepełnosprawnych, wymagających opieki i wsparcia, a także osób z problemami alkoholowymi. **Niskie poczucie bezpieczeństwa.** **Niski poziom uczestnictwa w życiu społecznym i kulturalnym.**	**Brak wizji i strategii rozwoju gospodarczego** Brak jasno zdefiniowanych sektorów wiodących. Peryferyjne położenie w stosunku do stolicy województwa.
Podobszar wiejski: Pstroszyce Pierwsze, Pstroszyce Drugie, Zagorzyce	**Nagromadzenie problemów społecznych wzajemnie powiązanych** (uzależnienie od środków pomocy społecznej, niechęć/niezdolność do podejmowania pracy, a konsekwencji zła sytuacja finansowa części rodzin, problemy zdrowotne, nałogi – przede wszystkim alkoholizm, zadłużenie).	Utrwalanie się, a nawet pogłębianie problemów **osób trwale wykluczonych z rynku pracy (długotrwale bezrobotni).** Dominujące obszary rolnicze, w tym coraz więcej nieużytków. Słabe wyposażenie w infrastrukturę komunalna.
Podobszar wiejski: Strzeżów Drugi, Brzuchania	**Nagromadzenie problemów społecznych wzajemnie powiązanych** (problemy na rynku pracy i zła sytuacja finansowa części rodzin, problemy zdrowotne, nałogi – przede wszystkim alkoholizm, zadłużenie).	**Niska aktywność gospodarcza mieszkańców.** Słabe wyposażenie w infrastrukturę komunalna.
Podobszar wiejski: Przesławice	**Nagromadzenie problemów społecznych wzajemnie powiązanych** (ubóstwo, starość, niepełnosprawność, brak poczucia bezpieczeństwa). **Peryferyjne położenie** co utrudnia podejmowanie wszelkich aktywności.	Dominujące rolnictwo. Słaba infrastruktura drogowa, powstrzymująca rozwój gospodarki. Słaba infrastruktura komunalna.
Podobszar wiejski: Szczepanowice, Parkoszowice	**Nagromadzenie problemów społecznych wzajemnie powiązanych** (alkoholizm, alienacja, samotność, przestępczość, marazm).	Utrwalanie się, a nawet pogłębianie problemów **osób trwale wykluczonych z rynku pracy (długotrwale bezrobotni).** Brak infrastruktury ułatwiającej/zachęcającej do rozwijania przedsiębiorczości.
Podobszar wiejski: Pojałowice – Szkoła, Dziewięcioły, Nasiechowice	**Nagromadzenie problemów społecznych wzajemnie powiązanych** (rosnące ubóstwo, niska aktywność społeczna i zaangażowanie, konflikty, brak dbałości o dobro wspólne).	Słaba infrastruktura dla działalności gospodarczej.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników pogłębionej diagnoz obszaru rewitalizacji (badania fokusowe i indywidualne wywiady pogłębione)

Ostatnim etapem pogłębionych badań było wskazanie potencjałów, na których można się oprzeć przeciwdziałając zdefiniowanemu kryzysowi. Wiążą się one zarówno ze stale poprawiającą się infrastrukturą podstawową, jak i coraz lepszym skomunikowaniem całego Miechowa z centrum regionu (szybka kolej aglomeracyjna, plany rozbudowy drogi S7), oznacza to że – pod warunkiem dobrego przygotowania oferty inwestycyjnej i terenów gmina, a w szczególności obszary

rewitalizacji mogą stworzyć ofertę zarówno dla osób poszukujących nowego miejsca do osiedlania, jak i rozwijania działalności gospodarczej (szczególnie że gmina dysponuje dużymi zasobami terenów pod inwestycje).

5.11. Wskazanie kluczowych potrzeb rewitalizacyjnych

W trakcie procesu tworzenia Programu Rewitalizacji - w toku licznych spotkań, warsztatów, ankiet i badań – definiowano szereg problemów oraz poszukiwano optymalnych dróg ich rozwiązywania. W sposób oczywisty ciągle jeszcze niezaspokojone są **podstawowe kwestie wskazywane przez mieszkańców, szczególnie „starszych" dzielnic miasta i peryferyjnych obszarów gminy Miechów** – takie jak wiek substancji mieszkaniowej, obciążenie ruchem komunikacyjnym w centrum, zanieczyszczenie powietrza, a na terenach wiejskich także brak dostępu do sieci wodno-kanalizacyjnych (czy, w niektórych miejscach, stan i materiały, z których ta sieć jest wykonana), a także zła jakość dróg czy poczucie słabego skomunikowania z centrum miejscowości czy stolicą subregionu. Na pierwszy rzut oka wydaje się, iż są to typowe problemy dotykające tkanki technicznej (infrastrukturalnej) czy przestrzenno-funkcjonalnej oraz środowiskowej. Przy bliższym jednak poznaniu odczuć i opinii mieszkańców obszarów zdegradowanych należy stwierdzić, iż są to bardzo konkretne problemy dotykające podstawowych elementów jakości życia, a co za tym idzie wkraczające wręcz w obszar społeczny. I zaspokojenie tych – podstawowych – potrzeb jest dla mieszkańców gminy Miechów niezwykle ważne.

Bardzo wiele potrzeb dotyka też kwestii związanych z poprawą zagospodarowania przestrzeni publicznych w centrum – potrzeba większego ładu architektonicznego w rejonie Rynku, czy większej dbałości o tereny zielone, **tak aby tworzyć warunki do integrowania się mieszkańców, a także tworzenia „infrastruktury spotkań" na terenach wiejskich.**

Ostatecznie potrzeby rewitalizacyjne zdefiniowano w postaci celów i głównych kierunków interwencji. Za najważniejsze dla siebie mieszkańcy gminy Miechów uznali kwestie związane z szeregiem przekształceń w tkance przestrzenno-społecznej, szczególnie uatrakcyjnienie ważnych miejsc w przestrzeni publicznej, co wpływa na poprawę jakości życia. Według nich należy stworzyć ciekawą przestrzeń w centrum miasta, wykorzystując bogate dziedzictwo historyczne tego miejsca, poprawiać warunki życia na miechowskich osiedlach i budować i modernizować infrastrukturę spotkań i integracji na obszarach wiejskich. Ważna jest też dbałość o podstawową infrastrukturę techniczną taką jak sieci wodno-kanalizacyjne, połączenia drogowe pomiędzy miejscowościami oraz Miechowem i stolicą regionu. Zauważalna staje się też kwestia jakości i dbałości o stan powietrza, którym oddychają mieszkańcy.

Z kolei z projekt, który w największym stopniu rozwiązuje problemy obszaru rewitalizacji, ale ma też największe oddziaływania na wszystkie obszary zdegradowane uczestnicy konsultacji społecznych uznali projekty *Rewitalizacja parku miejskiego w Miechowie*, *Rewitalizacja zabytkowego centrum miasta w Miechowie*, *Rozbudowa Szkoły Podstawowej w Pojałowicach wraz z budową sali gimnastycznej,* a także projekt *Budowa Centrum Wsparcia Osób z Niesprawnością Intelektualną i ich rodzin w miejscowości Strzeżów Drugi.*

6. WIZJA OBSZARU PO REWITALIZACJI

Nadrzędnym celem podejmowanych działań – w perspektywie kilku najbliższych lat – jest poprawa jakości życia mieszkańców gminy i miasta Miechowa, powstrzymanie degradacji obszarów znajdujących się w gorszym położeniu oraz przywrócenie miejscom wskazanym przez lokalną społeczność jako obszar wymagający rewitalizacji jego pierwotnych – ważnych z punktu widzenia lokalnego rozwoju – funkcji. Będzie się to odbywać poprzez szereg mniejszych i większych projektów, zarówno infrastrukturalnych, jak i „miękkich", realizowanych w równej mierze przez samorząd i instytucje publiczne, jak i przez organizacje pozarządowe oraz przedsiębiorców i innych ważnych „aktorów" rozwoju lokalnego. Nadrzędną ideą przyświecającą tym działaniom i pobudzającym aktywność lokalnej społeczności jest wyprowadzenie wskazanych obszarów ze stanu kryzysowego poprzez usunięcie zjawisk, które spowodowały ich degradację. Cele, kierunki interwencji oraz konkretne zadania rewitalizacyjne mają doprowadzić do przemiany zdegradowanych terenów we wszystkich pięciu aspektach:

- **społecznym** – poprzez zapobieganie patologiom społecznym – przestępczości, marginalizacji, wykluczeniu, ale też przeciwdziałaniu niekorzystnym zmianom demograficznym, poprzez odbudowywanie więzi społecznych i rodzinnych, wyrównywanie szans rozwojowych dzieci i dorosłych z mniejszych i peryferyjnych ośrodków z mieszkańcami z obszarów lepiej zurbanizowanych, wyposażonych w bogatszą infrastrukturę o charakterze społecznym. Niezwykłą wagę przykłada się także w tych procesach do rozwijania i wzmacniania trzeciego sektora, a poprzez to budowania społeczeństwa obywatelskiego;
- **gospodarczym** – poprzez organizację warunków do tworzenia nowych miejsc pracy, rozpowszechnianie aktywności gospodarczej, lokowanie na obszarze zdegradowanym nowych przedsiębiorstw;
- **przestrzenno-funkcjonalnym** – w tym zachowania dziedzictwa kulturowego przez remonty, modernizację i konserwację zabytkowych obiektów i przestrzeni publicznej oraz poprawę środowiska naturalnego;
- **technicznym** – poprzez dbałość o podstawową infrastrukturę techniczną (wodociągi, kanalizacja, drogi) – jako element zwiększający atrakcyjność zamieszkania i w pewnym stopniu ograniczający odpływ ludności, a także jeden z najważniejszych czynników wpływających na lokalizację przedsiębiorstw oraz poprawę stanu technicznego zarówno budynków prywatnych, jak i komunalnych;
- **środowiskowym** – przede wszystkim poprzez poprawę stanu środowiska naturalnego, dbałość o tereny zielone na zurbanizowanych obszarach i wdrażanie koncepcji zrównoważonego rozwoju, która ma zapewnić zaspokojenie potrzeb społeczności, z uwzględnieniem przyszłych pokoleń i priorytetowym znaczeniem zachowania, odtworzenia i rozwijania środowiska przyrodniczego.

Poniżej zaprezentowano wizję rewitalizacji – tj. opis stanu obszaru rewitalizowanego i obszaru zdegradowanego gminy i miasta Miechowa w perspektywie roku 2023 i kolejnych lat. Wypracowano ją z jednej strony w oparciu o prace warsztatowe i deklarowane aspiracje lokalnej wspólnoty, nie zapominając jednakże o wizji rozwoju definiowanej na poziomie obowiązującej strategii gminy. Podejście takie gwarantuje spójność obu dokumentów strategicznych już na poziomie wizji i gwarantuje, iż deklarowane cele są zbieżne w zamyśle rozwoju obszaru i w sposób zintegrowany i kompleksowy przyczyniać się będą do poprawy jakości życia mieszkańców Miechowa. Wizję tę sformułowano w sposób następujący:

Obszar rewitalizacji Gminy i Miasta Miechowa jest atrakcyjną przestrzenią do zamieszkania i pracy. Zapewnia wysokiej jakości usługi społeczne, nowoczesną infrastrukturę techniczną, miejsca pracy oparte o lokalne potencjały, czyste środowisko i atrakcyjną przestrzeń – gwarantując mieszkańcom wysoki komfort życia.

7. CELE REWITALIZACJI ORAZ KIERUNKI INTERWENCJI

Wyznaczone cele rewitalizacji oraz kierunki interwencji odpowiadają wcześniej zidentyfikowanym potrzebom i służą eliminacji bądź ograniczeniu negatywnych zjawisk na wyznaczonym obszarze rewitalizacji.

Głównym celem działań rewitalizacyjnych przewidzianych w *Gminnym Programie Rewitalizacji* jest **ograniczenie skali występowania negatywnych zjawisk i procesów na obszarze rewitalizacji gminy i miasta Miechowa oraz wzmocnienie wewnętrznego potencjału tego obszaru w celu zapewnienia zrównoważonego rozwoju całej gminy**. Powyższy cel główny realizowany będzie poprzez trzy cele strategiczne obejmujące wszystkie sfery procesu rewitalizacji (tj. społeczną, gospodarczą, przestrzenno-funkcjonalną, techniczną i środowiskową). Osiągnięcie celów strategicznych nastąpi z kolei poprzez realizację celów szczegółowych i kierunkowe działania rewitalizacyjne, dzięki którym negatywne zjawiska zostaną znacznie ograniczone lub całkowicie wyeliminowane.

7.1. Cel strategiczny 1. Budowanie poczucia odpowiedzialności za miejsce do życia

Cel strategiczny *Budowanie poczucia odpowiedzialności za miejsce do życia* skupia się przede wszystkim na poprawie jakości życia mieszkańców gminy Miechów i **przeciwdziałaniu zdiagnozowanym problemom w sferze społeczno-przestrzennej.**

Brak dostępności do oferty kulturalnej i **miejsca spotkań z kulturą** bardzo mocno wybija się wśród głosów mieszkańców, zarówno jeśli chodzi o zagadnienie budowania własnej tożsamości w oparciu o lokalne dziedzictwo, jak i wykorzystania szerokich walorów kulturowych do tworzenia i rozwijania nowoczesnego i konkurencyjnego produktu turystycznego.

Historia i tradycja Ziemi Miechowskiej, bogactwo dziedzictwa kulturowego i sakralnego (m.in. Zespół Poklasztorny Bożogrobców z Bazyliką Grobu Bożego) oraz działalność instytucji kultury, **stanowi jeden z atutów Miechowa i ma potencjał by stać się** lokalnym centrum życia religijnego, kulturalnego i edukacyjnego. Przyczyni się to do podniesienia rangi turystycznej miasta, jak i **wzmocnienia świadomości kulturalnej mieszkańców**, szczególnie młodych ludzi. Istotnym elementem działań zmierzających do realizacji tego celu jest rewaloryzacja obiektów zabytków w centrum i stworzenie parku kulturowego w rejonie Rynku. Ożywienie kulturalne obszarów zdegradowanych wymaga realizacji większej liczby projektów artystycznych, wspierania instytucji i placówek kultury oraz działalności środowisk twórczych. Zwiększona powinna zostać oferta zajęć (szczególnie na obszarach wiejskich i peryferyjnych gminy) w instytucjach kultury prowadzonych przez gminę, ale także przez lokalne organizacje pozarządowe.

Kolejny cel dotyka problemów blokowiska z lat sześćdziesiątych – osiedla XXX-lecia PRL. **Humanizacja osiedli mieszkaniowych** skupia się na rehabilitacji technicznej infrastruktury, poprawie ładu i estetyki przestrzeni publicznej, wprowadzenia usług skierowanych do mieszkańców blokowisk (zwłaszcza młodzieży) w celu poprawy jakości życia w przestrzeniach „wielkiej płyty" oraz ograniczenia negatywnych zjawisk społecznych. Prace rewitalizacyjne przeprowadzone w ostatnich latach doprowadziły do poprawy tkanki technicznej obnażając jednocześnie problemy społeczne – apatię, brak zaangażowania mieszkańców i bierne oczekiwanie na poprawę warunków zamieszkania. Problemem jest także utrzymanie efektów remontów osiedla, które wraca do stanu poprzedniego za sprawą samych mieszkańców. Zatem oprócz rozwijania ogólnodostępnej infrastruktury (place zabaw, skwery, siłownie na wolnym powietrzu) konieczne jest podniesienie świadomości mieszkańców i wykształcenie w nich poczucia odpowiedzialności za wspólne dobro. Muszą oni czuć, że nie tylko mieszkanie, ale także blok i jego otoczenie jest ich przestrzenią życia, a jej jakość i estetyka powinna leżeć im na sercu. Istotnym kierunkiem interwencji jest zapewnienie dostępności opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 i wieku przedszkolnym, co umożliwi zatrudnienie wielu kobiet w wieku produkcyjnym, stanowiących obecnie znaczną część bezrobotnych, a także polepszenie jakości i dostępności do kształcenia, w szczególności na poziomie podstawowym i gimnazjalnym.

Cel odnosi się także do działań związanych z **poprawą jakości przestrzenno-funkcjonalnej** zdegradowanych obszarów wiejskich jako elementu mającego znaczący wpływ na standard i jakość życia. Estetyzacja przestrzeni jest impulsem wyzwalającym większą dbałość o otoczenie w samych mieszkańcach. Zwiększa się zatem aktywność społeczna, samopomoc sąsiedzka i integracja. **Dostęp podstawowej infrastruktury technicznej jest dziś wyznacznikiem standardu życia.** W ostatnich latach wiele zrobiono dla poprawy i rozbudowy istniejącej sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, jednak wiele jeszcze pozostało do zrobienia. Dla mieszkańców to wciąż kluczowa kwestia i problem społeczny. Przedsięwzięcia związane bezpośrednio z rozwijaniem sieci infrastruktury podstawowej przyczynią się również do **osiągnięcia pozytywnych efektów w sferze środowiskowej oraz przestrzenno-funkcjonalnej –** wzrostu jakości przestrzeni publicznych, przywrócenia ładu przestrzennego.

Tabela 37. Cel strategiczny 1. *Budowanie poczucia odpowiedzialności za miejsce do życia*

CEL STRATEGICZNY I. BUDOWANIE POCZUCIA ODPOWIEDZIALNOŚCI ZA MIEJSCE DO ŻYCIA	
Cel operacyjny	**1.1. Dziedzictwo kulturowe buduje przynależność do wspólnoty lokalnej** **Wiodące kierunki interwencji:** ○ poprawa dostępu do kultury i wspieranie różnorodności działań kulturalnych i artystycznych na obszarze zdegradowanym; ○ analiza stanu i dostosowanie oferty kulturalnej do zdiagnozowanych potrzeb różnych grup społecznych Miechowa (młodzież/dorośli/seniorzy oraz kultura wysoka/kultura popularna); ○ wzmocnienie i promowanie aktywności lokalnych artystów i animatorów kultury; ○ rozwijanie i modernizacja infrastruktury kulturalnej.
Cel operacyjny	**1.2. Wykorzystanie historycznych założeń urbanistycznych centrum Miechowa dla odbudowy relacji społecznych** **Wiodące kierunki interwencji:** ○ utworzenie parku kulturowego w centrum Miechowa; ○ rewitalizacja historycznej części Miechowa (rejon rynku, małego rynku oraz terenów wokół bazyliki); ○ systematyczne ograniczanie funkcji komunikacyjnej Rynku i najbliższych okolic wraz z rozwiązaniem kwestii parkingowych; ○ kształcenie postaw społecznych zaangażowanych w podejmowane procesy planowania przestrzennego w obrębie centrum.
Cel operacyjny	**1.3. Humanizacja osiedli mieszkaniowych na zdegradowanych obszarach miasta** **Wiodące kierunki interwencji:** ○ rewitalizacja przestrzeni publicznych służących nawiązywaniu relacji społecznych (parki, skwery, przestrzeni spotkań, place zabaw, siłownie zewnętrzne); ○ odbudowa relacji społecznych w dużych skupiskach ludzkich; ○ rewitalizacja zasobu mieszkaniowego i przeciwdziałanie postępującej degradacji bloków z wielkiej płyty; ○ zwiększenie udziału podmiotów kultury w życiu społeczno-gospodarczym; ○ rozwijanie form opieki nad dziećmi w różnym wieku i poprawa jakości edukacji na obszarach miejskich.
Cel operacyjny	**1.4. Rewitalizacja przestrzeni publicznej na obszarach wiejskich i promowanie koncepcji zwartego osadnictwa** **Wiodące kierunki interwencji:** ○ odnowa centrów wsi dla poprawy relacji wewnątrz wspólnot; ○ modernizacja infrastruktury komunalnej pełniącej ważne funkcje społeczne; ○ rozwijanie form opieki nad dziećmi w różnym wieku i poprawa jakości edukacji na obszarach wiejskich; ○ przeciwdziałanie rozpraszaniu zabudowy na obszarach wiejskich.
Cel	**1.5. Dbałość o infrastrukturę podstawową zapewniającą dobrą jakość życia**

operacyjny	**Wiodące kierunki interwencji:** ○ uzupełnienie sieci kanalizacyjnej; ○ budowa i modernizacja sieci wodociągowej; ○ poprawa komunikacji wewnętrznej na obszarze zdegradowanym.
Cel operacyjny	**1.6. Systematyczna poprawa jakości powietrza**
	Wiodące kierunki interwencji: ○ kształtowanie postaw proekologicznych i wdrażanie programu eliminacji niskiej emisji; ○ intensyfikacja wykorzystania OZE; ○ realizowanie programów głębokiej termomodernizacji i poprawy efektywności energetycznej budynków publicznych i prywatnych.

7.2. Cel strategiczny 2. Odbudowa zaufania i więzi wewnątrzwspólnotowych

Kolejny cel, *Odbudowa zaufania i więzi wewnątrzwspólnotowych,* skupia się przede wszystkim na **przeciwdziałaniu zdiagnozowanym problemom w sferze społecznej oraz na poprawie relacji społecznych, przede wszystkim na obszarze rewitalizacji oraz obszarze zdegradowanym** gminy Miechowa. Przedsięwzięcia w ramach tego celu koncentrować się będą w głównej mierze na zapobieganiu wykluczeniu różnych grup społecznych, w tym osób bezrobotnych, seniorów i mieszkańców gminy borykających się z trudnościami w życiu codziennym.

Jednym z ważniejszych problemów dotykających społeczność Miechowa, jest postępująca **społeczna** apatia i coraz częstsze wycofywanie się ludzi z aktywnego życia społecznego. Ponowna integracja społeczna osób podlegających wykluczeniu wymaga zarówno pracy z tymi osobami, jak i z ich otoczeniem, poprzez podejmowanie działań, których istotą będzie ponowne ich włączenie w główny nurt życia społecznego. Coraz ważniejsza staje się kompleksowa pomoc polegająca na udzieleniu wsparcia wielowymiarowego, które jednocześnie koncentruje się na przywróceniu osoby wykluczonej do życia zawodowego, a także ponownym włączeniu jej do życia społecznego. Wsparcie łączące zarówno reintegrację społeczną, jak i uzyskanie zatrudnienia, jest dużo bardziej efektywne i trwałe, dlatego tak ważne dla gminy Miechowa jest **wykorzystanie instrumentów ekonomii społecznej do rozwiązywania problemów na obszarze rewitalizacji.**

Często podkreślanym problemem na obszarze zdegradowanym jest bardzo **niska aktywność społeczna i brak chęci do podejmowania działań w gminie.** Konieczne jest zatem podejmowanie aktywności mających na celu budowanie oraz wzmacnianie tożsamości lokalnej i zacieśnianie więzi sąsiedzkich poprzez organizowanie wspólnych imprez (np. sołeckich, osiedlowych) mających na celu integrację i międzypokoleniową wymianę doświadczeń oraz wspieranie oddolnych inicjatyw mieszkańców. Aktywizacja mieszkańców to także wspomaganie organizacji pozarządowych – udoskonalanie systemu komunikowania się z NGO, cedowanie na nie części zadań oraz pełna transparentność w rozdziale środków grantowych na działalność tych instytucji, a także promocja wolontariatu.

Wspierać i promować **należy aktywność lokalnych organizacji społecznych**, w szczególności tych, które angażują osoby defaworyzowane, seniorów, osoby niepełnosprawne. Celowe jest zatem stworzenie warunków do partnerskiej współpracy samorządu, organizacji pozarządowych i mieszkańców w celu rozwiązywania problemów osób w trudniejszym położeniu. Istotnym aspektem wzmacniającym potencjał kapitału społecznego jest **zaangażowanie mieszkańców do partycypacji w decyzjach podejmowanych przez samorząd.**

Kolejny cel skupia się na rozwoju różnych form wsparcia dla seniorów i przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu spowodowanemu starzeniem się społeczeństwa. Wzrost aktywności i społecznej integracji osób starszych jest warunkiem lepszego zaspokajania ich potrzeb i sprzyja podniesieniu jakości nie tylko ich życia, ale całego społeczeństwa. Z jednej strony działania powinny skupiać się na lepszym dostosowaniu infrastruktury do ich potrzeb, z drugiej na działaniach miękkich, włączających samych niepełnosprawnych jak i społeczność lokalną w rozwiązywanie ich problemów.

Tabela 38. Cel strategiczny 2. *Odbudowa zaufania i więzi wewnątrzwspólnotowych*

CEL STRATEGICZNY II. ODBUDOWA ZAUFANIA I WIĘZI WEWNĄTRZWSPÓLNOTOWYCH	
Cel operacyjny	**2.1. Wspieranie na obszarze rewitalizacji osób będących w trudniejszym położeniu**
	Wiodące kierunki interwencji: ○ wzmacnianie działań profilaktycznych wspierających rodzinę; ○ inicjowanie projektów aktywizacji społecznej dla osób najbardziej potrzebujących; ○ podejmowanie działań zmierzających do likwidacji zjawisk patologicznych; ○ aktywizacja społeczno-kulturalna osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem; ○ wspieranie idei wolontariatu jako formy angażowania się w sprawy społeczności lokalnych i wspieranie osób z grup defaworyzowanych.
Cel operacyjny	**2.2. Kształtowanie dobrych relacji międzyludzkich i wyzwalanie potencjału do współdziałania na rzecz społeczności lokalnych**
	Wiodące kierunki interwencji: ○ rozwijanie inicjatyw sąsiedzkich dla odradzania się wspólnot lokalnych w dużych skupiskach ludzkich (centrum miasta, osiedla miejskie); ○ budowanie więzi międzyludzkich i integracja mieszkańców na poziomie poszczególnych sołectw i jednostek osadniczych wokół wspólnych inicjatywach i zadań; ○ wzmacnianie trzeciego sektora poprzez przekazywanie zadań publicznych z zakresu polityki społecznej i oświatowej; ○ zwiększenie udziału mieszkańców w podejmowaniu decyzji prorozwojowych przez wdrażanie narzędzi konsultacji i partycypacji społecznej.
Cel operacyjny	**2.3. Uwrażliwianie społeczeństwa na problemy osób starszych i niepełnosprawnych**
	Wiodące kierunki interwencji: ○ tworzenie infrastruktury opieki dla osób starszych i niepełnosprawnych (dom dziennej opieki); ○ wspieranie oddolnych inicjatyw środowisk senioralnych w tworzeniu atrakcyjnych form zagospodarowania wolnego czasu (kawiarnia międzypokoleniowa, spotkania, zajęcia rekreacyjne, warsztaty kulturalne); ○ tworzenie infrastruktury przyjaznej osobom starszym (miejsca spotkań, gier, odpoczynku w przestrzeni publicznej); ○ dostosowanie komunikacji i infrastruktury komunikacyjnej do potrzeb i oczekiwań osób starszych i niepełnosprawnych; ○ angażowanie seniorów i młodych ludzi we wspólne inicjatywy budujące dialog międzypokoleniowy.

7.3. Cel strategiczny 3. Wybór specjalizacji i wzrost atrakcyjności rynku pracy

Ostatni cel, *Wybór specjalizacji i wzrost atrakcyjności rynku pracy*, to obszar działań związany z **poprawą kondycji gospodarczej obszaru rewitalizacji.** Szansą na pobudzenie obszarów kryzysowych jest mądre gospodarowanie i pomnażanie lokalnych potencjałów oraz umiejętne korzystanie z atrakcyjnego położenia gminy, pomiędzy dwoma dużymi ośrodkami miejskimi, Krakowem i Kielcami.

Pierwszy cel dotyczy tworzenia nowych i atrakcyjnych miejsc prac na obszarze rewitalizacji. Jednym z uwarunkowań rozwoju gospodarczego jest specjalizacja, rozumiana jako profile branżowe (funkcje), w które warto inwestować w celu harmonijnego i zrównoważonego rozwoju.

Bliskie sąsiedztwo Krakowa, przynależność do Krakowskiego obszaru Metropolitalnego, dogodne połączenia drogowe i kolejowe, silnie determinują rozwój **funkcji mieszkalnej.** Tendencja dalszego wzrostu populacji w całym Obszarze Metropolitalnym z pewnością nie zostanie zahamowana. Co więcej jest ona zjawiskiem, z punktu widzenia procesów rozwojowych, pod pewnymi warunkami bardzo korzystnym. Funkcja mieszkalna powinna być rozpatrywana przede

wszystkim w kategoriach podnoszenia jakości życia na terenie obszaru rewitalizacji. Ekspansja rezydencjalna sprzyja podnoszeniu standardu życia, tworząc równocześnie **rynek dla rozwoju podstawowych usług w skali lokalnej**. Działania powinny koncertować się na wzmacnianiu i aktywizacji stref usługowych. Ważne jest także umiejętne **wykorzystanie lokalnych zasobów, m.in. wciąż niezagospodarowanych terenów porolniczych i poprzemysłowych w gminie.**

Drugi cel dotyka **kwestii dialogu i umiejętności (oraz chęci!) współpracy**, co jest jednym z problemów mocno akcentowanych przez mieszkańców Miechowa. Rozwiązywanie problemów gospodarczych obszaru rewitalizacji nie będzie możliwe bez wykorzystania najcenniejszego zasobu, jakim jest współpraca wszystkich interesariuszy oraz partnerów społecznych i samych mieszkańców. Niezwykle istotne jest tworzenie płaszczyzn porozumienia i współpracy przedsiębiorców (wspieranie rozwoju samorządu gospodarczego) z instytucjami edukacyjnymi, instytucjami rynku pracy i instytucjami otoczenia biznesu. Dzięki skutecznemu przepływowi informacji samorząd pozna potrzeby przedsiębiorców i będzie potrafił na nie skutecznie odpowiadać.

Koniecznie jest wykorzystanie potencjału Krakowa i tworzenie zachęt do lokowania się w Miechowie przedsiębiorców z branży gospodarki opartej na wiedzy. Szerszą kwestią jest **stworzenie warunków do lokowania się na obszarze rewitalizacji firm i instytucji działających do tej pory** (lub rozważających taką możliwość) **na terenie Krakowa i Kielc**. Niepodważalnymi argumentami przemawiającymi za przeniesieniem biznesu, bądź założeniem go w Miechowie, powinny być takie elementy jak: duża rezerwa terenów inwestycyjnych, korzystniejsze niż w dużych metropoliach warunki zakupu czy dzierżawy nieruchomości, a także rozbudowana infrastruktura komunikacyjna.

Zwiększenie tempa rozwoju nie będzie możliwe bez tworzenia infrastruktury gospodarczej, stanowiącej o konkurencyjności i atrakcyjności inwestycyjnej obszaru rewitalizacji.

Potrzebne są również inwestycje podnoszące wewnętrzną i zewnętrzną dostępność komunikacyjną obszaru rewitalizacji, która stanowi jedną z podstawowych determinant rozwoju.

Tabela 39. Cel strategiczny 3. *Wybór specjalizacji i wzrost atrakcyjności rynku pracy*

CEL STRATEGICZNY III. WYBÓR SPECJALIZACJI I WZROST ATRAKCYJNOŚCI RYNKU PRACY	
Cel operacyjny	**3.1. Tworzenie nowych i atrakcyjnych miejsc prac na obszarze rewitalizacji**
	Wiodące kierunki interwencji: ○ rewitalizacja obiektów i terenów porolniczych oraz poprzemysłowych; ○ poszukiwanie i wspieranie inwestorów w strategicznych branżach gospodarki Miechowa; ○ wykorzystanie tradycji i potencjału rolnictwa dla aktywizacji zawodowej mieszkańców, w szczególności ludzi młodych; ○ stwarzanie warunków – w przestrzeni publicznej centrum Miechowa – dla rozwijania dzielności gospodarczej (przestrzeń publiczna projektowana w sposób zachęcający do tworzenia ogródków kawiarnianych, sezonowych punktów handlowych itp.); ○ organizowanie miejsc sprzedaży produktów lokalnych.
Cel operacyjny	**3.2. Wykorzystanie dialogu dla wzmocnienia potencjału gospodarczego**
	Wiodące kierunki interwencji: ○ rozwijanie instytucji otoczenia biznesu i wsparcia dla przedsiębiorców; ○ budowanie partnerskich relacji pomiędzy przedsiębiorcami i samorządem (organizacja Forum Dialogu); ○ inicjowanie współpracy międzysamorządowej w celu ożywienia gospodarczego obszaru zdegradowanego.
Cel operacyjny	**3.3. Promowanie dostępności komunikacyjnej i wykorzystanie położenia pomiędzy dwoma stolicami regionów**
	Wiodące kierunki interwencji: ○ stworzenie spójnej wizji zagospodarowania przestrzennego i wskazanie funkcji poszczególnych obszarów;

	○ systematyczne uzbrajanie terenów inwestycyjnych i mieszkaniowych; ○ promocja Miechowa jako atrakcyjnego miejsca życia i pracy; ○ poprawa skomunikowania obszarów zdegradowanych z centrum gminy i regionu.

8. PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE

8.1. Lista podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych

W procesie prac nad *Programem* dokonano wyboru kluczowych projektów rewitalizacyjnych, które w najwyższym stopniu będą oferować kompleksowe rozwiązanie zdiagnozowanych problemów na obszarach kryzysowych i w znaczący sposób wpłyną na osiągnięcie założonych celów strategicznych i kierunków interwencji.

Identyfikacja projektów została przeprowadzona w ramach społecznego naboru projektów oraz w ramach wewnętrznego zgłaszania propozycji projektowych w trakcie warsztatów rewitalizacyjnych, a także innych spotkań, na których poruszono problem rewitalizacji np. zebraniach sołeckich, komisjach i posiedzeniach radnych gminy.

Wyłonienia i uszeregowania projektów kluczowych do realizacji w ramach GPR dokonano w oparciu o opinie mieszkańców (**mieszkańcy dokonali hierarchizacji najważniejszych projektów** w formie ankiety przeprowadzanej od 2 lipca do 30 lipca 2016 roku) oraz ocenę formalną i merytoryczną projektów, bazującą na obiektywnych kryteriach strategicznych, przeprowadzoną przez zespół pracujący nad *Programem*.

Tabela 40. Kryteria oceny projektów rewitalizacyjnych

Spójność terytorialna	Czy działania ujęte w projekcie będą realizowane na obszarze rewitalizacji.
Kompleksowość	Kompleksowość oddziaływania projektu na sfery: społeczną, infrastrukturalną, przestrzenną gospodarczą i środowiskową. Preferowane były projekty dotyczące kilku celów tematycznych.
Zasadność realizacji	Czy projekt bezpośrednio wpływa na poprawę zdiagnozowanych w analizie społeczno-gospodarczych sytuacji problemowych na rewitalizowanym obszarze.
Komplementarność	Czy projekt jest komplementarny, bądź zintegrowany z innymi projektami realizowanymi lub planowanymi do realizacji.
Spójność strategiczna	Czy założone w projekcie działania są spójne ze zdiagnozowanymi celami i kierunkami działań ujętymi w opracowaniach strategicznych na poziomie gminy, powiatu lub województwa.
Wpływ na osiągnięcie założonych celów strategicznych	Czy określone w projekcie wskaźniki wpływają na osiągnięcie celu strategicznego.

Źródło: Opracowanie własne

Poniżej przedstawiono 17 projektów zgłoszonych przez samorząd i jednostki samorządowe, organizacje pozarządowe oraz przedsiębiorców i mieszkańców w otwartej procedurze naboru kart zadań do *Gminnego Programu Rewitalizacji*. Zadania – poprzez stronę internetową gminy – zgłaszane były w ostatniej fazie prac nad *GPR*.

Rysunek 37. Ogłoszenia dot. zbierana kart zadań do Gminnego Program Rewitalizacji

Aktualności

Prace nad gminnym programem rewitalizacji

wtorek, 12 lipca 2016

Szanowni Państwo

Prace nad Gminnym Programem Rewitalizacji Gminy i Miasta Miechów na lata 2016 – 2023 wkraczają w fazę strategiczną. Rada Miejska przyjęła uchwałę o wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, rozpoczęły się prace nad opracowaniem Programu.

Wiemy już z jakimi problemami i na jakich obszarach mamy do czynienia, wiemy jakie są społeczne oczekiwania co do ich rozwiązywania. W Internecie – na stronie Gminy – trwa hierarchizacja zadań, które zostały wypracowane na wcześniejszych etapach.

Serdecznie zachęcam do oddania głosów na przedsięwzięcia, które są niezbędne dla poprawy sytuacji na obszarze rewitalizacji. Jest także możliwość zgłoszenia zadań i projektów, które tam jeszcze nie zostały uwzględnione, a są dla Państwa szczególnie istotne.

Do wypełnienia - Karta zgłoszenia zadania rewitalizacyjnego

KARTA ZGŁOSZENIA ZADANIA DO GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

Szanowni Państwo,

trwają pracę nad opracowaniem *Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy i Miasta Miechowa na lata 2016-2023*. Rewitalizacja to szeroki proces przemian społecznych, przestrzennych i ekonomicznych na obszarze, który znajduje się w kryzysie. Jej celem jest ponowne przywrócenie do życia zdegradowanych części gminy i uzupełnienie ich o nowe funkcje.

W zakończonym właśnie etapie prac określono kluczowe problemy i zagrożenie na obszarze gminy i miasta Miechowa, a także wskazano miejsca, które potrzebują szczególnej uwagi.

Kolejnym etapem jest określenie kompletnego **katalogu działań**, które będą przeciwdziałały sytuacji kryzysowej. Ważne, aby w programie ująć działania realizowane zarówno ze środków unijnych (EFRR, EFS, FS), jak i publicznych oraz prywatnych. Opracowywany *Program Rewitalizacji* **zawierać będzie wykaz dopełniających się wzajemnie - głównych oraz uzupełniających - projektów rewitalizacyjnych**. Ujęcie projektu w Programie Rewitalizacji może być pomocne przy uzyskania wsparcia z funduszy zewnętrznych.

W toku dotychczasowych prac – badań ilościowych i jakościowych mieszkańców, warsztatów i spotkań rewitalizacyjnych określono zadania, które powinny znaleźć się w *Gminnym Programie Rewitalizacji*. Wstępną listę tych zadań znajdziecie Państwo poniżej. Zachęcamy do zapoznania się, a także **wybrania 5 najważniejszych projektów**.

W przypadku braku projektu, który uważacie Państwo za ważny lub wpływający na rozwiązanie sytuacji kryzysowej na wskazanym obszarze – można je wskazać w specjalnym formularzu poniżej. Jeżeli zadanie już jest – oznacza to że o nim wiemy i zostanie ujęte w *Programie*.

Mam nadzieję, że zechcą się Państwo podzieli swoją **opinią co jeszcze warto zrobić w naszej gminie i prześlą propozycję konkretnych zadań, które powinny być realizowane w Miechowie przez samorząd, organizacje pozarządowe, przedsiębiorców i mieszkańców**.

Szczególnie zachęcam przedsiębiorstwa i organizacje pozarządowe zainteresowane uwzględnieniem swoich zadań w

Źródło: www.miechow.pl

Ze zgłoszonych zadań na ostatnich warsztatach wybrano te, które mają największy potencjał dokonywania oczekiwanych zmian na obszarze rewitalizacji i obszarach zdegradowanych, zaś pozostałe – których charakter jest nieco bardziej lokalny znalazły się na liście zadań komplementarnych. Co ważne – kryterium umieszczenia zadania zarówno na liście podstawowej, jak i komplementarnej – było rozwiązywanie zdefiniowanych problemów społecznych, gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych i środowiskowych, a nie kwalifikowalność w ramach 11 osi priorytetowej znajdują się *RPO WM 2014-2020.*

Także zadania z listy zadań uzupełniających będą w najbliższym okresie systematycznie realizowane ze środków samorządu, jak i innych podmiotów zaangażowanych w procesy rewitalizacyjne na obszarze gminy Miechów.

8.1.1. Rewitalizacja parku miejskiego w Miechowie

Wnioskodawca: Gmina Miechów
Wartość projektu: 18 700 000,00 PLN
Spodziewany czas realizacji: styczeń 2017 – grudzień 2019
Źródło finansowania: RPO WM, oś 11.1, środki własne
Lokalizacja: Podobszar rewitalizacji 3. Miechów – rejon parku miejskiego
Opis projektu: Przedmiotem projektu jest kompleksowa rewitalizacja Parku Miejskiego położonego w centrum Miechowa. Park znajduje się w miejscu historycznego folwarku Wielozagórze, który stanowił ogród wraz ze stawami rybnymi. Działka dostępna jest od ul. Racławickiej oraz od ul. Marii Konopnickiej. Obecnie teren stanowi całość funkcjonalną. Jest to teren o funkcji rekreacyjnej o powierzchni 6,25 ha, wraz z terenami przyległymi o funkcjach uzupełniających o pow. 1 10 ha.

Na terenie parku znajdują się obecnie:

- zespoły zieleni wysokiej i niskiej, w tym pomniki przyrody;
- ścieżki parkowe o nawierzchni asfaltowej oraz szutrowej;
- staw parkowy z wyspą parkową;
- plac zabaw;
- tereny biologicznie czynne;
- rowy odpływowe kanalizacji deszczowej;
- instalacja elektryczna z oświetleniem parku;
- instalacja wodno-kanalizacyjna;
- mała architektura.

Ostatni większa modernizacja przestrzeni parkowych miała miejsce w latach 70. ubiegłego wieku. Obecnie obszar coraz bardziej podupada, przestał być atrakcyjnym miejscem spędzania czasu dla mieszkańców, a staje się coraz bardziej przestrzenią niebezpieczną, unikana przez mieszkańców Miechowa.

Istotą projektu jest przeprowadzenie niezbędnych robót budowlanych polegających na remoncie istniejących i budowie nowych ścieżek parkowych, montażu małej architektury: ławek, koszy na śmieci, stołów biesiadnych, fontann itp., przebudowie wejścia do parku i ogrodzenia, montażu samoczyszczących toalet parkowych podłączonych do sieci wodno-kanalizacyjnej i energetycznej, budowie boisk do tenisa i wielofunkcyjnych, montażu urządzeń sportowych siłowni zewnętrznej, budowie dwóch placów zabaw, odbudowie drewnianego mostu na wyspę parkową, remoncie linii brzegowej, podniesieniu poziomu wyspy parkowej celem umocnienia i stabilizacji gruntu, remoncie dojazdów do istniejącej zabudowy, budowie pergoli parkowych, remoncie istniejącej wiaty biesiadnej, rozbudowie systemu kanalizacji deszczowej, rozbudowie instalacji: elektroenergetycznej, wodno-kanalizacyjnej z przyłączami oraz remoncie istniejącej elewacji.

Podstawowy zakres planowanych prac obejmuje przede wszystkim:

- remont istniejących i budowa nowych ścieżek parkowych;
- montaż małej architektury: ławek, koszy na śmieci, stołów biesiadnych, itp.;
- przebudowa wejścia do parku i ogrodzenia;
- montaż samoczyszczących toalet parkowych podłączonych do sieci wodno-kanalizacyjnej i energetycznej;

- budowa boisk do tenisa i wielofunkcyjnych;
- montaż urządzeń sportowych siłowni zewnętrznej;
- budowa dwóch placów zabaw;
- odbudowa drewnianego mostu na wyspę parkową;
- remont linii brzegowej;
- podniesienie poziomu wyspy parkowej celem umocnienia i stabilizacji gruntu;
- remont do istniejącej zabudowy tzw. domu ogrodnika;
- budowa pergoli parkowych;
- remont istniejącej wiaty biesiadnej;
- rozbudowa systemu kanalizacji deszczowej;
- rozbudowa instalacji elektroenergetycznej;
- rozbudowa instalacji wodno-kanalizacyjnej z przyłączami;
- rewitalizacja nawierzchni trawiastej na terenie Parku;
- zarybianie stawu.

Celem zaplanowanych działań jest podniesienie atrakcyjności terenu i na powrót stworzenie atrakcyjnej przestrzeni publicznej dla mieszkańców obszaru rewitalizacji Miechowa, która będzie miejscem wypoczynku, rekreacji i spotkań lokalnej społeczności.

Rysunek 38. Obecny wygląd i stan zagospodarowania Parku Miejskiego

Źródło: Dokumentacja projektowa Atelier Architektury Radosław Żubrycki

Rysunek 39. Wstępne wizualizacje modernizacji Parku Miejskiego w Miechowie

Źródło: Dokumentacja projektowa Atelier Architektury Radosław Żubrycki

Spełnienie aspektów rewitalizacji przez projekt:

sfera społeczna	sfera gospodarcza	sfera przestrzenno-funkcjonalna	sfera środowiskowa	sfera techniczna
x		**x**	**x**	**x**

Produkt projektu: Zrewitalizowana przestrzeń publiczna o powierzchni 7,35 ha.

Rezultat: Procent mieszkańców obszaru rewitalizacji korzystających ze zrewitalizowanej infrastruktury: 80%.

Uzasadnienie ujęcia projektu na liście podstawowej:

- przestrzeń zdegradowana, nieatrakcyjna dla mieszkańców, coraz częściej przez nich omijana;
- park utracił swoje dawne funkcje społeczne, stał się miejscem gdzie częściej dochodzi do rożnego rodzaju zachowań patologicznych;
- rozluźniające się więzi społeczne;
- brak atrakcyjnego miejsca rekreacji i wypoczynku dla różnych grup mieszkańców Miechowa;
- duże oddziaływanie projektu.

Realizowane cele Gminnego Programu Rewitalizacji: Cel strategiczny 1. Budowanie poczucia odpowiedzialności za miejsce do życia (1.2, 1.3, 1.1), cel strategiczny 2. Odbudowa zaufania i więzi wewnątrzwspólnotowych (2.2).

Projekty powiązane:

- Modernizacja amfiteatru przy Domu Kultury w Miechowie wraz z zagospodarowaniem terenu (lista podstawowa projekt nr 8.1.5);
- Akcja szansa - program przeciw wykluczeniu społecznemu (lista podstawowa projekt nr 8.1.14);
- Współpraca Twoją szansą - utworzenie spółdzielni socjalnej (lista podstawowa projekt nr 8.1.15);
- Remont i doposażenie miejsca rekreacyjnego w parku miejskim w Miechowie (PROW, wartość projektu: 15 470 zł, okres realizacji: 2011).

8.1.2. Rewitalizacja zabytkowego centrum miasta w Miechowie

Wnioskodawca: Gmina Miechów
Wartość projektu: 4 500 000,00 PLN
Spodziewany czas realizacji: styczeń 2017 – grudzień 2019
Źródło finansowania: RPO WM, oś 11.1, środki własne
Lokalizacja: Podobszar rewitalizacji 1. Miechów – Centrum

Opis projektu: Przedmiotem projektu jest rewitalizacja centrum miasta tj. Placu Tadeusza Kościuszki, Rynku oraz przyległych do niego ulic.

Przedmiotem projektu będzie rewitalizacja przestrzeni publicznej Rynku poprzez wprowadzenie spójnych rozwiązań architektonicznych i komunikacyjnych zapewniających dostępność Rynku i Placu Kościuszki oraz przyległych ulic dla mieszkańców oraz turystów odwiedzających Bazylikę.

Zakres rewitalizacji obejmował będzie budowę i odbudowę nawierzchnie ulic wokół centralnego placu Rynku i Placu Kościuszki oraz przyległych ulic, ciągów pieszych przebiegających wzdłuż pierzei rynkowych i przylegających ulic, chodników, płyty środkowej z utwardzonym parkingiem, utworzenie parkingów dla samochodów oraz parkingów rowerowych z uwzględnieniem pełnego dostępu dla osób niepełnosprawnych. Dostosowane zostaną rozwiązania techniczne istniejących parkingów do nowej koncepcji zagospodarowania obszarów.

Rysunek 40. Obecny wygląd i stan zagospodarowania Rynku i okolic

Źródło: Pro Regio Consulting

W ramach rewitalizacji wykonana zostanie wymiana przebiegających tras infrastruktury technicznej zapewniającej dostęp do wody, kanalizacji i energii elektrycznej, budowa nowych sieci i przyłączy infrastruktury technicznej wodociągowej, kanalizacji sanitarnej i deszczowej. Na terenie objętym rewitalizacją zostanie wymienione także oświetlenie uliczne.

Rysunek 41. Obecny wygląd i stan zagospodarowania Placu Kościuszki

Źródło: Pro Regio Consulting

W ramach projektu planuje się także rewitalizacje zieleni poprzez pielęgnację istniejącej roślinności oraz nowe nasadzenia drzew i krzewów oraz odgrodzenie dróg zielenią izolacyjną.

Planuje się ujednolicić elementy małej architektury i wyposażenia w przestrzeni Rynku, Placu Kościuszki oraz przyległych ulic, a także montaż nowej fontanny w Rynku. Elementem projektu jest także renowacja znajdujących się na obu placach pomników.

Celem podejmowanych działań jest uzyskanie funkcjonalnych i estetycznych z punktu widzenia społecznego i przestrzennego rozwiązań zagospodarowania terenów poprzez kompleksowe odnowienie Rynku, Placu T. Kościuszki oraz przyległych do Rynku ulic.

Spełnienie aspektów rewitalizacji przez projekt:

sfera społeczna	sfera gospodarcza	sfera przestrzenno-funkcjonalna	sfera środowiskowa	sfera techniczna
x	**x**	**x**		**x**

Produkt projektu: Zrewitalizowana przestrzeń publiczna o powierzchni 2,04 ha.

Rezultat: Procent mieszkańców obszaru rewitalizacji korzystających ze zrewitalizowanej infrastruktury: 80%.

Uzasadnienie ujęcia projektu na liście podstawowej:

- rynek systematycznie traci swoje funkcje związane z szeroko pojętą przestrzenią publiczną, a dominującą staje się funkcja komunikacyjna, w tym parkingowa;
- rynek i jego najbliższe otoczenie traci swoje właściwości centrotwórcze;
- duży nieład architektoniczny w rejonie Rynku (chaos reklamowy, bardzo różny stan i wygląd poszczególnych elewacji, brak atrakcyjnych elementów małej architektury);
- rozluźniające się więzi społeczne;
- brak atrakcyjnego miejsca rekreacji i wypoczynku dla różnych grup mieszkańców Miechowa;
- duże oddziaływanie projektu.

Realizowane cele Gminnego Programu Rewitalizacji: Cel strategiczny 1. Budowanie poczucia odpowiedzialności za miejsce do życia (1.2), cel strategiczny 2. Odbudowa zaufania i więzi wewnątrzwspólnotowych (2.2), cel strategiczny 3. Wybór specjalizacji i wzrost atrakcyjności rynku pracy (3.1).

Projekty powiązane:

- Modernizacja amfiteatru przy Domu Kultury w Miechowie wraz z zagospodarowaniem terenu (lista podstawowa projekt nr 8.1.15);
- Współpraca Twoją szansą - utworzenie spółdzielni socjalnej (lista podstawowa projekt nr 8.1.15).

8.1.3. Budowa Centrum Wsparcia Osób z Niesprawnością Intelektualną i ich rodzin w miejscowości Strzeżów Drugi

Wnioskodawca: Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym
Wartość projektu: 4 500 000,00 PLN
Spodziewany czas realizacji: styczeń 2017 – grudzień 2019
Źródło finansowania: RPO WM, oś 11.2, środki własne
Lokalizacja: Podobszar rewitalizacji 7. Strzeżów Drugi

Opis projektu: Przedmiotem projektu jest przebudowa, rozbudowa i nadbudowa istniejącego budynku oświatowego w Strzeżowie II ze zmianą jego funkcji użytkowej dla potrzeb Centrum Wsparcia Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną i ich Rodzin.

Budynek oświatowy (dawna szkoła podstawowa) – wybudowany w latach 60. ubiegłego wieku - znajduje się w północno-wschodniej części terenu szkolnego w Strzeżowie Drugim na działce o numerze ewidencyjnym 155 i jest obecnie nieużytkowany. Dostęp do obiektu możliwy jest bezpośrednio z drogi krajowej E-7 (wymagana przebudowa zjazdu).

Ośrodek po przebudowie prowadził będzie dzienną oraz całodobową opiekę dla osób z niepełnosprawnością intelektualną, a także wspierał będzie rodziny tych osób. Na parterze wyremontowanego i dostosowanego do nowych funkcji obiektu znajda się przede wszystkim sale

terapeutyczne do prowadzenia działalności wspierającej, aktywizującej i rehabilitacyjnej. Tu także znajdą się i gabinety dla prowadzących zajęcia, duża sala wielofunkcyjna umożliwiająca spotkania uczestników zajęć i ich rodzin, a także zaplecze kuchenne z przyległą jadalnią, która może pełnić funkcję klubu czy sali aktywizacji i terapii zajęciowej. Ponadto na parterze budynku znajdować się będą m.in. szatnia z przyległą łazienką, węzły sanitarny dla kobiet i mężczyzn, wc personelu, pomieszczenia biurowe.

Wejście do budynku prowadzić będzie przez dobudowany wiatrołap, przed którym projektuje się zadaszony podjazd w formie wiaty i prowadzić będzie poprzez hall do przebudowanej wewnętrznej klatki schodowej z windą osobową. Wydzielona klatka schodowa łączyć będzie wszystkie kondygnacje nadziemne, tj. parter, piętro i poddasze.

W poziomie piętra znajdować się będzie miejsce całodobowego pobytu (mieszkanie) składające się z trzech pokoi z łazienkami oraz aneksu kuchennego dla pensjonariuszy domu.

Pomieszczenia na parterze oraz wymienione na piętrze użytkowane będą w głównej mierze przez „Środowiskowy dom samopomocy dla osób z upośledzeniem umysłowym". Pozostałe pomieszczenia na piętrze tj. m.in. pokój dziennego pobytu z przyległym aneksem kuchennym oraz z wc dostępnym z korytarza będą mogły być częścią wspólną dla „Środowiskowego domu samopomocy" oraz dla projektowanego na poddaszu „Rodzinnego domu pomocy".

W poziomie poddasza segmentu frontowego planowane jest urządzenie „Rodzinnego domu pomocy". W jego skład wchodzić dwa zespoły składające się każdy w dwóch pokoi 2-osobowych z przylegającymi łazienkami i wc. Ponadto znajdować się będzie pokój gościnny, pokój dzienny z aneksem kuchennym oraz pralnia z suszarnią.

Do poziomu piętra segmentu głównego przylegać będzie obszerny strych nad częścią rozbudowaną skrzydła zachodniego. Stanowił on będzie odrębną strefę pożarową i wydzielony będzie funkcjonalnie od pozostałej części budynku. Znajdować się na nim będzie kotłownia gazowa, mieszkanie pracownika kierującego rodzinnym domem pomocy oraz pomieszczenia gospodarczo-magazynowe. Pod częścią istniejącego budynku znajdować będą pomieszczenia gospodarczo-magazynowe.

Ostatecznie po zrealizowaniu projektu powstanie obiekt o powierzchni 730,48 m^2 wraz z drogą dojazdową (pożarową) o powierzchni 815,70 m^2 i utwardzonymi dojściami, dojazdami i parkingiem o łącznej powierzchni 695,66 m^2. Powierzchnia działki objętej zakresem projektowania wyniesie 6 460,00 m^2.

Dzięki stworzonej infrastrukturze możliwe będzie świadczenie usług na rzecz osób z niepełnosprawnością intelektualną, które będą w stanie zaspokoić potrzeby bytowe, zdrowotne, edukacyjne, w zakresie funkcjonowania codziennego, rodzinnego, obywatelskiego, komunikacji, aktywności zawodowej, w czasie wolnym osób objętych opieką w wyremontowanym obiekcie. Celem podejmowanych działań będzie uzyskanie maksymalnej samodzielności i niezależności każdej osoby z niepełnosprawnością intelektualną w funkcjonowaniu osobistym i społecznym. Planuje się ze obiekt będzie służył następującym grupom osób:

- w ramach wczesnego wspomagania rozwoju dziecka wsparciem objętych zostanie ok. 30 dzieci;
- w ramach OREW i WTZ stworzone zostaną mieszkania treningowe dla 6 podopiecznych;
- uruchomiona Świetlica Terapeutyczna „Moje Miejsce" obejmie wsparciem ok. 12 podopiecznych;
- uruchomiony Środowiskowy Dom Samopomocy obejmie wsparciem ok. 20 osób;
- uruchomiony Rodzinny Dom Pomocy obejmie wsparciem ok. 20 osób.

W ramach placówki stworzonych zostanie także ok. 30 nowych miejsc pracy związanych z obsługą i edukacja podopiecznych Centrum Wsparcia Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną i ich Rodzin.

Spełnienie aspektów rewitalizacji przez projekt:

sfera społeczna	sfera gospodarcza	sfera przestrzenno-funkcjonalna	sfera środowiskowa	sfera techniczna
x	**x**	**x**		**x**

Produkt projektu: Zrewitalizowany i rozbudowany obiekt o funkcjach społecznych – 1 szt.
Rezultat: Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem – 88 osób.
Uzasadnienie ujęcia projektu na liście podstawowej:

- niszczejący budynek byłej szkoły, który warto przywrócić do społecznego obiegu;
- brak miejsc opieki dziennej i długoterminowej dla osób z niepełnosprawnością intelektualną na terenie Miechowa i całego powiatu;
- rosnąca liczba osób niepełnosprawnych na obszarze rewitalizacji;
- duże oddziaływanie projektu.

Realizowane cele Gminnego Programu Rewitalizacji: cel strategiczny 2. Odbudowa zaufania i więzi wewnątrzwspólnotowych (2.3, 2.1).
Projekty powiązane:

- Stworzenie Strefy Aktywizacji i Rehabilitacji przy Domu Pomocy Społecznej dla mężczyzn niepełnosprawnych intelektualnie (lista podstawowa projekt nr 8.1.9);
- Akcja szansa - program przeciw wykluczeniu społecznemu (lista podstawowa projekt nr 8.1.14);
- Współpraca Twoją szansą - utworzenie spółdzielni socjalnej (lista podstawowa projekt nr 8.1.15);
- Nie jesteś sam - grupa wsparcia dla osób dotkniętych chorobą nowotworową i członków ich rodzin (lista podstawowa projekt nr 8.1.16).

8.1.4. Utworzenie Centrum opieki dziennej i doraźnej dla osób niesamodzielnych „Radość życia"

Wnioskodawca: Caritas Diecezji Kieleckiej
Wartość projektu: 600 000,00 PLN
Spodziewany czas realizacji: czerwiec 2017 – październik 2017
Źródło finansowania: RPO WM, oś 7.3, środki własne
Lokalizacja: Podobszar rewitalizacji 3. Miechów – rejon parku miejskiego
Opis projektu: Przedmiotem projektu jest rewitalizacja niszczejącego budynku dawnej restauracji Parkowa wraz ze zmianą funkcji obiektu na dzienny ośrodek wsparcia dla seniorów. W ramach prac budowlanych planuje się podział obecnej sali na mniejsze pomieszczenia, wyminę stolarki, poszycia dachu a także docieplenie i wymianę części instalacji wewnętrznych.

Po zakończeniu prac powstanie ośrodek wsparcia dziennego dla seniorów o powierzchni ok. 380 m^2, z ośmioma pomieszczeniami użytkowymi oraz niezbędnym zapleczem i sanitariatami. Osoby starsze znajdą tutaj dzienną opiekę wraz z wyżywieniem, programem terapeutycznym oraz w miarę potrzeby wsparciem w zakresie rehabilitacji i profilaktyki zdrowia.

W skąd ośrodka wejdą:

- pokój dziennego pobytu do zajęć terapeutycznych grupowych oraz wypoczynku;
- pomieszczenie do prowadzenia terapii indywidualnej, poradnictwa, mogące pełnić równocześnie funkcję pokoju do wypoczynku;
- pomieszczeniem kuchenne (lub aneks kuchenny);
- pomieszczenia zwiększające funkcjonalność i możliwości ośrodka.

Seniorzy powyżej 60. roku życia znajdą tutaj możliwość zagospodarowania wolnego czasu, wsparcia swojej aktywności oraz podtrzymania dotychczasowej sprawności poprzez zapobieganie bierności i utrwalania postaw pasywnych, a także wczesną interwencję w zakresie profilaktyki zdrowia.

Zajęcia w placówce będą odbywać się w formie zarówno indywidualnej pracy terapeutycznej, jak i zajęć grupowych. Do aktywizacji i usprawniania uczestników, w zależności od potrzeb będą wykorzystywane następujące formy terapii zajęciowej i ruchowej: arteterapia, muzykoterapia, biblioterapia, choreoterapia, terapia kulinarna, terapia reminiscencyjna, terapia informatyczna, terapia rozrywkowa, ergoterapia, terapia ruchowa.

W placówce prowadzone będą także usługi wspomagające polegające na udzielaniu informacji, edukacji, wsparcia i poradnictwa, zarówno dla uczestników, jak i ich rodzin. Działania wspomagające rodzinę osoby starszej będą miały wymiar indywidualny i będą polegać na

współpracy z rodziną w zakresie rozwiazywania problemów podopiecznych, wskazywaniu rozwiązań mających na celu poprawę funkcjonowania podopiecznego np. wskazywaniu instytucji zajmujących się problematyką będącą źródłem trudności, udzielaniu wsparcia w zachowaniu więzi rodzinnych i nawiązywaniu kontaktów z współuczestnikami, przeprowadzaniu rozmów wspierających, udzielaniu wskazówek i informacji pomagających opiekunom rodzinnym w opiece nad seniorem. Placówki w ramach realizacji usług wspomagających będą także udzielać wsparcia psychologicznego oraz wskazywać uczestnikom i ich rodzinom możliwości spędzania czasu wolnego poza placówką, w tym motywować ich do podjęcia aktywności i uczestnictwa w zajęciach i imprezach organizowanych poza placówką.

Powstała w wyniku realizacji projektu placówka funkcjonować będzie przez cały rok, we wszystkie dni robocze (z wyjątkiem okresu przeprowadzania prac remontowych lub sytuacji awaryjnych), co najmniej 8 godzin dziennie, w godzinach dostosowanych do potrzeb uczestników i ich rodzin.

Usługi realizowane będą w oparciu o indywidualne plany działania. W celu ich określenia oraz ustalenia zakresu świadczonych usług placówka powoła zespół terapeutyczny, do zadań którego należeć będzie m.in. .

- opracowywanie diagnozy potrzeb i możliwości psychofizycznych uczestników;
- ustalenie form i metod pracy;
- opracowywanie indywidualnych planów działania i ich okresowa ocena.

Planuje się, iż w ośrodku zatrudniony zostanie następujący personel: kierownik, opiekun, terapeuta zajęciowy, animator kulturalny, pracownik socjalny, asystent osoby niepełnosprawnej, psycholog, fizjoterapeuta, pielęgniarka.

Celem projektu jest zwiększenie dostępność usług społecznych dla osób starszych, w tym w szczególności aktywizacja psychofizyczna seniorów i zapobieganie u tych osób poczuciu izolacji i odrzucenia, a także ułatwienie funkcjonowania rodzinom osób starszym, poprzez zapewnienie opieki nad tymi osobami w godzinach kiedy rodziny są czynne zawodowo.

Spełnienie aspektów rewitalizacji przez projekt:

sfera społeczna	sfera gospodarcza	sfera przestrzenno-funkcjonalna	sfera środowiskowa	sfera techniczna
x	**x**	**x**		**x**

Produkt projektu: Zrewitalizowany i rozbudowany obiekt o funkcjach społecznych – 1 szt.

Rezultat: Jednorazowa liczba osób objętych usługami opiekuńczymi: 87. Liczba nowoutworzonych miejsc pracy: 4 EPC.

Uzasadnienie ujęcia projektu na liście podstawowej:

- Diagnoza zjawisk społecznych przeprowadzona w gminie Miechów wykazała systematycznie rosnącą liczbę seniorów. Zjawisko to w najbliższych latach będzie się pogłębiać. Osoby te czują się często odrzucone i niepotrzebne, co przyspiesza procesy starzeniowe i prowadzi do pogłębiającej się niesamodzielności. Dodatkowo zjawisko to nakłada się na problem rozpadu więzi społecznych i rodzinnych, co powoduje że osoby te są często samotne. Z drugiej strony, konieczność zapewnienia opieki nad seniorami znacząco ogranicza możliwości zawodowe osób będących opiekunami seniorów.
- W świetle analizowanych zjawisk demograficznych stworzenie placówki dziennego wsparcia i opieki nad seniorami staje się w Miechowie wyzwaniem cywilizacyjnym oraz koniecznością z punktu widzenia zarówno jakości życia osób starszych, jak i możliwości rozwoju zawodowego obecnych opiekunów tych osób.

Realizowane cele Gminnego Programu Rewitalizacji: cel strategiczny 2. Odbudowa zaufania i więzi wewnątrzwspólnotowych (2.1, 2.2, 2.3).

Projekty powiązane:

- Akcja szansa - program przeciw wykluczeniu społecznemu (lista podstawowa projekt nr 8.1.14);
- Współpraca Twoją szansą - utworzenie spółdzielni socjalnej (lista podstawowa projekt nr 8.1.15).

8.1.5. Modernizacja amfiteatru przy Domu Kultury w Miechowie wraz z zagospodarowaniem terenu

Wnioskodawca: Gmina Miechów
Wartość projektu: 1 000 000,00 PLN
Spodziewany czas realizacji: styczeń 2017 – grudzień 2019
Źródło finansowania: RPO WM, oś 11.1, środki własne
Lokalizacja: Podobszar rewitalizacji 3. Miechów – rejon parku miejskiego

Opis projektu: Przedmiotem projektu jest przebudowa i rozbudowa sceny wraz z widownią (montaż 825 nowych siedzisk), a także zagospodarowanie terenu wokół Domu Kultury wraz z wykonaniem niezbędnej infrastruktury technicznej, w tym wymiana i rozbudowa oświetlenia amfiteatru, remont i przebudowa ogrodzenia i parkingu, rewitalizacja terenów zielonych wokół obiektu.

Modernizacja amfiteatru wpłynie na poprawę zdolności organizacyjnych Domu Kultury w zakresie organizacji dużych imprez plenerowych, wydarzeń artystycznych, festiwali, przeglądów i koncertów różnych gatunków muzycznych. Obecnie z uwagi na stan obiektu – zagrażający zdrowiu osób w nim przebywających większość wydarzeń organizowane jest w przylegającym do amfiteatru budynku Domu Kultury. To znacząco ogranicza zarówno dostępność oferty kulturalnej (sala dysponuje tylko 220 miejscami), jak i uniemożliwia organizowanie przedsięwzięć o charakterze bardziej rozrywkowym, dostępnych dla bardzo szerokiego grona odbiorców. Nierzadko też na organizowane przez Dom Kultury wydarzenia pragnie przyjść więcej osób niż może się zmieścić w sali DK – zmodernizowany i rozbudowany amfiteatr pozwoliłby zaspokoić potrzebę mieszkańców Miechowa dostępu do imprez i wydarzeń kulturalnych.

Po zrealizowaniu projektu całkowicie przebudowana zostanie scena obiektu, zyska tez pełne zadaszenie. Przebudowane zostaną trybuny i zainstalowane nowe siedziska. Zagospodarowany zostanie także teren wokół obiektu umożliwiając łatwiejsze dojście (dojścia, podjazdy, parking). Przebudowane zostanie także ogrodzenie amfiteatru, co zabezpieczy obiekt przed ew. aktami wandalizmu, a także wykonane zostanie odprowadzenie wody deszczowej poza obiekt. Całkowicie przebudowane zostanie oświetlenie amfiteatru oraz instalacja akustyczno-elektryczna. Nowe oblicze zyska także zieleń zarówno na obszarze obiektu, jak i w jego otoczeniu.

Po rewitalizacji obiekt będzie w stanie lepiej wypełniać swoje funkcje kulturotwórcze, możliwe będzie organizowanie większej liczby wydarzeń, dla większej liczy mieszkańców, a warunki udziału w wydarzeniach znacząco się poprawia.

Rysunek 42. Budynek Domu Kultury w Miechowie

Źródło: http://www.ckis.miechow.eu

Spełnienie aspektów rewitalizacji przez projekt:

sfera społeczna	sfera gospodarcza	sfera przestrzenno-funkcjonalna	sfera środowiskowa	sfera techniczna
x				**x**

Produkt projektu: Zrewitalizowany obiekt o funkcjach kulturalnych – 1 szt.

Rezultat: Procent mieszkańców obszaru rewitalizacji korzystających ze zrewitalizowanej infrastruktury: 80%.

Uzasadnienie ujęcia projektu na liście podstawowej:

- bardzo zły stan techniczny obiektu;

- nieatrakcyjne zagospodarowanie terenu wokół obiektu;
- trudności w organizowaniu atrakcyjnych wydarzeń kulturalnych w otwartej przestrzeni;
- duże oddziaływanie projektu.

Realizowane cele Gminnego Programu Rewitalizacji: Cel strategiczny 1. Budowanie poczucia odpowiedzialności za miejsce do życia (1.1, 1.2, 1.3), cel strategiczny 2. Odbudowa zaufania i więzi wewnątrzwspólnotowych (2.1, 2.3).

Projekty powiązane:

- Rewitalizacja parku miejskiego, w Miechowie (lista podstawowa projekt nr 8.1.1);
- Akcja szansa - program przeciw wykluczeniu społecznemu (lista podstawowa projekt nr 8.1.14);
- Współpraca Twoją szansą - utworzenie spółdzielni socjalnej (lista podstawowa projekt nr 8.1.15).

8.1.6. Remont budynku świetlicy wiejskiej oraz zagospodarowanie terenu w miejscowości Pstroszyce Drugie

Wnioskodawca: Gmina Miechów
Wartość projektu: 500 000,00 PLN
Spodziewany czas realizacji: styczeń 2017 – grudzień 2019
Źródło finansowania: RPO WM, oś 11.2, środki własne
Lokalizacja: Podobszar rewitalizacji 5. Pstroszyce Drugie

Opis projektu: Przedmiotem projektu jest kompleksowy remont świetlicy wiejskiej w Pstroszycach Drugich wraz z atrakcyjnym zagospodarowaniem terenu wokół budynku.

Budynek Świetlicy Wiejskiej w Pstroszycach Drugich jest to budynek wolnostojący bez podpiwniczenia. Składa się z dwóch segmentów - jeden segment z dachem dwuspadowym konstrukcji drewnianej kryty blachą trapezową oraz drugi segment ze stropodachem jednospadowym kryty papą asfaltową

Budynek wykonany metoda tradycyjną. Ściany budynku wykonane z cegły silikatowej, stropy żelbetowe. Do budynku prowadzą dwa wejścia frontowe od strony północno- wschodniej i dwa wejścia od strony południowo-zachodniej.

Teren przy budynku jest ogrodzony siatką na słupkach stalowych - ogrodzenie bardzo zniszczone.

W ramach projektu planuje się następujące prace:

- remont pomieszczeń w budynku świetlicy, w tym: wymianę stolarki okiennej z drewnianej na PCV, wymianę parapetów wewnętrznych i zewnętrznych, remont ścian i wykonanie nowych tynków oraz prace malarskie, wymianę stolarki wewnętrznej, wykonanie nowej posadzki, remont pieca kaflowego i komina, remont wszystkich sieci w budynku;
- remont pokrycia dachowego wraz z wykonaniem izolacji termicznej;
- docieplenie ścian zewnętrznych budynku;
- utwardzenie dojścia do obiektu (wykonanie chodników);
- budowa drewnianej altany w otoczeniu obiektu;
- budowa grilla o konstrukcji murowanej;
- remont ogrodzenia;
- budowa ogólnodostępnego placu zabaw.

Celem projektu jest podniesienie standardu, atrakcyjności i dostępności przestrzeni spotkań dla mieszkańców obszarów uznanych za zdegradowane w rejonie Pstroszyc, a poprzez to integrowanie mieszkańców, rozbudzanie więzi społecznych oraz zwiększanie poczucia lokalnej tożsamości i satysfakcji z miejsca zamieszkania.

Spełnienie aspektów rewitalizacji przez projekt:

sfera społeczna	sfera gospodarcza	sfera przestrzenno-funkcjonalna	sfera środowiskowa	sfera techniczna
x		**x**	**x**	**x**

Produkt projektu: Zrewitalizowany i rozbudowany obiekt o funkcjach społecznych – 1 szt.

Rezultat: Procent mieszkańców obszaru rewitalizacji korzystających ze zrewitalizowanej infrastruktury: 30%.

Uzasadnienie ujęcia projektu na liście podstawowej:

- bardzo zły stan techniczny obiektu oraz niewystarczająca liczba pomieszczeń w budynku;
- brak na terenie miejscowości miejsca spotkań dla większej liczby mieszkańców, a także podejmowania różnego rodzaju aktywności.

Realizowane cele Gminnego Programu Rewitalizacji: Cel strategiczny 1. Budowanie poczucia odpowiedzialności za miejsce do życia (1.4), cel strategiczny 2. Odbudowa zaufania i więzi wewnątrzwspólnotowych (2.1, 2.2).

Projekty powiązane:

- Akcja szansa - program przeciw wykluczeniu społecznemu (lista podstawowa projekt nr 8.1.14);
- Współpraca Twoją szansą - utworzenie spółdzielni socjalnej (lista podstawowa projekt nr 8.1.15).

8.1.7. Remont budynku świetlicy wiejskiej oraz zagospodarowanie terenu w miejscowości Dziewięcioły

Wnioskodawca: Gmina Miechów
Wartość projektu: 600 000,00 PLN
Spodziewany czas realizacji: styczeń 2017 – grudzień 2019
Źródło finansowania: RPO WM, oś 11.2, środki własne
Lokalizacja: Podobszar rewitalizacji 14. Dziewięcioły

Opis projektu: Przedmiotem projektu jest remont budynku świetlicy wiejskiej oraz zagospodarowanie terenu w Dziewięciołach.

W ramach prac remontowych planuje się m.in.:

- remont posadzek, w tym: rozebranie starych istniejących posadzek, rozebranie podłoża pod posadzki, wykonanie izolacji przeciwwilgociowej i termicznej poziomej podposadzkowej;
- remont sanitariatów, w tym: wykonanie nowych ścianek działowych, remont instalacji wodno-kanalizacyjnej, licowanie ścian płytkami, wykonanie nowych posadzek, montaż nowego osprzętu;
- wykonanie stolarki okiennej i drzwiowej, w tym: wymianę stolarki okiennej wraz z parapetami wewnętrznymi, wymianę stolarki drzwiowej, wymiana bram wjazdowych;
- roboty wewnętrzne wykończeniowe, w tym: wykonanie sufitów podwieszonych - roboty malarskie, okładziny ścian;
- remont istniejącej kuchni, w tym: przeróbki instalacji wodno-kanalizacyjnej w kuchni z montażem osprzętu (2 zlewy kuchenne podwójne), remont pieca kaflowego;
- remont instalacji elektrycznej, w tym: wymiana instalacji elektrycznej, wymiana osprzętu elektrycznego;
- prace termomodernizacyjne - docieplenie ścian budynku, docieplenie stropu;
- wykonanie chłodni;
- wykonanie ogrzewania i systemu klimatyzacji;
- remont nawierzchni dojazdu do budynku i miejsc postojowych
- zagospodarowanie terenu przed obiektem.

Celem projektu jest podniesienie standardu, atrakcyjności i dostępności przestrzeni spotkań dla mieszkańców obszarów uznanych za zdegradowane w rejonie miejscowości Dziewięcioły, a poprzez to integrowanie mieszkańców, rozbudzanie więzi społecznych oraz zwiększanie poczucia lokalnej tożsamości i satysfakcji z miejsca zamieszkania.

Spełnienie aspektów rewitalizacji przez projekt:

sfera społeczna	sfera gospodarcza	sfera przestrzenno-funkcjonalna	sfera środowiskowa	sfera techniczna
x		**x**	**x**	**x**

Produkt projektu: Zrewitalizowany i rozbudowany obiekt o funkcjach społecznych – 1 szt.

Rezultat: Procent mieszkańców obszaru rewitalizacji korzystających ze zrewitalizowanej infrastruktury: 30%.

Uzasadnienie ujęcia projektu na liście podstawowej:

- bardzo zły stan techniczny obiektu oraz niewystarczająca liczba pomieszczeń w budynku;
- brak na terenie miejscowości miejsca spotkań dla większej liczby mieszkańców, a także podejmowania różnego rodzaju aktywności.

Realizowane cele Gminnego Programu Rewitalizacji: Cel strategiczny 1. Budowanie poczucia odpowiedzialności za miejsce do życia (1.4), cel strategiczny 2. Odbudowa zaufania i więzi wewnątrzwspólnotowych (2.1, 2.2).

Projekty powiązane:

- Akcja szansa - program przeciw wykluczeniu społecznemu (lista podstawowa projekt nr 8.1.14);
- Współpraca Twoją szansą - utworzenie spółdzielni socjalnej (lista podstawowa projekt nr 8.1.15).

8.1.8. Rozbudowa szkoły podstawowej w Pojałowicach wraz z budową sali gimnastycznej

Wnioskodawca: Gmina Miechów

Wartość projektu: 4 000 000,00 PLN

Spodziewany czas realizacji: styczeń 2018 – grudzień 2020

Źródło finansowania: RPO WM, oś 11, środki własne

Lokalizacja: Podobszar rewitalizacji 12. Pojałowice – Szkoła

Opis projektu: Przedmiotem projektu jest rozbudowa i przebudowa szkoły podstawowej oraz budowa sali gimnastycznej wraz z zapleczem i infrastrukturą techniczną oraz zagospodarowanie terenu wokół obiektu.

W wyniku realizacji projektu powstaną cztery sale dydaktyczne oraz nowa sala gimnastyczna.

Inwestycja pozwoli znacząco poprawić warunki kształcenia, a także wychowania fizycznego. Obiekt, w tym w szczególności sala gimnastyczna będzie mogła w godzinach popołudniowych i w weekendy służyć wszystkim mieszkańcom przyczyniając się do odbudowy więzi społecznych, przeciwdziałania patologiom i poczuciu wykluczenia społecznego.

Spełnienie aspektów rewitalizacji przez projekt:

sfera społeczna	sfera gospodarcza	sfera przestrzenno-funkcjonalna	sfera środowiskowa	sfera techniczna
x		**x**		**x**

Produkt projektu: Zrewitalizowany obiekt o funkcjach edukacyjnych – 1 szt.

Rezultat: Liczba dzieci ucząca się w lepszych warunkach – 120 (rocznie).

Uzasadnienie ujęcia projektu na liście podstawowej:

- zły stan techniczny obiektu oraz niewystarczająca liczba pomieszczeń w budynku;
- brak sali gimnastycznej dla dzieci uczących się w placówce.

Realizowane cele Gminnego Programu Rewitalizacji: Cel strategiczny 1. Budowanie poczucia odpowiedzialności za miejsce do życia (1.4), cel strategiczny 2. Odbudowa zaufania i więzi wewnątrzwspólnotowych (2.2).

Projekty powiązane:

- Realizacja programów rozwojowych w szkołach podstawowych w gminie (PO KL, wartość projektu: 1 619 914,14 zł, okres realizacji: 2011-2012).

8.1.9. Rozbudowa Domu Pomocy Społecznej w Miechowie i Stworzenie Strefy Aktywizacji i Rehabilitacji dla mężczyzn niepełnosprawnych intelektualnie

Wnioskodawca: Powiat Miechowski – Dom Pomocy Społecznej

Wartość projektu: 1 800 000,00 PLN
Spodziewany czas realizacji: wrzesień 2017 – grudzień 2018
Źródło finansowania: RPO WM, oś 11, PFRON, środki własne
Lokalizacja: poza obszarem rewitalizacji, projekt ważny z punktu widzenia rozwiązywania problemów obszaru rewitalizacji
Opis projektu: Przedmiotem projektu jest rozbudowa i doposażenie działającego obecnie budynku Domu Pomocy Społecznej o pomieszczenia przeznaczone do działań aktywizacyjnych, rehabilitacyjnych, terapeutycznych, kulturalnych i społecznych.

Inwestycja dotyczy funkcjonującej placówki, w której obecnie przebywa 85 pensjonariuszy - dorosłych mężczyzn niepełnosprawnych intelektualnie, wśród których są osoby poruszające się na wózkach inwalidzkich, niedowidzące, niedosłyszące, z otępieniem, z cechami autystycznymi i współistniejącymi rozpoznaniami psychicznymi. Z uwagi na fakt, iż rozwój niepełnosprawnych mieszkańców jest utrudniony, konieczne jest podejmowanie takich oddziaływań terapeutycznych, które podtrzymają nabyte już przez nich umiejętności i jednocześnie będę stymulować ich rozwój psychospołeczny. Aby zapewnić optymalne warunki do takich działań, konieczna jest rozbudowa istniejącego już budynku DPS.

W ramach projektu powstanie 8 pomieszczeń terapeutycznych (sala rehabilitacji ruchowej, sala doświadczania świata, gabinet psychologa, pracownia muzykoterapeutyczna, pracownia plastyczna i florystyczna, pracownia stolarska, pracownia komputerowa, „Kino za Rogiem"). Całość o łącznej powierzchni 280 m^2.

Celem podejmowanych działań jest m.in.:

- podniesienie jakości życia odbiorców programu, optymalizacja funkcjonowania psychospołecznego, aktywizacja społeczna, ruchowa, poznawcza, stymulacja sensoryczna i polisensoryczna, integracja społeczna, przeciwdziałanie izolacji społecznej, minimalizowanie deficytów edukacyjno-kulturowych, stymulowanie rozwoju emocjonalnego, społecznego, poznawczego, kulturalnego, stymulowanie myślenia twórczego, budowanie poczucia własnej wartości oraz pozytywnej samooceny, stwarzanie możliwości do rozwoju zainteresowań i przestrzeni do własnej, twórczej aktywności;
- tworzenie nowych miejsc pracy (zmniejszenie bezrobocia);
- powstanie strefy aktywności dla osób potrzebujących wsparcia, aktywizacji, rehabilitacji społecznej, zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz osób poszukujących miejsc stwarzających możliwość aktywnego i twórczego spędzania czasu;
- stworzenie warunków do optymalnego wykorzystania zasobów DPS (kompleksowe korzystanie z walorów terapeutycznych Parku Sensorycznego i Strefy Aktywizacji i Rehabilitacji);
- kształtowanie zdrowego i prospołecznego stylu życia;
- przeciwdziałanie izolacji społecznej wynikającej ze stereotypów i barier mentalnych oraz niewiedzy i braku świadomości społeczeństwa nt. osób niepełnosprawnych.

Realizacja projektu przyczyni się do podniesienie jakości życia oraz integracji społecznej zarówno mieszkańców DPS, jak i osób ze środowiska (dzieci, młodzieży i dorosłych), starszych, samotnych, chorych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym ze względu na ubóstwo, niezaradność życiową, bezrobocie, alkoholizm itp. Zakłada się, iż także osoby spoza ośrodka borykające się z różnymi problemami natury zdrowotnej i społecznej będą mogły korzystać z szerokiej oferty zajęć rehabilitacyjnych, terapeutycznych, kulturalnych i edukacyjnych w rozbudowanym obiekcie.

Spełnienie aspektów rewitalizacji przez projekt:

sfera społeczna	sfera gospodarcza	sfera przestrzenno-funkcjonalna	sfera środowiskowa	sfera techniczna
x	**x**			

Produkt projektu: Zrewitalizowany i rozbudowany obiekt o funkcjach społecznych – 1.
Rezultat: Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem 450 (85 pensjonariuszy, 365 osób spoza DPS – mieszkańców Gminy Miechów). Stworzenie 3 nowych miejsc

pracy (w wymiarze 0,5 EPC każde) dla osób ze specjalizacją: fizjoterapeuta, instruktor terapii zajęciowej, terapeuta integracji sensorycznej.

Uzasadnienie ujęcia projektu na liście podstawowej:

- projekt o kluczowym znaczeniu dla obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji gminy Miechów z uwagi na dużą liczbę osób wymagających wsparcia terapeutycznego i rehabilitacyjnego oraz deficyt tego typu placówek na obszarze całego powiatu miechowskiego.

Realizowane cele Gminnego Programu Rewitalizacji: Cel strategiczny 2. Odbudowa zaufania i więzi wewnątrzwspólnotowych (2.1, 2.3).

Projekty powiązane:

- Budowa Centrum Wsparcia Osób z Niesprawnością Intelektualną i ich rodzin w miejscowości Strzeżów Drugi (lista podstawowa projekt nr 8.1.3);
- Utworzenie Centrum opieki dziennej i doraźnej dla osób niesamodzielnych „Radość życia" (lista podstawowa projekt nr 8.1.4);
- Akcja szansa - program przeciw wykluczeniu społecznemu (lista podstawowa projekt nr 8.1.14);
- Współpraca Twoją szansą - utworzenie spółdzielni socjalnej (lista podstawowa projekt nr 8.1.15).

8.1.10. Udrożnienie systemu komunikacji poprzez budowę parkingu P&R na trasie Szybkiej Kolei Aglomeracyjnej

[**zadanie 1.** Udrożnienie systemu komunikacji poprzez budowę parkingów P&R na trasie Szybkiej Kolei Aglomeracyjnej w Gminie Miechów; **zadanie 2.** Udrożnienie systemu komunikacji poprzez budowę parkingu P&R na trasie Szybkiej Kolei Aglomeracyjnej w Miechowie]

Wnioskodawca: Gmina Miechów

Wartość projektu: 5 000 000,00 PLN

Spodziewany czas realizacji: styczeń 2017 – grudzień 2019

Źródło finansowania: RPO WM, oś 7, środki własne

Lokalizacja: obszar zdegradowany – Miechów (Podmiejska-Partyzantów-Kopernika, rejon 331 680), Podleśna Wola, Pstroszyce Pierwsze, Pstroszyce Drugie, Widnica, Zagorzyce rejon 335 700, obszar zdegradowany – Kamieńczyce, Jaksice, Celiny Przesławickie, Przesławice rejon: 335 740 oraz obszar zdegradowany – Wymysłów, Poradów, Parkoszowice, Sławice Szlacheckie, Wielki Dół, Szczepanowice, Glinica rejon: 335 750.

Opis projektu: Przedmiotem projektu jest budowa parkingu P&R na trasie Szybkiej Kolei Aglomeracyjnej na obszarze gminy Miechów (w mieście Miechowie oraz w miejscowościach Kamieńczyce, Szczepanowice, Pstroszyce Pierwsze [Dziadówki]).

Projekt jest elementem szerszych działań prowadzonych na obszarze gminy Miechów, w ramach których powstanie system Park&Ride oraz Bike&Ride z miejscami postojowymi oraz jezdniami manewrowymi przy stacjach kolejowych położnych w przebiegu linii kolejowej w granicach administracyjnych gminy.

W ramach projektu w każdej z trzech miejscowości powstaną parkingi o różnej liczbie stanowisk postojowych dostosowanych do lokalnego zapotrzebowania:

- Miechów – 133 miejsca postojowe + 9 miejsc dla osób niepełnosprawnych + 1 miejsce postojowe w ramach Kiss&Ride + 3 miejsca postojowe dla TAXI + 4 miejsca postojowe dla autobusów/busów oraz obiekt typu Bike&Ride z 12 stanowiskami postojowymi;
- Kamieńczyce - 58 miejsc postojowych + 6 miejsca dla osób niepełnosprawnych oraz obiekt typu Bike&Ride;
- Szczepanowice – 8 miejsc postojowych + 2 miejsca dla osób niepełnosprawnych oraz obiekt typu Bike&Ride;
- Pstroszyce Pierwsze [Dziadówki] – 20 miejsc postojowych + 2 miejsca dla osób niepełnosprawnych oraz obiekt typu Bike&Ride.

W każdej z lokalizacji powstaną także jezdnie manewrowe dwukierunkowe (szer. 5 m), chodniki (szer. 2 m), a także wykonana zostanie sieć kanalizacyjna oraz oświetlenie. Projektowane parkingi będą dostosowane do obsługi pojazdów elektrycznych – każdy z nich zostanie wyposażony w terminale stykowe do ładowania pojazdów elektrycznych w trybie 8-godzinnym.

Cała inwestycja znacząco ułatwi komunikację gminy Miechów z centrum aglomeracji, zaś wybudowana infrastruktura parkingowa zachęci mieszkańców do korzystania z kolei w miejsce dojazdów do Krakowa samochodami.

Spełnienie aspektów rewitalizacji przez projekt:

sfera społeczna	sfera gospodarcza	sfera przestrzenno-funkcjonalna	sfera środowiskowa	sfera techniczna
	x	**x**		**x**

Produkt projektu: Liczba nowo wybudowanych parkingów – 4, liczba nowych miejsc postojowych – 243.

Rezultat: Procent mieszkańców obszaru rewitalizacji korzystających ze zrewitalizowanej infrastruktury – 20%.

Uzasadnienie ujęcia projektu na liście podstawowej:

- projekt ważny dla lepszego skomunikowania obszarów zdegradowanych ze sobą oraz obszarów zdegradowanych ze stolica regionu, co otwiera lepsze perspektywy pracy dla mieszkańców gminy Miechów, ale też daje możliwość rozwoju społeczno-gospodarczego Miechowa poprzez zwiększenie jego dostępności i atrakcyjności z kierunku Krakowa.

Realizowane cele Gminnego Programu Rewitalizacji: Cel strategiczny 1. Budowanie poczucia odpowiedzialności za miejsce do życia (1.5), cel strategiczny 3. Wybór specjalizacji i wzrost atrakcyjności rynku pracy (3.3).

Projekty powiązane:

- Udrożnienie systemu komunikacyjnego Powiatu Miechowskiego - część II (MRPO, wartość projektu: 12 186 754,53 zł, okres realizacji: 2009).

8.1.11. Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Biskupice, Falniów i Falniów Wysiołek, gm. Miechów

Wnioskodawca: Gmina Miechów

Wartość projektu: 6 200 000,00 PLN

Spodziewany czas realizacji: styczeń 2017 – grudzień 2020

Źródło finansowania: PROW, środki własne

Lokalizacja: poza obszarem rewitalizacji, projekt ważny z punktu widzenia rozwiązywania jakości życia mieszkańców

Opis projektu: Przedmiotem projektu jest budowa nowej sieci kanalizacyjnej długości 14 km obsługującej docelowo miejscowości Biskupice, Falniów i Falniów Wysiołek. W ramach inwestycji planuje się budowę zarówno kolektorów grawitacyjnych, jak i tłocznych. Po zakończeniu inwestycji do nowej sieci będzie mogło się przyłączyć ok. 180 gospodarstw domowych. Projekt jest gotowy do realizacji i objęty aktualnym pozwoleniem na budowę.

Projekt jest kontynuacja wcześniejszych prac, których celem ma być systematyczne skanalizowanie całej gminy, a tym samym poprawa jakości życia mieszkańców oraz jakości środowiska.

Spełnienie aspektów rewitalizacji przez projekt:

sfera społeczna	sfera gospodarcza	sfera przestrzenno-funkcjonalna	sfera środowiskowa	sfera techniczna
x			**x**	**x**

Produkt projektu: Wybudowana nowa sieć kanalizacyjna – 14 km.

Rezultat: Liczba obiektów nowo podłączonych do sieci kanalizacyjnej – 180.

Uzasadnienie ujęcia projektu na liście podstawowej:

- brak dostępności podstawowej infrastruktury na części obszarów gminy;
- rosnący odpływ mieszkańców;
- zanieczyszczenia wód gruntowych i gleby zrzucanymi nieczystościami;
- konsekwentna kanalizacja całej gminy.

Realizowane cele Gminnego Programu Rewitalizacji: cel strategiczny 1. Tworzenie warunków dla szerokiej integracji społecznej (1.5).

Projekty powiązane:

- Budowa sieci wodociągowej oraz rozbudowa sieci kanalizacyjnej w Gminie Miechów (PROW, wartość projektu: 1 438 553,13 zł, okres realizacji: 2014-2015).
- Budowa sieci kanalizacyjnej w Gminie Miechów (PROW, wartość projektu: 2 507 993,28 zł, okres realizacji: 2013-2015).

8.1.12. Poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej w Gminie Miechów

Wnioskodawca: Gmina Miechów
Wartość projektu: 4 700 000,00 PLN
Spodziewany czas realizacji: styczeń 2017 – grudzień 2019
Źródło finansowania: RPO WM, oś 4, środki własne
Lokalizacja: Obszar rewitalizacji

Opis projektu: Przedmiotem projektu jest poprawa efektywności energetycznej w 5 obiektach użyteczności publicznej należących do Gminy Miechów, w tym Szkoły Podstawowej w Pojałowicach, Szkoły Podstawowej w Jaksicach, budynku zaplecza sportowego w Miechowie, siedziby GOPS, ośrodka zdrowia w Nasiechowicach.

Zakres prac jest różny w zależności pod poszczególnych lokalizacji, stanu budynku i stwierdzony w trakcie audytów energetycznych potrzeb. Zasadniczo jednak prace obejmują:

- docieplenie ścian zewnętrznych;
- docieplenie stropodachu;
- wymianę stolarki okiennej;
- wymianę drzwi zewnętrznych;
- wymianę obróbek blacharskich związanych z termomodernizacją budynku;
- wymianę opraw oświetleniowych na oprawy typu LED wraz z częściową wymianą instalacji elektrycznej.

Szczegółowy zakres dla każdej z lokalizacji został przedstawiony w dokumentacji technicznej opracowanej odrębnie dla każdej z lokalizacji.

Celem podejmowanych działań jest poprawa efektywności energetycznej obiektów publicznych, obniżenie ich kosztów utrzymania, a także poprawa jakości powietrza na terenie gminy.

Spełnienie aspektów rewitalizacji przez projekt:

sfera społeczna	sfera gospodarcza	sfera przestrzenno-funkcjonalna	sfera środowiskowa	sfera techniczna
			x	**x**

Produkt projektu: Liczba obiektów poddana głębokiej termomodernizacji – 6 obiektów.

Rezultat: Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej o 40% GJ/rok. Roczny spadek emisji gazów cieplarnianych - 63%. Ilość zaoszczędzonej energii pierwotnej - 64%.

Uzasadnienie ujęcia projektu na liście podstawowej:

- potrzeba obniżenia emisji substancji szkodliwych do atmosfery oraz obniżenia kosztów utrzymania obiektów publicznych;
- zachęcanie mieszkańców do podejmowania działań na rzecz ochrony powietrza poprzez dawanie przez gminę przykładu i podejmowanie takich działań w zakresie obiektów pozostających własność komunalną.

Realizowane cele Gminnego Programu Rewitalizacji: Cel strategiczny 1. Budowanie poczucia odpowiedzialności za miejsce do życia (1.6).

Projekty powiązane:

- Wykorzystanie OZE, przekształcenie istniejących systemów ogrzewania w bardziej przyjazne dla środowiska, termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej Gminy Miechów (MRPO, wartość projektu: 2 860 543, 18 zł, okres realizacji: 2010-2011).

8.1.13. Podniesienie jakości edukacji w gimnazjum oraz szkołach podstawowych Miechowa

Wnioskodawca: Gmina Miechów
Wartość projektu: 600 000,00 PLN
Spodziewany czas realizacji: styczeń 2017 – grudzień 2019
Źródło finansowania: RPO WM (EFS), środki własne
Lokalizacja: Obszar rewitalizacji i obszar zdegradowany

Opis projektu: Przedmiotem projektu jest organizacja zajęć pozalekcyjnych i innych wydarzeń aktywizujących dzieci i młodzież. Zajęcia będą dotyczyły przede wszystkim kompetencji kluczowych w zakresie nauk matematyczno-przyrodniczych i języka i języków obcych.

Szybki rozwój techniki powoduje, że wąska, specjalistyczna wiedza ulega szybkiej dezaktualizacji. Coraz mniej prawdopodobne staje się pozostawanie przy wyuczonym zawodzie przez całe życie. Jednocześnie wiedzę czysto faktograficzną można coraz łatwiej i coraz szybciej pozyskać dzięki powszechnej dostępności technik informacyjno-komputerowych i Internetowi. W tej sytuacji konieczne jest orientowanie edukacji na kształtowanie takich umiejętności i postaw, które zapewnią funkcjonowanie w warunkach nowoczesnej gospodarki oraz przeciwdziałać będą wykluczeniu społecznemu.

Kształtowanie kompetencji kluczowych w znacznym zakresie objęte jest obowiązującą podstawą programową. Rozwój tych kompetencji w nauczaniu szkolnym realizowany jest niejako przy okazji w ramach „klasycznych" przedmiotów nauczania - nie stanowi wyodrębnionego przedmiotu, nie odbywa się w ramach wydzielonych zajęć, nie podlega niezależnemu ocenianiu. Istnieją jednak różnice w definiowaniu unijnych kompetencji kluczowych i krajowych umiejętności szkolnych. Nawet kompetencje kluczowe, wydawałoby się całkowicie zbieżne z programem szkolnym, mają swoją specyfikę. Np. kompetencja komunikacji w języku obcym jest rozumiana jako umiejętność wyrażania myśli i poglądów w języku obcym, nawiązania kontaktów, dyskusji z uwzględnieniem różnic kulturowych. Sprawa poprawności językowej nie jest dla oceny tej kompetencji pierwszorzędna. Inaczej jest w przypadku nauczania języka obcego w szkole, gdzie istotną sprawą jest poprawność językowa, znajomość gramatyki, bogactwo słownictwa. Zasadnicze dla projektu kompetencje matematyczno-przyrodnicze ujmujemy jako umiejętność rozwijania i wykorzystania myślenia naukowego w celu rozwiązywania problemów występujących w życiu codziennym. Kompetencje naukowe i techniczne odnosimy do zdolności wykorzystywania wiedzy i metodologii do wyjaśniania świata przyrody, w celu formułowania pytań i wyciągania wniosków opartych na dowodach.

Działania edukacyjne mające na celu rozwój kompetencji kluczowych polegać będą na prowadzeniu dodatkowych zajęć stanowiących uzupełnienie programu szkolnego. Cechą tych przedsięwzięć powinno być skupienie się wyłącznie na kompetencjach kluczowych rozumianych w sposób zdefiniowany w dokumentach unijnych.

Realizacja projektu ma doprowadzić do wzmocnienia sprawności uczniów w zakresie nauk ścisłych oraz języków obcych (przede wszystkim języka angielskiego), a przez to zwiększyć ich szanse na uzyskanie dobrze płatnych, oczekiwanych przez rynek, zawodów. Ma to przezwyciężyć także zjawisko dziedziczenia braku wykształcenia, biedy na obszarze rewitalizacji. Edukacyjne wsparcie w zakresie kompetencji kluczowych ma wzmocnić poczucie wartości uczniów i wyzwolić w nich większe aspiracje, przezwyciężające kompleks peryferyjności.

Spełnienie aspektów rewitalizacji przez projekt:

sfera społeczna	sfera gospodarcza	sfera przestrzenno-funkcjonalna	sfera środowiskowa	sfera techniczna
x	**x**			

Produkt projektu: Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych – 730.

Rezultat: Procent dzieci z obszaru rewitalizacji, które pozyskają nowe umiejętności i wiedzę dzięki uczestnictwie w projekcie – 20%.

Uzasadnienie ujęcia projektu na liście podstawowej:

- działania skierowane na aktywizacje dzieci i młodzieży;
- objęcie działaniami dużej grupy dzieci;
- brak wiary we własne siły i postawa bierna dzieci i młodzieży na obszarze rewitalizacji;
- konieczność podnoszenie jakości edukacji to jeden ze zdiagnozowanych problemów na obszarze rewitalizacji.

Realizowane cele Gminnego Programu Rewitalizacji: Cel strategiczny 1. Budowanie poczucia odpowiedzialności za miejsce do życia (1.3).

Projekty powiązane:

- Realizacja programów rozwojowych w szkołach podstawowych w gminie (PO KL, wartość projektu: 1 619 914,14 zł, okres realizacji: 2011-2012).

8.1.14. Akcja szansa - program przeciw wykluczeniu społecznemu

Wnioskodawca: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Miechowie

Wartość projektu: 900 000,00 PLN

Spodziewany czas realizacji: styczeń 2018 – grudzień 2020

Źródło finansowania: RPO WM działanie 9.1.1. (EFS), środki PUP, inne programy grantowe związane z przeciwdziałaniem wykluczeniu oraz środki własne

Lokalizacja: Cały obszar rewitalizacji

Opis projektu: Przedmiotem projektu jest podjęcie szeregu działań, których efektem będzie poprawa oraz wzmocnienie szans na aktywizację społeczną, wyjście z kryzysu osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz wzrost poziomu aktywności zawodowej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym w gminie Miechów.

Przyczyną pogłębiającego się wykluczenia społecznego osób korzystających z pomocy społecznej w Gminie jest ubóstwo połączone ze zjawiskiem uzależnienia od pomocy społecznej oraz niepełnosprawność i bezrobocie. Rosnący na przełomie lat poziom bezrobocia jest główną przyczyną ubóstwa oraz destrukcyjnie wpływa na klientów pomocy społecznej, powodując u nich bierność, niską samoocenę i brak wiary we własne możliwości w zdobyciu pracy. Bez fachowej pomocy nie nastąpi integracja społeczna i zawodowa tych osób oraz ich rodzin, które pozostają wykluczone społecznie. Dlatego ważne jest stworzenie kompleksowego wsparcia i objęcie nim osób wykluczonych społecznie.

Celem projektu jest zwiększenie mobilności i aktywności uczestników, ukierunkowane na powrót na rynek pracy, poprzez zwiększenie samodzielności i zaradności, wzrost umiejętności organizacji dobrej i sprawnej opieki nad dziećmi, zwiększenie świadomości i motywacji do podjęcia pracy.

Działania obejmują uczestnictwo beneficjentów w klubie integracji społecznej oraz w szkoleniach i kursach. W ramach programu realizowane są też usługi o charakterze edukacyjnym, zdrowotnym i społecznym, których celem jest wsparcie mobilności na rynku pracy, pozwalające na przezwyciężenie indywidualnych barier w powrocie na rynek pracy oraz upowszechnienie aktywnej integracji i pracy socjalnej.

Spełnienie aspektów rewitalizacji przez projekt:

sfera społeczna	sfera gospodarcza	sfera przestrzenno-funkcjonalna	sfera środowiskowa	sfera techniczna
x	**x**			

Produkt projektu: Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie – 120 osób (w okresie 2018 – 2020).

Rezultat: Liczba osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, które wzmocniły swoje szanse na zatrudnienie – 60 osób, w tym 5 osób niepełnosprawnych.

Uzasadnienie ujęcia projektu na liście podstawowej:

- rosnąca liczba osób zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- projekt ma wspierać osoby, które (często nie z własnej winy) znalazły się w gorszym położeniu (są zagrożone ubóstwem, wykluczeniem społecznym itp.), które poprzez udział w projekcie nabiorą większej wiary w swoje możliwości i będą w stanie usamodzielnić się na rynku pracy oraz lepiej odnaleźć się w lokalnej społeczności;
- szerokie oddziaływanie projektu.

Realizowane cele Gminnego Programu Rewitalizacji: cel strategiczny 2. Odbudowa zaufania i więzi wewnątrzwspólnotowych (2.1, 2.2, 2.3).

Projekty powiązane:

- Rewitalizacja parku miejskiego w Miechowie (lista podstawowa projekt nr 8.1.1);
- Budowa Centrum Wsparcia Osób z Niesprawnością Intelektualną i ich rodzin w miejscowości Strzeżów Drugi (lista podstawowa projekt nr 8.1.3);
- Utworzenie Centrum opieki dziennej i doraźnej dla osób niesamodzielnych „Radość życia" (lista podstawowa projekt nr 8.1.4);
- Modernizacja amfiteatru przy Domu Kultury w Miechowie wraz z zagospodarowaniem terenu (lista podstawowa projekt nr 8.1.15);
- Stworzenie Strefy Aktywizacji i Rehabilitacji przy Domu Pomocy Społecznej dla mężczyzn niepełnosprawnych intelektualnie (lista podstawowa projekt nr 8.1.15);
- Współpraca Twoją szansą - utworzenie spółdzielni socjalnej (lista podstawowa projekt nr 8.1.15);
- Nie jesteś sam - grupa wsparcia dla osób dotkniętych chorobą nowotworową i członków ich rodzin (lista podstawowa projekt nr 8.1.16);
- Warsztaty pozytywnych zmian (MRPO, wartość projektu: 49 490,00 PLN, okres realizacji: 2011);
- Rozbudowa i przebudowa istniejącego budynku Hospicjum w Miechowie (MRPO, wartość projektu: 1 509 325,02 PLN, okres realizacji: 2011-2012);
- Działaj dziś (RPO WM, wartość projektu: 1 293 345,12 PLN, okres realizacji: 2016-2018).

8.1.15. Współpraca Twoją szansą - utworzenie spółdzielni socjalnej

Wnioskodawca: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Miechowie
Wartość projektu: 200 000 PLN
Spodziewany czas realizacji: styczeń 2017 – grudzień 2020
Źródło finansowania: EFS, środki własne
Lokalizacja: Obszar rewitalizacji

Opis projektu: Przedmiotem projektu jest utworzenie spółdzielni socjalnej świadczącą usługi przede wszystkim na obszarze rewitalizacji gminy Miechów.

Celem projektu jest aktywizacja zawodowa osób w trudniejszym położeniu i wykluczonych społecznie w tym osób bezrobotnych i niepełnosprawnych, a także prowadzenie działalności społecznej na rzecz środowiska lokalnego. Działania skupią się na dostarczeniu wiedzy i praktycznych wskazówek w zakresie możliwości założenia spółdzielni socjalnej oraz przygotowanie osób uczestniczących w szkoleniu i doradztwie do prowadzenia i pracy w takim podmiocie.

W ramach projektu planowane jest:

- przygotowanie personelu do obsługi kadrowej, księgowej i prawnej przyszłej spółdzielni socjalnej;
- zwiększenie świadomości uczestników i nabycie fachowej wiedzy dotyczącej warunków sprzyjających rozwojowi spółdzielczości socjalnej;
- identyfikacja dziedzin, którymi może zająć się spółdzielnia socjalna na terenie danej gminy;
- uruchomienie spółdzielni socjalnej.

W ramach projektu planowane jest utworzenie 1 spółdzielni socjalnej osób fizycznych. Możliwe profile działalności spółdzielni to m.in.: usługi opiekuńcze, utrzymanie zieleni, usługi porządkowe, drobne usługi remontowo-budowlane.

Spełnienie aspektów rewitalizacji przez projekt:

sfera społeczna	sfera gospodarcza	sfera przestrzenno-funkcjonalna	sfera środowiskowa	sfera techniczna
x	**x**			

Produkt projektu: Liczba utworzonych przedsiębiorstw społecznych – 1 podmiot.

Rezultat: Liczba osób z grup defaworyzowanych, które rozpoczną działalność w spółdzielni – 5 osób.

Uzasadnienie ujęcia projektu na liście podstawowej:

- duża liczba osób bezrobotnych i niesamodzielnych życiowo na obszarze rewitalizacji, które potrzebują aktywnego wsparcia;
- potrzeba aktywizacji mieszkańców i włączenia ich w kreowanie zmian na terenie gminy, w tym także w obszarze pomocy społecznej;
- efekty projektu będą służyć mieszkańcom całego obszaru rewitalizacji gminy Miechów.

Realizowane cele Gminnego Programu Rewitalizacji: cel strategiczny 2. Odbudowa zaufania i więzi wewnątrzwspólnotowych (2.1), cel strategiczny 3. Wybór specjalizacji i wzrost atrakcyjności rynku pracy (3.1, 3.2).

Projekty powiązane:

- Rewitalizacja parku miejskiego w Miechowie (lista podstawowa projekt nr 8.1.1);
- Budowa Centrum Wsparcia Osób z Niesprawnością Intelektualną i ich rodzin w miejscowości Strzeżów Drugi (lista podstawowa projekt nr 8.1.3);
- Modernizacja amfiteatru przy Domu Kultury w Miechowie wraz z zagospodarowaniem terenu (lista podstawowa projekt nr 8.1.15);
- Stworzenie Strefy Aktywizacji i Rehabilitacji przy Domu Pomocy Społecznej dla mężczyzn niepełnosprawnych intelektualnie (lista podstawowa projekt nr 8.1.15);
- Akcja szansa - program przeciw wykluczeniu społecznemu (lista podstawowa projekt nr 8.1.14);
- Warsztaty pozytywnych zmian (MRPO, wartość projektu: 49 490,00 PLN, okres realizacji: 2011);
- Działaj dziś (RPO WM, wartość projektu: 1 293 345,12 PLN, okres realizacji: 2016-2018).

8.1.16. Nie jesteś sam - grupa wsparcia dla osób dotkniętych chorobą nowotworową i członków ich rodzin

Wnioskodawca: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Miechowie, Miechowskie Stowarzyszenie Silva Rerum

Wartość projektu: 30 000 PLN

Spodziewany czas realizacji: styczeń 2017 – grudzień 2017

Źródło finansowania: EFS, środki własne

Lokalizacja: Obszar rewitalizacji

Opis projektu: Przedmiotem projektu jest utworzenie grupy wsparcia dla osób dotkniętych chorobą nowotworową i członków ich rodzin.

Od roku 1999 obserwuje się stały wzrost liczby zachorowań na nowotwory, zarówno w przypadku mężczyzn, jak również u kobiet. W gminie i całym powiecie miechowskim współczynniki zachorowań na nowotwory u kobiet w przeliczeniu na 100 tys. kobiet są jedne z najwyższych w Małopolsce - 475,9/100 tys., najniższe są natomiast w powiecie nowosądeckim - 193,1/100 tys. Prognozuje się dalszy wzrost zachorowań na nowotwory w Polsce, ponieważ jesteśmy jednym z najszybciej starzejących się społeczeństw w Europie. Najbardziej wzrośnie zachorowalność na raka jelita grubego, raka prostaty u mężczyzn oraz raka piersi u kobiet.

W Miechowie rośnie liczba osób zmagająca się z chorobami onkologicznymi. Choroba nowotworowa jest sytuacją ciężką, budzącą wiele różnych, niekiedy bardzo trudnych emocji i

odczuć. Jest to zależne zarówno od stopnia nasilenia choroby, jak i indywidualnych psychicznych predyspozycji chorego. Osoba chorująca i jej bliscy potrzebują różnych form wsparcia, najczęściej poszukują wsparcia emocjonalnego i informacyjnego. To pierwsze polega głównie na odreagowaniu naturalnych, silnych emocji takich jak: strach, smutek, żal, gniew i złość. Druga forma wsparcia to przede wszystkim poszukiwanie informacji potrzebnych choremu m.in. o sposobach leczenia, polecanych placówkach, specjalistach. Takie wsparcie można uzyskać w grupie wsparcia dla osób chorujących i dla osób, które towarzyszą chorującym na nowotwory korzystając z bogatego źródło doświadczeń uczestników oraz siły tkwiącej w grupie.

W ramach projektu zaplanowano 10 weekendowych spotkań dla dwunastoosobowej grupy osób chorych wraz z rodzinami. Spotkania odbywałyby się raz w miesiącu, byłyby one prowadzone przez psychoonkologa. Dla chorujących onkologicznie uczestnictwo w grupie pozwoli na lepsze odnalezienie się w nowej sytuacji, radzenie sobie ze stresem i trudnymi emocjami, oswojeniu lęku przed nieznanym i budowanie poczucia nadziei i bezpieczeństwa. Osoby bliskie i towarzyszące choremu dowiedzą się jak skutecznie wspierać i mądrze towarzyszyć. W ramach projektu przewidziano również konsultacje indywidualne dla osób, którzy nie są gotowi uczestniczyć w spotkaniach zbiorowych.

Spełnienie aspektów rewitalizacji przez projekt:

sfera społeczna	sfera gospodarcza	sfera przestrzenno-funkcjonalna	sfera środowiskowa	sfera techniczna
x				

Produkt projektu: Utworzona grupa wsparcia dla osób dotkniętych chorobą nowotworową i członków ich rodzin – 1. Liczba osób uczęszczających na spotkania grupa wsparcia dla osób dotkniętych chorobą nowotworową i członków ich rodzin – 24 osoby.

Rezultat: Poprawa stanu psychofizycznego uczestników grupy wsparcia - 18 osób.

Uzasadnienie ujęcia projektu na liście podstawowej:

- rosnąca liczba osób chorujących na nowotwory;
- brak grupy wsparcia dla chorujących onkologicznie i ich rodzin;
- duża obawa mieszkańców Miechowa związanych z zapadalnością na choroby nowotworowe;
- duże oddziaływanie projektu.

Realizowane cele Gminnego Programu Rewitalizacji: cel strategiczny 2. Odbudowa zaufania i więzi wewnątrzwspólnotowych (2.1, 2.3).

Projekty powiązane:

- Akcja szansa - program przeciw wykluczeniu społecznemu (lista podstawowa projekt nr 8.1.14).

8.1.17. Przebudowa i rozbudowa zabytkowych obiektów klasztornych oraz zagospodarowanie terenu przyklasztornego, celem przystosowania do funkcji turystycznych i społecznych

Wnioskodawca: Parafia Grobu Bożego w Miechowie

Szacunkowa wartość projektu: 12 500 000,00 PLN

Spodziewany czas realizacji: marzec 2018 - grudzień 2019

Źródło finansowania: RPO WM, oś 11.1, środki własne

Lokalizacja: Podobszar rewitalizacji 1. Miechów — Centrum

Opis projektu: Przedmiotem projektu jest dostosowanie części obiektów poklasztornych do nowych funkcji turystycznych oraz społecznych. W tym celu planuje się przeprowadzenie niezbędnych prac remontowo-wykończeniowych zabytkowego budynku dawnego klasztoru Bożogrobców, a także dostosowanie obiektu do potrzeb osób niepełnosprawnych poprzez wykonanie windy. Ponadto prace obejmują zagospodarowanie terenu przyklasztornego poprzez uporządkowanie przestrzeni parkowej, wytyczenie alejek, nasadzenia zieleni, montaż małej architektury. Planowane jest również wykonanie dodatkowego budynku obsługi ruchu

turystycznego, w którym znajdą się łazienki, ubikacje oraz pomieszczenia ze stołami jadalnymi (ogólnodostępne dla pielgrzymów, turystów, jak i mieszkańców). Planowany zakres prac zakłada również wykonanie parkingów dla samochodów osobowych i autokarów. Projekt ten poprzez poprawę funkcjonalności i estetyki obiektów poklasztornych wzmocni wizerunek miasta, jako otwartego i dostosowanego do obsługi ruchu pielgrzymkowego i turystycznego, na bazie dziedzictwa kulturowego i sakralnego.

Istota projektu jest z jednej strony dostosowanie obiektów i przestrzeni poklasztornych do potrzeb obsługi ruchu turystycznego, z drugiej do potrzeb mieszkańców, w tym osób potrzebujących wsparcia psychologicznego. W wyremontowanym i odrestaurowanym obiekcie poklasztornym zostanie wygospodarowane miejsce, w którym osoby starsze oraz potrzebujące wsparcia psychologicznego, będą mogły porozmawiać z osobami duchownymi, które darzą zaufaniem. Wiele osób starszych oraz dotkniętych problemami społecznymi nie chce korzystać z pomocy instytucji państwowych czy samorządowych, a umożliwienie im podzieleniem się swoimi problemami z osobami, które darzą dużym zaufaniem, w atmosferze klasztornej sprzyjającej otwartości, będzie pierwszym krokiem w próbie rozwiązania trudności poszczególnych osób, pozwoli jednocześnie zaangażować do tych działań właściwe instytucje i organizacje.

Dodatkowo dzięki realizacji projektu możliwe będzie również wzmacnianie i budowanie więzi międzypokoleniowych, poprzez inicjowanie i organizowanie pomocy skierowanej do osób starszych, a realizowanej przez miechowską młodzież.

Celem podejmowanych działań jest pełne przywrócenie cennego zabytkowego obiektu do funkcjonowania, podniesienie atrakcyjności obszaru centrum Miechowa, wprowadzenie funkcjonalnych rozwiązań przestrzennych oraz architektonicznych ułatwiających zwiedzanie zabytku oraz odpoczynku w przyklasztornym parku. Dodatkowo stworzenie właściwej infrastruktury umożliwi rozwiązanie problemów społecznych wielu osób żyjących w poczuciu odrzucenia, nie radzących sobie z różnorodnymi problemami codziennego życia.

Spełnienie aspektów rewitalizacji przez projekt:

sfera społeczna	sfera gospodarcza	sfera przestrzenno-funkcjonalna	sfera środowiskowa	sfera techniczna
x	**x**	**x**	**x**	**x**

Produkt projektu: Zrewitalizowana przestrzeń publiczna o powierzchni 1,00 ha. Zrewitalizowany i rozbudowany obiekt o funkcjach społecznych - 1 szt.

Rezultat: Procent mieszkańców obszaru rewitalizacji korzystających ze zrewitalizowanej infrastruktury: 50%.

Uzasadnienie ujęcia projektu na liście podstawowej:

- Bazylika oraz obiekty poklasztorne stanowią największą atrakcję turystyczną Miechowa;
- obecnie potencjał obiektów poklasztornych jest niewykorzystany, a ważny obiekt ulega systematycznej degradacji;
- niezagospodarowana przestrzeń przy zespole przyklasztornym, która powinna zostać przeznaczona na funkcje parkowe służące mieszkańcom obszaru;
- duży wpływ projektu na rozwój usług okołoturystycznych, a poprzez to generowanie nowych miejsc pracy;
- możliwość stworzenia ważnego – dla lokalnej społeczności - miejsca odpoczynku;
- duże oddziaływanie projektu.

Realizowane cele Gminnego Programu Rewitalizacji: Cel strategiczny 1. Budowanie poczucia odpowiedzialności za miejsce do życia (1.2), cel strategiczny 2. Odbudowa zaufania i więzi wewnątrzwspólnotowych (2.2), cel strategiczny 3. Wybór specjalizacji i wzrost atrakcyjności rynku pracy (3.1).

Projekty powiązane:

- Rewitalizacja parku miejskiego w Miechowie (lista podstawowa projekt nr 8.1.152);
- Rewitalizacja zabytkowego centrum miasta w Miechowie (lista podstawowa projekt nr 8.1.152).

41. Oczekiwane wskaźniki osiągnięć *Gminnego Programu Rewitalizacji*

	Miernik wskaźnika	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	RAZEM
Główne produkty (w odniesieniu do listy zadań podstawowych)										
Zrewitalizowana przestrzeń publiczna	ha				10,39					**10,39**
Zrewitalizowany i rozbudowany obiekt o funkcjach społecznych	szt.		1	1	4					**6**
Zrewitalizowany i rozbudowany obiekt o funkcjach kulturalnych	szt.				1					**1**
Zrewitalizowany i rozbudowany obiekt o funkcjach edukacyjnych	szt.					1				**1**
Liczba nowo wybudowanych parkingów	szt.				4					**4**
Liczba nowych miejsc postojowych	szt.				243					**243**
Wybudowana nowa sieć kanalizacyjna	km			2	2	2	4	3	1	**14**
Liczba obiektów poddana głębokiej termomodernizacji	szt.				6					**6**
Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych	osoba		210	210	310					**730**
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie	osoba			40	40	40				**120**
Liczba utworzonych przedsiębiorstw społecznych	szt.					1				**1**
Utworzona grupa wsparcia dla osób dotkniętych chorobą nowotworową i członków ich rodzin	szt.		1							**1**
Liczba osób uczęszczających na spotkania grupa wsparcia dla osób dotkniętych chorobą nowotworową i członków ich rodzin	osoba		24							**24**
Główne rezultaty (w całym okresie realizacji *Gminnego Programu Rewitalizacji* w odniesieniu do listy zadań podstawowych)										
Procent mieszkańców obszaru rewitalizacji korzystających ze zrewitalizowanej infrastruktury	procent	80 procent								
Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem	osoba	625								
Liczba dzieci ucząca się w lepszych warunkach	osoba/rok	120								
Liczba obiektów nowo podłączonych do sieci kanalizacyjnej	szt.	180								
Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej	GJ/rok	40% GJ/rok.								
Roczny spadek emisji gazów cieplarnianych	procent	63 procent								
Ilość zaoszczędzonej energii pierwotnej	procent	64 procent								

Procent dzieci z obszaru rewitalizacji, które pozyskają nowe umiejętności i wiedzę dzięki uczestnictwie w projekcie	procent	20 procent
Liczba osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, które wzmocniły swoje szanse na zatrudnienie	osoba	60
Liczba osób z grup defaworyzowanych, które rozpoczną działalność w spółdzielni	osoba	5
Poprawa stanu psychofizycznego uczestników grupy wsparcia	osoba	18

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 42. Wskaźniki oddziaływania *Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Miechów na lata 2016-2023*

Główne oddziaływania (w całym okresie realizacji *Programu*)			
		Wartość bazowa – 2014 rok	**Wartość docelowa – 2023 rok**
Saldo migracji (na 1 000 osób)	%	0,1	co najmniej 0
Gęstość zaludnienia (na 1 km^2)	osoba	134	utrzymana na co najmniej takim samym, a nie niższym poziomie
Udziały w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa - podatek dochodowy od osób fizycznych na 1 mieszkańca	zł	492,46	wzrost o co najmniej 10%
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej	osoba	1 083	spadek o co najmniej 10%
Liczba osób poniżej kryterium dochodowego korzystających z pomocy społecznej	osoba	581	spadek o co najmniej 20%
Liczba korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa	%	9	spadek o co najmniej 15%
Liczba korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa poniżej kryterium dochodowego	%	7,5	spadek o co najmniej 20%
Liczba osób bezrobotnych w stosunku do liczby osób w wieku produkcyjnym	%	6,5	spadek o co najmniej 20%
Liczba jednostek nowo zarejestrowanych w rejestrze REGON na 10 tys. ludności	szt.	110	wzrost o co najmniej 8%
Liczba organizacji pozarządowych zarejestrowanych na obszarze gminy na 1 000 mieszkańców	szt.	4,11	wzrost o co najmniej 35%
Długość sieci wodociągowej/kanalizacyjnej (na 100 km^2)	km	159,6/37,5	Osiągnięcie pełnego pokrycia w odniesieniu do sieci wodociągowej oraz sieci kanalizacyjnej w miejscach gdzie budowa sieci jest ekonomicznie uzasadniona (w pozostałych miejscach przydomowe oczyszczalnie)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL i GUS

8.2. Charakterystyka uzupełniających przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Projekty uzupełniające w większości przewidziane są do realizacji na obszarze rewitalizacji i zdegradowanym. Projekty te są komplementarne względem podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, jak również wpisują się w cele *Gminnego Programu Rewitalizacji*. Uwzględnienie przedsięwzięć uzupełniających służyć ma zapewnieniu komplementarności *Programu.*

Tabela 43. Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Lp.	Nazwa planowanego zadania	Czas realizacji	Koszt	Źródło finansowania	Podmiot odpowiedzialny	Obszar tematyczny[7]	Realizo-wane cele
1.	Budowa basenu zewnętrznego przy istniejącym budynku krytej pływalni w Miechowie	2017-2019	11 000 000,00	Budżet gminy, RPO WM	Gmina Miechów	SPOŁ, PF, GOSP	1.3, 1.5
2.	Przebudowa części istniejącego budynku szkoły wraz ze zmianą użytkowania budynku na lokale socjalne w m. Falniów gm. Miechów	2016-2017	840 000,00	Budżet gminy, BGK	Gmina Miechów	SPOŁ, TECH	2.1, 2.3
3.	Uruchomienie telefonu zaufania, we współpracy z organizacjami pozarządowymi, które specjalizują się w rozwiązywaniu problemów społecznych	2017-2018	20 000,00	Budżet gminy	NGO	SPOŁ	2.1, 2.2
4.	Rozwijanie współpracy szkół i samorządowych jednostek kultury	2017-2018	W ramach środków bieżących	Budżet gminy	Gmina Miechów / Instytucje kultury	SPOŁ	1.1
5.	Utworzenie trasy rowerowej Velo Jura wraz z miejscami obsługi rowerzystów na terenie gmin położonych w Krakowskim Obszarze Metropolitalnym	2017-2018	3 140 000,00	Budżet gminy, RPO WM	Gmina Miechów/ Gmina Słomniki (Leader projektu) / Gminy: Krzeszowice, Jerzmanowice – Przeginia, Sułoszowa, Skała, Iwanowice, Charsznica, Gołcza	SPOŁ, GOSP	1.2, 3.3
6.	Remont świetlicy wiejskiej wraz zagospodarowaniem otoczenia w Brzuchani	2017-2019	500 000,00	Budżet gminy, PROW	Gmina Miechów	PF, TECH, SPOŁ	1.4, 2.2
7.	Remont świetlicy wiejskiej wraz z zagospodarowaniem otoczenia w Szczepanowicach	2017-2019	600 000,00	Budżet gminy, PROW	Gmina Miechów, OSP	PF, TECH, SPOŁ	1.4, 2.2
8.	Zagospodarowanie przestrzeni publicznej i	2017-2019	400 000,00	Budżet gminy,	Gmina Miechów	PF, TECH,	1.4, 2.2

[7] Obszar tematyczny obejmuje aspekty mające kluczowe znaczenie dla procesów rewitalizacyjnych, tzn. sfera społeczna – SPOŁ, sfera gospodarcza – GOS, sfera przestrzenno-funkcjonalna – PF, sfera środowiskowa – ŚROD, sfera techniczna – TECH

Lp.	Nazwa planowanego zadania	Czas realizacji	Koszt	Źródło finansowania	Podmiot odpowiedzialny	Obszar tematyczny[7]	Realizo-wane cele
	modernizacja boiska w Przesławicach			PROW		SPOŁ	
9.	Przebudowa świetlicy wraz budową boiska w Zagorzycach	2017-2019	500 000,00	Budżet gminy, PROW, MSiT	Gmina Miechów	PF, TECH, SPOŁ	1.4, 2.2
10.	Przebudowa, rozbudowa i nadbudowa budynku mieszkalnego jednorodzinnego ze zmiana sposobu użytkowania na cele administracyjno-socjalne, wraz z pomieszczeniami zamieszkania zbiorowego oraz przebudowa infrastruktury technicznej w Miechowie	2017-2020	600 000,00	Budżet gminy, RPO WM	BWA Jaksa	SPOŁ, PF, TECH	2.1, 1.1
11.	Budowa budynku użyteczności publicznej z przeznaczeniem na cele dydaktyczno-warsztatowe z zapleczem oraz pracowniami plastycznymi oraz przebudowa infrastruktury technicznej w Miechowie	2017-2020	600 000,00	Budżet gminy, RPO WM	BWA Jaksa	SPOŁ, PF, TECH	1.1
12.	Remont, przebudowa i doposażenie placów zabaw w Miechowie (m.in. place zlokalizowane na ul. Kraszewskiego, ul. Służba Polsce, ul. Jagiellońska, os. XXX-lecia)	2017-2020	460 000,00	Budżet gminy, RPO WM	Gmina Miechów	SPOŁ, PF, TECH	1.3, 1.2
13.	Likwidacja źródeł niskiej emisji w Gminie Miechów	2017-2020	1 500 000,00	Budżet gminy, WFOŚiGW, NFOŚiGW	Gmina Miechów	ŚROD	1.6
14.	Przebudowa obiektów na lokale socjalne ul. Sienkiewicza	2017-2022	1 500 000,00	Budżet gminy	Gmina Miechów	SPOŁ, TECH	2.1
15.	Organizowanie otwartych Pikników Rodzinnych w Parku Miejskim	2017-2023	200 000,00	Budżet gminy	Centrum Kultury i Sportu w Miechowie / NGO	SPOŁ	1.3
16.	Poprawa bezpieczeństwa komunikacyjnego poprzez doświetlenie przejść dla pieszych	2017-2023	500 000,00	Budżet gminy	Gmina Miechów	SPOŁ, TECH	3.3, 1.2
17.	Rewitalizacja zieleni miejskiej	2017-2023	500 000,00	Budżet gminy	Gmina Miechów	PF	1.2, 1.3
18.	Remont i przebudowa dróg gminnych i ciągów pieszych	2017-2023	7 000 000,00	Budżet gminy	Gmina Miechów	TECH, PF	3.3, 1.5
19.	Poszerzenie oferty przedszkolno-żłobkowej na terenie Gminy i Miasta (w tym budowa i rozbudowa placówek)	2017-2023	3 000 000,00	Budżet gminy, RPO WM	Gmina Miechów	SPOŁ, TECH	1.3, 1.4
20.	Budowa kanalizacji deszczowej w Miechowie	2017-2023	1 400 000,00	Budżet gminy, RPO WM	Gmina Miechów	ŚROD, TECH, PF	1.5
21.	Regulacja rzeki Szreniawa, Cicha i Miechówka	2017-2023	3 150 000,00	Budżet gminy,	MZMiUW / Inne	ŚROD, PF	1.5

Lp.	Nazwa planowanego zadania	Czas realizacji	Koszt	Źródło finansowania	Podmiot odpowiedzialny	Obszar tematyczny[7]	Realizo-wane cele
				WFOŚiGW			
22.	Wsparcie lokalnej przedsiębiorczości (Rozwijanie Forum Przedsiębiorczości)	2017-2023	0,00	Budżet gminy	Gmina Miechów	GOSP	3.2
23.	Uruchomienie komunikacji miejskiej dowozowej do stacji PKP	2017-2023	1 800 000,00	Budżet gminy	Gmina Miechów	SPOŁ, GOSP	3.3
24.	Remont i przebudowa świetlicy z zagospodarowaniem terenu w Kalinie Rędziny	2017-2023	350 000,00	Budżet gminy, PROW	Gmina Miechów	SPOŁ, PF, TECH	1.4, 2.2
25.	Rewitalizacja budynków zasobu mieszkaniowego	2017-2023	3 000 000,00	Budżet gminy	Gmina Miechów	SPOŁ, TECH	1.3, 1.4
26.	Remont i przebudowa gminnych obiektów usługowych	2017-2023	3 000 000,00	Budżet gminy	Gmina Miechów	GOSP, TECH	2.3
27.	Przebudowa obiektów sportowych przy Gimnazjum w Miechowie	2017-2023	3 000 000,00	Budżet gminy, MSiT	Gmina Miechów	SPOŁ, PF, TECH	1.3
28.	Przebudowa stadionu sportowego z otoczeniem w Miechowie	2017-2023	3 000 000,00	Budżet gminy, MSiT	Gmina Miechów	SPOŁ, PF, TECH	1.3
29.	Kontynuacja przebudowy i Rozbudowy oświetlenia ulicznego	2017-2023	2 000 000,00	Budżet gminy, RPO WM	Gmina Miechów	PF, SPOŁ	1.5, 1.6
30.	Przebudowa i rozbudowa parkingów na terenie miasta	2017-2023	2 000 000,00	Budżet gminy, RPO WM	Gmina Miechów	TECH, GOSP, SPOŁ	3.3, 1.5
31.	Rozbudowa świetlicy wraz z zagospodarowaniem terenu wokół w Parkoszowicach	2018-2020	300 000,00	Budżet gminy, PROW	Gmina Miechów	SPOŁ, PF, TECH	1.4, 2.2
32.	Przebudowa świetlicy wraz z zagospodarowaniem terenu wokół w Poradowie	2018-2020	400 000,00	Budżet gminy, PROW	Gmina Miechów	SPOŁ, PF, TECH	1.4, 2.2
33.	Zagospodarowaniem terenu wokół Centrum Kultury Wsi Miechowskiej w Nasiechowicach	2018-2020	150 000,00	Budżet gminy, PROW	Gmina Miechów, OSP	SPOŁ, PF, TECH	1.4 , 1.1
34.	Remont i przebudowa szkoły wraz z rewitalizacją otoczenia budynku (m.in. basen, park) w Parkoszowicach	2018-2020	500 000,00	Budżet gminy, PROW, RPO WM	Stowarzyszenie Wspierania Oświaty i Rozwoju Regionu z siedzibą w Smrokowie	SPOŁ, PF, TECH	1.4
35.	Utworzenie parku kulturowego w centrum Miechowa (Rynek i przylegające do niego ulice)	2018-2020	220 000,00	Budżet gminy	Gmina Miechów	PF, GOSP, SPOŁ	1.2, 1.3
36.	Budowa schodów na zachodniej skarpie w kierunku zejścia do dworca PKP wraz z chodnikiem	2018-2020	300 000,00	Budżet gminy	Gmina Miechów	PF, GOSP, SPOŁ	1.3
37.	Wzrost wykorzystania OZE na terenie Gminy Miechów	2018-2020	12 000 000,00	Budżet gminy, PROW, WFOŚiGW	Gmina Miechów	ŚROD	1.6
38.	Budowa ścieżek rowerowych w gminie	2018-2023	4 000 000,00	Budżet gminy,	Gmina Miechów	GOSP, TECH	3.3

Lp.	Nazwa planowanego zadania	Czas realizacji	Koszt	Źródło finansowania	Podmiot odpowiedzialny	Obszar tematyczny[7]	Realizo-wane cele
				WFOŚiGW			
39.	Zakup i montaż linii technologicznych do termicznego suszenia osadów ściekowych oczyszczalni ścieków w Komorowie	2018-2023	1 700 000,00	Budżet gminy, WFOŚiGW	Gmina Miechów	ŚROD, GOSP, TECH	1.5
40.	Podniesienie poziomu bezpieczeństwa w Gminie Miechów poprzez zakup lekkiego samochodu ratowniczego oraz specjalistycznego wyposażenia dla OSP Falniów	2019-2020	250 000,00	Budżet gminy	Gmina Miechów	SPOŁ, PF, TECH	1.5
41.	Rewitalizacja dworca autobusowego	2019-2023	3 000 000,00	Środki własne	LOK / Inne	PF, GOSP, SPOŁ	3.3
42.	Integracja mieszkańców DPS z okoliczną społecznością (wspólne spotkania, pikniki)	2020-2023	50 000,00	Budżet gminy	GOPS, DPS	SPOŁ	2.3, 2.2

Źródło: Opracowanie własne

8.3. Charakterystyka pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Dla realizacji kierunków działań służących eliminacji lub ograniczeniu zdiagnozowanych wcześniej negatywnych zjawisk, ściśle odpowiadających przyjętym celom rewitalizacji, o których mowa w rozdziale 7, niniejszy *Program* charakteryzuje poniższe typy pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Celem realizacji przedsięwzięć wyszczególnionych w ramach poniższych typów jest niwelowanie i rozwiązywanie problemów społecznych, gospodarczych, środowiskowych i przestrzennych realizowanych przez różnych interesariuszy. Skala oraz zakres działań mogą być bardzo różne w zależności od specyfiki danego przedsięwzięcia. Zakłada się, że znacząca liczba przedsięwzięć będzie dotyczyć lokalnych inicjatyw oddziałujących na sytuacje kryzysowe m.in. niską aktywność społeczną, ubóstwo, niski poziom edukacji, niski stan techniczny obiektów etc.

Należy mieć na uwadze, że na chwilę obecną trudno jest zidentyfikować jednoznacznie wszystkie potrzeby mieszkańców. Mogą się one bowiem zmieniać, na przestrzeni funkcjonowania *Programu.* Aby *Gminny Program Rewitalizacji* był elastyczny i mógł reagować na zmieniające się potrzeby mieszkańców, poniżej zaprezentowano zakres tematyczny projektów, które będą mogły być podejmowane w ramach *Gminnego Programu Rewitalizacji*:

- wyrównywanie szans społecznych i zawodowych osób wykluczonych bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym (w tym działania z zakresu aktywnej integracji społecznej);
- działania włączające osoby narażone na utrwalone wykluczenie społeczne, w szczególności programy resocjalizacyjne i terapeutyczno-resocjalizacyjne, działania profilaktyczne, diagnostyczne, leczniczo-rehabilitacyjne i terapeutyczno-edukacyjne;
- integracja i aktywizacja mieszkańców oraz zwiększenie ich udziału w życiu publicznym;
- aktywizacja i integracja społeczna seniorów;
- rozwijanie usług opiekuńczych oraz interwencja kryzysowa;
- poprawa jakości i dostępności do infrastruktury społecznej i ochrony zdrowia;
- rozwijanie kształcenia ogólnego z zakresu wychowania przedszkolnego, w szkołach prowadzących kształcenie ogólne, z zakresu wspierania uczniów uzdolnionych;
- rozwijanie kształcenia zawodowego uczniów i osób dorosłych;
- rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzmocnienie kwalifikacji i umiejętności mieszkańców;
- rozwijania infrastruktury edukacyjnej;
- mikro-inicjatywy samopomocowe, współdziałanie sąsiedzkie, projekty wymiany usług i współużytkowania dóbr, budowanie trwałej sieci wzajemnego wsparcia;
- przeciwdziałanie bezrobociu oraz aktywizacja zawodowa mieszkańców;
- promowanie przedsiębiorczości, podejmowanie działań na rzecz rozwoju gospodarczego, w tym podejmowanie działań sprzyjających tworzeniu nowych firm i rozwoju kompetencji przedsiębiorczości mieszkańców;
- wsparcie przedsiębiorczości społecznej;
- poprawa stanu zagospodarowania oraz jakości przestrzeni publicznych i półpublicznych;
- rozwój nowych przestrzeni publicznych służących zaspokajaniu różnych potrzeb społecznych;
- kształtowanie z udziałem mieszkańców przestrzeni publicznych, takich jak: place, skwery, trakty piesze, parki, zielone enklawy, kameralne miejsca wypoczynku i spotkań;
- poprawa efektywności energetycznej oraz wykorzystanie odnawialnych źródeł energii;
- zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego;
- ochrona obiektów dziedzictwa kulturowego i ich udostępnianie na cele społeczne i gospodarcze;
- ochrona środowiska przyrodniczego;
- poprawa stanu technicznego obiektów użyteczności publicznej oraz zasobów mieszkaniowych;
- poprawa wyposażenia obszaru w niezbędną infrastrukturę sieciową, w tym: ciepłowniczą, gazową i teletechniczną;
- rozwijanie infrastruktury transportu publicznego, w tym tras rowerowych.

8.4. Plan finansowy

W ramach *Gminnego Programu Rewitalizacji* zaplanowano **17 zadań o charakterze strategicznym**, które zostały zgłoszone w procesie otwartego naboru – zadania te – na łączną kwotę **66 330 000 PLN** zostały zaprezentowane w poniższej tabeli. Odnosząc się do wartości projektów **70,8%** z nich to projekty, których beneficjentem jest samorząd Gminy i Miasta Miechów, zaś **29,2%** stanowią projekty, które zamierzają realizować inni beneficjenci - organizacje pozarządowe i samorząd szczebla powiatowego, którzy zgłosili swój akces do programu poprzez specjalną aplikację na stronie Urzędu Gminy).

Tabela 44. Harmonogram rzeczowo – finansowy przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Miechów na lata 2016-2023

Lp.	Nazwa zadania	Okres realizacji	Wartość projektu	Źródło finansowania
1.	Rewitalizacja parku miejskiego w Miechowie	2017-2019	18 700 000,00	RPO WM, oś 11.1, środki własne
2.	Rewitalizacja zabytkowego centrum miasta w Miechowie	2017-2019	4 500 000,00	RPO WM, oś 11.1, środki własne
3.	Budowa Centrum Wsparcia Osób z Niesprawnością Intelektualną i ich rodzin w miejscowości Strzeżów Drugi	2017-2019	4 500 000,00	RPO WM, oś 11.2, środki własne
4.	Utworzenie Centrum opieki dziennej i doraźnej dla osób niesamodzielnych „Radość życia”	2017-2019	600 000,00	RPO WM, oś 7.3, środki własne
5.	Modernizacja amfiteatru przy Domu Kultury w Miechowie wraz z zagospodarowaniem terenu	2017-2019	1 000 000,00	RPO WM, oś 11.1, środki własne
6.	Remont budynku świetlicy wiejskiej oraz zagospodarowanie terenu w miejscowości Pstroszyce Drugie	2017-2019	500 000,00	RPO WM, oś 11.2, środki własne
7.	Remont budynku świetlicy wiejskiej oraz zagospodarowanie terenu w miejscowości Dziewięcioły	2017-2019	600 000,00	RPO WM, oś 11.2, środki własne
8.	Rozbudowa szkoły podstawowej w Pojałowicach wraz z budową sali gimnastycznej	2018-2020	4 000 000,00	RPO WM, oś 11 , środki własne
9.	Rozbudowa Domu Pomocy Społecznej w Miechowie i Stworzenie Strefy Aktywizacji i Rehabilitacji dla mężczyzn niepełnosprawnych intelektualnie	2017-2018	1 800 000,00	RPO WM, oś 11 , środki własne
10.	Udrożnienie systemu komunikacji poprzez budowę parkingu P&R na trasie Szybkiej Kolei Aglomeracyjnej w Miechowie wraz z budową parkingów w m. Kamieńczyce, Szczepanowice, Pstroszyce Pierwsze (Dziadówki)	2017-2019	5 000 000,00	RPO WM, oś 7, środki własne
11.	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Biskupice, Falniów i Falniów Wysiołek, gm. Miechów	2017-2020	6 200 000,00	PROW, środki własne
12.	Poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej w Gminie Miechów	2017-2019	4 700 000,00	RPO WM, oś 4, środki własne
13.	Podniesienie jakości edukacji w gimnazjum oraz szkołach podstawowych Miechowa	2017-2019	600 000,00	RPO WM, środki własne
14.	Akcja szansa - program przeciw	2018-2020	900 000,00	RPO WM, oś 9,

	wykluczeniu społecznemu			środki własne
15.	Współpraca Twoją szansą - utworzenie spółdzielni socjalnej	2017-2020	200 000,00	EFS, środki własne
16.	Nie jesteś sam - grupa wsparcia dla osób dotkniętych chorobą nowotworową i członków ich rodzin	2017	30 000,00	EFS, środki własne
17.	Przebudowa i rozbudowa zabytkowych obiektów klasztornych oraz zagospodarowanie terenu przyklasztornego, celem przystosowania do funkcji turystycznych i społecznych	2018-2019	12 500 000,00	RPO WM, oś 11 , środki własne
RAZEM		**66 330 000,00**		

Źródło: Opracowanie własne na podstawie kart zadań

Ogólna szacunkowa wartość zgłoszonych projektów dodatkowych wynosi **78 430 000 zł.**

Ponadto w dokumencie przedstawiono także szereg innych zadań, które w perspektywie wdrażania *Programu* (tzn. w latach 2016-2023) będą wdrażane przez różne podmioty, z wykorzystaniem różnych źródeł finansowania, w tym środków własnych, które także wpływają na poprawę jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji, a zatem mają istotny udział w osiąganiu celów zdefiniowanych na poziomie niniejszego dokumentu. Ich wartość, a także liczba zaangażowanych podmiotów jest znacząco większa niż zdefiniowana w ramach grupy zdań podstawowych (szczegóły w rozdziale 8.2).

Tabela 45. Podsumowanie uzupełniających przedsięwzięć rewitalizacyjnych w odniesieniu do celów *Gminnego Programu Rewitalizacji*

Lp.	Cele strategiczne	Spodziewane koszty w okresie 2016-2023
1.	Budowanie poczucia odpowiedzialności za miejsce do życia	54 120 000,00
2.	Odbudowa zaufania i więzi wewnątrzwspólnotowych	6 010 000,00
3.	Wybór specjalizacji i wzrost atrakcyjności rynku pracy	18 300 000,00
	Razem	**78 430 000,00**

Źródło: Opracowanie własne

9. KOMPLEKSOWOŚĆ I KOMPLEMENTARNOŚĆ GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

9.1. Mechanizmy zapewnienia komplementarności pomiędzy poszczególnymi projektami rewitalizacyjnymi

Gminny Program Rewitalizacji **ujmuje działania w sposób kompleksowy** (z uwzględnieniem projektów rewitalizacyjnych współfinansowanych ze środków EFRR, EFS, FS oraz innych publicznych lub prywatnych) tak, aby nie pomijać aspektów społecznego, ekonomicznego, przestrzennego, technicznego, środowiskowego i kulturowego związanych zarówno z danym obszarem, jak i jego otoczeniem. Układ wzajemnie uzupełniających się celów, które obejmują wszystkie ważne elementy z punktu widzenia ożywienia obszarów objętych problemami, a także wielość zadań zarówno z listy podstawowej, jak i dodatkowej oraz różnorodność podmiotów zaangażowanych we wdrażanie *Programu,* gwarantują **komplementarność działań** podejmowanych na obszarze miasta i gminy Miechów.

Program złożony jest z różnorodnych projektów, zarówno infrastrukturalnych jak i miękkich, co jest warunkiem niezbędnym do osiągnięcia **kompleksowej interwencji na obszarze zdegradowanym.** Koncentracja interwencji i konieczność hierarchizacji potrzeb powodują, że projekty rewitalizacyjne dotyczą terenów o istotnym znaczeniu dla rozwoju całej gminy, a obejmują obszary dotknięte szczególną koncentracją problemów i negatywnych zjawisk kryzysowych. Interwencja *Programu* obejmuje wiele różnych obiektów i przestrzeni, których dysponenci deklarują realizację przedsięwzięć z jednej strony poprawiających sytuację na obszarze rewitalizacji, z drugiej, poprzez efekt synergii, wpływających na ożywienie i rozwój całej gminy, przyczyniając się w ten sposób do budowy pozycji konkurencyjnej gminy Miechów.

Działania ujęte w *Gminnym Programie Rewitalizacji* **obejmują zasięgiem całość obszaru zdegradowanego i dotkniętego szczególną koncentracją problemów i negatywnych zjawisk kryzysowych.** Wszystkie ujęte projekty realizowane będą na obszarach zdegradowanych.

Komplementarność jest jednym z nadrzędnych aspektów *Gminnego Programu Rewitalizacji.* Zapewnienie powiązań pomiędzy poszczególnymi projektami skutkuje lepszym i bardziej efektywnym wykorzystaniem środków finansowych przeznaczonych na rewitalizację. Warto zwrócić uwagę, jak wiele zadań i projektów zdefiniowanych na poziomie listy zadań dodatkowych wpisuje się w więcej niż jeden cel *Gminnego Programu Rewitalizacji*, co jest potwierdzeniem ich przekrojowości i szerokiego oddziaływania na szereg zjawisk związanych z rozwojem miasta i gminy Miechów.

9.1.1. Komplementarność przestrzenna

Wszystkie podstawowe projekty rewitalizacyjne skupiają się na obszarze rewitalizacji i są z nim ściśle powiązane. Odpowiadają na główne problemy dla tego terenu. Dzięki ich realizacji pozytywne skutki widoczne będą na wszystkich obszarach zdegradowanych, ponieważ wiele z nich dotyczy działań podejmowanych dla miejsc lub obiektów użyteczności publicznej, przez co korzystać z nich będą mogli mieszkańcy obszaru, całej gminy, jak i regionu. Ich realizacja będzie zapobiegać rozprzestrzenieniu się różnych problemów na dalsze obszary gminy.

Kluczem do definiowania działań i projektów było to, aby się **wzajemnie dopełniały i aby ich rozkład przestrzenny nie pomijał mieszkańców żadnego podobszaru** rewitalizacji, co **mogłoby powodować pogłębianie się sytuacji kryzysowej.** W opisie projektów, w rozdziale 8. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne, wskazano powiązania kluczowych projektów (por. Projekty powiązane).

Rysunek 43. Oddziaływanie podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

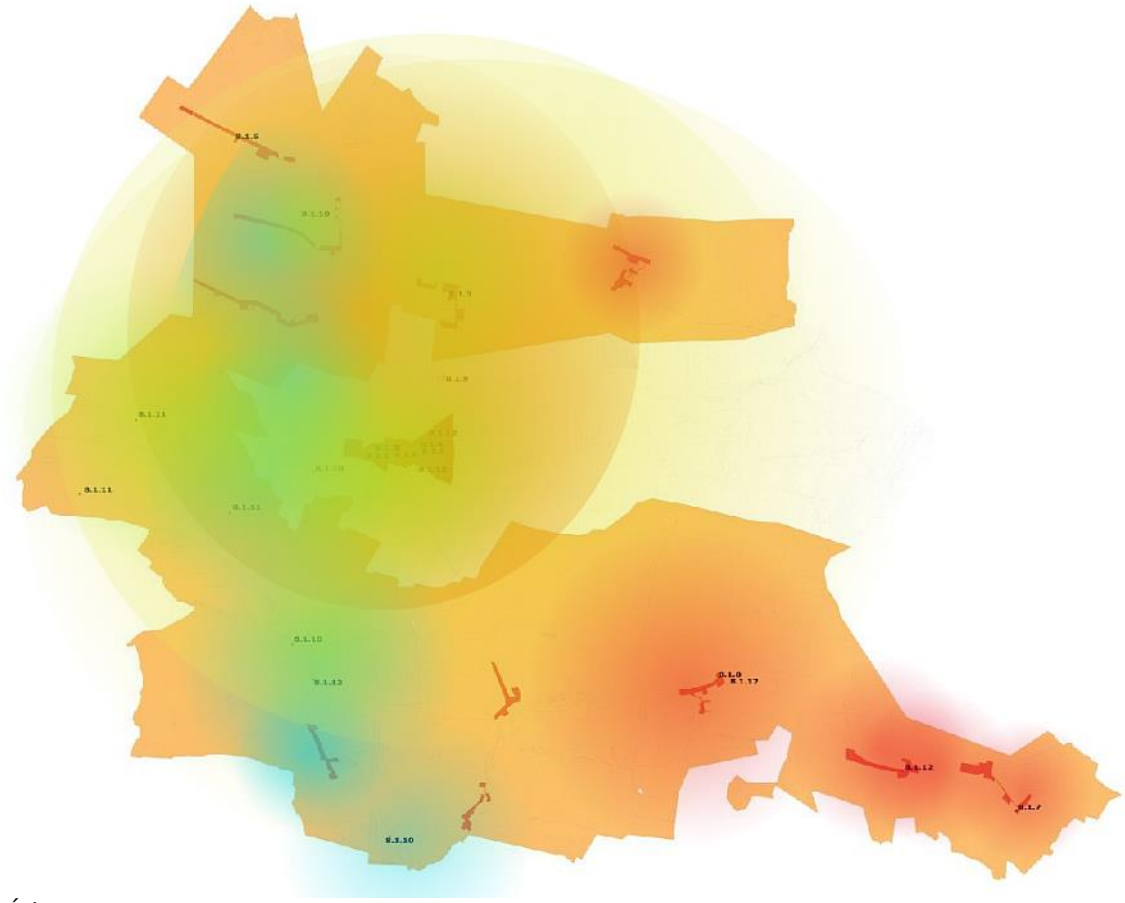

Źródło: Opracowanie własne

9.1.2. Komplementarność problemowa

Celem wszystkich przedsięwzięć rewitalizacyjnych jest przede wszystkim poprawa jakości życia. Ponadto bardzo wiele zdefiniowanych projektów ma charakter przekrojowy – realizuje więcej niż jeden cel i dotyka szeregu aspektów (społecznych, ekonomicznych, przestrzennych, środowiskowych, technicznych), co ukazano w liście zadań podstawowych w punkcie „obszar tematyczny" oraz w tabeli zadań dodatkowych w kolumnach „obszar tematyczny" i „realizowane cele".

9.1.3. Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

System zarządzania programem rewitalizacji został wpisany w struktury Urzędu Miasta i Gminy Miechów, a także bardzo mocno angażuje czynnik społeczny (Komitet Rewitalizacji), co pozwoli na efektywne współdziałanie na rzecz rewitalizacji różnych środowisk oraz ich wzajemne uzupełnianie się. W systemie zarządzania *Gminnym Programem Rewitalizacji* zdefiniowano czytelne procedury oraz przypisano zakres odpowiedzialności do poszczególnych organów.

9.1.4. Komplementarność międzyokresowa

Podczas wyboru projektów ważnym kryterium była ciągłość programowa. Zdefiniowane projekty są naturalną kontynuacją i rozwinięciem działań oraz przedsięwzięć realizowanych przez samorząd gminy Miechów, parterów społecznych i instytucjonalnych na przestrzeni ostatnich lat, w tym tych z wykorzystaniem środków zewnętrznych. **W opisie projektów w rozdziale 8. wskazano powiązania kluczowych projektów (por. Projekty powiązane).** Projekty rewitalizacyjne wpisują się w długoterminowe plany strategiczne gminy, których celem jest podniesienie jakości życia mieszkańców.

9.1.5. Komplementarność źródeł finansowania

Projekty zawarte w *Gminnym Programie Rewitalizacji* mają zapewnione finansowanie z różnych instrumentów wsparcia (m.in. EFRR, EFS, FS) bez ryzyka podwójnego dofinansowania. Jednocześnie uwzględniają zaangażowanie środków prywatnych i publicznych. Dzięki umiejętnemu wykorzystaniu środków będzie można uzyskać korzystne i optymalne efekty na obszarze rewitalizacji. W finansowaniu przedsięwzięć rewitalizacyjnych uwzględniono także projekty realizowane w formie partnerstwa publiczno-prywatnego (PPP). Doświadczenia krajów szeroko korzystających z formuły PPP pokazują, że przynosi to efekt nie tylko w postaci pozyskania kapitału prywatnego na finansowanie zadań publicznych (pozwala na realizację tych zadań w sytuacjach deficytu finansów publicznych), ale na znaczące oszczędności nakładów finansowych w całym procesie.

9.2. Opis powiązań programu z dokumentami strategicznymi i planistycznymi na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym

Gminny Program Rewitalizacji, odnosząc się w swych założeniach do zidentyfikowanych problemów mieszkańców na zdegradowanych obszarach gminy, uwzględnia kontekst innych dokumentów strategicznych na szczeblu lokalnym (stanowiąc istotny element całościowej wizji rozwoju jednostki), a także dokumentów regulujących działania w przedmiotowym obszarze na szczeblu subregionalnym, regionalnym, krajowym oraz europejskim. W związku z tym, komplementarność z innymi działaniami oraz priorytetami wpływa na skuteczność i efektywność procesu rewitalizacji. W tabeli zaprezentowano powiązanie celów strategicznych *Gminnego Programu Rewitalizacji* z celami i priorytetami rozwoju społeczno-gospodarczego, jakie wyznaczono w różnorodnych dokumentach strategicznych oraz planistycznych przyjętych na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym.

Tabela 46. Powiązanie celów *Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Miechów na lata 2016-2023* ze strategicznymi dokumentami dotyczącymi rozwoju przestrzenno-społeczno-gospodarczego gminy, regionu i kraju

Budowanie poczucia odpowiedzialności za miejsce do życia	Odbudowa zaufania i więzi wewnątrzwspólnotowych	Wybór specjalizacji i wzrost atrakcyjności rynku pracy
POZIOM KRAJOWY		
Strategia Rozwoju Kraju 2020		
I.1. Przejście od administrowania do zarządzania rozwojem (zapewnienie ładu przestrzennego)		I.1. Przejście od administrowania do zarządzania rozwojem (zapewnienie ładu przestrzennego)
	I.3. Wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb i aktywności obywatela (rozwój kapitału społecznego)	
		II.2. Wzrost wydajności gospodarki (zwiększenie konkurencyjności i modernizacja sektora rolno-spożywczego)
	II.4. Rozwój kapitału ludzkiego (zwiększanie aktywności zawodowej)	
II.6. Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko (poprawa efektywności energetycznej i poprawa stanu środowiska)		
III.2. Zapewnienie dostępu i określonych standardów usług publicznych (podnoszenie jakości i dostępności usług publicznych)	III.1. Integracja społeczna (zwiększenie aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym)	III.1. Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju oraz integracja przestrzenna dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych (tworzenie warunków dla rozwoju ośrodków regionalnych, subregionalnych i lokalnych oraz wzmacniania potencjału obszarów wiejskich)
III.2. Zapewnienie dostępu i określonych standardów usług publicznych (zwiększenie efektywności systemu świadczenia usług publicznych)		
III.3. Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju oraz integracja przestrzenna dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych (rozwój regionalny i subregionalny)		
Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020		
Zmniejszenie emisyjności gospodarki		
Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu		
Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury		
POZIOM REGIONALNY		
Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011-2020		
		Gospodarka wiedzy i aktywności
Dziedzictwo i przemysł czasu wolnego		

Budowanie poczucia odpowiedzialności za miejsce do życia	Odbudowa zaufania i więzi wewnątrzwspólnotowych	Wybór specjalizacji i wzrost atrakcyjności rynku pracy
Krakowski Obszar Metropolitalny i inne subregiony		Krakowski Obszar Metropolitalny i inne subregiony
Rozwój miast i terenów wiejskich		
Bezpieczeństwo ekologiczne, zdrowotne i społeczne		
Małopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020		
		Przedsiębiorcza Małopolska
Regionalna polityka energetyczna		
		Ochrona środowiska
Dziedzictwo regionalne		
		Infrastruktura transportowa
		Rynek pracy
	Region spójny społecznie	
Wiedza i kompetencje		
Rewitalizacja przestrzeni regionalnej		
Infrastruktura społeczna		
Strategia Rozwoju Polski Południowej		
Polska południowa miejscem przyciągającym ludzi, podmioty i inicjatywy wzmacniające potencjał makroregionu (3.1. Tworzenie pakietowych produktów turystycznych, 3.2. Przyciąganie i organizacja wydarzeń o znaczeniu krajowym i międzynarodowym)		
Inteligentne specjalizacje Województwa Małopolskiego - uszczegółowienie obszarów wskazanych w Regionalnej Strategii Województwa Małopolskiego 2014-2020		
		Nauki o życiu (1.7. Nowoczesne, zrównoważone rolnictwo)
		Technologie informacyjne i komunikacyjne (3.7. Rozwiązania transportowe przyjazne środowisku)
Subregionalny Program Rozwoju na lata 2014-2020		
		Wysoka konkurencyjność subregionów dzięki wykorzystaniu endogenicznych potencjałów oraz usprawnieniu sieci komunikacyjnej (1.1. Lepsze warunki dla rozwoju przedsiębiorczości)
Wysoka jakość życia na terenie subregionów województwa małopolskiego (2.1. Lepsza jakość powietrza w subregionach, 2.2. Dobry stan środowiska naturalnego 2.3. Dostępne oraz wysokiej jakości usługi społeczne i ochrona zdrowia mieszkańców subregionów)	Wysoka jakość życia na terenie subregionów województwa małopolskiego (2.3. Dostępne oraz wysokiej jakości usługi społeczne i ochrona zdrowia mieszkańców subregionów)	
Program Strategiczny Obszary Wiejskie		

Budowanie poczucia odpowiedzialności za miejsce do życia	Odbudowa zaufania i więzi wewnątrzwspólnotowych	Wybór specjalizacji i wzrost atrakcyjności rynku pracy
Wdrażanie instrumentów regulacyjnych i planistycznych służących zintegrowanemu rozwojowi obszarów wiejskich		
		Aktywizacja gospodarcza terenów wiejskich
		Wykorzystanie potencjału wytwórczego i przedsiębiorczości społeczności lokalnych
Program Strategiczny Dziedzictwo i Przemysł Czasu Wolnego		
Wzmocnienie źródeł tożsamości poprzez ochronę zasobów dziedzictwa, jego rewaloryzację, kształtowanie krajobrazu kulturowego, rewitalizację przestrzeni oraz odczytywanie i interpretację znaczeń kulturowych (1.1. Przeszłość przyszłości – Prace konserwatorskie, restauratorskie i budowlane przy zabytkach, 1.3. Kompleksowe programy rewitalizacji społecznej i ekonomicznej oraz kształtowanie przestrzeni)		
Program Strategiczny Ochrona Środowiska		
Poprawa jakości powietrza, ochrona przed hałasem oraz zapewnienie informacji o źródłach pól elektromagnetycznych (1.1. Sukcesywna redukcja emisji zanieczyszczeń do powietrza, zwłaszcza pochodzących z systemów indywidualnego ogrzewania mieszkań)		
Regionalna polityka energetyczna (5.1.1. Realizacja inwestycji w zakresie energetyki rozproszonej (hydroenergetyka, biogazownie, energia wiatru, farmy słoneczne itp.))		
Ochrona i zachowanie środowiska przyrodniczego (6.1. Ochrona różnorodności biologicznej oraz zapewnienie ciągłości istnienia gatunków i stabilności ekosystemów poprzez zrównoważone użytkowanie jej elementów, 6.2. Przywracanie do stanu właściwego zasobów i składników przyrody)		
POZIOM LOKALNY		
Strategia Rozwoju Powiatu Miechowskiego		
Dążyć do systematycznego polepszania warunków rozwoju osobistego, rodzinnego i gospodarczego mieszkańców		
		Wspierać procesy restrukturyzacyjne i dostosowawcze rolnictwa dla osiągnięcia jego opłacalności
Wpływać na stałe podnoszenie poziomu wykształcenia i przygotowania zawodowego mieszkańców oraz na jakość bazy oświatowej		
Systematycznie doprowadzać infrastrukturę powiatu do wymogów europejskich dla podniesienia bezpieczeństwa i standardu życia mieszkańców		
	Integrować powiat w oparciu o wzajemne uzupełnianie się atutów i możliwości jego części składowych oraz uczestników	

Budowanie poczucia odpowiedzialności za miejsce do życia	Odbudowa zaufania i więzi wewnątrzwspólnotowych	Wybór specjalizacji i wzrost atrakcyjności rynku pracy
Zatrzymać procesy degradacji środowiska		
Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy i Miasta Miechów na lata 2014-2020		
		Konkurencyjna gospodarka oparta na kapitale intelektualnym oraz aktywności i przedsiębiorczości mieszkańców gminy (1.1. Wzmacnianie i promocja przedsiębiorczości wśród mieszkańców, 1.3. Budowa infrastruktury gospodarczej, wysoka wewnętrzna i zewnętrzna dostępność komunikacyjna)
Silna kultura i tożsamość lokalna oraz efektywne wykorzystanie potencjałów dla zwiększenia atrakcyjności turystycznej gminy oraz popytu na turystykę (2.1. Ochrona przestrzeni kulturowej i tożsamości lokalnej)		
Wysoka dostępność i jakość usług publicznych – Miechów jako silne centrum funkcji lokalnych (3.1. Rozwijanie systemów infrastruktury technicznej, 3.2. Rozwój oferty kulturalnej i rekreacyjno-sportowej skierowanej do różnych grup odbiorców, 3.3. Wysoki poziom bezpieczeństwa mieszkańców gminy w wymiarze publicznym, zdrowotnym i społecznym, 3.4. Poprawa bezpieczeństwa ekologicznego oraz wykorzystanie ekologii dla rozwoju gminy)		
	Sprawny, efektywny i partnerski system zarządzania publicznego (4.2. Kształtowanie i rozwój aktywności obywatelskiej oraz wzmacnianie kapitału społecznego)	
Miejscowa kultura i sztuka służy wzmocnieniu lokalnej tożsamości oraz podnosi wartość oferty turystycznej Miechowa (6.1. Oferta placówek kultury służy mieszkańcom i wspiera funkcje turystyczno-uzdrowiskowe)		
Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy i Miasta Miechów na lata 2014-2020		
Zrównoważony rozwój miasta uwzględniający wiodącą rolę ośrodka miejskiego oraz potrzebę harmonijnego rozwoju współpracy międzysektorowej – podnoszenie konkurencyjności, przeciwdziałanie marginalizacji		
Plan Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy i Miasta Miechowa		
Przyczynienie się do zwiększenia udziału energii odnawialnej w ogólnym zużyciu energii		
Poprawa jakości powietrza na obszarach, na których odnotowano przekroczenia dopuszczalnych poziomów stężeń w powietrzu		
Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy i Miasta Miechów		
Zrównoważony rozwój gospodarczy (Stworzenie bazy rolniczo-przemysłowo-usługowej poprzez skuteczną rewitalizację centrum miasta)	Zrównoważony rozwój gospodarczy (Stworzenie bazy rolniczo-przemysłowo-usługowej poprzez promocję regionu poprze prawidłowe działania w zakresie partycypacji społecznej)	Zrównoważony rozwój gospodarczy (Stworzenie bazy rolniczo-przemysłowo-usługowej poprzez dynamizm i skuteczność procesów inwestycyjnych w realizacji obiektów sportowo-turystycznych)

Budowanie poczucia odpowiedzialności za miejsce do życia	Odbudowa zaufania i więzi wewnątrzwspólnotowych	Wybór specjalizacji i wzrost atrakcyjności rynku pracy
Wzrost integracji społecznej i wzrost aktywności społecznej poprzez zapewnienie odpowiednich potrzeb mieszkaniowych oraz dostępność do usług, dobrą edukację mieszkańców w poszanowaniu dobra jakim jest przestrzeń (ograniczenie zabudowy rozproszonej, wyznaczenie nowych terenów ogólnie dostępnych typu rekreacyjno-wypoczynkowych /integracja społeczna, wzrost liczby imprez sportowo-rekreacyjnym, odpowiednie warunki do uprawiania sportu - tzw. zdrowy tryb życia; Wyrównywanie warunków życia społeczności wiejskiej do poziomu społeczności miejskiej /np. realizacja kanalizacji sanitarnej, sieci wodociągowej, umożliwienie realizacji zabudowy o prawidłowych standardach/	Wzrost integracji społecznej i wzrost aktywności społecznej poprzez zapewnienie odpowiednich potrzeb mieszkaniowych oraz dostępność do usług, dobrą edukację mieszkańców w poszanowaniu dobra jakim jest przestrzeń (Możliwości inwestycyjne w zakresie realizacji usług /nowe miejsca pracy i spadek stopy bezrobocia/)	
Racjonalne gospodarowanie zasobami środowiska naturalnego i kulturowego przy uwzględnieniu jego ochrony oraz potrzeb mieszkańców		
Kształtowanie polityki przestrzennej w symbiozie ogólnie pojętego ładu przestrzennego z potrzebami mieszkańców gminy i miasta w zakresie mieszkalnictwa, usług, komunikacji i infrastruktury technicznej		

Źródło: Opracowanie własne

10. SYSTEM REALIZACJI (WDRAŻANIA) PROGRAMU REWITALIZACJI

Gminny Program Rewitalizacji ma charakter operacyjny i jako taki winien identyfikować organizacyjne struktury wdrażające planowane cele, działania, zadania oraz ustalenia. Wśród struktur organizacyjnych wymienić należy dwa typy podmiotów:

- podmioty wykonawcze, czyli jednostki sektora publicznego, prywatnego i pozarządowego realizujące poszczególne zadania/projekty;
- podmioty zarządzające, czyli jednostkę koordynującą wdrożenie *Programu*, jako całości, a przy tym prowadzącą jego aktualizację, monitoring i ocenę.

Niepodważalna rola organów gminy w zarządzaniu *Programem* polega na jego ukierunkowaniu, uchwaleniu, kontrolowaniu i ocenie z punktu widzenia lokalnej strategii rozwoju. Odnosi się to szczególnie do kontekstu celów przygotowania *Programu* (uszczegółowienie i wcielenie w życie instrumentów rozwoju gminy, pozyskanie środków z funduszy strukturalnych, etc.).

Do wyłącznych kompetencji Rady Miejskiej w Miechowie zastrzeżone zostaje:

- uchwalenie *Gminnego Programu Rewitalizacji*;
- nadzór nad realizacją *Programu* przez burmistrza;
- opiniowanie i uchwalanie zmian i aktualizacji *Programu*, przedstawionych przez burmistrza miasta.

Do kompetencji burmistrza miasta należeć będzie:

- realizacja zapisów Programu m.in. poprzez wyznaczenie Operatora Programu Rewitalizacji i nadzór nad jego działalnością oraz zapewnienie i uwzględnienie w planach budżetowych finansowania zadań ujętych w Programie, zgodnie z założonym udziałem miasta i gminy;
- podejmowanie decyzji o potrzebie weryfikacji Programu, m.in. na podstawie wniosków zarówno samego Operatora, jak i wniosków innych jednostek gminnych, a także partnerów społeczno-gospodarczych.

Do działań charakterze wykonawczym zostanie wyznaczony Operator Programu Rewitalizacji.

Zadania Operatora będą obejmowały następujące elementy zarządzania *Programem:*

- aktualizację i kontynuację procesu planowania, także w odniesieniu do poszerzenia Ramowego Programu o działania realizowane w ramach mikroprogramów społecznych lub uwzględniające inne kategorie projektów;
- planowanie dalszych procesów rozwojowych, wykraczających poza okres realizacji niniejszego *Programu* (tj. rok 2023);
- realizację *Programu*, w rozumieniu koordynowania i animowania działań administracji i beneficjentów w kierunku przestrzegania zasad wdrożenia, wymagań wewnętrznych i zewnętrznych (np. RPO WM), a także spójności *Programu*;
- organizację procesu upowszechnienia *Programu* i komunikacji społecznej (organizacje pożytku publicznego, przedsiębiorcy, spółdzielnie mieszkaniowe, deweloperzy, struktury partnerstwa publiczno-prywatnego);
- monitorowanie realizacji *Programu*;
- opracowywanie sprawozdań i dokonywanie wewnętrznej oceny efektów *Programu*.

10.1. Harmonogram realizacji procesu rewitalizacji

Okres realizacji procesu rewitalizacji objętego niniejszym GPR wynosi 8 lat (lata 2016 – 2023). Przewiduje się podział tego okresu na trzy podokresy dwuletnie pełnej funkcjonalności GPR poprzedzone okresem uruchamiania Programu.

Tabela 47. Ramowy program realizacji procesu rewitalizacji w latach 2016-2023

Etap realizacji GPR	Rok	Działania
Przygotowanie GPR	2016	1. Diagnoza i wyznaczenie obszaru rewitalizacji. 2. Opracowanie i przyjęcie GPR. 3. Powołanie struktury zarządzania GPR – w tym określenie zasad wyboru członków Komitetu Rewitalizacji. 4. Zainicjowanie prac Komitetu Rewitalizacji. 5. Opracowanie szczegółowego harmonogramu na rok 2017
Okres uruchamiania GPR	2017	1. Realizacja harmonogramu działań na rok 2017. 2. Uruchamianie zgodnie z planem kolejnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych i testowanie systemu zarządzania i monitorowania. 3. Uruchomienie systemu monitorowania i oceny realizacji. 4. Opracowanie harmonogramu 2018 – 2019.
I etap GPR	2018-2019	1. Ewaluacja realizacji GPR w roku 2017, wnioski i poprawki. 2. Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych przewidzianych na lata 2018 - 2019 ze szczególnym uwzględnieniem bieżącego dbania o synergię pomiędzy przedsięwzięciami (korygowanie harmonogramów w taki sposób, aby przedsięwzięcia potencjalnie synergiczne były uruchamiane w sposób skoordynowany). 3. Opracowanie harmonogramu na lata 2020 – 2021 (w 2019 roku).
II etap GPR	2020-2021	1. Ewaluacja realizacji GPR 2018-2019, wnioski i poprawki. 2. Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych przewidzianych na lata 2020 – 2021. 3. Opracowanie harmonogramu na lata 2022 – 2022 (w 2021 roku).
III etap GPR	2022-2023	1. Ewaluacja realizacji GPR 2020-2021, wnioski i poprawki. 2. Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych przewidzianych na lata 2022 – 2023. 3. 2023 – opracowanie GPR na kolejny okres (min. 6 -letni).

Źródło: Opracowanie własne

10.2. Struktura zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji

Analizując specyfikę gminy oraz zakres zadań (w których przeważają zadania leżące w kompetencji samorządu, zarówno organizacyjnej jak i finansowej) wydaje się, iż najkorzystniejszym i najprostszym rozwiązaniem jest usytuowanie Operatora w strukturze Urzędu Gminy i Miasta Miechów, w ramach komórki odpowiedzialnej za planowanie strategiczne i rozwój gospodarczy. W ramach tego wydziału należy powołać zespół zadaniowy ds. rewitalizacji (w skład którego wejdą osoby z różnych komórek organizacyjnych, obejmujący swoimi kompetencjami całą tematykę *Programu Rewitalizacji*), na którego czele stanie Pełnomocnik ds. Rewitalizacji.

Nie ma obecnie przesłanek do precyzyjnego **oszacowania kosztów zarządzania** *Programem.* **Według wstępnego oszacowania powinny one mieścić się w granicach 1,0 – 1,5% całkowitych kosztów programu**, to jest od ok. 94 tys. do ok. 142 tys. złotych rocznie.

Struktura zarządzania *Programem* składa się z następujących komórek:

- **Rada Miejska** – odpowiada za uchwalanie *Programu* i jego głównych kierunków oraz opiniowanie zmian i aktualizację *Programu*;
- **Burmistrz** – odpowiada za bieżący nadzór nad realizacją *Programu*, w tym dbałość o zagwarantowanie (w budżecie i WPF) środków na jego skuteczną realizację oraz pozyskanie zewnętrznych źródeł finansowania, a także podejmowanie decyzji o potrzebie dokonania korekt w *Programie*;
- **Operator Programu** – Referat Budownictwa i Planowania Przestrzennego w Urzędzie Gminy i Miasta Miechów. Do koordynacji spraw rewitalizacyjnych zostanie powołany Pełnomocnik ds. Rewitalizacji – odpowiada za bieżącą koordynację działań podejmowanych w ramach *Programu*, aktualizację i kontynuację procesu planowania, pozyskiwanie nowych partnerów Programu, upowszechnianie zarówno samego Programu, jak i możliwości korzystania z niego, bieżący monitoring działań oraz sprawozdawczość;

- **Komitet Rewitalizacji** – w skład którego wejdą m.in. przedstawiciele operatora, jednostek gminnych, przedsiębiorcy, partnerzy społeczni i mieszkańcy. Zadaniem Komitetu będzie opiniowanie zgłaszanych projektów oraz wskazywanie nowych obszarów tematycznych i zadań ważnych z punktu widzenia interesariuszy. Rola Komitetu Rewitalizacji jest niezwykle istotna z punktu widzenia promocji *Programu*, z uwagi zarówno na szeroki krąg, jak i społeczny zasięg oddziaływania Komitetu.

10.3. System obiegu informacji w instytucji odpowiedzialnej za zarządzanie programem

System obiegu informacji oraz środków finansowych w ramach *Programu Rewitalizacji*, będzie realizowany przez Operatora Programu zgodnie z dotychczasowymi zarządzeniami i instrukcjami kancelaryjnymi obowiązującymi w Urzędzie Gminy i Miasta Miechów w odniesieniu do powyższych kwestii, które wynikają z Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 roku w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych (Dz.U. 2011 nr 14, poz. 67). W oparciu o powyższe rozporządzenie, w Urzędzie Gminy wprowadzono stosowne procedury, które rozstrzygają zakres odpowiedzialności i kompetencji poszczególnych jednostek Urzędu Miasta i Gminy, regulują zasady przepływu informacji w Urzędzie, a także środków finansowych pozostających w dyspozycji gminy. Uszczegółowienie powyższych zapisów w odniesieniu do *Gminnego Programu Rewitalizacji* znajdzie swoje odzwierciedlenie w Zarządzeniu burmistrza powołującym Pełnomocnika ds. Rewitalizacji z umiejscowieniem go w strukturze Urzędu Gminy i Miasta Miechów.

Obieg informacji poza strukturą Urzędu Gminy i Miasta Miechów zapewnią stałe spotkania Komitetu Rewitalizacji, na których będą przekazywane informacje nt. bieżącego postępu prac nad *Programem*, a także pozyskiwane informacje o postępie prac u pozostałych partnerów *Programu*, w tym informacje o środkach zaangażowanych poza gminą.

Ponadto informacja o postępie prac i uruchamianych projektach będzie dostępna na wydzielonej części portalu internetowego Urzędu Gminy i Miasta Miechów, poświęconej wdrażaniu *Programu Rewitalizacji*. Tam też będą publikowane bieżące sprawozdania z postępu prac nad *Programem*.

10.4. Promocja i informacja

W fazie realizacyjnej *Programu*, zarówno jego Operator, jak i konkretni beneficjenci podejmowanych działań, dołożą wszelkich starań, aby we właściwy sposób rozpowszechnić informacje o jego celach, zamierzeniach, jak i konkretnych efektach, które przyniesie jego realizacja. Działania te będą także cały czas otwarte na dalszy proces konsultacji i możliwą aktualizację *Programu* w sytuacji zmiany jakichkolwiek czynników, które determinowały obecny jego kształt.

Za podejmowanie konkretnych działań promocyjnych odpowiadać będzie Operator Programu, który określi:

- cele działań informacyjnych i promocyjnych;
- potencjalne grupy docelowe działań informacyjnych i promocyjnych;
- strategie informowania i promocji.

Podstawowymi celami działań informacyjnych i promocyjnych, realizowanymi w ramach *Programu Rewitalizacji,* powinno być podniesienie świadomości opinii publicznej o przebiegu realizacji i rezultatach *Programu*.

Ze względu na zintegrowany charakter *Programu*, zasięg terytorialny i rangę realizacji jego celów, do grup docelowych działań PR zaliczyć należy:

- społeczeństwo, z uwzględnieniem specyficznych narzędzi kierowanych do mieszkańców obszarów rewitalizowanych oraz kierowanych do mieszkańców obszarów gminy nieobjętych *Programem*;
- beneficjentów i potencjalnych beneficjentów *Programu*;
- partnerów społeczno-gospodarczych;

- organizacje pozarządowe;
- samorządy gospodarcze, instytucje otoczenia biznesu;
- właściwe władze publiczne (władze regionalne województwa małopolskiego, administracja rządowa szczebla wojewódzkiego, władze publiczne gmin i powiatów sąsiedzkich, władze publiczne miast i gmin partnerskich);
- media (prasa, radio, telewizja o zasięgu lokalnym, regionalnym, ogólnopolskim oraz media elektroniczne).

Proces informowania o *Programie Rewitalizacji* powinien mieć charakter dwukierunkowy, to znaczy pozwalać odbiorcom przekazów na formułowanie informacji zwrotnych i własnych opinii. Plan promocji powinien zatem realizować zarówno bierne, jak i czynne prawo obywateli do informacji, zgodnie z obowiązującymi przepisami i standardami. I tak, wśród instrumentów realizacji działań PR w tych sferach, wymienić należy:

- wykorzystanie oficjalnych stron internetowych gminy i jednostek podległych (w tym BIP) do publikacji informacji o rewitalizacji;
- prowadzenie serwisu internetowego *Programu Rewitalizacji*, w którego skład wejść powinny:
  - opis problematyki związanej z rewitalizacją obszarów wiejskich,
  - publikacja *Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Miechów na lata 2016-2023*,
  - informacje o bieżącym stanie wdrażania, finansowania, ewaluacji *Programu*,
  - inne informacje i materiały o charakterze informacyjnym (komunikaty o przetargach, konkursach ofert i ich wynikach),
  - forum mieszkańców,
  - baza przedsięwzięć rewitalizacyjnych,
  - informacje o możliwości pozyskania środków na projekty związane z przyjętymi celami rewitalizacji,
  - baza umożliwiająca znalezienie partnera do projektu (zgłoszonego lub planowanego do zgłoszenia do *Programu Rewitalizacji*),
  - statystyki i raporty związane z realizacją *Programu*,
  - galeria fotografii (np. przed realizacją – po realizacji);
- broszury informacyjne, publikacje związane z realizacją poszczególnych projektów wydawane przez Operatora oraz podmioty zaangażowane w realizację *Programu Rewitalizacji*;
- konferencje prasowe (organizowane przez Operatora i/lub beneficjentów *Programu Rewitalizacji*) dotyczące np. uchwalenia *Programu*, kolejnych etapów wdrożenia i ewaluacji, uzyskania środków na finansowanie Programu lub poszczególnych projektów, zakończenia każdego projektu realizowanego w ramach Programu.

10.5. System monitoringu i oceny skuteczności działań

Aby móc zmierzyć efekt przyszłych działań rewitalizacyjnych realizowanych w gminie i trafnie reagować na niepożądane tendencje, niezbędne jest wdrożenie profesjonalnego systemu monitoringu i ewaluacji opierającego się na konkretnych wskaźnikach.

Zgodnie z definicją, monitorowanie jest procesem systematycznego zbierania, raportowania i interpretowania danych opisujących postęp i efekty programu. Tak rozumiany monitoring spełnia także rolę systemu wczesnego ostrzegania o ewentualnych nieprawidłowościach. W monitorowaniu brać winny udział wszystkie podmioty zaangażowane we wdrażanie *Programu Rewitalizacji*.

Do instytucji i podmiotów biorących udział w monitoringu *Programu Rewitalizacji* zaliczyć należy w szczególności:

- Radę Miejską;
- Burmistrza Gminy i Miasta Miechów;
- Operatora Programu Rewitalizacji;
- Komitet Rewitalizacji;
- Odpowiednie stanowiska w strukturze Urzędu Gminy i Miasta Miechów odpowiedzialne za nadzór i kontrolę nad istotnymi dla procesu rewitalizacji sferami;
- Beneficjentów Programu Rewitalizacji.

W osiąganiu wskaźników *Programu Rewitalizacji*, szczególna rola w procesie monitoringu przypada beneficjentom, którzy mają obowiązek monitorowania wdrażania poszczególnych, ujętych w nim projektów.

Na poziomie monitorowania *Programu Rewitalizacji* głównym podmiotem monitorującym oraz dokonującym oceny osiągania założonych wskaźników stać się powinien Operator Programu, a w odniesieniu do osiągania celów szczegółowych i ogólnych rewitalizacji Rada Miejska, Burmistrz Gminy i Miasta Miechów i Komitet Rewitalizacji.

Rola Operatora *Programu* obejmować powinna jednocześnie monitoring oraz sprawozdawczość. Sprawozdania z realizacji programów (rzeczowo-finansowe) przedkładane powinny być przez Operatora Burmistrzowi w cyklach kwartalnych i w formie sprawozdania rocznego, a także załączane do sprawozdania z realizacji całego *Programu Rewitalizacji* przedkładanego corocznie Radzie Miejskiej i Komitetowi Rewitalizacji.

Jednostki organizacyjne Urzędu Gminy i Miasta Miechów będą brały bezpośredni udział w monitorowaniu projektów zgłoszonych i zarządzanych przez siebie, tak jak każdy Beneficjent *Programu*. Z drugiej strony mogą włączać się w proces monitorowania w związku z udostępnianiem przez nie danych o stanie spraw prowadzonych przez Gminę i jej jednostki, a dotyczących inwestycji zgłoszonych jako projekty do *Programu Rewitalizacji*.

10.6. Rodzaje monitoringu i wskaźniki monitoringu

Jednym z celów monitoringu jest dostarczanie informacji o postępie realizacji i efektywności wdrażania pomocy – na poziomie pojedynczego projektu i całego *Programu*. Zgodnie z zasadami, w zależności od charakteru dostarczanych danych, monitoring dzielimy na rzeczowy i finansowy. Zakłada się przyjęcie tej systematyki dla *Gminnego Programu*.

10.6.1. Monitoring rzeczowy

Monitoring rzeczowy dostarcza danych obrazujących postęp we wdrażaniu programu oraz umożliwiających ocenę jego wykonania w odniesieniu do ustalonych celów. Dane wykorzystywane przy monitorowaniu powinny zostać skwantyfikowane i obrazować postęp we wdrażaniu oraz rezultaty działań w podziale na trzy kategorie wskaźników:

- wskaźniki **produktu**, które odnoszą się do rzeczowych efektów działalności i są liczone w jednostkach materialnych;
- wskaźniki **rezultatu**, odpowiadające bezpośrednim i natychmiastowym efektom wynikającym z wdrożenia *Programu*, które mogą mieć formę wskaźników materialnych lub finansowych;
- wskaźniki **oddziaływania**, obrazujące konsekwencje *Programu*, wykraczające poza natychmiastowe efekty dla bezpośrednich beneficjentów (mogą przybrać formę oddziaływań bezpośrednich, jak i oddziaływań pośrednich).

Wskaźniki, z wyjątkiem oddziaływań, formułowane są już w trakcie opracowywania wniosków o finansowanie poszczególnych projektów. Studia wykonalności projektów stanowią zatem podstawę do monitorowania efektów rzeczowych przez odpowiednie podmioty.

Zgodnie obowiązującymi zasadami wdrażania programów finansowanych ze środków UE, poziom wymaganej kwantyfikacji celów zależy od rodzaju interwencji. W przypadku tych celów, które nie mogą być skwantyfikowane *ex-ante*, wskaźniki będą musiały być dopracowane już we wczesnej fazie wdrażania.

10.6.2. Monitoring finansowy

Monitoring finansowy dostarcza danych dotyczących finansowych aspektów realizacji *Programu* i stanowi podstawę do oceny sprawności wydatkowania przeznaczonych na niego środków. Powinien odbywać się w oparciu o sprawozdania, okresowe, roczne oraz końcowe (obejmujące projekt, cele szczegółowe, *Program Rewitalizacji*), które przedstawiane są:

- Operatorowi Programu – w formie kopii sprawozdań przedkładanych Instytucji Zarządzającej przez beneficjentów projektów, które uzyskały wsparcie w ramach RPO WM lub innych funduszy UE;

- Operatorowi Programu – w formie sprawozdań przedkładanych przez Beneficjentów *Programu*, którzy nie pozyskali środków z Funduszy Strukturalnych, ale rozpoczęli realizację projektów ujętych w *Programie Rewitalizacji* i wykorzystują inne publiczne źródła finansowania, w tym środki gminy;
- Burmistrzowi Gminy i Miasta Miechów – w formie sprawozdań przedkładanych przez Operatora Programu, dotyczących finansowania w odniesieniu do *Programu* – w podziale na cele szczegółowe rewitalizacji;
- Radzie Miejskiej – w formie rocznych sprawozdań przedkładanych przez Operatora Programu w zakresie realizacji i sposobu finansowania *Programu.*
- Komitetowi Rewitalizacji – w formie rocznych sprawozdań przedkładanych przez Operatora Programu w zakresie realizacji i sposobu finansowania *Programu.*

Dane zawarte w tych sprawozdaniach obejmować powinny wysokość wkładu finansowego pochodzącego ze środków publicznych (wydatki poniesione w okresie objętym sprawozdaniem, wydatki poniesione od początku realizacji zadania, stan zaawansowania realizacji zadania w ujęciu procentowym) z wyszczególnieniem:

- wkładu wspólnotowego: ogółem oraz środków z EFRR/EFS;
- krajowego wkładu publicznego: ogółem oraz budżet państwa, budżet jednostek samorządu terytorialnego szczebla regionalnego, budżet gminy, inne środki publiczne (fundusze celowe, środki specjalne);
- środków z pożyczek na prefinansowanie;
- środków z pożyczek Europejskiego Banku Inwestycyjnego;
- środków prywatnych;
- innych środków.

Dodatkowo sprawozdania winny zawierać informacje na temat postępu realizacji planu finansowego, odpowiednio projektu lub *Programu*, w okresie sprawozdawczym oraz prognozę w tym zakresie na rok następny.

10.6.3. Sprawozdawczość

Monitorowanie rzeczowe i finansowe odbywać się powinno na podstawie dostarczanych sprawozdań z realizacji okresowych, rocznych i końcowych. Sprawozdawczość zakłada bieżący i periodyczny przepływ informacji, co pozwala na weryfikację nieprawidłowości w procesie wdrażania i monitorowania *Programu*. Elementami systemu sprawozdawczości w przypadku *Programu Rewitalizacji* są:

- instytucje i podmioty otrzymujące i sporządzające sprawozdania tj. Rada Miejska, Burmistrz Gminy i Miasta Miechów, Komitet Rewitalizacji, Operator Programu, Beneficjenci;
- przedmiot sprawozdania, tj. informacje o postępie realizacji projektu, celów szczegółowych oraz całego *Programu*;
- narzędzia sprawozdawczości, tj. sprawozdania, umowy o dofinansowanie i wnioski aplikacyjne/o refundację;
- okresy sprawozdawcze.

Kompleksowe sprawozdanie, obejmujące dane umożliwiające skuteczny monitoring rzeczowy i finansowy, powinno zawierać następujące dane:

- informacje ogólne;
- informacje dotyczące przebiegu rzeczowego realizacji projektu lub *Programu:*
  - na poziomie *Programu*: informacje dotyczące zgłoszonych do realizacji projektów, podpisanych umów lub podjętych decyzji, celów głównych i szczegółowych, stopnia osiągania założonych w *Programie* wskaźników monitorujących,
  - na poziomie projektu: informacje dotyczące podpisanych umów lub podjętych decyzji, stanu realizacji celów projektu, stopnia osiągania założonych w nim wartości wskaźników;
- informacje dotyczące postępu finansowego, według źródeł pochodzenia środków, zawierające w szczególności zestawienie poniesionych wydatków, zrealizowanych płatności oraz ocenę poziomu wykorzystania środków;
- prognozę przebiegu realizacji *Programu* lub projektu w kolejnym okresie sprawozdawczym – dla sprawozdań okresowych lub rocznych;

- informacje na temat przestrzegania polityki Wspólnoty przy realizacji projektu lub *Programu*;
- informacje na temat wypełniania zobowiązań w zakresie informacji i promocji;
- informacje na temat sprawności systemu realizacji;
- informacje o napotkanych problemach, przeprowadzonych kontrolach oraz stwierdzonych nieprawidłowościach.

Założyć należy, iż sprawozdanie okresowe może nie zawierać informacji dotyczących stopnia osiągania wartości wskaźników monitorujących rezultatu i oddziaływania, a jedynie wskaźniki produktu.

Sprawozdania będą składane w formie zgodnej z zasadami obowiązującymi przy składaniu sprawozdań odpowiadających wymaganiom każdego z podmiotów monitorujących.

10.7. Zasady pomiaru i doboru wskaźników monitorowania

Wskaźniki monitorowania podzielono na kategorie: produktu, rezultatu i oddziaływania. Wszystkie wskaźniki mierzone będą cyklicznie. Częstotliwość pomiaru wskaźników jest uzależniona od kategorii wskaźnika. Bazowym okresem, wobec którego porównywane są zmiany wskaźników, jest rok (lub jego ostatni kwartał) poprzedzający rok, w którym rozpoczęto wdrażanie *Programu*.

Częstotliwość pomiaru, w zależności od kategorii wskaźników i przedmiotu sprawozdawczości, przedstawia poniższa tabela.

Tabela 48. Częstotliwość sprawozdawczości z uwzględnieniem pomiaru wskaźników

Przedmiot sprawo-zdawczości	Wskaźniki produktu	Wskaźniki rezultatu	Wskaźniki oddziaływania	Podmiot składający sprawozdanie	Podmiot monitorujący
Projekt	Okresowo (co najmniej raz na kwartał)	Corocznie lub po zakończeniu projektu	–	Beneficjent	Operator *Programu* (wszystkie projekty); podmioty wynikające z systemu wdrożenia RPO WM (projekty dofinansowane z EFRR/EFS)
Cele strategiczne	Okresowo (co najmniej raz na kwartał)	Corocznie lub zgodnie z zapisami umowy o dofinansowanie działania	Corocznie	Operator	Burmistrz Gminy i Miasta Miechów; Komitet Rewitalizacji
Cel główny	Okresowo (co najmniej raz na rok)	Corocznie	Corocznie	Operator	Burmistrz Gminy i Miasta Miechów; Rada Miejska; Komitet Rewitalizacji
Program Rewitalizacji	Okresowo (co najmniej raz na rok)	Corocznie	Raz na dwa lata	Operator	Rada Miejska

10.8. Ocena Gminnego Programu Rewitalizacji

Ocena (ewaluacja) *Programu Rewitalizacji* pozwala oszacować oddziaływanie samego *Programu*, jak i pomocy publicznej, w tym pomocy strukturalnej Unii Europejskiej, w odniesieniu do założonych celów. Wyniki oceny powinny zostać wykorzystane w celu jak najlepszego dopasowania realizowanych przedsięwzięć do rzeczywistych potrzeb oraz najbardziej efektywnego wydatkowania środków. Ocena udziela odpowiedzi na pytanie o celowość, trafność i wartość dodaną interwencji planowanej, przeprowadzanej lub zakończonej. Warunkiem dobrej oceny jest dostępność danych i terminowość raportowania przez wszystkie podmioty zaangażowane w system wdrażania *Programu*. Ocena taka bada sam program i jego efekty długotrwałe, czyli oddziaływania. Wiąże się zatem z przedstawionym wyżej monitoringiem rzeczowym.

Proponuje się, by system i rodzaje oceny *Programu* odpowiadały metodologii ogólnie stosowanej metodologii oceny i systemu sprawozdawczości programów finansowanych ze środków UE.

10.8.1. Ocena przed realizacją programu (ocena *ex-ante*)

Celem oceny *ex-ante* jest dostarczenie danych dla przygotowania (aktualizacji) *Programu* i zawartych w nim planów, dzięki oparciu się na doświadczeniach z ubiegłych okresów programowania (wynikach oceny *ex-post*). Ogólnie ocena *ex-ante* zawiera m.in. analizę wpływu dotychczasowych interwencji oraz analizę problemów na obszarze rewitalizacji. W związku z wymogiem zgodności *Programu Rewitalizacji* z polityką wspólnotową i polityką horyzontalną Unii Europejskiej, a także polityką regionalną państwa i regionu, ewaluacja *Programu* winna uwzględniać jego wpływ na realizację tych zasad.

Pierwszą pełną ocenę *ex-ante Programu* przeprowadzić winien Operator Rewitalizacji, posiadając pełną informację o celach, działaniach i projektach włączonych do Programu. Zakłada się, iż organizowanie kolejnych ocen *ex-ante* wiązać się będzie z aktualizacją *Programu* wynikającą z kolejnych okresów programowania oraz należeć będzie do obowiązków Operatora Programu.

10.8.2. Ocena w połowie okresu realizacji (ocena *mid-term*)

Ocena w połowie okresu realizacji (ocena *mid-term*) Planu lub *Programu*, przeprowadzana nie później niż w ciągu roku następującego po zakończeniu połowy okresu realizacji, obejmuje analizę:

- efektywności wykorzystania środków;
- skuteczności w zakresie osiągania założonych celów;
- oddziaływania na sytuację społeczno-gospodarczą, w tym na zatrudnienie;
- funkcjonowania systemu realizacji.

10.8.3. Ocena na zakończenie Programu (ocena *ex-post*)

Celem oceny *ex-post* będzie określenie długotrwałych efektów wdrożenia *Programu*, w tym wielkości zaangażowanych środków, skuteczności i efektywności pomocy. Z ewaluacji końcowej wynikać powinny wskazania odnośnie dalszych kierunków polityki rozwoju gminy, szczególnie w zakresie zdefiniowania czynników, które przyczyniły się do sukcesu lub niepowodzenia wdrażania *Programu*.

Za organizację procesu ewaluacji końcowej odpowiadać powinien Operator Programu z udziałem Komitetu Rewitalizacji, Burmistrza Gminy i Miasta oraz Rady Miejskiej, jako organu przyjmującego wyniki oceny.

Ocenę przeprowadzić powinni niezależni audytorzy. Przyjąć można, iż ocena powinna zostać zakończona nie później niż 3 lata po zakończeniu okresu programowania.

Raport z realizacji programu powinien zostać upubliczniony i opublikowany na stronie internetowej gminy (Biuletyn Informacji Publicznej).

10.8.4. Ocena bieżąca (ocena *on-going*)

Niezależnie od prowadzenia wyżej wymienionych form ewaluacji, Rada Miejska, a także Burmistrz Gminy i Miasta oraz Operator, mogą inicjować bieżącą ocenę *Programu Rewitalizacji*, której przedmiotem jest efektywność stosowanych instrumentów i całego systemu wdrażania.

10.8.5. Kryteria oceny

Za główne kryteria oceny *Programu Rewitalizacji* przyjąć należy ogólnie stosowane kryteria, do których należą:

- **trafność** – kryterium pozwalające ocenić, w jakim stopniu cele *Programu* odpowiadają potrzebom i priorytetom na danym poziomie analizy, np. na poziomie Obszaru Rewitalizacji, miasta, regionu. Trafność jest głównym kryterium przy przeprowadzaniu oceny *ex-ante* i *mid-term*;

- **efektywność** – kryterium pozwalające ocenić poziom „ekonomiczności" *Programu*, czyli stosunek poniesionych nakładów (zasobów finansowych, zasobów ludzkich i poświęconego czasu) do uzyskanych wyników i rezultatów;
- **skuteczność** – kryterium pozwalające ocenić, do jakiego stopnia cele przedsięwzięcia, zdefiniowane na etapie programowania, zostały osiągnięte;
- **użyteczność** – kryterium pozwalające ocenić, do jakiego stopnia oddziaływanie *Programu* odpowiada potrzebom grup docelowych;
- **trwałość** – kryterium pozwalające ocenić, na ile można się spodziewać, że pozytywne zmiany wywołane oddziaływaniem *Programu*, będą trwać po jego zakończeniu. Ma zastosowanie przy ocenie wartości *Programu* w kategoriach jego użyteczności w dłuższej perspektywie czasowej. W ocenie *ex-post* zaś, zwłaszcza realizowanej w dłuższym odstępie czasu po zakończeniu *Programu*, można zbadać, na ile zmiany wywołane jego oddziaływaniem są istotnie trwałe.

10.9. Określenie niezbędnych zmian w uchwałach

10.9.1. Określenie niezbędnych zmian w uchwałach, o których mowa w art. 15 ust 1 pkt 10)

Gminny Program Rewitalizacji nie przewiduje zmian w uchwałach o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 150 oraz z 2015 r. poz. 1322).

10.9.2. Określenie niezbędnych zmian w uchwale, o której mowa w art. 7, ust. 3

Komitet Rewitalizacji to ciało doradczo-opiniotwórcze, przewidziane w Ustawie o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 roku jako podmiot wspierający Burmistrza Gminy i Miasta Miechów w podejmowaniu decyzji i wydawaniu opinii o działaniach rewitalizacyjnych. Komitet Rewitalizacji został uwzględniony w strukturze zarządzania i monitoringu *Gminnego Programu Rewitalizacji,* a zostanie powołany zarządzeniem burmistrza do 3 miesięcy od przyjęcia Programu.

10.9.3. Specjalna Strefa Rewitalizacji

W *Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy i Miasta Miechów* nie przewiduje się ustanowienia Specjalnej Strefy Rewitalizacji, o której mowa w art. 25 Ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 roku.

10.9.4. Zmiany w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

Gminny Program Rewitalizacji Gminy i Miasta Miechów nie przewiduje wprowadzenia zmian w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Miechów przyjętym Uchwałą nr XVII/178/2000 Rady Miejskiej w Miechowie z dnia 21.06.2000 r. z późniejszymi zmianami oraz Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Miechów przyjętym Uchwałą nr XVII/179/2000 Rady Miejskiej w Miechowie z dnia 21.06.2000 r. z późniejszymi zmianami.

10.9.5. Niezbędne zmiany w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego

Gminny Program Rewitalizacji Gminy i Miasta Miechów nie przewiduje wprowadzenia zmian w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

10.9.6. Niezbędne zmiany w Wieloletniej Prognozie Finansowej

Po uchwaleniu *Gminnego Programu Rewitalizacji* Rada Miejska w Miechowie wprowadza przedsięwzięcia rewitalizacyjne zawarte w tym programie, a służące realizacji zadań własnych gminy, do załącznika do uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej gminy (zgodnie z art. 21 Ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 roku).

11. PARTYCYPACJA SPOŁECZNA

Partycypacja społeczna została wpisana w proces rewitalizacji gminy i miasta Miechów jako **fundament działań na różnych jego etapach, tj. diagnozowania, programowania, wdrażania (w tym finansowania),** monitorowania i ewaluacji. Takie podejście ma na celu podniesienie skuteczności i trwałości projektów rewitalizacyjnych oraz gotowości i świadomości mieszkańców o partycypacyjnym współdecydowaniu o obszarze objętym *Programem*. Ponadto realizuje zasadę partnerstwa wynikającą z art. 5 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013, polegającą na **włączaniu szerokiego grona partnerów (w szczególności lokalnych społeczności i przedsiębiorców, a także ekspertów**) w procesy programowania i realizacji projektów rewitalizacyjnych w ramach programów operacyjnych oraz konsekwentnego, otwartego i trwałego dialogu także z tymi podmiotami i grupami, których rezultaty rewitalizacji mają dotyczyć. Opiera się ona na założeniu, że **opinia środowiska lokalnego jest najważniejszym elementem tworzenia dokumentu**, który ma stanowić narzędzie do projektowania konkretnych zadań podejmowanych w celu rozwiązywania problemów i eliminacji niepożądanych zjawisk, a tym samym podnoszących jakość życia mieszkańców terenów zdegradowanych.

Proces diagnozowania sytuacji społeczno-ekonomicznej gminy i miasta Miechów oraz społecznego odbioru zagadnień objętych sytuacją kryzysową odbywał się metodą partycypacyjną, której ideą jest **włączanie mieszkańców i partnerów społecznych w przebieg wyznaczania obszarów zdegradowanych i rewitalizowanych**, a także przedsięwzięcia i aktywności, które powinny przyczynić się do poprawy sytuacji na wyznaczonych podczas konsultacji obszarach. Twórcy dokumentu, tzn. samorząd gminy, uczestnicy oraz moderatorzy procesu, od samego początku kładli nacisk na wagę rozwiązań organizacyjnych (poszukiwanie nowych dróg dojścia) oraz potrzebę zmiany społecznej świadomości w zakresie szukania innych rozwiązań problemów na obszarach kryzysowych, poza tworzeniem na nich kolejnych, nowych inwestycji.

Warunkiem dobrej dyskusji jest świadomość społeczeństwa o rewitalizacji, o jej znaczeniu i efektach. Dlatego wiele uwagi poświęcono na dotarcie do społecznej świadomości mieszkańców gminy i dostarczenie im informacji o zaletach rewitalizacji i procesach towarzyszących wyprowadzaniu poszczególnych miejsc z sytuacji kryzysowej. Pomocne okazały się tutaj narzędzia informatyczne – głównie strona internetowa gminy, ale korzystano także z niestandardowych sposobów komunikacji ze społecznością lokalną, np. angażując księży, którzy przekazywali informacje w czasie ogłoszeń parafialnych i wskazywali miejsca, w których można poszerzyć wiedzę bądź wziąć udział w warsztatach.

11.1. Partycypacja społeczna na etapie przygotowywania *Gminnego Programu Rewitalizacji*

11.1.1. Diagnozowanie obszarów zdegradowanych

Pierwszym krokiem w diagnozowaniu sytuacji na obszarze miasta i gminy Miechów było przeprowadzenie **dwóch ankiet:**

- **skierowanej do wszystkich mieszkańców** – pytano w niej m.in. o ocenę jakości życia w gminie, dostępność usług publicznych (i rzeczywiste miejsca korzystania z nich przez mieszkańców), najważniejsze problemy społeczne, gospodarcze, przestrzenne i środowiskowe. Co istotne, pytania były tak sformułowane, aby dawały obraz sytuacji nie na obszarze całej gminy, a jedynie **danej jednostki urbanistycznej**, w której mieszka wypełniający. Pytano także o priorytetowe działania lokalne, jakie należy podjąć, aby poprawić jakość i komfort życia najmniejszych społeczności. Konsultacje trwały od 26 listopada 2015 roku do 31 stycznia 2016, a liczba zebranych ankiet wyniosła 138.
- **skierowanej do lokalnych liderów** (radnych, sołtysów, większych przedsiębiorców, instytucji kultury, opieki społecznej, przedstawicieli NGO, lokalnych liderów). Ocenie jakościowej poddano w niej szereg zagadnień zgrupowanych w takich obszarach tematycznych jak:

- sfera przestrzenna,
- środowisko,
- infrastruktura techniczna,
- gospodarka,
- zdrowie,
- edukacja,
- bezpieczeństwo,
- sfera społeczna,
- kultura,
- turystyka, rekreacja, promocja.

Także w tym wypadku pytano o kluczowe problemy oraz priorytetowe działania. Inna była też metoda dystrybucji ankiety – docierała ona bezpośrednio na adres poczty elektronicznej wytypowanych osób, niemniej i w tym przypadku zwrot był bardzo duży i wyniósł 66% wysłanych ankiet (co w liczbach bezwzględnych dało wynik 20 wypełnionych ankiet).

Drugi krok stanowiły **warsztaty rewitalizacyjne.** Był to moment szerokiego zaprezentowania idei rewitalizacji, osadzenia w kontekście strategicznym procesów rozwojowych gminy, a także pokazania dobrych i złych praktyk działań rewitalizacyjnych.

Rysunek 44. Ćwiczenie dot. jakości życia w poszczególnych jednostkach urbanistycznych

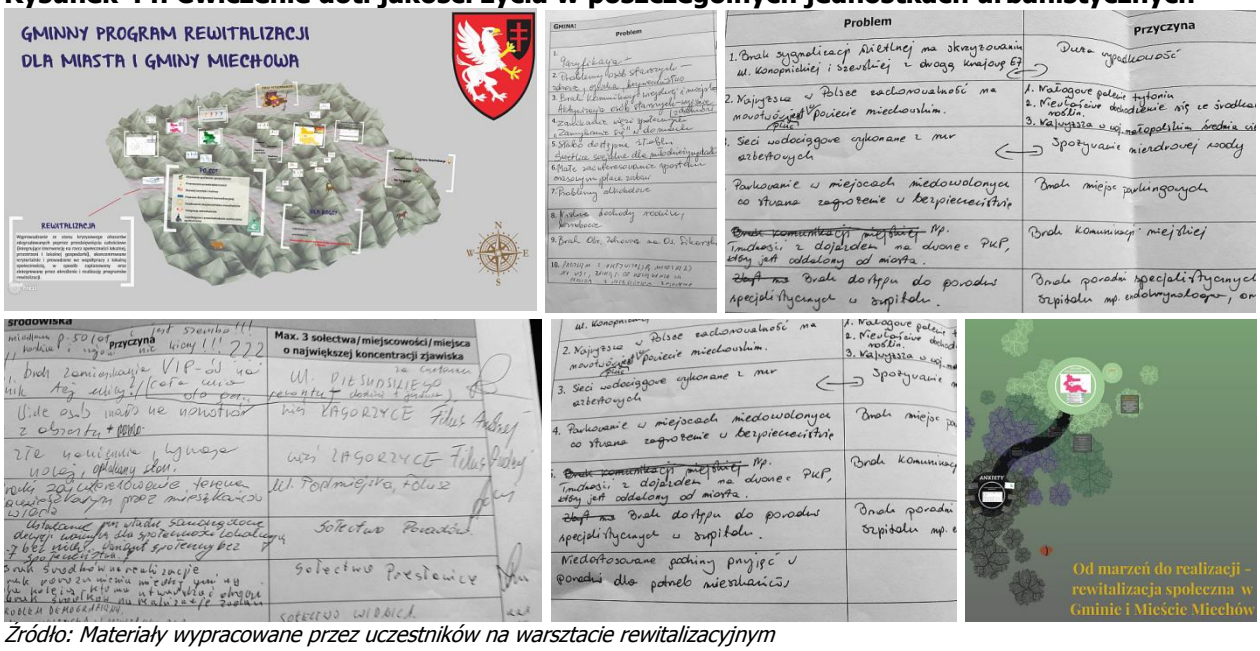

Źródło: Materiały wypracowane przez uczestników na warsztacie rewitalizacyjnym

W części warsztatowej skupiono się na pogłębionym diagnozowaniu przyczyn powstawania problemów w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzennej i środowiskowej oraz próbie osadzania poszczególnych zjawisk w konkretnych, wskazanych jednostkach urbanistycznych gminy i miasta Miechów. Warsztaty rewitalizacyjne odbyły 18 grudnia 2015 roku i 21 stycznia 2016 roku gromadząc ponad 60 osób.

Opracowane wyniki obu ankiet (zaprezentowane w raporcie z tego etapu konsultacji), wyniki prac warsztatowych i nałożone na to eksperckie analizy ilościowe w układzie jednostek urbanistycznych, pozwoliły wskazać te tereny, w których suma negatywnych zjawisk społecznych oraz towarzyszących im zjawisk gospodarczych, przestrzennych i środowiskowych wskazuje, iż **obszar można uznać za zdegradowany**.

11.1.2. Wyznaczanie obszaru rewitalizacji

Wyniki pierwszego etapu konsultacji społecznych – w tym graficzna mapa problemów oraz wiedza o istocie i miejscu koncentracji problemów – pozwoliły przystąpić do określenia obszaru o największym zagęszczeniu zjawisk negatywnych. Do ostatecznego wskazania obszaru rewitalizacji wykorzystano metodę badań fokusowych (zogniskowanych wywiadów grupowych), z uwzględnieniem wyników z zebranych i opracowanych materiałów.

W badaniu wzięli udział przedstawiciele Urzędu Gminy i Miasta Miechów, instytucji odpowiedzialnej za pomoc społeczną, instytucji związanych z kulturą, przedstawiciele NGO oraz przedstawiciele lokalnej społeczności z obszaru uznanego za zdegradowany.

Do przeprowadzenia zogniskowanych wywiadów grupowych skonstruowany został scenariusz wywiadu mający postać określonych pytań badawczych oraz wypunktowanych kwestii, które omawiano z uczestnikami badania. Scenariusz pełnił w badaniu rolę „bazy" i zestawu wskazówek, natomiast moderatorzy na bieżąco reagowali na przebieg dyskusji i dostosowywali pytania do zachowania uczestników i biegu wydarzeń.

Scenariusz opracowany na potrzeby badań składał się z 9 tematycznie podzielonych części. Pierwsze 3 pełniły rolę wstępu i wprowadzenia do istotnej dla badacza części wywiadu (w której moderatorzy mogli wysłuchać opinii zebranych na interesujące ich tematy). Uczestnikom został w nich przybliżony projekt i cele badania. Omówiona została również istota techniki zogniskowanych wywiadów grupowych oraz rola moderatorów w trakcie przeprowadzania badania. Uczestnicy i moderatorzy mogli też się zapoznać, co pozytywnie wpływało na przebieg dyskusji, dzięki przełamaniu barier i obaw osób biorących udział wywiadzie.

Po części wprowadzającej badanie podzielono na 4 obszary, w których pytania koncentrowały się wokół zagadnień będących właściwym obiektem zainteresowania badaczy. Pierwszy obszar zawierał pytania stanowiące wstęp do dyskusji na temat sfery społecznej gminy i miasta Miechów. Kolejne dotyczyły gminnej sfery gospodarczej, przestrzennej oraz środowiskowej. Istotą prowadzonego badania było osadzenie omawianych problemów w bardzo **konkretnym miejscu, w którym ich koncentracja jest największa.** Ostatni element scenariusza wywiadu miał na celu zachęcenie do dyskusji nad komunikacją pomiędzy instytucjami funkcjonującymi na terenie miasta i gminy Miechów oraz relacjami pomiędzy centrum gminy, a jej peryferiami. Uczestnicy mieli możliwość porównania ze sobą różnych obszarów gminy i miasta Miechów.

Scenariusz kończył się podsumowaniem przeprowadzonego badania. Zawierał on ogólne pytania dotyczące tworzenia programów rewitalizacji oraz wykorzystania techniki zogniskowanych wywiadów grupowych do zbierania niezbędnych informacji. Miał także na celu zbudowanie pozytywnej relacji między moderatorami i uczestnikami dyskusji, przydatnej w przypadku przeprowadzania innych badań w przyszłości.

W wyniku przeprowadzonych badań fokusowych uzyskano obraz szczególnej koncentracji obszarowej zdiagnozowanych problemów. Jednocześnie wskazano te miejsca i projekty, których potencjał pozytywnego oddziaływania na dany obszar, ale też na społeczność całej jednostki urbanistycznej, a nierzadko całej gminy, jest największy. Nałożenie perspektywy koncentracji problemów i potencjału dla ich rozwiązania pozwoliło **wyznaczyć obszar rewitalizacji.**

11.1.2.1. Konsultacje społeczne wyznaczonego obszaru zdegradowanego i rewitalizowanego

Zgodnie z zapisami ustawowymi wyznaczony obszar zdegradowany i rewitalizowany poddano konsultacjom społecznym. Ogłoszenie o konsultacjach zamieszczono w zakładce rewitalizacyjnej oraz w BIPie, a po 7 dniach od zamieszczenia informacji rozpoczęto proces konsultacji. Miał on formę zarówno bierną (zgłaszanie uwag ustnie i pisemnie), jak i czynną (spotkanie konsultacyjne). Przeprowadzone konsultacje nie zmieniły wyznaczonego obszaru.

Raport z przeprowadzonych konsultacji opublikowano w zakładce rewitalizacyjnej oraz w BIPIe.

Rysunek 45. Ogłoszenia dot. konsultacji umieszczone na stronach BIP Urzędu i stronie internetowej Gminy

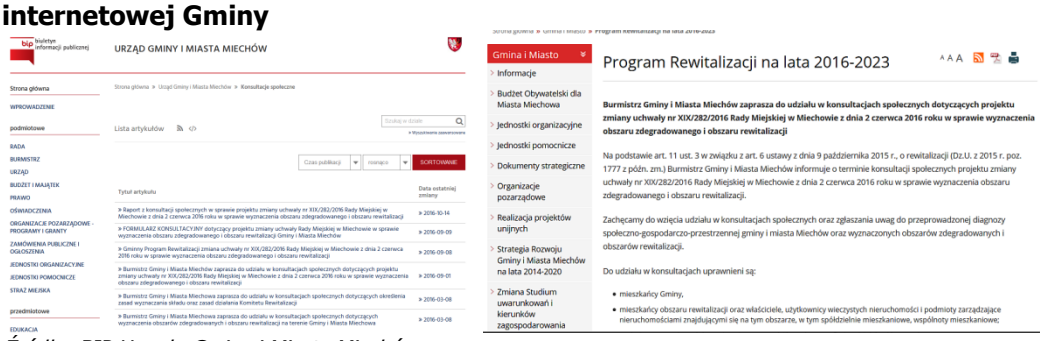

Źródło: BIP Urzędu Gminy i Miasta Miechów

Konsultacjom obszaru towarzyszyły także konsultacje trybu wyłaniania Komitetu Rewitalizacyjnego. Co prawda ustawa mówi, iż komitet powinien zostać wyłoniony najpóźniej w ciągu 3 miesięcy od zakończenia prac nad dokumentem, niemniej jednak samorząd gminy i miasta Miechów zdecydował, iż chce już na tym etapie rozpocząć formowanie Komitetu Rewitalizacji.

11.1.3. Pogłębiona diagnoza obszaru rewitalizacji

Najważniejszym celem pogłębionej analizy obszaru rewitalizacji było osadzenie procesu budowy programu rewitalizacji w lokalnym środowisku, bo tylko to gwarantuje trafność sformułowania celów rewitalizacji oraz adekwatność przedsięwzięć rewitalizacyjnych. To właśnie **mieszkańcy obszaru rewitalizacji określili hierarchię zdiagnozowanych problemów, wskazując w ten sposób swoje priorytety w zakresie jakości życia.** Pogłębionej diagnoza obszaru rewitalizacji dokonano na podstawie analizy *desk research* zgromadzonych danych statystycznych i dwóch technik badań jakościowych:

- zogniskowanych wywiadów grupowych
- wywiadów z liderami lokalnymi z obszaru rewitalizacji.

11.1.4. Tworzenie Gminnego Programu Rewitalizacji

Także w tym przypadku zdecydowano się na szeroki proces uspołecznienia oraz włączenia i zaangażowania mieszkańców gminy i miasta Miechów w tworzenie *Programu.*

Pierwszym etapem były szerokie konsultacje internetowe listy działań i projektów rewitalizacyjnych. Moderatorom procesu chodziło o to, by w maksymalnie dużym stopniu zaangażować lokalną społeczność w proces współdecydowania o kierunkach podejmowanych działań. Z tego względu zdecydowano się na zamieszczenie na specjalnym formularzu wstępnej listy zadań rewitalizacyjnych z prośbą o:

- wskazanie 3 zadań priorytetowych dla rozwiązania zdiagnozowanych problemów społecznych, gospodarczych, przestrzennych i środowiskowych;
- wskazanie zadań dodatkowych, ważnych z punktu widzenia respondenta, a pominiętych na wstępnej liście.

Rysunek 46. Hierarchizacja listy działań i projektów rewitalizacyjnych

Źródło: Pro regio Consulting

Działanie to miało na celu zaangażowanie lokalnej społeczności w proces współdecydowania o wyborze najważniejszych zadań i projektów, które będą w jak największym stopniu odpowiadać

na społeczne zapotrzebowanie i wpływać na poprawę sytuacji na obszarze uznanym za wymagający rewitalizacji.

W ten sposób opracowano listę działań i projektów rewitalizacyjnych, które udało się – w drodze konsultacji – ułożyć w sposób obrazujący **priorytety i oczekiwania lokalnej społeczności** gminy i miasta Miechów.

Ostatnim elementem partycypacji były warsztaty rewitalizacyjne, na które zaproszono lokalnych liderów. W ich trakcie – analizując uzyskane wyniki dotyczące hierarchicznego układu zadań – zastanawiano się nad priorytetami w zakresie działań rewitalizacyjnych, które zostały zasygnalizowane przez lokalną społeczność.

W ten sposób **zdefiniowano wizje rewitalizacji, cele strategiczne i wiodące kierunki interwencji**, które wynikają ze wszystkich wcześniejszych etapów konsultacji społecznych i są ujęte w formie ostatecznej listy projektów rewitalizacyjnych.

Rysunek 47. Priorytetowe przedsięwzięcia w opinii mieszkańców

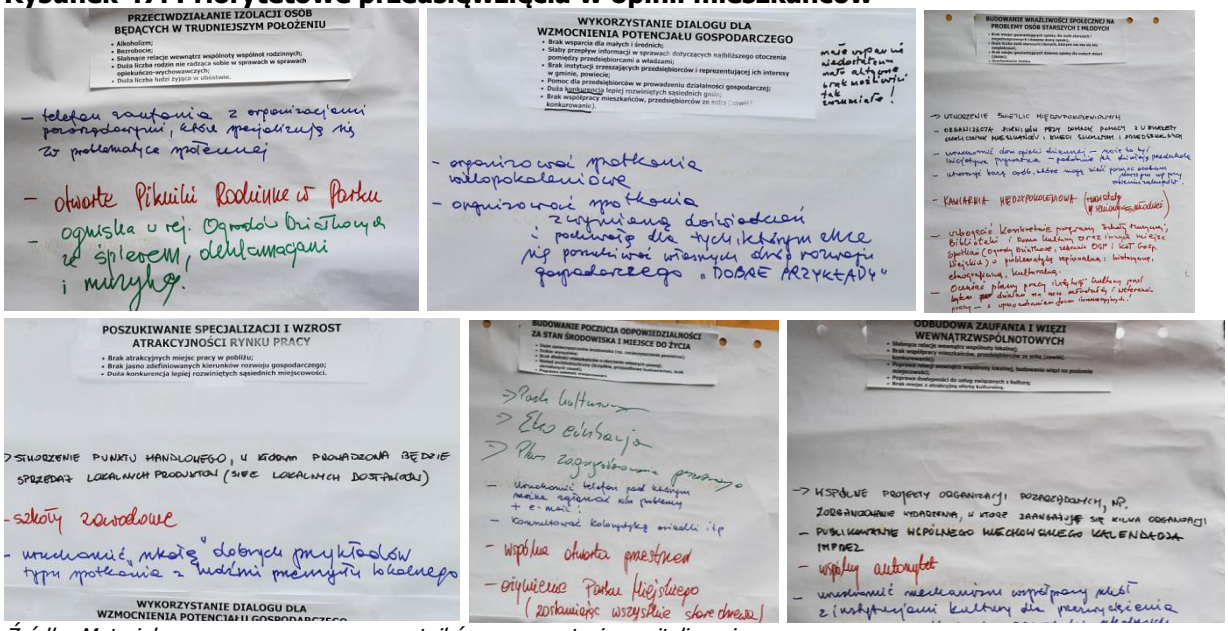

Źródło: Materiały wypracowane przez uczestników na warsztacie rewitalizacyjnym

Ostatnim elementem partycypacji były warsztaty rewitalizacyjne, na które zaproszono lokalnych liderów. W ich trakcie – analizując uzyskane wyniki dotyczące hierarchicznego układu zadań – zastanawiano się nad priorytetami w zakresie działań rewitalizacyjnych, które zostały zasygnalizowane przez lokalną społeczność.

W ten sposób **zdefiniowano wizje rewitalizacji, cele strategiczne i wiodące kierunki interwencji**, które wynikają ze wszystkich wcześniejszych etapów konsultacji społecznych.

Dodatkowo przedmiotem warsztatów było znalezienie lokalnych liderów, którzy mogliby propagować ideę rewitalizacyjną wśród mieszkańców i umieliby wciągnąć lokalną społeczność do aktywnych działań na rzecz swoich „małych ojczyzn". W trakcie warsztatów udało się także opracować założenia wiodących projektów rewitalizacyjnych i przekazać je pracownikom Urzędu Miasta i Gminy Miechowa do dalszego (formalnego) opracowania, tak aby mogły być wdrożone w życie w najbliższym czasie (z uwzględnieniem posiadanych środków finansowych).

Rysunek 48. Praca warsztatowa dot. przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Źródło: Pro regio Consulting

11.1.4.1. Konsultacje społeczne Gminnego Programu Rewitalizacji

Zgodnie z zapisami ustawowymi opracowany Program zostanie poddany konsultacjom społecznym. Ogłoszenie o konsultacjach zamieszczone będzie w zakładce rewitalizacyjnej oraz w BIPie, a po 7 dniach od opublikowania informacji rozpocznie się proces konsultacji.

Jednocześnie dokument przesłano do zaopiniowania instytucjom wskazanym w art. 17, ustęp 2, tiret 4 a i b. Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji.

11.2. Partycypacja społeczna na etapie realizacji *Gminnego Programu Rewitalizacji*

11.2.1. Mechanizmy włączania w proces rewitalizacji mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy

Szerokie upowszechnienie informacji o rewitalizacji i partycypacyjny model opracowywania *Gminnego Programu Rewitalizacji* będzie się przekształcał w partycypacyjny model wdrażania, a wokół grupy uczestniczącej w pracach nad dokumentem będą pojawiały się kolejne podmioty lokalne angażujące się w działania rewitalizacyjne.

11.2.2. Komitet Rewitalizacji

Włączenie lokalnych społeczności w działania rewitalizacyjne to warunek konieczny do osiągnięcia głównego celu rewitalizacji, czyli poprawy jakości życia. Mieszkańcy muszą mieć poczucie, że **zmiany w ich otoczeniu kształtowane są z myślą o nich i przy ich udziale.** Zostanie im to zapewnione m.in. poprzez możliwość uczestnictwa w pracach *Komitetu Rewitalizacji.* **Stanowi on forum współpracy i dialogu interesariuszy** z organami gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełni funkcję opiniodawczo-doradczą burmistrza. *Komitet Rewitalizacji* uprawniony jest do wyrażania opinii oraz podejmowania inicjatyw rozwiązań odnoszących się do rewitalizacji gminy i miasta Miechów. W jego skład wchodzą:

- przedstawiciele Urzędu Gminy i Miasta Miechów oraz jednostek organizacyjnych;
- przedstawiciele Rady Miejskiej;
- przedstawiciele każdego obszaru zdegradowanego delegowani przez organy stanowiące jednostki pomocnicze wchodzące w skład danego obszaru zdegradowanego;
- przedstawiciele sektora społecznego (organizacji pozarządowych i grup nieformalnych, działających na terenie miasta i gminy Miechów);
- przedstawiciele podmiotów prywatnych (prowadzących działalność gospodarczą na obszarze zdegradowanym);
- przedstawiciele mieszkańców.

Prace nad powołaniem Komitetu Rewitalizacji rozpoczęto już w momencie dokonywania delimitacji, wychodząc z założenia, że ciało powinno zostać powołane możliwe szybko, aby mogło być zaangażowane w proces tworzenia *Gminnego Programu Rewitalizacji*. Uchwała Rady Miejskiej w Miechowie w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji przyjęta 2 czerwc 2016 roku (uchwała Nr XIX/281/2016 Rady Miejskiej w Miechowie). Zgodnie z przyjętym regulaminem odbędzie się otwarty nabór na członków Komitetu, w efekcie którego Burmistrz powoła skład Komitetu Rewitalizacji. Komitet Rewitalizacji będzie podstawowym narzędziem dalszego rozwijania i aktualizowania dokumentu, ale także upowszechniania informacji o samym *Programie*, jak i jego efektach wśród lokalnej społeczności oraz pozyskiwania informacji o nowych pojawiających się potrzebach, które powinny znaleźć swoje odzwierciedlenie w aktualizacji P*rogramu*.

11.2.3. Partnerstwo – zasady współpracy pomiędzy sektorem publicznym, społecznym i gospodarczym

Wdrażanie projektów rewitalizacyjnych na zdegradowanych obszarach gminy i miasta Miechów nie ma szans powodzenia bez udanej współpracy pomiędzy sektorem społecznym, gospodarczym i publicznym.

W związku z tym określenie zasad i sposobów współuczestnictwa wszystkich interesariuszy jest kluczowym elementem osiągnięcia zgodności podejmowanych działań z potrzebami i oczekiwaniami społeczności lokalnej, ograniczenia występowania konfliktów oraz kosztów ich rozwiązywania, a także podstawą wzmacniania społeczeństwa obywatelskiego.

Współpraca międzysektorowa w realizacji zapisów *Gminnego Programu Rewitalizacji* odbywać się będzie w trzech zintegrowanych wymiarach:

- **merytorycznym** – poprzez wspólne podejmowanie decyzji, rozwiązywanie problemów;
- **organizacyjnym** – polegającym na angażowaniu specyficznych i unikalnych zasobów oraz kompetencji charakterystycznych dla danego sektora i wzajemnym ich uzupełnianiu podczas realizacji wspólnych projektów;
- **finansowym** – opierającym się na współudziale finansowym wszystkich partnerów poprzez zapewnienie wkładu własnego w realizację określonych przedsięwzięć i wykorzystanie koncepcji partnerstwa publiczno-prywatnego.

Partnerstwo trzech sektorów, publicznego, społecznego i gospodarczego, opiera się na podstawowych zasadach stanowiących fundament wspólnych działań: respektowanie własnych potrzeb, możliwości i dążenie do osiągnięcia kompromisu, przejrzystość podejmowanych działań, otwarty dialog z mieszkańcami.

Rola partnerskiej współpracy w procesie rewitalizacji obszarów objętych kryzysem jest szczególnie istotna zarówno z punktu widzenia społecznej użyteczności *Programu*, jak i wymogów stawianych przez Unię Europejską. W tym celu już na etapie konstruowania *Programu* ogromną rolę – zarówno opiniotwórczą, jak i ważnego kreatora zdarzeń w *Programie*, a także niezwykle istotny element uspołecznienia i promocji samego *Programu* - przypisano Komitetowi Rewitalizacji składającemu się z przedstawicieli gminy, jednostek gminnych, lokalnych przedsiębiorców, przedstawicieli organizacji pozarządowych, partnerów społecznych i mieszkańców obszarów zdegradowanych.

Kluczowe było wyłonienie członków **Komitetu Rewitalizacji już w trakcie prac nad opracowywaniem *Gminnego Programu Rewitalizacji***, aby włączyć ciało doradcze w proces przygotowawczy. Wydaje się, iż tak silne umocowanie w procesie realizacji *Programu* czynnika społecznego i niezależnego gwarantuje wypracowanie spójnego i wspólnego sposobu działania ponad jednostkowymi celami partnerów procesu (władz lokalnych, beneficjentów *Programu*, podmiotów włączanych) i da rzeczywisty impuls do rozwoju terenów rewitalizowanych i w konsekwencji całe gminy.

Ponadto, dla pełniejszego zrealizowania zasad partnerstwa, planuje się także wykorzystać następujące instrumenty:

- Stworzone zostanie w ramach działalności Operatora Programu tzw. **Centrum Jednej Wizyty (One Stop Centre)**, pozwalającego w jednym miejscu i krótkim czasie na uzyskanie pełnej informacji o:
  - możliwościach zainwestowania,
  - możliwościach pozyskania partnera,
  - przetargach i konkursach ofert organizowanych w ramach realizacji *Programu*.
- Uwzględniona zostanie w bieżącej pracy Urzędu Gminy i Miasta Miechów potrzeba **koordynacji działań programowych i planistycznych** dostosowanych do zapisów *Programu Rewitalizacji*, co bezpośrednio łączy się z możliwością wykorzystywania Programu do poszerzania bazy inwestycji publicznych oraz do włączania partnerów społecznych w system finansowania i realizacji gminnych inwestycji;
- Wykorzystanie stron internetowych gminy m.in. do:
  - public relations *Gminnego Programu Rewitalizacji* z informowaniem o warunkach włączenia się do *Programu* z nowymi działaniami i projektami (aktualizacja *Programu*),
  - prowadzenia bazy „Znajdź partnera do projektu”,

  - informowania o możliwości pozyskania środków na projekty związane z celami rewitalizacji.
- Inicjowanie i organizowanie **dyskusji publicznej**, związanej z istotnymi fazami procesu rewitalizacji bądź zmianami mogącymi wpłynąć na jego realizację, z udziałem przedstawicieli władz, regionu, instytucji uczestniczących w realizacji polityki regionalnej, Operatora, Komitetu Rewitalizacji i innych zainteresowanych partnerów społeczno-gospodarczych (przedstawicieli organizacji pozarządowych, nauki, kultury, biznesu, samorządów zawodowych, itp.).

11.2.4. Instrumenty wsparcia beneficjentów działań rewitalizacyjnych

Poza działaniami informacyjnymi (wymienione w rozdziale *Promocja i informacja*) warto wykorzystywać narzędzia, których celem jest wsparcie beneficjentów *Gminnego Programu Rewitalizacji*:

- Szkolenia i seminaria dla instytucji zaangażowanych we wdrażanie *Programu Rewitalizacji* oraz dla beneficjentów i potencjalnych beneficjentów, na temat m.in.: możliwości udziału w *Programie* (aktualizacji), zarządzania projektami, monitorowania realizacji projektów, zasad finansowania projektów;
- Nadzór i wparcie (organizacyjne, doradcze, techniczne) Beneficjentów Zewnętrznych *Programu Rewitalizacji* przy wypełnianiu obowiązków promocyjnych związanych z unijnym źródłem finansowania, takich jak przygotowywanie zgodnie z obowiązującymi zasadami.

11.2.5. Instrumenty włączające społeczność lokalną w działania rewitalizacyjne

Wśród działań skierowanych do społeczności lokalnej można wykorzystać następujące instrumenty:

- festyny, święta ulicy/sołectwa;
- warsztaty dot. przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz wspólnego podejmowania nowych aktywności realizowane z uwzględnieniem technik partycypacyjnych (np. world cafe, narada obywatelska, spacery badawcze, kawiarnia obywatelska);
- lekcje w szkołach poświęcone rozwojowi społeczno-gospodarczemu i rewitalizacji;
- konkursy na koncepcje architektoniczno-urbanistyczne zagospodarowania terenów rewitalizowanych;
- konkursy w mediach (plastyczne, fotograficzne, dla wspólnot mieszkaniowych, inwestorów);
- uroczystości związane z zakończeniem realizacji projektów.

11.3. Partycypacja społeczna na etapie oceny efektów *Gminnego Programu Rewitalizacji*

Niezbędnym elementem zarządzania procesem rewitalizacji jest uwzględnianie w nim udziału społecznego nie tylko na etapie planowania i wdrażania, ale także w momencie oceny efektów wdrożenia *Gminnego Programu Rewitalizacji*. Konieczne są podsumowanie efektów procesu rewitalizacji oraz prognoza ich trwałości, efektów synergicznych i mnożnikowych. Ten etap, z tego względu, że ostatni, jest często pomijany, jednak nie można do tego dopuszczać. Celem oceny końcowej nie jest bowiem tylko zweryfikowanie, czy cele rewitalizacji zostały w pełni osiągnięte, czy też nie. Celem jest również ocena trwałości osiągniętego stanu, w tym przede wszystkim trwałości dalszego rozwoju społeczno-gospodarczego obszaru rewitalizacji. Celem jest także podjęcie decyzji o ewentualnym przedłużeniu działań rewitalizacyjnych oraz ich zaprojektowanie. Przeprowadzenie tego etapu nie jest możliwe bez udziału mieszkańców.

Ocena *Programu* powinna obejmować diagnozę czynników społecznych, gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych i techniczno-środowiskowych obszaru rewitalizacji opartą na wskaźnikach oraz opinii mieszkańców. Partycypacja społeczna na etapie oceny rewitalizacji uwzględnia **aktywny udział mieszkańców poprzez uczestnictwo w pracach Komitetu Rewitalizacji oraz w szerokich konsultacjach społecznych.**

Formy i narzędzia aktywnego włączania mieszkańców w ocenę efektów Gminnego Programu Rewitalizacji wykorzystywane na końcowym etapie:

- badania sondażowe na temat oceny procesów rewitalizacji,
- ankiety z wykorzystaniem mediów społecznościowych: sondy na stronie www, wydarzenia na facebooku,
- badania fokusowe dot. jakości życia na obszarze rewitalizacji,
- debata z władzami publicznymi na temat rewitalizacji,
- analiza postrzegania przez mieszkańców zmian na obszarze rewitalizacji,
- debaty publiczne,
- warsztaty sektorowe,
- festyny, święta miejscowości połączone z prezentacją efektów rewitalizacji,
- konkursy,
- spacery rewitalizacyjne,
- warsztaty z mieszkańcami (world cafe, kawiarenka obywatelska).

Opisywane instrumenty powinny każdorazowo być dostosowane do lokalnych warunków oraz możliwości działania. Dla partycypacji społecznej w rewitalizacji ważne są przy tym umiejętności osób animujących proces oraz ich otwartość na współpracę z mieszkańcami i ich organizacjami. Bez owej otwartości i pełnej gotowości do współpracy instrumenty partycypacji nie będą spełniały swej roli.

12. ZAŁĄCZNIK

Mapa gminy i miasta Miechów obrazująca podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji (opracowana z wykorzystaniem treści mapy zasadniczej o skali 1:5 000).

Gminny Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Miechów na lata 2016-2023

Mapa gminy i miasta Miechów obrazująca podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzenych obszaru rewitalizacji

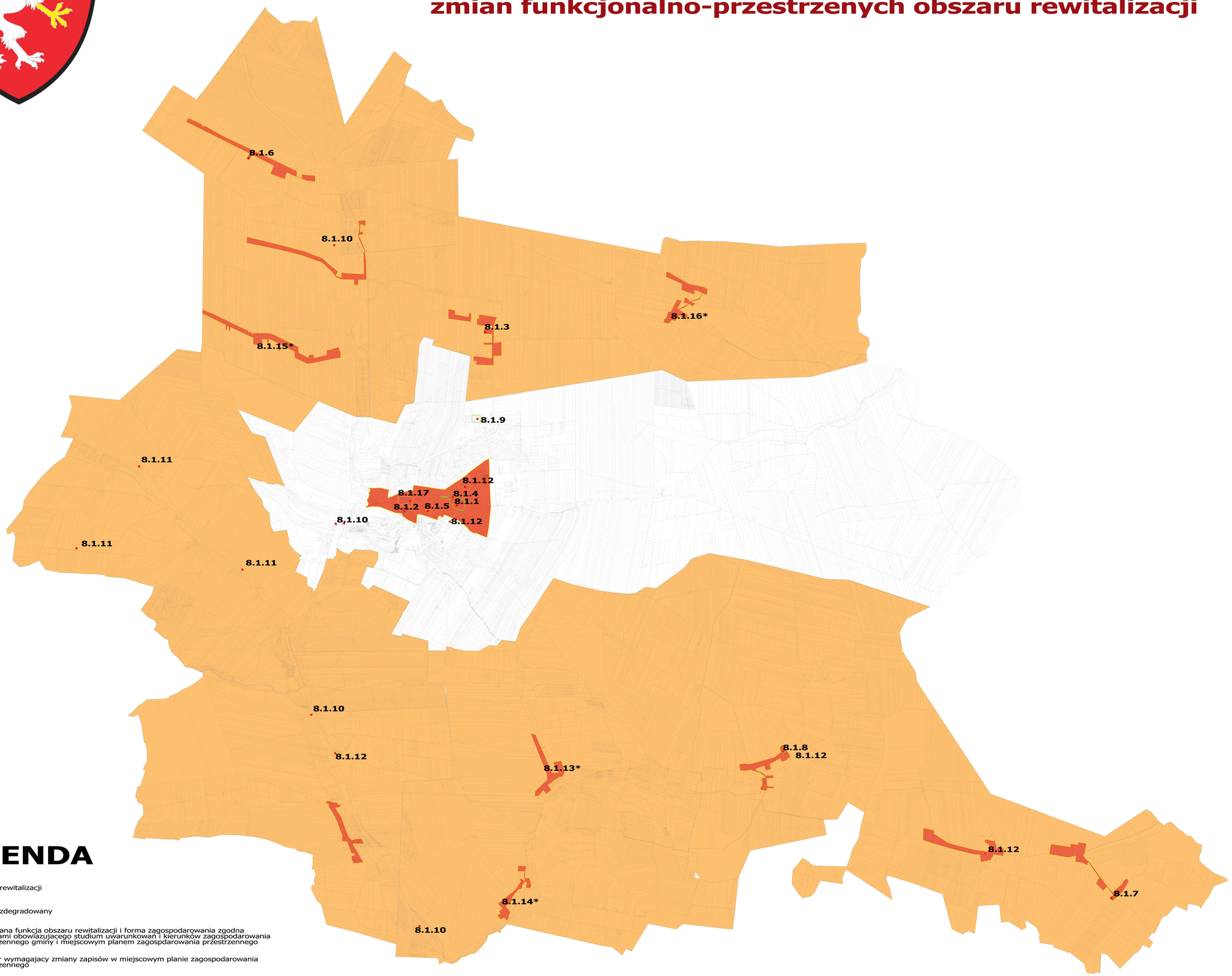

LEGENDA

- obszar rewitalizacji
- obszar zdegradowany
- planowana funkcja obszaru rewitalizacji i forma zagospodarowania zgodna z zapisami obowiazujacego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy i miejscowym planem zagospdarowania przestrzennego
- obaszar wymagajacy zmiany zapisów w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego
- wzmocenie i rozwój usług społecznych
- wzmocnienie i rozwój funkcji rekreacyjnej
- wzmocnienie i rozwój funkcji gospodarczych

8.1.1 lokalizacja przedsięwzięć rewitalizcyjnych (przedsięwzięcia oznaczone symbolem * są realizowane na całym obszarze rewitalizacji